

Jules Verne

Az aranyvulkán

Fordította: Dáné Tibor

TARTALOM

ELSŐ RÉSZ

1. Egy „amerikai nagybácsi”
2. Summy Skim akarata ellenére kalandos útra indul
3. Út közben
4. Bosszantó szomszédság
5. A Foot Ball fedélzetén
6. Jane Edgerton and Co.
7. Át a Chilkoot hágóján
8. Észak felé
9. Klondike
10. Egy délkör ingadozásai
11. Dawson Citytől az országhatárig
12. Egy aranyásónő pályakezdése
13. A 129-es claim
14. A claim kitermelése
15. Az augusztus 5-éről 6-ára virradó éjszaka

MÁSODIK RÉSZ

1. Tél Klondike-ban
2. Az aranyvulkán
3. Summy Skim mégsem indulhat Montrealba
4. Circle City
5. Lecke ökölvívásból
6. A célbaérés
7. Váratlan bonyodalom
8. Ben Raddle közbelép
9. Vadászat jávorszarvasra
10. A pusztaság népesebb, mint kellene
11. Ütközet előtt
12. Az ostrom
13. Patrick pajzsa
14. Mesterséges vulkáni kitörés
15. Jane Edgerton, Summy Skim és Ben Raddle nem értik, mi történt
16. Ex abyssó resurgit
17. Zárszámadás
18. Az a csodálatos Green Valley

ELSŐ RÉSZ

1.

Egy „amerikai nagybácsi”

1897. március 17-én Montrealban a Jacques-Cartier utcai postás a 29. szám alá egy Summy Skim úrnak címzett levelet kézbesített.

A levél így szólt:

Snubbin közjegyzőnek szerencséje van üdvözölni Summy Skim urat és felkérni, hogy saját érdekében késedelem nélkül fáradjon el az irodájába.

Vajon milyen ügyben szándékszik ez a közjegyző Summy Skim úrral tárgyalni? Egyébként Montrealban mindenki, így Summy Skim úr is, igen derék embernek és jó tanácsadónak ismerte Snubbin közjegyzőt. Kanadai születésű volt, és ő vezette a város legjobb közjegyzői irodáját; azt, amely hatvan évvel azelőtt azé a hírneves Nick közjegyzőé volt, akit tulajdonképpen Nicolas Sagamore-nak hívtak, s mint a város huron származású lakója hazája iránti szeretetből belekeveredett abba a szörnyű Morgaz-ügybe, amely 1837-ben oly nagy hullámokat vert.*

Summy Skim úr ugyancsak elképedt, mikor Snubbin közjegyző levelét kézhez vette. Ám hogy mielőbb eleget tegyen a meghívásnak, egy fél óra múlva már a Bon-Secours téren volt, ahol bevezették a közjegyző fogadószobájába.

- Jó napot, Skim úr - üdvözölte a közjegyző és felállt. - Engedje meg, hogy kifejezzem a tiszteletemet...

- Én nemkülönben... - bólintott Summy Skim, és helyet foglalt az asztal mellett.

- Ön érkezett elsőnek, Skim úr...

- Elsőnek, uram? Tehát nem csak engem hívott ide?!

- Az ön kedves unokaöccse, Ben Raddle úr is minden bizonnyal azonos tartalmú levelet kapott - válaszolt a közjegyző.

- Inkább mondjuk úgy, hogy „kapni fog”. Ben Raddle ugyanis nincs Montrealban - jelentette ki Summy Skim.

- De közelebbről talán csak hazajön - érdeklődött a közjegyző.

- Három-négy nap múlva.

- Ejnye!

- Szóval, amit közölni óhajtott, sürgős volna?

- Bizonyos szempontból igen - válaszolta a közjegyző. - De inkább elmondom, hogy miről van szó, ön aztán, amint Ben Raddle úr hazajön, értesíti arról, amit kötelességem közölni önökkel.

A közjegyző feltette a szemüvegét, lapozgatott az asztalán heverő papírok között, majd felvett egy borítékot, kihúzott belőle egy iratot, de mielőtt felolvasta volna, megkérdezte:

- Raddle úr és ön, Skim úr, nemdebár unokaöccsei Josias Lacoste úrnak?

* Ez a drámai történet a tárgya Jules Verne „Rendkívüli utazások” című regénysorozata Névtelen család című kötetének. (A fordító jegyzete.)

- Úgy van, mert ő anyámnak is és Ben Raddle édesanyjának is fivére, de hét-nyolc éve, mióta mindkettőnk édesanyja meghalt, mi bizony Josias bácsival minden kapcsolatot megszakítottunk. Pénzügyi kérdések merültek fel közöttünk, ő aztán elhagyta Kanadát, Európába utazott... Egyszóval azóta nem adott életjelt magáról, és nem tudjuk, mi történt vele...

- Elhalálozott - jelentette ki a közjegyző. - *Január 26-án.* Éppen most vettem a halálhírét...

Jóllehet Josias Lacoste és rokonai között megszakadt minden kapcsolat, a hír mégis megdöbbsentette Summy Skimet. Unokatestvérének, Ben Raddle-nek, valamint jómagának sem apja, sem anyja nem élt már, s egyiküknek sem volt testvére, ezért egymásnak mintha édes-testvérei lettek volna. Summy Skim most arra gondolt, hogy egész nemzetségükből immár nincs más életben, csak ő és Ben. Régebben többször próbálkozott, hogy megtudja, mi történt a nagybátyjukkal, és őszintén sajnálta, hogy megszakadt köztük minden kapcsolat. Remélte, hogy egyszer viszontlátják egymást, de lám, a halál most már bevégezt mindent.

Josias Lacoste tüskés természetű ember volt, de kapható minden kalandra. Immár húsz éve, hogy elhagyta Kanadát, és loholt a szerencséje után szerte a nagyvilágban. Mint nőtlen ember kisebb vagyonra tett szert, amelyet különböző üzleti vállalkozásokkal ki szeretett volna kerekíteni. De vajon megvalósította-e a szándékát? Vagy esetleg tönkrement, mint az olyan ember, aki hajlamos egy lapra feltenni mindent? Vajon öccseinek, kizárólagos örököseinek, hagyott-e némi örökséget?

Az igazat megvallva, Summy Skim sohasem gondolt ilyesmire, s még kevésbé jutott eszébe most ebben a pillanatban, amikor lesújtotta az öreg rokon elvesztése.

Snubbin közjegyző úr hagyta, hogy ügyfele rendezze a gondolatait, s aztán feltegye a kérdéseket, amelyeknek a megválaszolására készen állt.

- Közjegyző úr - szólalt meg Summy Skim -, tehát bátyám január 26-án halt meg?

- Január 26-án, Skim úr.

- Azóta negyvenkilenc nap telt el...

- Valóban negyvenkilenc. Ennyi időbe került, amíg eljuthatott a hír hozzám.

- Akkor hát Európában élt a bátyám?... S annak is a túlsó szélén, valami isten háta mögötti tartományban? - mondta Summy Skim.

- Szó se róla - válaszolta a közjegyző.

Azzal felmutatott egy kanadai bélyeggel és bélyegzővel ellátott levelet.

- Egy „amerikai nagybácsiról” van szó; ön és Ben Raddle úr, amint az európaiak mondják, igazi „amerikai nagybácsi” örökösei. Csak az a kérdés, vajon bír-e olyan tulajdonságokkal, amilyenekkel az „amerikai nagybácsik” szoktak? Íme, ez az a pont, amit fel kell deríteni!

- Vagyis Kanadában tartózkodott, csak mi nem tudtunk róla...

- Bizony, Kanadában. Csakhogy a domínium legtávolabbi tartományában, a határ mentén, amely elválaszt minket az amerikaiak Alaszkájától, onnan pedig nemcsak nehezen, de csigalassúsággal érkeznek a hírek.

- Közjegyző úr, csak nem Klondike-ről van szó?

- Bizony Klondike-ről, ahol az önök nagybátyja vagy tíz hónappal ezelőtt letelepedett.

- Tíz hónapja! - kiáltott fel Summy Skim. - Útban ama aranyvidék felé átvágott egész Amerikán, de nem jutott eszébe, hogy amikor Montrealon átutazott, meglátogassa az öccseit!

- Ugyan, kérem - legyintett a közjegyző. - Bizonyos, hogy Josias Lacoste úr, akárcsak a hozzá hasonló sok ezer ember, hanyatt-homlok rohant Klondike-ba... inkább azt mondanám, azzal a sok ezer megfertőzött emberrel, akiken úrrá lett az aranyláz; hajaj! mostanában mennyi áldozatot szed ez a kórság, és még mennyit fog! A világ minden sarkából valóságos népvándorlás özönlik az aranyvidékek felé. Előbb Ausztrália, azt követte Kalifornia, Kalifornia után Transvaal, s most Klondike, aztán más és más aranymászók következnek, s így lesz ez mind az utolsó ítéletig... vagyis izé... az utolsó aranymosó „placers”-ig.

Ezek után Snubbin úr közölte Skim úrral mindazt, amit az ügyről tudott. 1897 elején Josias Lacoste az aranyásók szokásos felszerelésével megérkezett Dawson Citybe, Klondike tartomány székhelyére. Ugyanis 1896 júliusától, mivel Gold Bottomban, a Hunter egyik mellékfolyója mellett aranyat találtak, a figyelem e vidék felé fordult. A következő esztendőben Josias Lacoste már e tájakra érkezett, ahol akkor már nyüzsögtek a szerencse vadászok, hogy kevés pénzecskejével egy claimet vásároljon. Néhány nappal odaérkezése után már meg is vette a Forty Miles Creek melletti 129-es claimet, amely a nagy kanadai-alaszkai vízgyűjtő, a Yukon egyik mellékfolyója mellett fekszik.

Snubbin úr még hozzátette:

- Amint a klondike-i kormányzó hozzám intézett leveléből kiderül, az a bizonyos claim nem váltotta be a reményeket, amelyeket Josias Lacoste úr fűzött hozzá. De azért nem lehet mondani, hogy teljességgel értéktelen volna, az is lehet, hogy a nagybátyjuk végül is zöld ágra vergődik, ha a betegség nem végez vele...

- Vagyis nagybácsinkat nem a nyomorúság pusztította el? - vetette közbe Summy Skim.

- Dehogy, a levélben halvány célzás sincs ilyesmire. A tífusz végzett vele... az ottani éghajlat alatt ez igen félelmetes betegség. Amint a kór első jelei mutatkoztak, Lacoste úr otthagyta a claimet és Dawson Citybe ment, ahol aztán elhalálozott. Ott úgy tudták, hogy Montrealban született, s a kormányzó azért írt nekem, hogy vegyem fel a kapcsolatot a családdal, és értesítsem a hozzátartozókat a halálesetről. Ben Raddle urat és önt, Skim úr, itt Montrealban mindenki igen jól ismeri, és sokra becsüli, úgyhogy egy pillanatig sem haboztam, hanem mindkettőjüket meghívtam ide, az irodámba, hogy értesüljenek mind ama jogosultságok felől, amelyek a halál következtében önökre szálltak.

Jogosultságok! Summy Skim szomorkás iróniával elmosolyodott. Arra gondolt, micsoda élete lehetett Josias Lacoste-nak, amíg nagy keservesen arany után kutatott... Mikor jó drágán megvette azt a claimet, minden bizonnyal elköltötte az utolsó centjét is. Ő is úgy járt, mint annyi más szerencselovag!... Lehet, hogy fedezet nélküli adósságokat hagyott maga után!... Miután Summy Skim mindent végiggondolt, így szólt a közjegyzőhöz:

- Snubbin úr, meglehet, hogy nagybátyánk adósságokkal a nyakában halt meg... Szóval, kötelezem magunkat, magamat és Raddle unokaöcsémét, aki minden bizonnyal osztja nézetemet, hogy megvédjük annak a névnek a becsületét, amelyet anyáink viseltek... S ha ezért áldozatot kell hoznunk, jó szívvel meghozzuk... Tehát a lehető legrövidebb időn belül fel kell számolni...

- Kedves uram, ne is folytassa - szakította félbe a közjegyző. - Mivel ismerem önt, nem lep meg ez az elhatározása. De nem hiszem, hogy szükség lenne az említett áldozatokra. Habár úgy tűnik, hogy a nagybátyjuk szegényen halt meg, ne feledje, hogy a Forty Miles Creek mellett egy claim tulajdonosa volt, annak értéke pedig fedezheti az örökség terheit, ha ugyan van ilyen. Márpedig ez a tulajdon egyenlő arányban önt és unokafivérét, Ben Raddle urat illeti, mint a Josias Lacoste úr kizárólagos örökösödési joggal rendelkező rokonait.

A közjegyző még megemlítette, hogy bizonyos körülményekkel kell eljárni. Az örökséget csak leltár alapján szabad elfogadni. Előbb meg kell állapítani a jogokat és a kötelezettségeket, s az örökösök az elfogadást illetően csak a teljes tényállás ismeretében nyilatkozzanak.

- De Skim úr, ezzel a kérdéssel majd én foglalkozom - jelentette ki a közjegyző -, s törekszem, hogy minél pontosabb információkat nyerjek... Végül is, mit lehessen tudni?... Egy claim az egy claim!... Ahogy az aranyásók mondják: egyetlen szerencsés csákányütés degeszre tömi a zsebet...

- Nagyszerű, Snubbin úr! De azért, ha a bácsikánk birtoka ér valamit, inkább körülnézünk, hogy a lehető legelőnyösebben túladjunk rajta.

- Kétségtelenül - helyeselt a közjegyző -, de remélhetjük-e, hogy unokafivérének is ez lesz a véleménye?

- Meg vagyok győződve - válaszolta Summy Skim. - El sem tudom képzelni, hogy Ben Raddle-nak valaha is eszébe jusson beállni aranyásónak...

- Hajaj! Ki tudhatja azt, Skim úr? Ben Raddle úr mérnök. Kutató szellemű, kalandvágyó... Hátha kísértésbe esik?... Mondjuk, megtudja, hogy a nagybátyjuk tulajdona valami lelőhelyen fekszik...

- Én pedig biztosíthatom önt, nem megy oda, hogy ezt felkutassa! Egyébként három-négy napon belül itthon lesz... Majd akkor megbeszéljük a kérdést, és felkérjük önt, hogy járjon el megfelelően: vagy adja el a Forty Miles Creek mellett azt a claimet annak, aki többet ígér érte, avagy, amit valószínűbbnek tartok, egyenlítsük ki nagybátyánk, Josias Lacoste adósságait.

Eme borús végkövetkeztetéssel, miután megállapodtak, hogy két-három nap múlva ismét találkoznak, Summy Skim elhagyta a közjegyzői irodát, és hazatért a Jacques-Cartier utcába, ahol unokafivérével együtt lakott.

Summy Skim apja angolszász származású volt, anyja viszont kanadai francia. A Skim családot már az 1759-es évi hódítások óta számon tartották. Akkor telepedtek le Kanada déli részén, a montreali kerületben, ahol erdőkből, szántóföldekből és legelőkből álló nagy kiterjedésű földbirtok urai lettek, s e birtokok képezték egész vagyonuk legjelentősebb részét.

A harminckét éves Summy Skim, aki a közepesnél valamivel nagyobb termetű volt és kellemes arcán virított a vidéki tiszta levegőn élő emberek egészsége, kék szemeivel, szőke szakállával igazi képviselője volt az anyai örökségnek: a kanadai franciák jellegzetes és rokonszenves típusának. Földjei jövedelméből élte az úri farmerek gondok és különösebb törekvések nélküli életét az ország egyik kiváltságos kerületében.

Vagyona, amely nem számított nagyon jelentősnek, arra azért módot nyújtott, hogy szerény, egyébként sem költséges kedvteléseinek hódoljon, s így sohasem vágyott birtoka növelésére. Mint szenvedélyes horgásznak, rendelkezésére állt az a hatalmas vízhalózat, amelyet a Szent Lőrinc-folyam mellékfolyói, a mellékfolyók mellékfolyói kínáltak; nem is beszélve Amerika északi részének számtalan taváról. Mint szenvedélyes vadász gondtalanul hódolhatott a szenvedélyének a végeláthatatlan mezőkön, a vadban bővelkedő rengetegek mélyén, amelyek Kanada eme tartományait borították.

A ház, amelyet unokafivérével lakott, kényelmes volt, de nem fényűző, és Montreal egyik legcsendesebb negyedében feküdt, távol a város üzleti-ipari központjától. Itt teltek napjaik, Summy itt szokta türelmetlenül várni a tavaszt, mert a kanadai tél szigorú, jóllehet ez a vidék ugyanazon a délkörön fekszik, mint Dél-Európa. Errefelé ugyanis szörnyű szelek tombolnak,

amelyek elé semmiféle hegylánc sem állít gátat, s így a sarkvidék fagyos légtömegeket hozó viharai akadálytalanul és hallatlan erővel zúdulnak rá erre a vidékre.

Montreal 1843 óta a kormány székhelye lévén, Summy Skim számára nyitva állt a lehetőség a közéleti szereplésre. Viszont független természete viszolygott a hivatali élettől, s az előkelő világtól is minél távolabb kívánt maradni. Egyébként is úgy vélte, hogy Nagy-Britannia inkább csak névleges, sem mint tényleges uralmát nyugodtan elviselhetik, ezért még azoktól a pártoktól is távol tartotta magát, amelyek a domínium egységének aláaknázására törekedtek. Bizony, Skim úr amolyan csendes, törekvések nélküli életet kedvelő, filozofikus természetű férfiú volt. Véleménye szerint minden életmódján való változtatás csak kellemetlenséget, gondot és nyugtalanságot okozhatott volna.

Könnyen elképzelhető, hogy az ilyen gondolkozású embernek soha esze ágába sem jut a házasság, pedig Skim úr már túl volt a harminckettedik tavaszán. Lehet, ha él az anyja, ő is inkább igyekszik menyét hozni a házhoz, hiszen köztudomású, hogy az asszonyok mennyire vágnak unokára. Persze Summy Skim felesége ugyanolyan ízlésű kellett volna hogy legyen, mint ő maga. De minden bizonnyal, a számos kanadai családban, amelyek közül némelyikben tizenkét gyermek is van, falun vagy városon csak talált volna egy kedvére való kezes és egészséges lányt. De Skimmé öt évvel ezelőtt, férje halála után három évvel, meghalt, és azóta fiának kisebb gondja is nagyobb, mint a családalapítás.

A kemény időszak meglágyulásának első jeleire, amikor a nap már korábban kel, s már a tavasz jövetelét hirdeti, Summy Skim ugyancsak igyekszik elhagyni a Jacques-Cartier utcai otthonát. Kimegy Green Valley-be a farmjára, amely Montrealtól északra, mintegy húsz mérföldre fekszik a Szent Lőrinc-folyó bal partján. Ott aztán újra kezdi a szabad életet, amelyet a folyókat megdermesztő s a mezőkre vastag hótakarót borító tél kegyetlensége miatt kellett megszakítania. Ott érzi ő jól magát, hűsége tanyásbéresei között, akik már több mint fél évszázada állnak a Skim család szolgálatában, s jóságáért, csendes természetéért őszintén szeretik a gazdájukat és határtalanul áldozatkészek iránta, mert jól tudják, hogy az is bármikor kész segíteni rajtuk. Így aztán ha megjön, kitörő örömmel fogadják, mikor pedig elmegy, meglátszik rajtuk, hogy sajnálják távozását.

A Green Valley-i birtok évente mintegy harmincezer frankot jövedelmez, amelyet a két unokaifivér megfelez, mert akár a montreali házat, a földbirtokukat is osztatlanul élvezték. A termékeny síkságokon gabonát és takarmánynövényeket termeltek, s az innen származó bevételeket hozzácsapták azokhoz a jövedelmekhez, amelyet a domínium keleti tájait akkor még elborító csodálatos erdőségekből nyertek. A farm jól karbantartott épületekből: istállókból, hambárokból, baromfiólakból, raktárakból állott, s tökéletesen fel volt szerelve a legkorszerűbb mezőgazdasági követelményeket kielégítő gépekkel. Egy hatalmas területet körülölelő kerítés bejáratával szemben árnyas fák alatti gyepes sétány vezetett ahhoz a nagy épülethez, amelynek egyszerűsége nem zárta ki a kényelmet; ez volt a társtulajdonosok otthona.

Így festett az a lak, amelyben Summy Skim élete legszebb napjait élte, és ahova Ben Raddle nyaranta két-három napra ha bekukkantott. Pedig az előbbi ezt a házat nem cserélte volna fel Amerika leggazdagabb emberének pompás palotájával sem. Amilyen szerény volt, neki éppen így tökéletesen megfelelt és nem álmodozott arról, hogy tovább építkezzék vagy egyet s mást átrendezgessen körülötte, őt kielégítette annyi is, amennyivel a háza környékét a természet egyébként valóban gazdagon megajándékozta. Itt múlatta napjait Skim úr, kedve szerint vadászgatva és az áldott éjszakákon az igazak álmát aludva.

Contentus sua sorte - amint a bölcsesség sugallja; abból, amit a földje megtermett és amit sikerült mindig ügyesen és okosan értékesítenie, elég jó módúnak érezte magát. Ezért csak arra

ügyelt, hogy megőrizze amije van, s nem törte a fejét, hogy miként szaporíthatná a vagyonát. A világ minden kincséért sem ugrott volna be valami üzleti vállalkozásba, holott Amerikában hemzseg az ilyesmi: kereskedelmi és ipari, vasútépítési, bank-, bánya-, tengerhajózási és mindenféle más spekulációk... Nem! Ez a bölcs ember irtózott minden kockázattól, minden véletlentől. Hogy a vakszerencsére bízta magát, hogy olyasmitől függjön, amit nem lehet sem megakadályozni, sem előre látni, hogy reggelenként azzal a kérdéssel ébredjen: „vajon gazdagabb lettem, vagy szegényebb, mint a tegnap voltam?” - ez szörnyűségnek tűnt előtte; akkor inkább soha többé ne hunyja álomra a szemét, vagy soha ne ébredjen fel álmából!

Ebben ugyancsak különbözött a két unokatestvér egymástól. Pedig anyáik nővérek voltak, és így semmi kétség sem fért ahhoz, hogy mindkettő ereiben francia vér csörgedez. Csakhogy Summy Skim apja angolszász eredetű volt, míg a Ben Raddle-é amerikai; az pedig köztudomású, hogy az angolok és a yankee-k közötti különbség az idő múlásával csak egyre növekszik. Jonathan és John Bull máris távoli rokonok; végül majd egészen megfeledkeznek a rokonságról.

Annyi bizonyos, hogy akár származásuk, akár jellembeli adottságaik folytán a két unokafivérnek sem az ízlése, sem pedig a vérmérséklete nem egyezett, de azért rajongtak egymásért, és elhatározták, hogy egész életükben együtt is maradnak.

Az alacsonyabb termetű, barna hajú és szakállú Ben Raddle, aki négy évvel fiatalabb volt Summy Skimnél, másképp nézte az életet. Míg az egyik megelégedett a jól megalapozott földbirtokos életformájával, s tudta, hogy gazda szeme hizlalja a jószágot, a másikat ellenállhatatlanul vonzotta a kor ipari fellendülése. Mérnöki diplomát szerzett, és már részt vett néhány nagy híré munkálatban, olyanokban, amelyeket az amerikaiak igyekeznek minél eredetibben megtervezni és minél merészebben megvalósítani. Közben arra törekedett, hogy meggazdagodjék. Nem a mi kis milliomosaink jólétére vágyott, hanem az amerikai milliárdosok aranyözönére. A Gould, Astor, Vanderbilt, Rockefeller, Carnegie, Morgan s a többi nagy család mesés vagyona nyugtalanította az elméjét. Olyan rendkívüli körülményekről ábrándozott, amelyek néhány óra alatt a Capitoliumra röpíthetik, aminthogy ugyancsak néhány óra alatt a tarpei sziklákon le is hajíthatják. Miközben Summy Skim soha máshova, csak Green Valley-ba utazott, Ben Raddle keresztül-kasul bejárta az Egyesült Államokat. Átszelte az Atlanti-óceánt, Európa egy részét is meglátogatta, de „a nagy alkalommal” még sehol sem találkozott. Csak nemrég tért vissza egy hosszú óceánon túli útról, és azóta szakadatlanul vadássza azt a nagy üzletet, amelyből ő is kiveheti a maga részét.

A hajlamaik közötti különbség Summy Skim számára a keserűség állandó forrása volt. Mindig attól rettegett, hogy Ben Raddle-t a sorsa valahova elhányja, vagy valami meggondolatlan vállalkozásba fekteti szerény vagyonukat, amely mindkettőjük függetlenségének és szabadságának alapja.

Ez aztán a két unokatestvér között a végeérhetetlen viták tárgya lett:

- Utóvégre is, Ben, mit töröd a fejed azon, amit te „nagy üzletnek” nevezel? - vetette fel a kérdést Summy Skim.

- Ez az, ami ha bevág, gazdaggá tesz, nagyon gazdaggá - állt készen a felelettel Ben Raddle.

- Áh, édes öcsém, minek a gazdagság? Ahhoz, hogy boldogan élj Green Valley-ban, nem kell gazdagnak lenned. Mihez kezdeni annyi pénzzel?

- Újabb üzletekbe fektetném, bátyám, még nagyobbakba!

- Ugyan mi célból?

- Hogy még több aranyat szedjek össze, hogy még nagyobb üzletekbe fogjak...
- És így egyre tovább?
- Persze, így egyre tovább!
- Az utolsó szusszanásig, ugye? - gúnyolódott Summy Skim.
- Mindhalálig, Summy - fejezte be Ben Raddle rendületlenül, miközben unokatestvére nem találván megfelelő szavakat, tehetetlenül az ég felé emelte karjait.

2.

Summy Skim akarata ellenére kalandos útra indul

Amint hazatért, Summy Skim intézkedni kezdett Josias Lacoste halálával kapcsolatban. Megfogalmazta a szomorú jelentést, amelyet a család barátainak kell majd elküldeniök, gondolt a gyászruhájára is és az istentiszteletre, amelyet az elhunyt emlékére kell majd megtartani.

Arra gondolt, hogy ami nagybátyja üzleti ügyeit illeti, azokat Snubbin úrral majd csak akkor tárgyalja le alaposabban, ha megegyezett az unokaöccsével, és miután a közjegyző megkapja a kért felvilágosításokat, amelyek lehetővé teszik, hogy az örökséget számbavegyék.

Ben Raddle csak jó öt nap múlva, *március 22-én* reggel érkezett meg Montrealba, miután egy hónapot töltött New Yorkban, ahol egy nagy cég küldötteként, a Hudson-öblön átívelő káprázatos híd tervét tanulmányozta, amely összeköti majd a világvárost New Jersey szigetével.

Elképzelhetetlen, hogy egy ilyen munkát ne keltse fel egy mérnök érdeklődését, és Ben Raddle teljes lendülettel vetette bele magát a kérdésbe. De úgy tűnt, hogy az építkezések megkezdésére egyhamar nem kerülhet sor. Holott az újságok cikkeztek róla eleget, és papíron rengeteget tervezgettek és számítottak, de legalább egy évnek kell eltelnie, ha nem kettőnek, a tényleges munkálatok megkezdéséig. Ben Raddle ezért határozta el, hogy inkább hazatér.

Közben Summy Skim úgy érezte, hogy unokaöccse már végtelen ideje távol van tőle. Búszkodott is eleget, hogy öccsét miért is nem sikerül a maga „hitére”: a kellemes, gondtalan élet örömeinek élvezésére térítenie. A Hudson feletti híd terve még növelte is nyugtalanságát. Ha Ben Raddle is részt vesz majd benne, hosszú időre, talán néhány évre is, New Yorkhoz lesz kötve. Akkor pedig ő egyedül marad a montreali házban és a Green Valley-i farmon is.

Amint a mérnök megérkezett, unokabátyja közölte vele, hogy Josias nagybátyjuk Dawson-Cityben elhunyt, és rájuk hagyta egyetlen vagyonát, a 129-es számú claimet, amely a Forty Miles Creek partján fekszik Klondike-ban.

Ez a név akkoriban mindenütt szenzációt keltett, erre már a mérnök is hegyezni kezdte a fülét. Azt, hogy egy aranylelőhely tulajdonosa lett, ő szemmel láthatóan nem vette olyan közömbösen, mint Summy Skim. De bármit is gondolt, nem árulta el azonnal a gondolatait. Megszokta, hogy a kérdéseket alaposan tanulmányozza, előbb véleményt szokott alkotni, s csak azután kinyilvánítani, hogy mi a szándéka.

Huszonnégy óra elég volt ahhoz, hogy a helyzetet minden szempontból mérlegelje, s ezért másnap a reggelinél ex abrupto megkérdezte Summy Skimet:

- Mi a véleményed, bátyám, beszélgethetnék egy keveset Klondike-ról?
- Egy keveset igen!
- Esetleg valamivel többet is, Summykám.
- Legyen meg a te akaratod, kedves Ben!
- A közjegyző nem vette elő a 129-es claimre vonatkozó aktákat?
- Nekem ugyan eszembe se jutottak, de minek is vette volna elő? - dörögte Summy Skim egykedvűen.
- Már nem is csodálkozom, drága jó Summy! - nevetett fel Ben Raddle.

- Most mit nevezsz? Véleményem szerint az égvilágon semmi okunk, hogy az egész kérdéssel sokat bajlódjunk. Utóvégre is arról van szó, hogy az örökségünk vagy ér valamit, és akkor minél előnyösebben túlradunk rajta, vagy nem ér semmit, ami szerintem nagyon is valószínű, akkor meg minek törjük a fejünket rajta?

- Igazad van - hagyta helyben Ben Raddle. - De azért ne siessük el a dolgot... Ezekkel az aranylelőhelyekkel sohasem lehet tudni... Azt hiszed, hogy már kimerülnek, hogy már nem is érnek semmit... aztán egy csákányütés, és már meg is gazdagodtál.

E szavak hallatára Summy Skim szívében nyugtalanság támadt.

- Drága Ben - mondta meggyőzően -, az ottani emberek, akik ott mossák az aranyat a híres klondike-i aranyplaccokon, mégiscsak jobban tudják, hogy mi a való helyzet arrafelé. Ha az a claim ott a Forty Miles Creek mellett valóban ér valamit, akkor ismét csak azt mondom: próbáljuk meg, és minél előnyösebb feltételek mellett szabaduljunk meg tőle... Mert azt mégsem hihetem, hogy Lacoste bácsi éppen akkor hagyta itt ezt az árnyékvilágot, amikor milliomos lehetett volna.

- Ezt majd meglátjuk ezután. Mert az aranyásó-mesterség tele van meglepetésekkel. Akármikor rábukkanhatsz egy gazdag aranyérre. Végül is tudhatod, vannak olyan aranyások is, akiknek nincs okuk a panaszkodásra...

- Esetleg százból egy, vagy ezerből egy, de hogy százezerből ha egy akad; és tegyük hozzá: mi gond és mennyi munka, mennyi szenvedés árán!

- Nagy szavak Summykám, de csak szavak. Lásd, ami engem illet, én bizony nem megyek a nagy szavak után, engem csak a kézzel fogható tények, kizárólag csak a tények érdekelnek.

Bár megsejtette, hogy öccse hova akar kilyukadni, Summy Skim elővette vesszőparipáját, és rákezdt a régi nótára:

- Édes öcsém, hát nem elég nekünk az a vagyon, amit a szüleink ránk hagytak?... Amink van, nem biztosítja-e a függetlenségünket és a jólétünket?... Csak azért mondom el ismét, mert úgy veszem észre, nagyobb jelentőséget tulajdonítasz ennek az ügynek, mint amennyit megérdemel... Mondd meg őszintén, nem vagyunk így is elég jómódúak?...

- Nincs elegendő, ha többet lehet.

- Csak telhetetlen ne légy, drága Ben, mert a végén még úgy jársz, mint némely milliárdosok, akiknek annyi bajuk-gondjuk van, ahány milliójuk, és többet kell küszködniük, hogy megtarthassák azt, amijük van, mint amennyit kínlódtak a millióik megszerzésével.

- Beszélj csak, beszélj - bólogatott Ben Raddle -, szép dolog a filozófia, de csak mértékkel jó. Egyébként ne tulajdoníts nekem olyasmit, amit nem is mondtam. Nem remélek tonnányi aranyat a Josias bácsi claimjéből. Csak tudni akarom, hogy állunk vele, ennyi az egész.

- De kedves Ben, megtudunk mindent, efelől biztos lehetsz, és adja az Isten, hogy miután részletesen is tájékozódunk, ne valami kényelmetlen helyzetben találjuk magunkat, amivel családunk becsülete miatt szembe kell majd néznünk... Ebben az esetben már biztosítottam Snubbin urat...

- Azt jól tetted, Summy, de nekem úgy tűnik, hogy alaptalanul gondolunk ilyesmire. Ha lennének hitelezők, nyugodt lehetsz, eddig már be is jelentették volna a követeléseiket. Inkább beszéljünk Klondike-ról. Sejtetted, hogy nem most hallok először erről az aranyvidékről. Bár még két éve sincs, hogy megkezdték a kitermelést, mindent elolvastam, amit eddig összeírtak e területek gazdagságáról, és sok olyasmiről tudnék beszélni, ami megingathatná a közömbös-

ségedet. Ausztrália, Kalifornia, Dél-Afrika után azt hitték, hogy bolygónkon már nincsenek aranylelőhelyek. De lám, a véletlen új lehetőségeket teremtett Észak-Amerikában, a kanadai-alaszkai határ mentén. Úgy tűnik, hogy ezek a vidékek még amazoknál is gazdagabbak. A klondike-i lelőhelyeken kívül találtak aranyat Ontarióban, Michipicotenben, Brit Columbiában, ahol erős kitermelőtársaságok alakultak, mint amilyen a War Eagle, Standard, Sullivan Grup, Alhabarca, Ferm, Sans Poel, Cariboo, Deer Trail, Georgie Reed és mások, s ezek részvényei szakadatlanul emelkednek, hogy ne is említsem az ottani ezüst-, réz-, magnézium-, vas- és szénlelőhelyeket. Ami Klondike-ot illeti, gondolj, kedves Summy ennek az aranyvidéknek a nagyságára. A hossza kétszázötven mérföld és csak a domínium területén a szélessége közel negyven, és ebben nincsenek benne az alaszkai aranyterületek. Vajon mindez az emberiség számára nem nyit-e meg egy széles tevékenységi területet; lehet, hogy a legnagyobbat, ami valaha is volt a Földön? Könnyen meglehet, hogy egy szép napon e tartományok kincsei nem milliókat, de milliárdokat érnek majd!

Ben Raddle a végtelenségig tudta volna fejtegetni ezt a kérdést, de Summy Skim oda sem figyelt. Megelégedett egy vállrándítással:

- Világos, Ben; téged is elkapott a láz...

- Micsoda?... Hogy lázas vagyok?

- Úgy bizony, aranyláz, mint annyian, és ezt a lázt nem gyógyítja a kinin vagy valami szulfamid, sajnos, ennek a láznak nincs orvossága.

- Nyugodj meg, kedves Summy, a pulzusom nem ver szaporábban, mint máskor. Különben is bántana a lelkiismeret, ha azzal veszélyeztetném az egészségedet, hogy együtt légy valakivel, akit már megfertőzött az a bizonyos láz.

- Oh! Ami engem illet, nyugodj meg, be vagyok oltva ellene, de fáj látnom, miként vesztegeted magad holmi ábrándok után loholva, az ilyesmi jóra nem vezet...

- Miért gondolod ezt? - szakította félbe Ben. - Egyelőre csak arról van szó, hogy egy üzlet lehetőségeit tanulmányozzuk, hátha valami hasznot húzhatunk belőle. Te arra gondolsz, hogy a bácsikának minden próbálkozása dugába dőlt. Hátha a Forty Miles Creek melletti claim is inkább csak homokkal, mint arannyal ajándékozta meg. De talán nem is voltak kellő eszközei a kitermeléshez. Esetleg nem is járt el olyan szakszerűen, mint például...

- Egy mérnök! Ugye, Ben?

- Kétségtelenül, mint egy mérnök...

- Mint például... te?

- Miért ne? - kiáltott fel Ben Raddle. - Mindenesetre, most nem erről van szó. Előbb tájékozódunk kell. Ha majd alaposan megismerjük, hogy mennyit ér a claim, meglátjuk, mit csinálunk.

A beszélgetés itt elakadt. Különben Summynak nem is volt oka vitatni a Ben Raddle javaslatát. Természetes, hogy mielőtt döntenének, tájékozódniuk. Ahhoz pedig semmi kétség sem fért, hogy a mérnök komoly, értelmes és gyakorlatias ember. Summy Skim mégis elszomrodott, és nyugtalanul figyelte, hogy unokaöccse mekkora lelkesedéssel veti magát az ölébe pottyant lehetőségre, s az mennyire felszította vállalkozókedvét. Vajon sikerül valamiképpen lecsillapítania? De annyi bizonyos: Summy Skim sohasem hagyja cserben Ben Raddle-t. Történjék bármi, ők együtt maradnak. De azért átkozta nagybátyja hóbortos ötletét, hogy éppen Klondike-ban kereste a szerencsáját, ahol megpróbáltatások vártak rá és végül a halál; s

persze, azt kívánta, bár kapnának olyan értesítéseket, amelyek nyomán minden további lótas-futásnak véget vethetnek.

Délután Ben Raddle elment a közjegyzői irodába, hogy a tulajdonjogot igazoló iratoknak alaposan utánanézzon, és azokat teljesen rendben levőknek találta. Egy nagyléptékű helyszínrajz alapján a 129-es claim fekvését pontosan meg lehetett állapítani. Negyvenkét kilométerre van Fort Cudahy-tól; ezt a települést a Hudson Társaság hozta létre annak a Forty Miles Creeknek a jobb partján, amely a Yukon számtalan mellékfolyója közül az egyik; a Yukon, ez a hosszú folyam, miután végigfűröszi a domínium nyugati területeit, áthömpölyög egész Alaszkán, felső folyásán angol, az alsón amerikai belvíz, mióta az orosz birodalom a hatalmas alaszka területeket az Egyesült Államoknak eladta.

- Snubbin úr, ön nagyon jól megnézte ezt a helyszínrajzot, de egy különös tény, körülmény elkerülte a figyelmét - jelentette ki Ben Raddle. - Mielőtt a Yukonba ömlene, a Forty Miles Creek átszeli a 141-ik délkört, amely Kanada és Alaszka között a kijelölt határvonal; ezzel a délkörrel pedig egybeesik a mi claimünk nyugati széle, s így mértanilag egybeesik a két ország közötti határvonallal is.

- Így van - hagyta helyben a közjegyző.

- Első pillantásra ez egyáltalán nem tűnik előnytelennek - folytatta Ben Raddle, és tovább tanulmányozta a helyszínrajzot. - Semmi okunk feltételezni, hogy a Forty Miles Creek mente aranyban szegényebb vidék lenne, mint a Klondike River, a Bonanza, vagy mellékfolyói: a Victoria és az Eldorado partjai, amelyek után valósággal áhítoznak az aranyásók.

Ben Raddle nem tudta szemét levenni a csodás vidék térképéről. Oh, az a táj, amelyet a nemes fémet oly bőségben szállító folyóvizek hálózhatnak be! És az arany napi árfolyama Dawson Cityben kétmillió háromezrenegyzvenkétezer frank tonnánként!

- Megbocsásson, Raddle úr, bátorkodom megkérdezni, talán szándékában áll személyesen foglalkozni az arany kitermelésével?

Ben Raddle semmitmondóan megrándította a vállát.

- Skim úr azt mondta...

- Summy még nem nyilatkozott - szakította félbe Ben Raddle -, én pedig nem nyilvánítok véleményt, amíg a szükséges információkat meg nem kapom... vagy ha szükséges, utána nem járok magam...

- Arra gondol, hogy esetleg vállalkozna a hosszú útra Klondike-ig? - kapta fel a fejét Snubbin úr.

- Miért ne? Mondhat Summy, amit akar, az én véleményem az, hogy egy jó üzletért igenis meg kell dolgozni... Ha egyszer Dawson Cityben leszünk, majd meglátjuk... Ön is elismerheti, Snubbin úr, hogy ha netán eladjuk a claimet, akkor is jobb, ha a helyszínre megyünk, és ott állapítjuk meg az árat.

- Vajon?

- Hát nem kell keresnünk egy jó vevőt?

A közjegyző már éppen válaszolni készült, de ebben megakadályozta egy táviratot hozó tisztviselő.

- Raddle úr, ha csak az a baj - mondta, miután a táviratot felbontotta -, íme, máris mentesültek egy nehéz utazás fáradalmaitól.

E szavakkal Snubbin úr átnyújtotta Ben Raddle-nak a táviratot, amelyet nyolc nappal előbb tettek föl, és miután Dawson Cityből Vancouverbe vitték, onnan érkezett meg Montrealba a domínium táviróhálózatán.

A táviratból kiderült, hogy az Anglo-American Transportation and Trading Co. (Chicago-Dawson) nevű amerikai társaság, amely Healey kapitány vezetésével már nyolc claim birtokban folytatja a kitermelést, a Forty Miles Creek menti 129-es claim vételáraként felajánl ötezer dollárt, mely összeget az elfogadó válasz vétele után azonnal átutal Montrealba.

Ben Raddle, miután átvette a táviratot, ugyanolyan figyelemmel olvasta végig, amilyennel a birtok okmányait áttanulmányozta.

- Ehhez mit szól, Raddle úr? - érdeklődött a közjegyző.

- Semmit - válaszolta a mérnök. - Elégedjünk meg annyival, amennyit ajánlanak? Ötezer dollárt egy claimért Klondike-ban!

- Ötezer dollár azért elég szép summa!

- De kevesebb, mint tízezer, Snubbin úr!

- Persze, bár azt gyanítom, hogy Skim úr...

- Summy majd osztja a véleményemet, ha komoly érvekkel indokolom. És ha meggyőzőm ennek az utazásnak a szükségességéről, legyen nyugodt, benne lesz ő is.

- Éppen ő?... A legmegelégedettebb és a legfüggetlenebb ember, akit hivatásának gyakorlása közben egy közjegyző valaha is megismerhetett!

- Igen, éppen ez a boldog és független ember, ha kimutatom, hogy megkértszerezheti a boldogságát és a függetlenségét... Végül is, mit kockáztatunk? Hiszen a társaság ajánlatát bármikor elfogadhatjuk.

Miután elhagyta a közjegyzői irodát, Ben Raddle a legrövidebb úton hazafelé indult, s azon törte a fejét, hogy most már mi is a teendő... Amint a Jacques-Cartier utcai házhoz ért, már döntött is. Fölment egyenesen unokabátyja szobájába.

- Találkoztál Snubbin úrral? Tudsz valami újabbat? - érdeklődött Summy.

- Tudok ám, kedves Summy!

- Jót?

- Nagyon jót!

- Megvizsgáltad a birtok iratait?

- Persze. Minden rendben. A 129-es claim törvényes tulajdonosai vagyunk.

- Azt nézd meg, hogy meggazdagszunk belőle! - kacagott Summy Skim.

- Lehet, hogy jobban, mint gondolnád - válaszolta komolyan a mérnök.

Azzal Ben Raddle átnyújtotta bátyjának az Anglo-American Transportation and Trading Company táviratát.

- Óriási! - lelkesedett Skim. - Vége a kétségeknek. Adjuk el mielőbb a claimet e nagylelkű társaságnak.

- Ugyan, miért adnók oda ötezer dollárért? Hátha sokkal többet ér... - ellenkezett Ben Raddle.

- De gondold meg, kedves Ben...

- Nahát, a „kedves Ben” most azt válaszolja, hogy az üzleti világban nem így szokás eljárni. Ahhoz, hogy a tények ismeretében cselekedjünk, szükséges látnunk, a tulajdon két szemünkkel kell meggyőződünk.

- Még mindig ezen jár az eszed?

- Most inkább, mint eddig. Gondolkozz, Summy! Ha egy ilyen ajánlatot tettek, ez azt jelenti, hogy ismerik a claim értékét, és az sokkal többet ér. Van elég ki nem termelt terület a folyók mentén és Klondike hegyeiben...

- Mit tudsz te azokról...

Ben Raddle rá sem hederített a közbeszólásra, hanem így folytatta:

- És ha az a társaság, amely már nyolc claim tulajdonosa, megvenné a miénket, ez azt jelenti, hogy erre nemcsak ötezer dollárja, de ötezer oka is van. Mit öt? Tíz- vagy százezer oka!...

- Egymillió, tízmillió, százmilliárd - folytatta tréfásan Summy.

- Bizony, Ben, te csak játszadozol a számokkal.

- A számok maga az élet, és azt hiszem, öregem, te nem számolsz eleget...

- Talán azért, mert te meg túl sokat számolgatsz.

- Ide figyelj, kedves Summy, most komolyan beszélek. Nem voltam meggyőződve, hogy oda kell mennünk. De mióta ez a távirat megérkezett, úgy döntöttem, hogy személyesen viszem el a választ.

- Hogy?... Klondike-ba mész?

- Oda én.

- Anélkül, hogy megérdeklődnéd...

- Majd a helyszínen minden kiderül.

- És ismét magamra hagysz?

- Nem, hiszen velem jössz.

- Én?

- Te hát!

- Soha!...

- De igen, mert ez mindkettőnk dolga.

- Szabad kezet adok, tégy, amit akarsz az én nevemben is.

- Nem fogadom el. Rád van szükségem.

- Hogy ezeröttszáz mérföldet utazzam...

- Dehogy!... Inkább ezernyolcszázat.

- Te úristen!... És az mennyi idő?...

- Amennyi kell. Előfordulhat, hogy nem leszünk érdekeltek a claim eladásában, hanem... a ki-termelésében.

- Hogy?... Hogy mi termeljük ki?... - kiáltott Summy Skim kétségbeesetten.

- Ez jelenthet egy egész évet is! Sőt, ha szükséges, kettőt is.

- Két évet!... Két kerek esztendő!...

- Hát aztán!... amíg minden hónap, minden nap, minden óra a vagyonunkat gyarapítja!...

- Nem, ezt nem! - tiltakozott Summy Skim, és úgy belesüppedt a fotelba, mintha soha ki nem akarna kelni belőle.

De emberére akadt. Mert bizony Ben Raddle addig abba nem hagyta, amíg a beleegyezését ki nem csikarta.

- Ami engem illet, kedves Summy, én bizony elhatároztam, hogy elmegyek Dawson Citybe, és el sem tudom képzelni, hogy te ne kísérj el. Egyébként éppen eleget gubbasztottál mostanig... Itt az ideje, hogy megjárasd magad a nagyvilágban.

- Áh! Ha egyszer kedvem kerekedne, más tájakra vágynék, Európába vagy Amerikába. Nem temetkeznék el annak az átkozott Klondike-nak a kellős közepébe.

- Amelyet végül is csodálatosnak találsz, ha majd magad is meggyőződöl, Summykám, hogy aranyporral van behintve és aranyrögökkel kikövezve.

- Ben, kedves Ben, kétségbeejtesz!... Igen, kétségbeejtesz!... Belemászol egy olyan kalandba, amelyben csupa veszély és kiábrándulás vár reánk.

- Ezt majd meglátjuk ezután.

- Először is az az átkozott claim ábrándít majd ki, amely kétségtelenül egy fő fagyos hagymát sem ér.

- Akkor az a társaság miért ajánlott ötezer dollárt érte?

- És ha arra gondolok, Ben, hogy arra a nyomorult claimre valahol ott bukkanunk rá, ahol már mínusz ötven fokot is mértek!

- Majd tüzet rakunk.

Ben Raddle-nak mindenre kész felelete volt, és egyáltalán nem vette a szívére bátyja neki-keseredését.

- Hát Green Valley, Ben!... - sóhajtott fel Skim.

- Ugyan, majd meglátod, Klondike-ban is lesz elég vadászterület, s elég hal a folyókban. Számodra ismeretlen vidéken fogsz majd halászni és vadászni, és az ilyesmi rengeteg meglepetést hozhat.

- De hát a farm, és a mi derék ottani embereink, akik annyira várnak... - kesergett Summy.

- Azt hiszed, hogy sírnak majd utánunk; pláne, ha olyan gazdagon térünk majd haza, hogy újjáépíthetjük az egész gazdaságot és megvásárolhatjuk az egész környéket?...

Végül is Summy Skim beadta a derekát... Nem, semmiképpen sem hagyhatja unokaöccsét egyedül elmenni Klondike-ba... Bizony, elkíséri, ha egyébként nem, hogy minél hamarabb hazahozza...

Így történt, hogy aznap a domínium táviróvezetékein kiröppent az értesítés, amely tudomására hozta Healey kapitánynak, a Transportation and Trading Company, Dawson City, Klondike igazgatójának, hogy Ben Raddle és Summy Skim urak, a 129-es claim tulajdonosai nemsokára útnak indulnak...

3. Út közben

A Klondike-ba tartó turistáknak, kereskedőknek, bevándorlóknak, aranyásóknak Montreal és Vancouver között nem kellett elhagyniuk a domínium területét, és egyszer sem kellett átszállniuk a Pacific Canadian vasútvonalán. Miután kiszálltak Vancouverben, a kanadai Columbia e jelentős városában, kedvükre választhattak a szárazföldi, tengeri vagy folyami útvonalak és a számbajövő szállítóeszközök között: mehettek hajóval, hátszlovakkal vagy szekéren, de az út jelentős részét így is, úgy is gyalogosan kellett megtenniük.

Miután az utazást elhatározták, Summy Skim nyugodtan unokaöccsére, Ben Raddle-re bízta az ezzel kapcsolatos teendőket, a felszerelés beszerzését és az útvonal kijelölését. Mindeme kérdések megoldása a lelkes és hozzáértő mérnökre maradt, a vállalkozás egyetlen kezdeményezőjére, akinek, miután magára vállalta, minden felelősség a nyakába szakadt.

Elsősorban is Ben Raddle fölmerre, hogy nem késlekedhetnek az indulással. Josias Lacoste örököseinek feltétlenül Klondike-ba kellett érkezniük még a nyár elején, amely alig egy-két hónapig melengeti ezt a sarkkörü vidéket.

Amikor ugyanis a Yukon-kerületre vonatkozó bányatörvényt tanulmányozta, Ben Raddle arra a bizonyos 9. szakaszra is rábukkant, amely így szólt:

„Bármely claim visszakerül állami tulajdonba, ha rajta a meleg idő beálltával, amit a bányafelügyelő állapít meg, a munkát tizenöt napon át nem kezdik el; ez alól kivételt csak a bányafelügyelőség által kibocsátott különleges felhatalmazás alapján lehet tenni.”

Márpedig, ha nem korábban, a meleg idő május második felében be szokott állni. Ha ettől kezdve tizenöt napig a 129-es claim kiaknázatlan marad, Josias Lacoste hagyatéka visszaszáll az államra, és igen valószínű, hogy az amerikai társaság nem késlekedik majd jelenteni a hatóságoknak minden olyan körülményt, amely az általa kiszemelt terület tulajdonjogának elvesztését vonja maga után.

- Lásd, Summy, nem hagyhatjuk, hogy elkaparintsák előlünk - magyarázta Ben Raddle.
- Kedves Ben, én már mindent értek, amit értésemre adsz - legyintett Summy Skim.
- Annál is inkább, mert nekem van igazam - vágta rá a mérnök.
- Abban én nem is kételkedem. Egyébként tökéletesen egyetértek, hogy minél sürgősebben hagyjuk el Montrealt, ha ez azt jelenti, hogy annál hamarabb hazatérünk.
- Nem ténfergünk többet Klondike-ban, mint amennyit okvetlenül szükséges.
- Ezzel egyetértek, Ben! De mikor indulunk?
- *Április 2-án.* Tíz nap múlva.

Summy Skim csak állt karbafont kézzel, lehajtott fejjel, és kedve lett volna felkiáltani: „- Hogy-hogy olyan hamar?!” De uralkodott magán, mert a sopánkodással úgyse ment volna semmire.

Egyébként Ben Raddle jól meggondolta, amikor *április 2-ára* tűzte ki indulásuk időpontját.

Az utazás részleteihez jó néhány, számokkal teletűzdelt magyarázatot fűzött, mert az ilyesmihez nagyon értett.

- Hogy Klondike-ba utazzunk - mondta -, nemigen válogathatunk, mert tulajdonképpen csak egyetlen útvonalat követhetünk. Lehet, hogy egy szép napon Edmonton és Saint John kikötőjén keresztül is elérhetjük a Yukont, a Peace River folyását követve, amely az észak-kelet columbiai Cassiar kerületen halad át.

- Amint értesültem, az vadban gazdag vidék - szakította félbe Summy Skim, akit elragadott a vadászszenvédelye. - Végül is, miért nem ezt az utat választjuk?

- Mivel Edmontonon túl ezernégyszáz mérföld olyan szárazföldi út következik, amely úgyszólván ember nem járta területeken visz át.

- Ha így van, merre előnyös?

- Kétségtelen, hogy Vancouver felé! Íme, a számszerű adatok, amelyekből láthatod a távolságokat. Montrealtól Vancouverig négyezer-hatszázhetvenöt kilométer, Vancouvertól Dawson Cityig pedig kétezer-négyszáznyolcvankilenc.

Summy Skim az eléje tett papíron számolni kezdett:

- Öt meg kilenc tizennégy, megmaradt az egy; nyolc meg nyolc tizenhat, megmaradt az egy; hét meg négy az tizenegy, megmaradt az egy, öt meg kettő az hét. Összesen: hétezer-százhatvannégy kilométer.

- Pontosan annyi!

- Hajaj, Ben, ha minden megtett kilométerért egy kilogramm aranyat nyernénk!

- Mivel a jelenlegi árfolyam kilogrammonként kétezer-háromszáznegyven frank, az összesen tizenhatmillió hétszázhatvanháromezer hétszázhatvan frankot érne.

- Jó lesz hétszázhatvan is - dörögte a foga közt Summy Skim.

- Hogy mondtad, Summy?

- Oh, semmi, kedves Ben, abszolút semmi.

- Ekkora összegben nem is nagyon csodálkoznék - jelentette ki Ben. - John Minn, a geográfus megmondotta: Alaszka aranyhozama nagyobb lesz, mint a kaliforniai, pedig ott 1861-ben, vagyis egyetlen év leforgása alatt négyszázötmillió volt a bevétel. Miért ne rejthetné Klondike ama huszonöt milliárd frank jelentős részét, amennyire Földünk aranytartalmát becsülik?

- Igaz is - hagyta rá Summy bölcs óvatossággal. - De gondoljunk inkább az előkészületekre, Ben. Mégsem mehetünk azokra a minden képzeletet felülmúló vidékekre egy váltóinggel és két pár harisnyával.

- Egyet se izgulj, Summykám, én mindent elrendezek. Neked más dolgod nem lesz, csak annyi, hogy Montrealban felszállj és Vancouverben leszállj a vonatról. Ami pedig az előkészületeket illeti, nekünk nincs szükségünk mindarra a sok celeculára, amit egy bevándorló magával cipel, pláne, hogy a véletlen szerencsétől függ, mikor, merre kóborol, miért is kénytelen nagyon sok holmit magával cipelni. A mi felszerelésünk már ott van a helyszínen. Josias bácsi claimjén megtalálunk mindent. Csak a saját becses személyünk odaszállításáról kell gondoskodnunk.

- Az sem kevés! - vélte Summy Skim. - Azért bizonyos óvintézkedések megérnék a fáradságot... Főleg a dermesztő hidegre gondoljunk... Brr! Már érzem is, hogy az ujjbegyeimbe belebújt a fagy!

- Ne komolytalankodj, Summy! A nyár kellős közepén érkezünk meg Dawson Citybe.

- De jön majd a tél is!

- Ne gyulladj be, Summy - bátorította Ben. - Télen sem szenvedsz majd semmiben hiányt. Megfelelő ruházat, jó koszt. Meghízva térsz majd haza.

- Azt ne! Nem vagyok annyira igényes - ellenkezett Summy Skim, aki elhatározta, hogy nem bánkodik többé. - Figyelmeztetlek, ha meg kell híznom, akár két fontot is, nem megyek sehova.

- Tréfálj, Summy, te csak tréfálj, de bízzál bennem.

- Persze... a bizalom kötelező. Tehát abban maradunk, hogy aranyásókhoz illően *április 2-án* útra kelünk.

- Igen, addig elég időm lesz a felkészülésre.

- Tehát tíz nap áll a rendelkezésemre, amit vidéken tölthetek...

- Ahogy tetszik - hagyta rá Ben -, bár nem hiszem, hogy Green Valley-ban megjavult az idő.

Summy Skim erre azt válaszolhatta volna, hogy az ottani időjárás azért nem hűvösebb a klondike-inál. De úgy gondolta, jobb, ha nem vitatkozik, s megelégedett annyival, hogy elmondja, mennyire örül, hogy néhány napot az emberei között tölthet, bár a földeket még hó takarja, a csodás erdőkben még jégcsapok csüngnek az ágakon, és a Szent Lőrinc-folyón zajlik a jég, a tavakat pedig még jégpáncél borítja. Azért fagyos időben is sok szép prémes vagy tollas zsákmányt ejthet a vadász; hát még ha egy-egy nagyvaddal: medvével, pumával és egyéb azon a vidéken kóborló állattal találkozik. Az is lehet, hogy Summy Skim a környék összes élőlényeitől búcsút szeretett volna venni...

- Ben, esetleg te is velem jöhetnél...

- Na ne mondd! És akkor ki foglalkozna az előkészületekkel? - nevetett Ben Raddle.

Summy Skim, már másnap vonaton ült, a Green Valley-i állomáson pedig egy jó kis szánkó várta; így aztán már aznap délután a farmon pihente ki az út fáradalmait. Mint mindig, Summy Skimet ez alkalommal is meghatotta a szívélyes fogadtatás. De amikor megtudták korai jövedele okát, és megértették, hogy egy egész nyarat kell gazda nélkül eltölteniök, a tanyások nem tudták elrejteni a szomorúságukat.

- Bizony, barátaim - mondotta Summy Skim -, én és Ben Raddle Klondike-ba utazunk, abba az átkozottul távoli tartományba; két hónapig tart csak az út odáig, és hát hazafelé is ugyanannyi időbe telik.

- És mindezt némi aranyporért! - vont a vállát az egyik tanyás.

- Már ha találsz - tette hozzá bölcsen az egyik öreg, és nem valami bátorítóan, csóváltgatta a fejét.

- Mit tehetünk, barátaim? - sóhajtozott Summy Skim. - Olyan ez, mint valami betegség, vagy inkább járvány, amely időnként lesújt az emberiségre, és számos áldozatot szed.

- De miért kell éppen a mi gazdánknak odamennie? - kérdezte a legöregebb tanyai.

Erre Summy Skimnek töviről hegyire el kellett beszélnie, hogy nagybátyjuk, Josias Lacoste halála folytán ő és az unokaöccse egy claimet örökölt, s emiatt Ben Raddle szükségesnek tartja, hogy mindketten Klondike-ba utazzanak.

- Hát - szólalt meg ismét az öreg -, mi is hallottunk arról, ami ott a domínium határvidékén történik, s bizony a sok szegény ember szenvedéséről is, akiket az ottani nehézségek valósággal kiirtanak. Végül is, Skim úr, önöket semmi sem kényszeríti, hogy ott maradjanak; amint túladtak azon a homokrakáson, hazatérhetnek...

- Efelől biztosak lehettek, barátaim! De addig öt-hat hónap is eltelik, a szép időnek vége lesz! Elvesztegetek egy egész nyarat!...

- Az elvesztegetett nyárra szomorú tél következik! - bölcsekedett egy öregasszony, majd hozzátette: - Védelmezze az Úristen, drága jó gazdánk!

Egyheti Green Valley-i tartózkodás után Summy Skim úgy gondolta, hogy ideje visszatérnie Ben Raddle-hez. Búcsúja jó tanyásaitól nem történhetett meg minden ellágyulás nélkül. Különösen mikor arra gondolt, hogy néhány nap múlva már az áprilisi nap szórja sugarait Green Valley-re, a hó alól kidugják fejüket az első tavaszi fűszálak, s ha nem lenne ez az átkozott utazás, ő most is, mint minden esztendőben, ide jönne, beköltözne a nyári lakba, és a tél első fagyos fuvallatáig innen nem mozdulna sehova. Az elmúlt nyolc nap alatt abban reménykedett, hátha levelet kap, amelyben Ben Raddle értesíti, hogy lemondott arról, amit elterveztek.

De az a levél csak nem jött. Minden maradt a régiben... Amikorra elhatározták, akkor indulnak is... Miért is a tanyaiak Summy Skimet kikísérték az állomásra, és *március 31-én* reggel már Montrealban találta magát, szemben lelkes unokaöccsével.

- Semmi újság?... - állt meg előtte, mint egy kérdőjel.

- Semmi, Summykám, hacsak az nem, hogy befejeztem az előkészületeket.

- Vagyis megvettél...

- Mindent megvettem az élelem kivételével, azt útközben is beszerezhetjük - válaszolta Ben Raddle. - Csak a ruházattal törődtem. Ami a fegyvereket illeti, neked ott vannak a tied, nekem az enyéim. Két jó márkájú puska, amelyet derekasan kezelünk, hozzá a teljes vadászfelszerelésünk. De mivel ott nem egészíthetjük ki a ruhatárunkat, előrelátásból még viszünk magunkkal: flanelingeket, hálóingeket, gyapjú lábravalókat, vastag pulóvereket, egy-egy bordás bársonyöltönyt, vastag posztóruhát, rövid, paplanvarrású, szőrmével bélelt kabátot, hat pár megfelelő méretű harisnyát és hat pár egy számmal nagyobb, ujjatlan prêmes és ötujjú bőrkesztyűket, bakancsszeggel kivert vadászcizmákat, zsebkendőket, törülközőket...

- Húha - hűledezett Summy Skim, s két karját az ég felé emelte. - Esetleg nem nyitnánk egy rövidáru üzletet Klondike fővárosában? Amit itt felsoroltál, tíz évre bőven elég.

- Csak két évre!

- Csak - ismételte Summy. - Mikor ezt a „csak”-ot hallom, kiráz a hideg. Beszéljünk komolyan, Ben; azért megyünk Dawson Citybe, hogy eladjuk a 129-es claimet, aztán máris fordulunk vissza Montrealba. Az ördögbe is! Erre nem kell kétévi felszerelés.

- Kétségtelenül, Summykám, feltéve, ha a 129-es claimnek megadják az árát.

- És ha nem?

- Arról majd akkor döntünk!

Mivel tudta, hogy más választ úgysem kap, Summy nem feszegette tovább a kérdést.

Április másodikán a két unokatestvér kint volt az állomáson, ahova a poggyászaikat is kivitték. Egy csomóba rakva nem is tűnt soknak ez a málha, de akkor majd akadályozza őket a mozgásban, ha Vancouverben kiegészítik aranyásó-felszerelésüket.

Mielőtt elutaztak volna Montrealból, a Canadian Pacific irányában jegyet válthattak volna a skagwayi gőzhajóra is. De Ben Raddle még nem döntött, hogy miként akar Dawson Citybe érni; tengeren-e vagy azon a folyami hajóúton, amely a Yukon torkolatát összeköti Klondike fővárosával, vagy esetleg a szárazföldi utat választja, amely Skagwayn túl az angol Columbia hegyei, mezői és tavai közt vezet.

Az unokafivérek - az egyik valósággal magával cipelve a másikat, az egyik tele önbizalommal, a másik kétségek közt hányódva - kényelmesen elhelyezkedtek a gyorsvonat egyik fülkéjében. Mert ugyebár, ha négyezer-hétszáz kilométert kell Montreal és Vancouver közt átvonatozni, még hozzá hat napig tartó úton, nagyon természetes, hogy legalább kellemes fülkére vágyik az ember.

Amint a vonat elhagyja Montrealt, a domíniumnak azokban a keleti és középső kerületein robog át, amelyek a legváltozatosabb tájakkal gyönyörködtetik az utazót. Ám alighogy átszeli a Nagy-tavak vidékét, kevésbé népes, helyenként, különösen Columbia felé, majdnem lakatlan tartományba ért.

Az idő derűs volt, a levegő friss, az ég fátyolfelhős. A hőmérő higanyszála nulla fok körül mozgott. Amíg a szem ellátott, fehér mezőségek terültek el; pár hét múlva azonban zöldbe borul itt minden, s a folyók megszabadulnak a jégpáncéljuktól. A vonattal szemközt szállva széles szárnycsapásokkal nagy madárrajok húztak keletre. Az út mindkét oldalán többféle állat lábnyomait lehetett megpillantani, melyek a látóhatáron végighúzóódó erdők felé tartottak. Bizony, ezek olyan jelzések voltak, amelyeket szép vadászszákmány reményében könnyű volna követni!

De senki sem gondolt most vadászatra! Ha a vancouveri vonaton voltak is valamiféle vadászok, azok szerencsevadászok voltak, akik aranyrögökre mentek vadászni, s a kíséretükben lévő kutyákat nem arra idomították, hogy a fűrjet és a nyulat felferjék, vagy hogy a szarvasnak, medvének nyomába szegődjenek. Bizony, azok csak szerencsétlen tehervonó állatok voltak, húzzák a szánokat a tavak és a folyók tükörsimára fagyott jegén Columbiának azon a vidékén, amely Skagwaytól a klondike-beli kerületig húzódik.

Pedig az igazat megvallva az aranyláz még csak a kezdet kezdetén tartott. De a hírek szakadatlanul szállingóztak, hogy az Eldorado, Bonanza, Hunter, Bear, Gold Bottom s a Klondike River többi mellékfolyója mentén újabb meg újabb lelőhelyekre bukkantak. Azt beszéltek, hogy vannak olyan claimek, ahol az aranyásók egyetlen aknából ezerötszáz frank értékű aranyat nyertek. Ezért aztán egyre többen özönlöttek azokra a vidékekre. Úgy megrohanták Klondike-ot is, mint azelőtt Ausztráliát, Kaliforniát, Transvaalt, s a teher- és utasszállító társaságok már-már képtelenek voltak eleget tenni a követelményeknek. Egyébként a vasutakat nem az amerikai és európai nagybankok pénzén alapított társaságok képviselői vették leginkább igénybe. Nem azok, akik a legtökéletesebb felszereléssel termeltek, s mivel számukra a folyamatos ruha- és élelmiszer-utánpótlás is biztosítva volt, a jövőt illetően nem volt miért aggódniuk. A vonatokon leginkább mindenféle ínséges népség utazott, az élet mostoha-gyermekei, akik mivel semmijük sem volt, könnyen kockára tettek mindent, és akiknek bizony megzavarta az eszét a fölcsillanó remény, hogy életük sora jobbra fordulhat.

A vonat végig teljes sebességgel szelte át a kontinenst. Summy Skim és Ben Raddle a hosszú úton nem panaszkodhatott a kényelem hiánya miatt. Napközben társalgó, éjszaka pedig hálókocsi állott a rendelkezésükre, de volt dohányzó is, és ott, akárcsak a legjobb montreali

kávéházban, kedvükre füstölhettek, továbbá étkezőkocsi, ahol sem az ételek, sem a kiszolgálás minőségét nem lehetett kifogásolni; ha pedig út közben meg szerettek volna fürdeni, a fürdőszoba mindig készen várta őket. De mindennek ellenére Summy Skim fel-felsőhajtott, valahányszor eszébe jutott Green Valley-i nyaralója.

Az indulás után négy órával a vonat Ottawába, a domínium fővárosába érkezett, amely egy magaslatról őrökdi a környék felett; ez az elbűvölő város több-kevesebb joggal azt szeretné, ha a világ közepének tekintenék.

Nem messze, Carlston Junction közelében megpillantották versenytársát, Torontót, a régi fővárost is.

Az egyenesen nyugat fele tartó vonat ezután Sudburyt érinti - ez a helység nikkelbányái jóvoltából virágzott fel. Itt a vasútvonal két ágra szakad. Az északi ágon a Felső-tavat megkerülve a Forth William melletti Port-Arthurba érkezik. Heron Bay-ben, Schreiberben és a nagy tó melletti többi állomáson a vonat elég hosszan időzött ahhoz, hogy a két unokafivér, ha akarja, személyesen is megtapasztalhatta volna ezen édesvízi kikötők jelentőségét. A vonat azután áthaladt Bonheur, Ignace, Eagle River helységeken - ezek mind igen gazdag bányavidéken fekszenek - majd az ismert nevű Winnipeg városába ért.

Más körülmények között Summy Skim, aki bár egyetlen szép emléket szeretett volna megőrizni erről az útról, minden bizonnyal kevésnek találja, hogy négy órát tölthet ebben a városban. Ha nem kerül bele ő is Klondike forgatagába, most kétségtelenül elidőzött volna egy-két napot a negyvenezer lakosú városban, s a „kanadai vadnyugat” környékbeli településein... Sajnos, Summy Skim ez alkalommal nem engedhette meg magának ezt a kedvtelést. A vonat tovább vitte az utasait, akiknek nagy része csak amolyan emberszabású csomag volt, mert nem élvezetből utazott, hanem azért, hogy céljához szállítsák, méghozzá minél gyorsabban, minél rövidebb úton. Ben Raddle hiába próbálta Green Valley társulajdonosának érdeklődését felkelteni.

- Megfigyelted, Summy, milyen remekül vannak ezen a vidéken a földek megművelve?...

- Ühüm... - dörmögte Summy Skim különösebb meggyőződés nélkül.

- És micsoda tágas legelők! Azt mondják, errefelé sok ezer bölény él. Nézd, Summy, ott vadászat zajlik!...

- Nyugodt lehetsz, hogy szívesebben időznék itt hat hónapot, vagy akár hat évet is, mint hat hetet Klondike-ban - jelentette ki savanyú képpel Summy Skim.

- Eredj már! Ha Dawson City környékén nincsenek is bölények, de van elég jávorszarvas.

Miután elhagyták Regina Cityt, a vonat berobogott a Szikláshegység Crow-New nevű szorosába, majd Calgary Cityben töltött néhány órát, azután pedig Columbia tartomány határa felé vette útját.

Egyébként e várostól Edmon végállomással egy vasútvonal ágazik el; az északra áramlók között vannak, akik itt fordulnak Klondike felé. Ezen az úton a Peace River, és a Saint-John erőd, majd a Dease River és a Pelly River mellett azon az útvonalon kell haladni, amely Columbia északnyugati részét összeköti a Yukonnal és át kell vágni a vadban híres gazdag Cassiar kerületen is.

Ha csak kedvtelésből utaznak, kétségtelen, hogy Summy Skim ezt, a vadászokat olyannyira kecsegtető útírányt választja. Csakhogy ez igen nehéz kétezer kilométert jelentene, amelyen az utasnak magának kell gondoskodnia az élelemről. Viszont ez a vidék aranyban is bővelkedik, úgyszólván minden folyója mentén lehet aranyat mosni. Itt azonban sajnos az ellátás lehe-

tősége teljesen hiányzik; ez az útvonal mindaddig úgyszólván járhatatlan is marad, amíg egy szép napon a kanadai kormány tizenöt mérföldenként meg nem szervezi a pihenőállomásokat.

Átrobogva a Sziklás-hegységen, utasaink megcsodálhatták ezt az örökösen hó borította vadregényes hegyláncolatot; a fagyos pusztaság tökéletes csendjét csak a mozdony pöfögése verte föl.

Innen, amint nyugat felé haladtak, a vasút mellett elterülő tájak nem látszottak túlságosan termékenyeknek, az itteniek valami bő termésre bizony nem számíthattak. Nem bizony!... Hisz éppen Kootaway kerületen vágtak át, azon a Cariboo-i Gold Fields-en, ahol annyi aranyat találtak és találnak még most is, mert az egész vízhalózati a fővenyében e nemes fém porát hordozza. Valóban felmerül a kérdés, miért nem jön e vidékre több aranyásó, miért vállalják inkább az isten háta mögötti Klondike-ba való utazás viszontagságait, hogy ne is említsük a sokkal jelentősebb költségeket.

- Tulajdonképpen - jegyezte meg Summy Skim -, Josias bácsi itt Cariboo-ban is megpróbálhatta volna a szerencsáját!... Akkor már helyben is volnánk... Tudnánk, hány pénzt ér a claimje. Huszonnégy óra alatt pénzzé tennénk az egész örökséget, s összesen egy hetet hiányoznánk otthonról!...

Summy Skimnek ebben igaza volt. Csakhogy a sors könyvében számukra az volt megírva, hogy el kell menniük Klondike-ba és tocsogniuk kell a Forty Miles Creek iszapjában.

Így aztán a vonat ment a maga útján, és Summy Skimet mind messzebbre cipelte Montrealtól és Green Valley-től a columbiai partok felé, hogy végül is *április 8-án* unokaöccsével együtt kirakja őket a vancouveri állomás peronjára, anélkül, hogy valami említésre méltó történet volna az úton.

4.

Bosszantó szomszédság

Vancouver városa nem az ugyanilyen nevű szigeten fekszik. A columbiai partok egyik tengerbe nyúló földnyelvén épült. De nem több egy nagy városnál. Ugyanis Brit-Columbia fővárosa a közel tizenhatezer lelket számláló Victoria; a sziget délkeleti partjain fekszik, ugyanott, ahol a tízezer lakosú New Westminster városa is található.

Vancouver az északnyugati irányú Juan-de-la-Fuca tengerszoros egyik öblének a csücskében emelkedik. Az öböl körül a fenyők és a cédrusok oly magasak, mint a katedrálisok tornyai, s közöttük egy-egy templom haranglába is az égre mutat.

A tengerszoros átöleli a sziget déli felét, aztán megkerüli a keleti és az északi partját is. Látható tehát, hogy Vancouver kikötőjét könnyen megközelíthetik a Csendes-óceán felől érkező hajók, akár a kanadai partok mellett ereszkednek, akár az Amerikai Egyesült Államok partjai mentén haladnak fölfelé.

Vajon Vancouver alapítói megsejtették e város jövőjét? Az bizonyos, ha százezer lakója volna, még akkor is könnyen lehetne közlekedni a mértani pontossággal kimért, egymást derékszögben metsző utcákon. Templomai, szállodái, bankjai vannak, gázzal és villamos árammal világítanak, a False Bay-csatornán repülőhidak vezetnek át, s a félsziget északnyugati részén háromszáznyolcvan hektáros parkot telepítettek.

Amint az állomás épületéből kiléptek, Summy Skim és Ben Raddle egyenesen a Westminster szállóba hajtatott, mert amíg el nem indulnak Klondike-ba, ott szándékoztak szobát bérelni.

Nehezen jutottak szálláshoz, mert az egész szállodát ellepték az átutazók. A vonatok és a hajók huszonnég óránként ezerkétszáz északra települőt hoztak. Könnyű elképzelni, hogy ez mekkora hasznót hajtott a városnak, de főleg a lakosainak, akik felcsaptak vendéglátóknak, és a hihetetlenül felvert árakért ugyancsak hihetetlenül igénytelen ellátást nyújtottak. Kétségtelen, a Vancouveren átáramló tömegek a lehető legrövidebb ideig maradtak a városban, mert a kalandorok lélekszakadva rohantak, hogy minél hamarabb azokra a vidékekre érjenek, amelynek aránya úgy vonzotta őket, mint mágnes a vasat. De hiábavaló minden sietség, ha gyakran nem lehetett helyhez jutni a számtalan gőzhajón, amely Mexikó vagy az Egyesült Államok kikötőit érintve haladt északnak.

Vancouverból két úton is célt lehet érinteni. Az egyik a Csendes-óceánon vitt Saint-Michelig, Alaszka nyugati partjáig, a Yukon torkolatáig, majd e folyón fel Dawson Cityig. A másik ugyancsak a Csendes-óceánon vezetett Vancouverből Skagwayig, ahonnan szárazföldön kellett továbbmenni Klondike-tartomány székhelyéig. Vajon Ben Raddle a kettő közül melyik utat választja?

Amint a szobájukat megkapták, Summy Skim a következő kérdéssel fordult unokaöccséhez:

- Kedves Ben, mennyit maradunk Vancouverben?

- Csak néhány napot - válaszolta Ben Raddle. - Úgy számítom, nemsokára megérkezik a *Foot Ball*.

- Legyen *Foot Ball* - egyezett bele Summy -, de ne haragudj, mi az a *Foot Ball*?

- A Canadian-Pacific Társaság tengerjáró hajója, azzal utazunk Skagway-ig. Még ma megyek, hogy két helyet foglaljak rajta.

- Vagyis a Klondike-ba vezető útvonalak közül te már választottál.

- Kedves Summy, igazán nem esett nehezemre. A leggyakrabban használt útvonalon megyünk mi is, s a columbiai partok mentén, a szigetek védelme alatt különösebb nehézségek nélkül Skagwaybe érkezünk. Az évnek ebben a szakában a Yukont még nagy felületen jég borítja, a hajók elpusztulhatnak a torlódó jégtáblák között, vagy akár júliusig is a jég fogságába rekedhetnek. Ellenkezőleg, a *Foot-Ball*nak még egy hét sem kell, hogy Skagwaybe vagy akár Dyea-ba érkezzen. Viszont miután kihajóztunk, fel kell kapaszkodnunk a Chilkoot vagy a White Pass meredek lejtőjén. De ha azon túljutottunk, részben szárazföldön, részben a tavakon keresztül kevés fáradtsággal elérjük a Yukont, amelyen lehajózhatunk Dawson-Citybe. Remélem, júniusban, tehát még a nyár elején célhoz érünk. Egyelőre nem tehetünk mást, mint türelmesen várunk a *Foot Ball* megérkezéséig.

- De honnan jön ez a sportos nevű hajó? - érdeklődött Summy Skim.

- Skagway-ből, mivel állandó jelleggel e város és Vancouver között közlekedik. Legkésőbb *e hónap 14-ikéig* meg kell érkeznie.

- Csak 14-ikéig! - szörnyülködött Summy.

- Né te né! Ez még nálam is jobban igyekszik! - nevetett Ben Raddle.

- Persze, hogy jobban - helyeselt Summy Skim -, elvégre, hogy hamar visszatérhessünk, hamarosan kell el is indulnunk.

Az unokafivéreknél van couveri tartózkodásuk alatt nemigen akadt tennivalója. A felszerelésük hiánytalan volt. Az sem okozott fejtörést, hogy miként szerezzék be a claim kiaknázásához szükséges eszközöket, mert Josias bácsi már mindent, ami kell, a helyszínre hordott. Azt a kényelmet, amely a Transcontinental Pacific Társaság vonatán körülvette őket, a *Foot Ball* fedélzetén is élvezhetik. Majd, ha Skagwaybe érkeznek, főhet a Ben Raddle feje, hogy Dawson Cityig szállítási lehetőséget kerítsen. Szert kell majd tenniök egy szétszerelhető bárkára, hogy átkelhessenek a tavakon, szükségük lesz továbbá szánvontató kutyákra, mert azok nélkül a magas észak jeges mezőségein nem lehet utazni, de előfordulhat, hogy alkalmasabb lesz megegyezniök egy karavánvezetővel, ő aztán egy jó summa pénz ellenében vállalkozik majd arra, hogy Dawson Citybe vigye őket. De vajon, egy-két szép aranyrög nem fedezi-e majd az összes kiadásokat?!

A városban akkora volt az átutazók sürgés-forgása, hogy az unokafivéreknél egy percig sem unatkoztak, holott semmi dolguk sem volt. Ám nincs is szórakoztatóbb a vonatok érkezésénél, akár az ország keleti feléből, akár az Egyesült Államok felől jön a szerelvény.

És nincs érdekesebb látvány, mint az a sok ezer utas, akit a hajók szakadatlanul ontanak magukból Vancouver kikötőjébe. Skagway felé tartó emberek tömege bolyongott az utcákon; legtöbbjük a kikötő valamelyik szögletében húzta meg magát éjszakára, vagy a villanyfényben úszó rakpart gerendái alatt keresett menedéket.

A rendőröknek ugyancsak meggyűlt a baja ezzel a szedett-vedett kalandornépséggel, amely esztétikát vesztve törte magát a klondike-beli káprázat felé. Lépten-nyomon a száraz falevél színű egyenruhába bújtatott rendőrökbe lehetett botlani, akik szakadatlanul készenlétben álltak, hogy azonnal közbelépjenek a vérontással fenyegető gyakori összetűzések lecsillapítása végett.

Bizony, a rend derék őrei makacs kitartással és nagy bátorsággal végezték veszélyes munkájukat; gondoljunk csak a lezüllött csavargóbandákra! Vajon a rendőröknek miért nem jut eszébe, hogy kevesebb veszéllyel sokkal nagyobb jövedelemre tehetnének szert, ha beállnának homokot mosni a Yukon valamelyik mellékfolyója mentén? Hogyhogy nem gondolnak arra az öt kanadai rendőrről, akik a Klondike-i aranybányászás kezdeti időszakában kétszázezer dollár

nyereséggel tértek haza? Jellemszilárdságukat dicséri, hogy nem szédülnek meg, mint annyian mások.

Summy Skim az újságokból értesült, hogy Klondike-ban télen néha hatvanfokos hideg is előfordul. Eleinte ezt nem nagyon hitte. De aztán szeget ütött a fejébe, hogy egy vancouveri látszerész kirakatában olyan hőmérőket látott, amelyeken még a zéró alatti 90° is fel volt tüntetve. Igyekezett megnyugtatni önmagát: „Az ördögbe is! Lehet ez valami önhitt bolondéria!... Kilencven fok!... Ezek a klondike-beli fickók azzal büszkélkednek, hogy náluk milyen szokatlanul hideg van, de ez csak olyan hivalgás!...”

De azért Summy Skim mégse nyughatott, s végül is rászánta magát, belépett az üzletbe, hogy közelebből kitanulmányozzon egy ilyen hőmérőt.

A különböző fajta hőmérőkön, amelyeket a kereskedő elővett, nem az Egyesült Királyságban használatos fokbeosztást alkalmazták, hanem megőrizve a francia hagyományokat, a domíniumban szokásos százfokos skálát tüntették fel.

Summy Skim, miután jól megszemlélte a hőmérőket, meggyőződhetett, hogy az újságok nem hazudtak. Valamennyi alkalmas volt nagyon alacsony hőmérsékletek jelzésére is...

- Ezek a hőmérők jól vannak megcsinálva? - kérdezte meg Summy Skim, csak hogy szóljon valamit.

- Természetes, uram - mondta a látszerész. - Remélem, akármelyikkel meg lesz elégedve.

- De nem azon a napon, amikor hatvan fokot mutat - jelentette ki Summy Skim.

- Meghiszem azt - hagyta rá a kereskedő -, de azért mégiscsak az a lényeg, hogy pontos legyen...

- Ez is fontos szempont, uram. De mondja meg őszintén - aggályoskodott Summy Skim -, nemde jól sejtem, hogy ezek az eszközök inkább csak olyan reklámcélokra szolgálnak. Nem tudom elképzelni...

- Mit, kérem?

- ...hogy az alkoholszál valaha is hatvan fokig süllyedjen.

- Gyakran, uram, ugyancsak gyakran; sőt néha még alább is.

- Még alább is!

- Miért ne? - válaszolta a kereskedő némi büszkeséggel a hangjában. - Esetleg, uram, ha egy száz fokig mérőt óhajtana...

- Köszönöm, köszönöm - tiltakozott Summy Skim rémulten. - Hatvan fok nekem már több, mint elég!

Végül is mi hasznát venné egy ilyen szerzeménynek? Amikor az ember szeme a vörösre gyulladt pillák alatt égni kezd, amikor a lehelet zúzmarává válik, amikor az ereiben félig megfagyott vért kásásodni érzi, amikor nem lehet megérinteni egy fémtárgyat sem, mert az ujjak begyéről ráragad a bőr, amikor az ember szinte megfagy a derekasan befűtött kályhák mellett, mintha a tűz is elvesztette volna melegítő erejét; akkor már kit érdekel, hogy az ádáz fagy hatvan fok körüli, vagy már megközelítette a száz fokot is?

Közben a napok teltek, és Ben Raddle nem titkolta a türelmetlenségét. Történt valami a *Foot Ball*-al? *Április* 7-én elindult Skagway-ből. Az út pedig legfeljebb hat nap, tehát *április* 13-án ki kellett volna kötnie Vancouverben.

Ám minthogy semmi mást nem szállít, csak az északra települőket és a poggyászaikat, keveset kell majd vesztegelnie a kikötőben. Huszonnégy, legfennebb harminchat óra elegendő a kazánok megtisztogatására, a szén és az ivóvíz felvételére és annak a pár száz utasnak a behajózására, akik idejében gondoskodtak a helyjegyről.

Akik nem voltak eléggé előrelátók, kénytelenek lesznek egy másik hajóval utazni, amelyik majd csak a *Foot Ball* után érkezik Vancouverbe. Addig, mivel a szállodákban és a vendégfogadókban nincs elég hely, egész családok kényszerülnek a szabad ég alá.

Ha csak itteni szenvedéseikre gondolunk, könnyen elképzelhetjük, mit tartogat számukra a jövő.

E nyomorult népség legnagyobb része a Vancouver és Skagway között közlekedő hajókon sem talál majd jobb körülményeket, pedig még csak azután kezdődik számukra a szörnyűséges, végeérhetetlen vándorút, amely Dawson Citybe vezet. A hajó tatján és orrán levő kabinokban még a jómódú utasok számára sincs elegendő hely, a folyosókon pedig egymás hegyén-hátán számtalan család zsúfolódik össze, ezeknek az átkelés öt-hat napja alatt az élelműkről önmaguknak kell gondoskodniuk. A túlnyomó többség viszont abba is beleegyezik, hogy a hajó rakterületébe zárják, ahol a marhákat vagy az árut szokás szállítani. Végül is csak jobb a hajófenékben, mint a nyitott fedélközben, ahol az ember ki van téve a fagyos szélrohaknak és a hóviharoknak, amelyek oly gyakoriak az Északi-sarkhoz közel fekvő vidékeken.

Vancouvert nem csak az Ó- és Újvilágból érkező kivándorlók lepték el. Százszámra özönlöttek ide azok az aranyásók is, akik nem akarták a fagyos évszakot a Dawson City környéki gleccseres vidékeken tölteni.

Télen ugyanis a claimek kitermelését nem lehet folytatni, akkor a földeket tíz-tizenkét láb vastag hótakaró borítja, ha erre egy negyven-ötven fokos hideg szakad, a talaj olyan keménnyé válik, mint a gránit, sem ásó, sem csákány nem fogja, s ilyenkor megáll minden munka.

Emiatt azok az aranyásók, akikre rámosolygott a szerencse, boldogan visszatérnek Columbia jelentősebb városaiba. A zsebük duzzad az aranytól, amelyet hihetetlen könnyelműséggel herdálnak el. Meg vannak győződve, hogy a jó szerencse többé nem hagyja el őket, hogy a következő nyár is bő zsákmányt hoz, új aranytermő rétegekre bukkannak, s azok ontani fogják az aranyrögöket. Ők azok, akik a szállodákban a legjobb szobákat foglalják le, és a hajókon övék a legjobb kajütök.

Summy Skim hamarosan rájött, hogy az ilyen fajta aranyásók közül a legtöbb durva, erőszakos természetű, sok közönséges fickó van közöttük, botrányhősök és kocsmák rémei, akik szórják a pénzt, és adják a bankot.

Az igazat megvallva, a csendes természetű Summy nem sokat törődött ezekkel a nagymellényű senkikkel. Azt gondolta, úgysem lesz dolga egyikkel sem, s egyébként is hidegen hagyták azok a mendemondák, amelyek róluk keringtek, pedig ez hiba volt.

Április 14-ikén reggel, amikor Ben Raddle-lel sétálgatott a rakparton, hajókürt harsant.

- Vajon ez a *Foot Ball*? - fülelt Summy.

- Nem hinném - válaszolta Ben Raddle. - A hang dél felől jön, holott a *Foot Ball* északról kell hogy megérkezzék.

És valóban: a hajó, mely a vancouveri kikötőhöz közeledett a Juan-de-la-Fuca-szoroson át igyekezett észak felé, tehát nem jöhetett Skagwayból.

Mivel sem Ben Raddle-nak, sem pedig Summy Skimnek jobb elfoglaltsága úgysem volt, megindultak kifelé a mólón, sodródtak a tömeggel, amelyet a hajók érkezése annyira vonz a kikötőbe.

Persze száz meg száz utas kiszálláshoz készülődött, hogy itt aztán valamelyik északra tartó hajóra váraкоzzék, s bizony, a látvány, amit nyújtottak, mondhatni, festői volt.

A hajó, amely fel-felsivító kürtszóval közeledett, a kétezer-ötszáz tonnás *Smith* volt, a mexikói Acapulcóból indult, és a part mentén, kikötőről kikötőre tette meg idáig az utat. Mint amolyan part menti járat, miután utasait Vancouverben kihajózta, hogy azok tovább növeljék a kikötőváros zsúfoltságát, megindult ismét dél felé.

Amint a móló végén a *Smith* horgonyt vetett, valamennyi utasa a leszállóhely felé tolongott. Szempillantás alatt olyan zsúfoltság támadt, emberek és poggyászok olyan összevisszasága, hogy őszintén szólva úgy tűnt, végül senki sem tud kiszállni...

Az egyik utas mit sem törődött ezzel, és gátlástalan dühvel úgy törte magát előre, hogy lehetőleg elsőnek hagyja el a hajót. Minden bizonnyal ismerte már a dörgést, és tudta, milyen fontos, hogy másokat megelőzve jelentkezzen az északra utazókat nyilvántartó irodában. Tagbaszakadt férfi volt, magas, durva és erős, fekete szakállú, a déliekre jellemző barna bőrű, hideg tekintetű és gyűlölködő arc kifejezésű. Nyomában egy másik utas, külleméről ítélve ugyanaz a fajta és szemmel láthatólag nem elnézőbb, sem barátságosabb, mint a másik.

Valószínűleg a többi utas ugyanúgy sietett, mint ez a türelmetlen, nagy hangú alak. De nem volt mód, hogy bárki is ellenkezzék e megvadult fickóval, aki fütyült a kapitány és a tisztek figyelmeztetésére is; könyökével tört utat magának és derékon ragadva az útjába állókat, mindenkit félrelökdösött, közben szidalmazta az embereket rekedt hangján, amely még durvábbá tette a hol angolul, hol spanyolul kicifrázott káromkodásokat.

- Te Úristen! - kiáltott fel Summy Skim. - Szó se róla, kellemes egy útitársunk lesz, ha ez is a *Foot Ball*-lal megy tovább...

- Hát aztán. Pár napig, amíg az utazás tart, majd csak féken tartjuk, vagy távol tartjuk valahogy - nyugtatta meg Ben Raddle.

Ekkor a tömegből valaki az unokafivéreik közelében felkiáltott:

- Ez az az átkozott Hunter! Azt a felfordulást nézzétek meg, amit este az ivóban rendez, hacsak tovább nem megy még ma.

- Látod, Ben, nem tévedtem. Ez az alak nagy híresség errefelé - jegyezte meg Summy Skim.

- Igazad van - értett egyet Ben -, nagy ismeretségnek örvend...

- De nem mint valami rendes embert ismerik.

- Ez is amolyan kalandor, aki a telet Amerikában tölti, nyáron meg visszatér Klondike-ba, hogy újra kezdje az aranyásást.

Úgy is volt: Hunter Texasból, szülőföldjéről tért vissza; méghozzá a cimborájával érkezett Vancouverbe, hogy aztán folytassa az utat fel északra, persze mindjárt az első hajóval, amely arra tart. Mindketten amolyan spanyol-amerikaiak voltak, akik az aranyásók tarka-barka világában megtalálták azt a környezetet, amelyben kiélhették vad ösztöneiket, féktelenkedhettek és szabadjára engedhették a zabolátlan életre ösztönző hajlamaikat, s a holnapjukat rábízhatták a vakszerencsére.

Amint megtudták, hogy a *Foot Ball* még nem érkezett meg, és valószínű, hogy csak harminchat vagy negyvennyolc óra múltán indulhat északra, a Westminster szállóba hajtottak, ahol a két unokafiú is lakott. Amikor Summy a szálló előcsarnokába lépett, éppen beléjük ütközött.

- Na fene! - dörögte Summy a fogai közt.

Hiába küzdött, hogy elhessegesse azt a kellemetlen érzést, amelyet a fickóval történt találkozás ébresztett benne. Hiába próbálta magát meggyőzni: ő és Hunter majd csak kétfelé keveredik az északra áramlók tömegében, és minden oka meglehet azt gondolni, hogy a jövőben soha még csak egymás szeme elé sem kerülnek. Valami azt súgta, hogy nem így lesz. Szinte önkéntelenül, mintegy előérettől vezérelve, belépett a szálloda irodájába, hátha valami közelebbit is megtudhat az újonnan érkezők felől.

- Hogyan? Ön nem ismeri Huntert? - csodálkoztak.

- Claim-tulajdonos?

- Az. Van egy claimje, amelyet maga termel ki.

- És hol van az a claim?

- Klondike-ban.

- Közelebbről...

- A Forty Miles Creek mentén.

- A Forty Miles Creek mentén! - hüledezett Summy. - Milyen különös. Kár, hogy nem tudom a claimjének a számát. Fogadnék, hogy...

- Azt mindenki tudja Vancouverben, akár én is megmondhatom önnek - jelentette ki Summy beszélgetőtársa.

- A 131-es.

- Ezer ördög! - kiáltott fel Summy. - A mienk a 129-es! Tehát a szomszédai vagyunk ennek a rokonszenves úriembernek. Most már biztos, hogy remekül fogunk szórakozni.

Summy Skim nem is sejtette, milyen igazat szólt abban a pillanatban.

5.

A Foot Ball fedélzetén

A *Foot Ball* negyvennyolc óra késéssel *április 16-án* vágott neki a nyílt tengernek. És csak a hajózási felügyelőség tilalmának köszönhető, hogy az ezerkétszáz tonnás személyszállító gőzös nem vett fel több utast, mint amennyi bejegyzett tonnájának száma.

Így is a merülési szintje, amelyet a hajó orrára festett, áthúzott nulla jelölt, a megengedettnél mélyebbre süllyedt.

Negyvennyolc órán át a rakodó daruk az utasok megszámlálhatatlan málhait tették a fedélzetre, előbb a kitermeléshez szükséges szerszámokat, majd tekintélyes mennyiségű ökröt, lovat, szamarat és rénszarvast, nem beszélve a szentbernát-hegyi és az eszkimó kutyák százairól, amelyekkel, ha szánok elé fogják őket, át lehet kelni a tóvidéken.

A *Foot Ball*on minden nációbeli utas zsibongott, voltak ott angolok, kanadaiak, franciák, norvégok, svédek, németek, ausztrálok, amerikaiak, de mind a két Amerikából; egyesek családdal, mások csak magukban.

Ez a zsibongó sokaság festői rendetlenségben lepte el a fedélzetet.

A kajütökbe három-négy ágyat is beszereltek a szabályos kettő helyett. Az egész fedélköz egyetlen nagy hálóterem volt, ahol a gerendákra függőágyakat akasztottak. Ami pedig a fedélzetet illeti, azon alig lehetett közlekedni. A kispénzüek, akik nem tudtak harmincöt dollárért kajütjegyet váltani, a kerékház és az oldalsó mentén szoronghattak. Ott kotyvasztották meg szegényes táplálékukat, ott mosakodtak, ott végezték el kisebb-nagyobb szükségüket mindenki szeme láttára.

Ben Raddle-nek sikerült két kajütjegyet biztosítani a hajó tatján lévő kabinok egyikében. A harmadik utas egy Royen nevű norvég volt, egy Bonanza menti claim tulajdonosa, amely a Klondike egyik mellékfolyója. Csendes, szelíd ember volt, de bátor és előrelátó, az a skandináv fajta, amely következetes erőfeszítéssel eléri, amire törekszik. Kristianiból, a szülővárosából érkezett, s most útban van ő is Dawson City felé. Nem volt valami beszédes útitárs, de okvetetlenkedő sem.

A két unokafivér annak örült, hogy a kajütjüket nem a texasi Hunterrel kellett megosztaniok. Bár gondoltak erre az eshetőségre, de attól az osztozkodástól nem kellett tartaniok. Hunter ugyanis nem sajnálta kiszórni a dollárjait, csak hogy a maga és barátja számára négyszemélyes fülkéhez jusson. Az utasok közül többen próbálták rábírní a faragatlan fickót, hogy a két szabad helyet adja át valakinek, de ő mindenkit durván elutasított.

Úgy látszott, Hunternek és Malone nevű cimborájának semmi sem drága. Képesek voltak gondolkodás nélkül marokszám a bakkara- vagy a pókerasztalra szórni a claimjükből származó jövedelmeiket. Az utazás alatt is csak ritkán hiányoztak a hajó játékterméből.

Vancouver városát és az öblöt a *Foot Ball* már reggel hat órakor elhagyta, és a szoroson haladt keresztül, hogy minél hamarabb elérje annak északi kijáróját. Onnantól az amerikai partok mentén, leginkább a Reine Charlotte- és a Prince de Galles-szigetek szélvédte oldalán halad majd északnak.

Az utazás hat napja alatt sem a fedélzeten, sem pedig a raktártérben utazók nem hagyhatták el azt a helyet, amelyet számukra kijelöltek. A fedélzeten egyébként is lehetetlen lett volna sétálgatni, mert azt valósággal behálózták az ökrök, lovak, szamarak és rének karámjai, amelyek közt akadálytalanul koslattak a kutyafalkák, át a nyomorult fedélzeti utasok heverő,

üldögélő csoportjain; fiatal férfiak arcukon sokféle elszenvedett nyomorúság jelével bámultak a messzeségbe, körülöttük kimerült asszonyok és beteges kinézésű gyermekek... Ezek nem azért vették a vándorbotot a kezükbe, hogy saját szakállukra aranyat ássanak, hanem hogy munkaerejüket valamely társaságnak felajánlva minél hamarabb kenyérkeresethez jussanak.

- Végül is - jelentette ki Summy Skim abban a pillanatban, hogy a gőzös elhagyta a kikötőt -, te akartad, Ben. S íme, már jócskán útban is vagyunk Eldorádó felé. Mi is belekeveredtünk az aranyásók bandájába, amely mintha nem a legjobb társaság volna számunkra...

- Nem is lehetnek különbek, kedves Summy - válaszolta Ben Raddle. - De vegyük olyanak őket, amilyenek.

- Mindenesetre, én jobban örülnék, ha semmi dolgom sem volna velük. Elvégre nem magunkfajta emberek... Örököltünk egy claimet, rendben van! Tegyük fel, hogy tele s tele van aranyrögökkel. De ez még nem indokolja, hogy mi is felcsapjunk aranyásónak.

- Ebben igazad van - hagyta rá Ben Raddle, és könnyedén megvonta a vállát, ami egyáltalán nem nyugtatta meg Summy Skimet.

Ő csak tovább erősködött:

- Azért megyünk Klondike-ba, hogy eladjuk Josias nagybácsink claimjét, vagy nem?... Isten őrizze még a gondolatától is, hogy minket is hatalmukba kerítsenek az indulatok és szenvedélyek, s e kalandor népség mindenféle rossz szokásai...

- Vigyázz, Summy! Már megint prédikálsz - figyelmeztette tréfálkozva Ben Raddle.

- És miért ne tenném, Ben? Igenis irtózom ettől az átkozott aranyéhségtől, a meggazdagodás utáni mértéktelen vágytól, amely arra ösztönzi ezeket az embereket, hogy minden nyomorúsággal szembenézzenek. Sőt versengjenek. Valóságos hajsza folyik a főnyereményért, a legnagyobb aranyrögért... Oh, ha arra gondolok, hogy ezzel a vacak gőzössel hajókézom holmi elképesztő tájak felé, ahelyett, hogy most Montrealban lennék és készülődnék, hogy a nyarat a csodálatos Green Valley-ban töltsöm!

- Summykám, megígérted, hogy nem teszel szemrehányásokat.

- Vége! Utoljára tettem, Ben. Mostantól csak arra gondolok...

- Hogy Dawson Citybe érjünk! - vágott közbe Ben Raddle nem minden gúny nélkül.

- Hogy visszatérjünk onnan, Ben - válaszolta Summy Skim.

Míg a *Foot Ball* a tengerszorosban úszott, az utasokat nem kínozták a tengeribetegség. Alig némi émelygést éreztek. De amint Vancouver szigetének északi fokát elhagyták, a hajó ki volt téve a nyílt tenger felől támadó hullámoknak.

Hideg idő volt, s a szél hevesen fújt. Hatalmas hullámok öntötték el a homokos columbiai partokat. A dühös szélrohamok sűrű havasesőket hoztak. Nem nehéz elképzelni, mit szenvedtek a fedélzeti utasok, akiknek többsége a tengeribetegség miatt félájultan hevert. Az állatoknak sem volt jobb dolga. A zúgó szélrohamok rövid szüneteit valóságos bégető-, nyerítő-, morgóhangversenyek töltötték ki. A kutyák kergetőztek, henteregtek a leterített fekhelyek között, mert lehetetlen volt bezárni vagy megkötni őket. Egyik-másik veszett dühvel az emberek torkának ugrott, és harapott irgalmatlanul, elannyira, hogy a fedélzetmester kénytelen volt néhányat lelőni közülük.

Ez alatt a texasi Hunter és barátja, Malone, akiket a szenvedélyes kártyások bandája kezdettől fogva barátságába fogadott, úgyszólván fel sem állt a kártyaasztal mellől, folyt a fáraózás és a makaó napestig. A kártyabarlanggá züllesztett játékteremből éjjel-nappal összetűzések, durva viták zaja hallatszott.

Ben Raddle és Summy Skim - kell-e mondanunk? - keményen állták a zord idő próbáját. Mivel elhatározták, hogy jól megfigyelnek mindent, egész nap nem hagyták el a hátsó fedélzetet, és csak az éjszaka beálltával vonultak vissza a kajütjükbe. Be nem teltek a látvánnyal, amelyet a fedélzeten nyüzsgő emberboly nyújtott; sem a hátsó fedélzet szemlélésével, ahol néhány jellegzetes, bár kevésbé festői figurát figyelhettek meg, mert az itteniek általában a szerencsevadászok előkelőbb rétegeihez tartoztak. Már az első órákban feltűnt nekik két utas, pontosabban két hölgy, akik nagyon különböztek az őket körülvevő népségtől. A két fiatal hölgy vagy inkább hajadon alig lehetett húsz-huszonkét éves; hasonló arcvonásaik alapján testvéreknek látszottak, bár az egyik szőke, a másik viszont barna, ám egyformán kis termetű, és nagyon csinos volt mindkettő.

Örökké együtt voltak. A szőkét mindig a barnával együtt lehetett látni, aki kettejük közül a vezetőnek látszott. Reggel mindketten a hajó tatján sétáltak, aztán átmentek a fedélzetre és a szegények sokaságában jöttek-mentek. Meg-megálltak egy-egy családanya közelében, aki szusszanni sem tudott, annyi dolga volt, és igyekeztek oly kedvesen segíteni neki, ahogy csak nők képesek.

Ben és Summy fentről, a hajóhídról gyakran elnézegették ezt a megkapó látványt, és érdeklődésük a két hölgy iránt egyre nőtt. A durva környezet nemes viselkedésüket annyira kiemelte, hogy a sok faragatlan ember közül, aki ott hemzsegett körülöttük, egynek sem jutott eszébe illetlenül viselkedni velük.

Vajon mit kereshet ez a két ifjú hölgy a *Foot Ball* fedélzetén? A két unokafivér hiába tette fel e kérdést, felelni nem tudtak rá, és feltámadó rokonszenvük mellett a kíváncsiságuk is egyre nőtt.

Egyébként a két fiatal hölgynek rajtuk kívül más csodálói is akadtak az utasok között. Ezek közül legalább kettő, a texasi Hunter és vele egy húron pendülő barátja, Malone, különös figyelmet szenteltek nekik. Valahányszor el méltóztatták hagyni a kártyaasztalt, hogy a hajóhídon nagy hirtelen egy kis friss levegőt szippantsanak, viselkedésükkel újra meg újra feltűnést keltettek. Lökdösték egymást a könyökükkel, kacsintgattak és bántó megjegyzéseket tettek, méghozzá érthetően és jó hangosan kerülgették a két nővért, bár azok nem is törődtek velük.

Ben Raddle és Summy Skim gyakran volt tanúja ilyen jeleneteknek, és csak nehezen türtőztették magukat, hogy közbe ne lépjenek. De mi joga volt nekik? Végül is Hunter és Malone nem lépte túl azt a határt, amely ebben a környezetben szokványos, a goromba viselkedésüknek kitett hölgyek pedig senkitől sem kértek védelmet.

Így aztán az unokafivérek meglegedtek annyival, hogy távolabbról figyeljék a Forty Miles Creek menti szomszédaikat, de egyre inkább szerették volna, ha a véletlen lehetővé tenné, hogy szót váltsanak a hölgyekkel.

Erre négy nappal a behajózás után nyílt alkalmuk. A *Foot Ball* akkor éppen a Reine Charlotte-szigetek szétvédte oldalán hajózott, kevésbé viszontagságos körülmények között, védetten a nyílt tengeri hullámveréstől. A partot a norvég fjordokhoz hasonló öblök csipkézték, amelyek Summy Skim és Ben Raddle útítársában bizonyos sokféle emléket ébresztettek. E fjordokat meredek, leginkább erdő borította sziklafalak határolták, s a fák között, ha nem is falvakat, de amolyan halásztanyákat lehetett megpillantani. Imitt-amott fel-feltűnt egy-egy magányos

házikó, azok lakói indiánok voltak, akik halászatból, vadászatból éltek. Mikor a hajó közeledett, eléje eveztek, hogy felajánlják eladnivalóikat, s bizony könnyen találtak vevőkre.

A sziklafalak irányában messze távol a ködből már előbukkantak a hegyek hóborította gerincei, miközben a Reine Charlotte-szigeteken csak széles mezőségeket, vagy dérlepte erdőket lehetett látni. Itt-ott az öblök keskeny partjain, ahol a halászok bárkái a kedvező szélre várakoztak, fel-feltűnt néhány kunyhó is. A *Foot Ball* éppen elérte a Reine Charlotte-szigetek legészakibb csücskét, amikor az unokafivérek szóba elegyedhettek a hölgyekkel, akik annyira felkeltették érdeklődésüket és rokonszenvüket is. Mindez nagyon hétköznapiasan történt, egy jótékonyági akció alkalmával. Ezt a két hölgy szervezte az utasok között egy szegény asszony javára, aki ott született a hajón - egyébként erős, egészséges fiút hozott világra.

Mint rendesen, szőke társnőjével a nyomában, a sötétebb hajú leány sorra járta az utasokat, s amikor Ben és Summy elé ért, feléjük is kinyújtotta a kezét. Miután a pénzt odaadták, Ben Raddle minden formáság mellőzésével szóbaereszkedett velük, s megkapta a kért felvilágosításokat.

Így tudta meg, hogy a két lány nem testvér, hanem első unokatestvérek, és néhány nap különbséggel egyidősek is, a családi nevük Edgerton, a szőkét Edithnek, a barnát pedig Jane-nek hívják.

Mindezt habozás és elfogultság nélkül, néhány egyszerű, pontos kifejezéssel a barna Jane közölte, aztán távozott, közvetlenül mögötte szőke unokanővére, aki egyetlen szót sem szólt.

De amennyit megtudtak, egyáltalában nem elégítette ki Ben és Summy kíváncsiságát. Ellenkezőleg: most már tágabb körben tálalgathattak. Edgerton volt a neve két fivérnek, akikről egy időben ugyancsak sok szó esett Amerikában. Mint merész üzletemberek, egy gyapotspekulációval néhány óra alatt óriási vagyona tettek szert, amelyet aztán hosszabb ideig meg is őriztek. Aztán - a szerencse forgandó - a nagy vagyon összeomlott, az Edgerton testvérek eltűntek abban a névtelen tömegben, amely már annyi szerencselovagot elnyelt, és elnyel még ezután is. Vajon van-e valami kapcsolat az egykori multimilliomosok és a *Foot Ballon* utazó két lány között?

Erre a kérdésre nem volt nehéz választ kapniok. Megtört a jég, meg aztán a sarkkör közelében nem is szokás különböző társasági formaságokon fennakadni. Első beszélgetésük után alig egy órával Ben Raddle ismét Jane Edgertonhoz fordult, és kertelés nélkül kérdezősködni kezdett.

A válasz sem késett. Valóban, Edith és Jane ama két „gyapotkirály” leánya, ahogy apáikat egykor nevezték. Huszonkét évesek s nekik már egy fitying sem maradt abból az aranyból, amelyet apáik valamikor számolatlanul sepertek be; most magukban, család nélkül, árván állnak a világban, mivel mindkettejük édesanyja már régebb meghalt, a két Edgerton testvér pedig éppen öt hónapja vasúti szerencsétlenség áldozatául esett.

Miközben Ben érdeklődött, és Jane válaszolgatott, Edith és Summy hallgattak... Lehet azért, mert bátortalanabbak voltak, de mindenesetre elfogódottabbak, és úgy tűnt, mintha éppen ellentétei lennének a két társalgónak.

- Edgerton kisasszony, tolakodó kíváncsiskodásnak tartaná részemről - folytatta Ben Raddle a beszélgetést -, ha megvallanám, hogy én és az unokabátyám igen elcsodálkoztunk, mikor megpillantottuk önöket a *Foot Ball* fedélzetén, megkérdezném, mely céllal vállalkoztak erre a hosszú és nehéz útra?

- Ó, egyáltalán nem - válaszolta Jane Edgerton. - Pilcox doktort, aki valamikor a nagybácsim háziórvosa volt, nemrég kinevezték Dawson Citybe a kórház igazgatójának, ő aztán Edithnek, az unokanővéremnek felajánlott egy főápolónői állást, amit persze elfogadott, és késedelem nélkül útnak is indultunk.

- Dawson Citybe?

- Persze, Dawson Citybe.

Az unokafivérek tekintete - a Ben Raddle-é kíváncsian, a Summy Skimé zavartan - a szőke Edithre siklott, aki nyugodtan, cseppet sem elfogódottan nézett szembe velük. Most volt alkalmuk jobban megnézni a lányt, s minél tovább fürkésztek, merész tette annál kevésbé tűnt meggondolatlanoknak. Finom arcvonásai mögül lassan-lassan előderengett rejtett énje. Edith ugyancsak különbözött unokanővérétől. Belőle hiányzott az a merész tekintet, a meggyőző hanghordozás, a határozott kiállás. A figyelmes szemlélő azonban aligha vonta volna kétségbe, hogy ugyanolyan határozott és életerős. Bár különbözőképpen nyilvánult meg, jellemük hasonló volt. Az egyik inkább határozottságával és tettekésségével, a másik inkább meggyőzősége és módszeres gondolkodásával tűnt ki. Edith sima, kissé szögletes homloka, értelemről csillogó kék szeme arra utalt, hogy elméjében minden új gondolatnak vagy tapasztalatnak azonnal megvan a maga helye, mintha kis címkével ellátott rekeszekbe tenné, ahonnan, mint valami jól berendezett ruhásszekrényből, szükség esetén ismét habozás nélkül elő tudja venni; annyi bizonyos, hogy az elragadó fejecske rendelkezett egy tökéletes iratrendező minden jó tulajdonságával. Kétségtelen, hogy e szőke lányban megvolt a jó szervező minden képessége, és afelől is biztosak lehetünk, hogy Dawson City kórházának ugyancsak hasznára válik majd.

- Rendben van! - kiáltott fel Ben Raddle, anélkül, hogy csodálkozásának legkisebb jelét adta volna. - Hát ön, Miss Jane, ugyancsak azzal a gondolattal foglalkozik, hogy életét a szenvedőknek szentelje?

- Oh, én rosszabb helyzetben vagyok, mint Edith, nekem semmi munkát sem ajánlottak. De engem semmi sem köt Délhez, ezért elhatároztam, én is szerencsét próbálok Északon, és kész.

- Úristen! És hogyan?

- Mint mindenki más, uram, aranyásással - válaszolta Jane nyugodtan.

- Ez igen! - kiáltott fel Summy szörnyülködve.

Az igazat megvallva Ben Raddle-nak minden önuralmát össze kellett szednie, nehogy utánozza az unokabátyját, és tiszteletben tartsa azt az elvét, amely szerint egy férfi, aki méltó erre a névre, soha semmin sem csodálkozik. De hogy ez a fiatal, törekeny lány aranyat ásson, az több a soknál!

- Végül is min csodálkozik, uram? - kérdezte harcias hangon.

- De... Miss Jane... - dadogta Summy még mindig álmélkodva -, mégsem gondolhatja... hogy egy nő!...

- Mondja csak, uram, miért ne tehetné meg egy nő is azt, amit ön? - kérdezte hűvösen.

- Én!... - ellenkezett Summy. - Dehogy állok én be aranyásónak! Habár claimtulajdonos lettem, és habár abba a pokoli tartományba utazom, higgye el, akaratom ellenére cselekszem. Egyedüli vágyam, hogy minél sürgősebben visszatérjek onnan.

- Rendben van! - hagyta rá Jane némi megvetéssel a hangjában. - Csakhogy ön nem egyedül van itt. Amitől ön elborzad, azt ezer és ezer férfi megteszi. És miért ne tehetné meg egy nő is?

- De hölgyem!... - dadogta ismét Summy. - Talán mégis... Az erő... Az egészség... De még az öltözet is, mi a szös!...

- Az egészség? - vágott vissza Jane Edgerton. - Kívánom, hogy ön is éppen olyan egészséges legyen, mint én. Az erő? Ez a kis játékszer, ami a zsebemben van, erősebbé tesz, mint hat díjbirkózó. Ami pedig az öltözkémet illeti, miért volna az enyém alsóbbrendű, mint az öné? Meglehet, hogy több olyan nő van a világon, aki nyugodtan húzhatna nadrágot, mint ahány férfi megérdemelné, hogy szoknyában járjon.

Ezek után Jane Edgerton - úgy is, mint lelkes feminista - biccentett egyet az elnémult Summy felé, kezét szorított Ben Raddle-el és eltávozott, nyomában hallgatag unokanővérével, aki egész idő alatt csak szelíden mosolygott.

Közben a *Foot Ball* elhagyta a Reine Charlotte-szigetek északi fokát. Már a keskeny Dixon-csatornán haladt keresztül, amelynek északi torkolatánál a Prince de Galles-szigetek kezdődnek; itt inkább ki voltak téve a nyílt tengeri hullámverésnek, de mivel a szél szerencsére északkeletről, a szárazföld felől fújt, a néha szemből, néha oldalról verő hullámok szelídebbek voltak.

Prince de Galles egy eléggé zűrzavaros elhelyezkedésű szigetcsoport neve, amely északon néhány aprócska szigettel ér véget.

Azokon túl fekszik Baranof szigete, ahol az oroszok az Új-Arhangelszk nevű erődöt építették; a sziget legnagyobb városa Sitka, s mikor a cári birodalom átengedte az Egyesült Államoknak egész Alaszkát, ez a város lett az egész tartomány székhelye.

Április 19-én este a *Foot Ball* elhaladt Simpson kikötője előtt, ez volt a part mentén az utolsó kanadai helység. Néhány óra múlva már az Egyesült Államok part menti vizein hajóznak, és *április 20-án* kora reggel a Stikeen River torkolatában Vrangal kikötőjébe érkeznek.

Ez a város akkoriban vagy negyven házból, néhány fűrészmalomból, egy szállodából, holmi kártyabarlangokból állott, amelyeket így nyár elején elleptek a „vendégek”.

Vrangelben azok az aranyásók szálltak ki, akik a Telegraphe Creek mentén igyekeztek Klondike-ba, ahelyett, hogy Skagway-n túl a tavak felé vennék az útjukat. Igaz, erre felé csak négyszáz kilométert kell megtenniök, kevesebbe is kerül, de nagyon-nagyon nehéz az átkelés. Habár mindenkit figyelmeztettek, hogy a szánút még nem járható, mégis akadt vagy ötven vállalkozó, aki elhagyta a hajót, hogy szembe szálljon minden veszedelemmel és fáradsággal, amit Észak-Kolumbia végtelenbe vesző tájai rejtene.

Vrangeltől a csatorna még inkább elkeskenyedik és kanyargóssá válik. A *Foot Ball* apró szigetek valóságos labirintusán vergődött keresztül, hogy elérje Juneau-t, azt a falut, amely jó úton volt, hogy vásárhellyé, majd várossá fejlődjék, s amely annak a férfinak a nevét viselte, aki 1882-ben megalapította.

Két évvel később Juneau egyik barátjával, bizonyos Richard Harrisszel Silver Bow Bassinban aranyat talált, s néhány hónap múlva, mikor onnan visszatért, hatvanezer aranyfrank értékű aranyrögöt hozott magával.

Ezzel indult el az aranyásók első inváziója. Vonzotta őket a felfedezés nagy visszhangja, és az is, hogy közben felderítették a Cassiar környéki aranyvidéket, ahol még Klondike előtt megkezdtek a kitermelést. Rövidesen a Tread Ville melletti bányában kétszáznegyven légkalapács huszonnégy óra alatt ezeröt száz tonna kvarckövet aprított fel, majdnem kétmillió ötszázezer frank jövedelmet hajtott a tulajdonosoknak.

Mikor Ben Raddle a vidéken elért csodálatos eredményekről mesélt, Summy Skim így vélekedett:

- Az igazat megvallva, Josias bácsikánk miatt tulajdonképpen nekem gyűlt meg a bajom, mert nem jutott eszébe, hogy amikor Forty Miles Creek felé igyekezett, itt menjen keresztül.

- Ugyan miért, Summykám?

- Mert talán itt telepedett volna meg, és most mi is csak idáig jönnénk.

Summy Skim e szavai nem voltak éppen alaptalanok. Mégha csak Skagwayig mennének is, bizony nem volna okuk a panaszra.

Mert az igazi megpróbáltatások azután kezdődnek, mivel azután kell átkelniük a Chilkoot-hegység hágóin, hogy elérjék a Yukon bal partját, ha „a tavak útját” akarják követni.

És mégis, az utasok már alig várták, hogy Alaszka hatalmas folyója mentén nekivágjanak a nagy kalandnak. A jövő kecsegtető képe lebegett előttük, és abba nem képzeltek bele a fáradalmakat, a megpróbáltatásokat, veszedelmeket és persze, a csalódásokat sem. Az ő jövőjük képét teljesen beragyogta az arany varázsos fénye.

Miután Juneau kikötőjét elhagyta, a gőzös tovább haladt északra azon a mindössze egy napos utat jelentő csatornán, amely Skagwayn túl csak kisebb hajók számára járható, de azok Dyea mezővároskáig is felhatolhatnak rajta. Északnyugatra megcsodálhatták a Muir melletti kétszáznegyven láb magas csillogó óriásgleccsert, amelyről nagy robajjal szakadatlanul hatalmas jégtömbök váltak le, és omlottak bele a Csendes-óceánba.

Az utazás utolsó estéjén a játékteremben szörnyű kártyacsata keletkezett, és sokan, akik oda jártak, ez alkalommal utolsó centjüket is elvesztették. A szenvedélyes kártyások közé nyilván odasorolhatjuk a texasi Huntert és Malonét is. Az igazat megvallva, a többiek sem voltak jobbak a Deákné vásznánál, és igazán bajos lett volna különbséget tenni e kalandorok között, akik leginkább Vancouver, Vrangeli, Skagway és Dawson City kártyabarlangjaiból vetődtek ide.

A zajból, amely a játékteremből kihallatszott, kétségtelenül következtetni lehetett, hogy odabent ugyancsak keményen összecsapnak az indulatok. A levegőben felkiáltások, durva sértegetések röpködtek; úgy tűnt, hogy végül maga a kapitány is közbelépni kényszerül. A többi utas jobbnak látta csendben bezárkózni a kajütjébe.

Kilenc óra felé Ben Raddle és Summy Skim is elhatározta, hogy nyugovóra tér. Mikor a nagy szalon ajtaját kinyitották, hogy átvágjanak rajta, a helyiség túlsó felén megpillantották Jane-t és Edithet, akik szintén a kajütjük felé igyekeztek. A két unokafivér menten feléjük indult, hogy jó éjszakát kívánjon nekik; de egyszerre csak nagy zajjal kicsapódott a játékterem ajtaja, és vagy tizenkét kártyás zúdult be a szalonba.

Elöl Hunter jött, majdnem tökrészen és erősen felvillanyozott hangulatban. Bal kezében bankjegyekből duzzadó irattárcát tartott, és diadalmasan üvöltözött, ahogy a torkán kifért. A söpredék viharosan rikoltozva tódult utána.

- Hip! Hip! Hip! - ütemezgette Malone.

- Hurrá! - ordították egyszerre a többiek.

- Hurrá! - ordított Hunter is.

Aztán dörgő hangján fékevesztetten rendelkezett:

- Pincér! Pezsgőt!... Tíz, húsz, száz üveg pezsgőt! Ma este mindenkit megkopasztottam!... Mindenkit! Mindenkit! Mindenkit! Ma mindenki az én vendégem; minden utas és a hajó egész személyzete is, a kapitánytól az utolsó hajóinasig.

Erre a nagy lármára a szalon megtelt utasokkal.

- Hurrá!... Bravó, Hunter! - üvöltözték a kalandorok, és tapsoltak meg doboltak a lábukkal.

De Hunter már nem rájuk figyelt. Hirtelen megpillantotta Edith és Jane Edgertont, akiket a beáramló sokaság megakadályozott a távozásban. Hunter durván nekikrontott, derékon ragadta Jane-t s nagyot rikoltott:

- Az ám, mindenki a vendégem, és rólad sem feledkezem meg, gyönyörűségem...

A nem várt támadásra Jane Edgerton nem vesztette el a fejét. Meglendítette a karját, s a legszabályosabb ökölvívó mozdulattal a szemtelen alak arcába vágott. De mit ért az ő gyenge kis keze egy esztét vesztett férfival szemben, akinek a szesz ugyancsak megnövelte a kurázsiját?

- Így... - mordult fel Hunter -, rosszalkodsz, gyönyörűm! Másképp kell veled...

De nem fejezhette be a mondatot. Mellét kemény ökölcsapás érte, összeesett, s vagy tízlépésnyire hemperedett.

A szalon hirtelen elnémult. Mindenki a két férfira nézett. Az egyikről tudták, hogy milyen erőszakos, a másik csak most bizonyította be, hogy milyen erős. Hunter kissé szédülten talpra állott, előrántotta kését, de közbejött valami, ami a készülő verekedésnek más irányt szabott.

Valaki feléjük tartott a hajóhídon, s a léptek hangja kétségtelenül elárulta, hogy a nagy zajra a kapitány közeledik. Erre Hunter is felfigyelt, és megértette, hogy szándékától el kell állnia. Tekintetével végigmérte ellenfelét, akinek támadása oly váratlanul érte, hogy eddig az arcát meg sem nézte.

- Áh... maga az! - ismerte fel Summy Skimet. Aztán tokjába csúsztatta a kését, és fenyegető hangon hozzátette: - Találkozunk mi még, barátom!

Summy csak állott elszántan, és úgy tűnt, hogy nem hall semmit.

Ben Raddle sietett a segítségére:

- Ahol és amikor óhajtja - lépett a kalandor elé.

- Majd a Forty Miles Creek partján, tisztelt tulajdonosai a 129-es claimnek! - vetette oda Hunter, de közben igyekezett elhagyni a szalont.

Summy még mindig mozdulatlanul állt. Ő, aki rendes körülmények között még a légynek sem ártott, most maga is meglepődött, hogy milyen keményen tud fellépni.

Jane Edgerton odalépett hozzá.

- Thank you, sir - mondotta a világ legtermészetesebb hangján, és férfiasan megszorította a kezét.

- Oh, én is köszönöm, uram - ismételte meg Edith elfogódottan, és megszorította a másik kezét.

E két kézszorítás után Summy ismét két lábbal állt a földön. De vajon megértette, hogy mi is történt vele? Oly zavartan mosolygott, mintha éppen akkor esett volna le a Holdról, de nemsokára tökéletes udvariassággal így szólt:

- Jó éjszakát, hölgyeim!

Sajnos, udvariassága kárbaveszett, mert a két lány harminc másodperccel előbb, anélkül, hogy Summy észrevette volna, már elhagyta a szalont.

6.

Jane Edgerton and Co.

Egy isten háta mögötti, de táborozásra alkalmas vidéken, úttalan utak mellett, kezdetben Skagway városa is az arrafelé kóborló aranyásóknak csak amolyan pihenő, tanyázó helye volt. A kalibák és kunyhók összevisszaságát később néhány barakkcsoport váltotta fel, amelyeket már rendezettebben építettek; aztán az egyre dráguló telkeken lassacskán épülni kezdett a város. De ki tudja, vajon holnap, ha az arany apadni kezd, az ilyen város, melyet a hirtelen támadt szükség teremtett, nem válik-e ismét elhagyott pusztasággá?

Mindenesetre ezt a vidéket nem lehet Ausztráliához, Kaliforniához vagy Transvaalhoz hasonlítani. Ott a falvak akkor is várossá fejlődtek volna, ha nincsenek aranybányák. Ott a talaj termékeny, az életkörülmények kedvezőek, és ígéretes kereskedelmi vagy ipari vállalkozásokra is alkalom nyílik. Ott, miután a föld odaadja, ami aranya csak van, még mindig képes marad arra, hogy az ember munkáját meghálálja.

De itt, a domíniumok és Alaszka határán, a Sarkkör közelében, ahol oly zord az időjárás, egészen más a helyzet. Ha majd egyszer az utolsó aranyrögöt is kibányászták, ugyan mi értéke marad még e tartománynak, melyet a prémkereskedők már előbb kifosztottak?

Bizony, nagyon is lehetséges, hogy a vidék hirtelenében felépült városai, melyek most az élénk üzletkötések és az utazók tömege nyomán felvirágoztak, lassan-lassan elsorvadnak, ha majd egyszer kimerülnek a klondike-beli bányák; pedig már tőkéstársaság is alakult, hogy az itteni közlekedést kényelmesebbé tegye, sőt vasutat is terveznek Vrangell és Dawson City között.

Mikor a *Foot Ball* Skagwayben kikötött, az egész város tele volt jövő-menő népséggel. Sokan a Csendes-óceánon hajóval érkeztek ide, mások Kanada vagy az Egyesült Államok területéről jöttek, de valamennyien Klondike-ba igyekeztek.

Néhányan a vízi utat választották Dyea-ig; ez egy kis város a szűk csatorna túlsó végén, de odáig nagy vízkiszorítású hajók nem utazhattak, mert a csatorna sekély vizű, csak amolyan kisebb, parti gőzössel lehet közlekedni rajta, amelyet úgy építettek, hogy a két város közötti forgalom lebonyolítására alkalmas legyen, s így megrövidítse a viszontagságos szárazföldi utat.

De akárhogy is vesszük, innen, Skagwaytől kezdődik az utazás neheze, miután a viszonylag könnyebb távokat a part menti hajójáratokkal az utas már megtette.

A két unokafivér a város egyik szállodájában jutott szobához. Ketten fogadtak egy szobát, amelyért nagyobb bért fizettek, mint Vancouverben. Eggyel több ok, hogy igyekezzenek minél előbb tovább utazni.

A szállodában csak úgy nyüzsgött a sok kivándorló; mind arra a napra vártak, amikor elindulhatnak Klondike-ba. Az étteremben minden nációbeli vendég megfordult, de étel, sajnos, csak alaszcai volt. De hát milyen igényei lehetnek az ide vándorlóknak; elvégre maguk vállalták, hogy hosszú hónapokig minden viszontagságot elviselnek!

Skagwayben Summy Skim és Ben Raddle nem találkozott a két texasival, akik közül az egyikkel, mielőtt leszálltak volna a *Foot Ball*-ról Summy Skim oly keményen megütközött. Hunter és Malone, amint kihajóztak, máris elindultak Klondike-ba. Ők ugyanis visszatérőben voltak arra a helyre, amelyet hat hónapja elhagytak, közlekedési eszközökről már jó előre

gondoskodtak, így aztán indulhattak, s még a szerszámokat, a felszerelést sem kellett cipelniük, mert az már a Forty Miles Creek melletti lelőhelyen várta őket.

- Szavamra - jelentette ki Summy Skim -, nagy szerencse, hogy ezek a vademberek nem lesznek útitársaink. Sajnálom azokat, akiknek velük kell utazniuk, hacsak velük nem egyívású fickók, ami nem is olyan kizárt az aranyásók eme drágalátos világában.

- Bizony - hagyta rá Ben Raddle -, csakhogy a vadembereknek most előnyük van velünk szemben. Nekik nem kell itt rostokolniuk Skagwayben, miközben mi még néhány napot itt vesztegelünk...

- Ej, mi is csak odaérünk, Ben, mi is odaérünk - csitította Summy Skim -, s ott ezt a két csirkefogót is megtaláljuk a 131-es claimen. Elragadó szomszédság! Remek kilátások! Remélem, ez még inkább ösztökélni fog, hogy eladjuk, ha lehet, minél jobban azt a talpalatnyi kavicsos földcskénket, s aztán gyerünk haza!

Miközben Summy Skim már csaknem elfelejtette Huntert és Malonét, rövidesen találkozott a két lánnyal, akiket velük szemben megvédelmezett. Ők is ugyanabban a szállodában kaptak szobát, s így többször összefutottak. Pár baráti szót is váltottak, aztán ki-ki sietett dolgára.

Nem volt nehéz kitalálni, hogy a két lányt milyen kérdések foglalkoztatják; nyilván, ők is a legalkalmasabb módját keresték annak, hogy Dawson Citybe jussanak. De úgy tűnt, hogy nem sok sikerrel szaladgálnak. Negyvennyolc órával azután, hogy Skagway-be érkeztek, még semmire sem mentek, legalábbis Jane Edgerton arra arról árulkodott, mert a lány igyekezett nagyon, hogy senki se vegye észre, mekkora bajban vannak, mégis nyugtalannak látszott.

Ben Raddle és Summy Skim napról napra növekvő érdeklődéssel figyelte a lányokat és elszoruló szívvel gondolt a sok veszedelemre és fáradságra, amely szegényekre vár. Szükség esetén ugyan milyen támaszra vagy segítőkészségre számíthattak e söpredék részéről! Hiszen ezekből az emberekből az arany utáni sóvárgó vágy, a kapzsiság minden igazságérzést és becsületet kiölt.

Április 23-án este Summy Skim már nem tudott uralkodni a kíváncsiságán, összeszedte minden bátorságát, s a szőke lányhoz fordult, akit, joggal vagy sem, kevésbé elzárkózónak ítélt.

- Edith kisasszony - kérdezte -, semmi újság, mióta megérkeztünk Skagwaybe?

- Semmi, uram - válaszolta a lány.

Summy Skim arra gondolt, hogy tulajdonképpen most hallja először a kellemesen muzsikáló hangot.

- Ugyebár, ön és unokanővére valami szállítóeszközt keres Dawsonig? - folytatta.

- Bizony, uram.

- És még nem döntöttek?

- Nem, uram, még nem.

Szó ami szó, Edith Edgerton udvarias volt, de nem valami beszédes.

Summy jóindulatú érdeklődése így zátonyra futott, és a beszélgetés egyelőre itt elakadt.

Summynak azonban voltak bizonyos elképzelései, amiért is a megszakadt beszélgetést másnap folytatta. A két lány éppen azt latolgatta, hogy egy frissen összeverődött társasághoz csatlakozzék, amely néhány napon belül befejezi az útikészülődést. Ez a csoport amolyan nekikeseredett, műveletlen, sőt faragatlan fickókból verődött össze. Micsoda útitársak két kedves, finom leány részére!

Amint ezt Summy észrevette, most már Ben Raddle és Jane Edgerton jelenlétében még bátrabban kérdezősködött:

- Mi újság, Edith kisasszony, még mindig semmi? - kezdte ugyanúgy, mint előző nap, mert nem volt különösképp leleményes.

- Semmi, uram - válaszolta Edith.

- Még sokáig így mehet, kisasszony.

Edith bizonytalanul legyintett. Summy folytatta:

- Tolakodónak tartana, ha megkérdezném, mégis hogyan döntöttek a dawsoni utazást illetően?

- Egyáltalán nem - válaszolta Edith. - Szeretnénk közösen utazni azokkal az emberekkel, akikkel az imént tárgyaltunk.

- Elvileg a gondolat nem elvetendő - helyeselt Summy. - De kisasszony, bocsássa meg, ha olyasmibe ártom magam, ami nem rám tartozik; vajon ezt a döntésüket jól meggondolták? Ezek az emberek, akikkel együtt akarnak utazni, nem valami rendes népek, és engedje meg, hogy azt tanácsoljam...

- Csináljuk, ahogy lehet - vágott közbe Jane Edgerton, és felnevetett. - Az anyagi helyzetünk nem enged meg hercegi kapcsolatokat.

- Nem kell valakinek feltétlenül hercegnek lennie, hogy különb legyen kiszemelt útitársainál. Meggyőződésem szerint már az első pihenőnél arra kényszerülnek, hogy megváljanak tőlük.

- Ha úgy alakulna, egymagunk folytatjuk az utat - válaszolta Jane elszántan.

Summy égneke emelte a karjait.

- Egemagukban, kisasszony!... Azt hiszi, hogy az lehetséges?... Elvesznek az úton!

- Miért kéne nekünk több veszélytől tartani, mint önöknek? ellenkezett Jane, visszanyerve szokott határozottságát. - Amire önök képesek, képesek vagyunk mi is.

Úgy látszott, hogy ez az eltökélt feminista nem könnyen hátrál meg.

- Persze, persze - hagyta rá Summy békítőleg. - Csakhogy önök is láthatják, sem az unoka-öcsém, sem én még csak nem is merünk arra gondolni, hogy Dawsonig kizárólag a magunk erejéből jussunk el. Vezetőt fogadunk, még hozzá igen jót, aki nagy tapasztalattal rendelkezik, és a szükséges holmikat is beszerzi nekünk.

Summy itt szünetet tartott, aztán rászánta magát:

- Miért ne használhatnák önök is ezt a lehetőséget?

- Milyen minőségben?...

- Mint a vendégeink, természetesen - válaszolta Summy meleg jóindulattal.

- Skim úr, az unokanővéremet és engem is mélyen megragadott az ön nemes ajánlata, de nem fogadhatjuk el. A mi anyagi eszközeink, bár szerények, azért elégségesek, és mi elhatároztuk, hogy senkinek sem kötelezzük le magunkat, csak ha erre feltétlenül szükségünk lenne.

Ezt olyan határozottan jelentette ki, hogy látnivaló volt, kár tovább erőltetni a kérdést. Jane Edgerton nem rettent vissza, ha az utazás viszontagságaira gondolt, és bátran felkészült a rájuk váró erőfeszítésre, mint valami jóféle rugó, ha nyomás alá kerül.

Ben Raddle-hoz fordult és megkérdezte:

- Nincs igazam, uram?

- Tökéletesen igaza van, miss Jane - jelentette ki Ben, mit sem törődve azzal, hogy unokabátyja kétségbeesetten integet neki.

Igazság szerint, mióta Skagwaybe érkeztek, Ben Raddle mindenfelé érdeklődött, hogy miként tehetne szert valami szállítóeszközre, mellyel eljuthatnának Klondike fővárosáig. Még Montrealban kapott útbaigazítás szerint egy bizonyos Bill Stell nevű férfit kellett volna előkeríteni, akiről azt mondták, hogy megbízható ember, és érdemes felvenni vele a kapcsolatot.

A kanadai Bill Stell régi vadonjáró volt. Sok éven át parancsnokainak legnagyobb meglepésére mint nyomkereső működött a domíniumok hadseregében, és igen sok harci vállalkozásban az indiánok ellen részt vett. Nagyon bátor, hidegvérű és kemény ember hírében állott.

A nyomkereső most utazócsoporthoz szervezésével foglalkozott azok számára, akik a meleg évszak beálltával Klondike-ba igyekeztek. Ő azonban nem egyszerű vezető volt. Több alkalmazottat is tartott, és a nehéz utakra saját felszereléssel rendelkezett: csónakjai voltak a tavakon való átkeléshez, szánjai és kutyái a hóval és jéggel borított síkságokra, amelyek a Chilkoot-hegység hágóin túl terültek el. Úgy is meg lehetett egyezni vele, hogy egész úton ő gondoskodjék az élelmezésről. Mivel már Montrealban úgy döntött, hogy a Bill Stell szolgálatait veszi igénybe, Ben Raddle nem tartotta szükségesnek, hogy sok málhát cipeljen. Tudta, hogy Nyomkereső majd beszerzi, amire csak szükségük lehet a klondike-beli úton, és abban sem kételkedett, hogy meg is tudnak egyezni, mégpedig nemcsak menet, de ha kell, jövet is.

Skagwaybe érkezésük másnapján Ben Raddle felkereste Bill Stell házát, de ott megtudta, hogy nincs odahaza. Valami társaságot vezet a White-hágóhoz, a Bennet-tó mellé.

De már tizenkét napja, hogy elment. Ha csak nem történt velük valami az úton, vagy ha útközben más utazók nem fogadták fel, akkor nemsokára meg kell érkeznie.

Valóban meg is érkezett, és *április 25-én* reggel Ben Raddle és Summy Skim fel is vette a kapcsolatot Bill Stellel.

Nyomkereső elég magas növésű, őszülő szakállú, rövid hajú, acélos, átható tekintetű, keménykötésű férfi volt, olyan ötven év körüli lehetett. Kellemes arca tökéletes becsületességet sugárzott. A hosszú idő alatt, amíg a kanadai hadseregben szolgált, ébersége és óvatos előrelátása nagymértékben kifejlődött. Az a fajta meggondolt, jó szervező, okos férfi volt, akit nem egykönnyen lehet becsapni. A maga módján bölcs is volt, amennyiben az életnek csak a szép oldalait méltatta figyelemre, a sorsával is meg volt elégedve, ezért soha még csak meg sem fordult a fejében, hogy azok nyomdokába lépjen, akiket az aranyvidékekre vezetett. Meg aztán nem arra figyelmeztette, nap mint nap a tapasztalat is, hogy sokan összeroppannak a viszonytagságos küzdelemben, mások meg kegyetlen megpróbáltatások után szegényebben térnek vissza, mint ahogy elindultak.

Ben Raddle közölte Bill Stellel a tervét, hogy a legrövidebb időn belül indulni akar Dawson Citybe.

- Rendben van, uram - válaszolta Nyomkereső. - Rendelkezésükre állok. Az a mesterségem, hogy az ide utazókat vezessem, és ehhez megvan minden felszerelésem, ami csak szükséges lehet.

- Tudom - mondta Ben Raddle -, és azt is tudom, hogy megbízhatom magában.

- Úgy tervezik, hogy csak néhány hetet időznek Dawson Cityben? - kérdezte Bill.

- Meglehet.

- Szóval nem szándékoznak kitermelni a claimjüket?

- Még nem tudjuk. Egyelőre arra gondolunk, hogy inkább eladjuk a birtokot, amelyet unoka-fivéremmel örököltünk. Már jelentkezett is rá vevő, de mielőtt elfogadnánk az ajánlatát, szeretnénk meggyőződni, hogy mennyit is ér a birtokunk.

- Helyesen teszik, Raddle úr. Az ilyen üzleteknél sokféle csalafintaságot kieszkelnek, hogy rászedjék az embert. Körültekintőnek kell lenni...

- Éppen emiatt jöttünk ide.

- Miután eladják a claimet, visszatérnek Montrealba?

- Így szeretnénk. Ha arrafelé vállalja a vezetést, valószínűleg hazafelé is igénybe vehetjük szolgálatait.

- Így is megegyezhetünk - válaszolta Bill Stell. - Én nem szeretem felszöktetni az árakat, ezért a következő feltételek mellett állapodjunk meg, Raddle úr...

Tulajdonképpen egy harminc-harmincöt napos útról volt szó, Nyomkereső feladata elsősorban az, hogy lovakról, öszvérekről, kutyákról és szánokról, vízi szállítóeszközökről és sátrakról gondoskodják. Ezen kívül neki kell majd élelmeznie az egész útitársaságot; mindezt nyugodtan rá lehetett bízni, mert nála senki sem tudta jobban, hogy ilyen hosszú útra ezen a vidéken mekkora készletre van szükség.

Mivel a két unokafivér nem hozott magával aranyásó-felszerelést, miután minden körülményt számbevettek, az egész utazás költségét Skagway-től Dawson Cityig ezernyolcszáz frankban állapították meg; ugyanennyibe kerül majd visszafelé is az utazás.

Oly lelkiismeretes és becsületes emberrel, mint Bill Stell, felesleges lett volna alkudozni. Egyébként akkoriban a hegységen való átkelés ára csak a tóvidékig is elég magas volt. Dawson Citybe két út is vezetett, és attól függően, hogy a nehezebbiket vagy a könnyebbiket választotta az utas, málhájának szállítási költsége fontonként négy-ötszáz frankba került az egyik úton, és hat-hétszázba a másikon. Vagyis Bill Stell igazán szerény összeget szabott, és Ben Raddle el is fogadta.

- Megegyeztünk - jelentette ki -, de ne feledje, hogy amint lehet, indulunk.

- Negyvennyolc órára van szükségem - válaszolta Nyomkereső.

- Dyea-ig hajóval megyünk? - kérdezte Ben Raddle.

- Felesleges. Hiszen nincs sok málhájuk, gondolom, legjobb lenne Skagwayből egyenesen nekivágni az útnak.

Abban is megállapodtak, hogy a hegységen keresztül a tavakig melyik úton haladjanak, mivel ez volt a legfárasztóbb útszakasz. Amikor Ben Raddle efelől érdeklődött, Bill Stell így válaszolt:

- Két út létezik, de hogy pontos legyenek, inkább két csapás: vagy a White-, vagy a Chilkoot-hágóján keresztül. De akármelyiket választjuk, utána vagy a Bennet- vagy a Lindeman-tóhoz kell leereszkednünk.

- És mi melyiket választjuk, Nyomkereső?

- A Chilkoot-hágóján kelünk át. Onnan egyenesen a Lindeman-tó partjára érünk, de előbb a Sheep Campen pihenünk egyet. Ezen az állomáshelyen jó szállást kapunk és a készleteinket is kiegészíthetjük. A Lindeman-tónál megtaláljuk a felszerelésemet, amelyet ott szoktam elrejtetni, hogy ne kelljen a hegyen át elcipelnem Skagwaybe.

- Mi megbízunk a maga tapasztalatában, amit tesz, azt mi helyesnek fogadjuk el - fejezte be Ben Raddle. - Amint szól, már készen is állunk az útra.

- Mondtam, két nap múlva - válaszolta Bill Stell. - Ennyi türelmet kérek a felkészülésre, Raddle úr. Hajnalban indulunk, és mire beköszönt az éjszaka, már majdnem fent leszünk a Chilkoot legmagasabb pontján.

- Milyen magas ez az átjáró?

- Vagy háromezer láb - válaszolta Nyomkereső. - Tehát nem is olyan magas. Csakhogy a csapás keskeny és kanyargós, de ami ilyenkor még inkább megnehezíti az átkelést, az a közlekedési eszközök és a teherhordó állatok töméntelen sokasága, nem beszélve arról, hogy a gyakori havazások el-elzárják az utat.

Bill Stellel már mindent megbeszéltek, Ben Raddle mégsem szánta rá magát, hogy Nyomkeresőt útjára engedje.

- Még valami - fordult a vezetőhöz. - Megmondhatná, hogy mennyivel kerülne többbe, ha esetleg két hölgy is velünk utazna?

- Attól függ, uram - válaszolta Nyomkereső. - Sok málhájuk van?

- Nagyon kevés.

- Akkor, Raddle úr, pótolja meg öt-hétszáz frankkal, attól függően, hogy mennyi és milyen a szállítanivaló, de ebben benne van a hölgyek élelmezése is.

- Köszönöm. Ezen még gondolkodunk - mondta Ben Raddle, és elbúcsúzott.

A szállodába menet Summy közölte unokaöccsével, hogy mennyire csodálkozik az imént elhangzott kérdésen. Mert ugyan ki másra gondolhatott volna, ha nem Edith és Jane Edgertonra?

- Bizony rájuk - ismerte el Ben.

- De hiszen tudod - kiáltott fel Summy -, hogy egyértelműen elutasították az ajánlatunkat, és te is egyetértettél velük.

- Igaz.

- És olyan hangnemben utasítottak vissza, hogy nincs mit próbálkoznunk ismét.

- Hej, bátyuskám, az a baj, hogy fogalmad sincs, hogy kell hoppra venni őket - válaszolta Ben zavartalanul. - Bízd csak rám, remélem, jobban értek hozzá, mint te.

Amint a kételkedő Summyval a szállodához ért, Ben azonnal a lányok keresésére indult. A szalonban talált rájuk, és kertetelés nélkül Jane-hez fordult:

- Kisasszony, egy üzletet ajánlanék!

- Éspedig?! - kérdezte Jane anélkül, hogy csodálkozna, mikor Ben egyenesen a tárgyra tért.

- Nézze, miről lenne szó - adta elő Ben nyugodtan. - Unokabátyám, Summy, a minap tett egy ajánlatot, hogy utazzanak velünk Dawsonba. Én nem értettem egyet vele, mert ön és az unokanővére nekünk több mint hétszáz frank többletkiadást jelentettek volna, és egy magamfajta

üzletember mindig arra törekszik, hogy egy dollár kettőt vagy még annál is többet hozzon a konyhára. Szerencsére ön visszautasította az ajánlatot.

- Igaz - bólintott Jane. - No és?

- Arra viszont gondolhatna, kisasszony, hogy komoly veszélyek elé néznek, és az unokabátyám ajánlata ugyancsak megkönnyítené az utazásukat.

- Távol áll tőlem, hogy ezt elvitassam - ismerte el Jane. - De nem látom...

- Azonnal meglátja - folytatta Ben, mintha észre sem vette volna, hogy közbeszóltak. - Megismétlem, hogy a segítség, amit felajánlunk önöknek, különösen hasznos. Megmentené önöket a sokféle fennakadástól, amelyet másképpen nincs módjuk elkerülni, és lehetővé tenné, hogy megfelelő időben érkezzenek meg az aranyvidékre. Ha megegyeznek velünk, jelentősen megnőnek az esélyeik, és természetes, hogy akkor már én is érdekelt vagyok egy olyan vállalkozásban, amelyben nekem is részem van. Azt ajánlom tehát, hogy magamra vállalom az önök útiköltségét Dawsonig azzal a feltétellel, hogy tíz százalék erejéig részesedem az ön jövőbeli jövedelméből.

Jane cseppet sem csodálkozott a szokatlan ajánlaton. Mi sem természetesebb, mint egy üzlet! Csak azért késett a válasszal, mert végiggondolta az ajánlatot. Tíz százalék kicsit sok! De az út Klondike-ba hosszú és viszontagságos. A merészség pedig nem zárja ki a józan ész.

- Elfogadom - mondta pár pillanatnyi gondolkodás után. - Ha óhajtja, kössünk szerződést.

- Éppen ezt akartam én is javasolni - mondta Ben, és leült egy asztal mellé.

Aztán a szeme sarkából új üzlettársára sandítva ezeket írta:

Alulírottak:

1. Egyrészt Jane Edgerton kisasszony, aranyásó, lakcíme...

- Apropos - kérdezte, abbahagyva az írást -, hol is lakik ön?

- Írja oda a Dawson City-i kórházat.

Ben Raddle ismét írni kezdett:...

...Dawson City-i kórházban;

2. Másrészt Ben Raddle úr, mérnök, lakik Montrealban, Jacques-Cartier utca 29., létrejött a következő megállapodás:

Edith és Summy az asztal fölött egymásra pillantottak. A Summy tekintete vidám volt és örvendező. Edith tekintetében meghatottság fénylett, őt nem vezette félre ez a nemes indulatú huncutság.

Át a Chilkoot hágóján

Bill Stell jól tette, hogy a Chilkoot hágóját választotta a White-hágó helyett. Igaz, hogy ez utóbbihoz a csapás mindjárt ott kezdődött Skagway határában, míg a másikat csak Dyea felé lehetett megközelíteni, csak hogy a White-hágótól a Bennet-tóig még volt vagy nyolc mérföld borzalmas út. Ezzel szemben a Chilkoot hágójától a Lindeman-tóig nincs több tizenhat kilométernél, onnan pedig alig három kilométer a Bennet-tó és ezt az utat különösebb erőfeszítés nélkül meg lehet tenni.

Viszont nem kevésbé igaz az is, hogy a Chilkoot hágóját sokkal keservesebb dolog elérni, mint a White-hágót, mert mintegy ezer láb magas majdnem függőleges hegyoldalon kell felkapaszkodni. Csak hogy ez a mi utazóink számára, mivel nem kellett nehéz felszerelést is cipelniük, nem jelentett különösebb akadályt. Aztán a Chilkoot hegységen túl elég jó út vezet a Lindeman-tóig. Így útjuknak ez a sík vidéket elzáró hegységen átvezető első szakasza, ha fárasztóbbnak is ígérkezett, de nem tűnt különösebben nehéznek.

Április 27-én reggel hat órakor Bill Stell jelt adott az indulásra. Edith és Jane Edgerton, Summy Skim és Ben Raddle, Nyomkereső és hat embere elhagyták Skagwayt, és nekivágtak a Chilkoot lejtőinek. Két, öszvérek vontatta szán elégséges volt ehhez az útszakaszhoz, amely a Lindeman-tó déli partjáig terjedt, ahol Bill Stell hosszabb pihenőt tervezett. E távolság megtétele a legkedvezőbb körülmények között is három-négy napot igényelt.

Az egyik szánra a málhákat rakták. A másikra takarók és prémek tömegébe bugyolálva a két lányt ültették úgy, hogy csak a kicsi piros orruk hegye látszott ki a takaró alól; Edith néhányszor megpróbált köszönetet mondani Summy Skimnek, de az úgy tett, mintha nem hallaná. Ő is, Ben Raddle is boldog volt, hogy segíthetett. Milyen kedves útitársak a szörnyűséges úton! Még Bill Stell is el volt ragadtatva tőlük.

Egyébként Nyomkereső elmondta, milyen türelmetlenül várják Edithet Dawson Cityben. A kórház zsúfolásig tele van, és a segédszemélyzet több tagját is leverték lábukról a városban pusztító járványok. Különösen a tifusz sújtja erősen Klondike-kerület székhelyét. A szerencsétlen bevándorlók között, akik a hosszú úttól elgyengülve és kimerülten érkeznek - miután annyi útitársukat elhantolták -, a járvány százszámra szedi áldozatait.

„Elragadó vidék - gondolta magában Summy Skim. - Mi azonban csak futó ismeretséget kötünk vele... De ezek a szegény lányok... micsoda veszedelmekkel találják magukat szemben; lehet, hogy innen soha többé nem térnek vissza!...”

Úgy számították, hogy nem volna helyes, ha a hegyen való átkelés előtt sok élelmet málháznának fel, mert jobb lesz, ha a meredek oldalakon minél kevesebb teherrel cipekednek. Nyomkereső ismerte azokat az állomáshelyeket, ahol nemcsak az éjjeli pihenés biztosított, de élelem is akad. Igaz, mindent borsos áron adnak. Ötven centbe kerül egy „ágy” - tulajdonképpen deszkapriccs, egy dollárba az ebéd, ami valami kővér húsból és rosszul kelt kenyérből áll. Szerencsére ezt a fajta komfortot csak néhány napig nem lehet elkerülniük. Bill Stell utazócsoportja, amint eléri a tóvidéket, megmenekedik ettől a vendéglátástól.

Hideg idő volt, fagyos szél süvöltött, a hőmérő állandóan mínusz tíz fokot mutatott. Ha majd rátérnek a csapásra, a szánok vígabban csúsznak majd a letaposott havon, és könnyebb dolga lesz a fogatolt állatoknak is. Pedig az emelkedő ugyancsak meredek lesz! Azon már sok öszvér, kutya, ló, ökör, rén kiadta a lelkét; a Chilkoot hágója mentén, akárcsak a White-hágón szanaszét hevernek az elhullott állatok csontvázai.

Amint elhagyták Skagwayt, Nyomkereső a tengerszoros keleti partja mentén Dyea felé fordult. Mivel az ő szánjai kevésbé voltak megterhelve, mint másokéi, akik szintén a gerinc felé igyekeztek, megpróbált eléjük vágni. Csakhogy az utakon leírhatatlan zsúfoltság uralkodott. Dühös széllekedésektől kísért vakító hóvihar zúdult mindegyre a keskeny csapásra; a felborult járművek némelyike egészen elzárta az utat, a szánok elé fogott állatokra sokszor hiába záporoztak az ostorcsapások és a szitkok, azok egy tapodtat sem mentek előre. A hajtók közül némelyek kíméletlenül próbáltak utat törni maguknak, amit persze mások dühösen elleneztek, s amíg a felborult szán rengeteg felszerelését emitt lemálházták, hogy arrébb ismét felmálházhassák, a kölcsönös szitkozódások után olykor öltre mentek, sőt néha még a pisztolyok is elcsattantak. Annyi minden állta itt útját az előrejutásnak, hogy kénytelenségből végül is mindig a leglassabban haladókhoz kellett alkalmazkodni. Ráadásul ott voltak a mindegyre egymásba gabalyodó kutyafogatok - s mi töméntelen időt vesztegettek a hajtóik, hogy szétgubancolják őket, miközben ezek a félvad állatok észvesztően üvöltöttek.

A távolság Skagway és a hágó között oly rövid, hogy az utazás minden keserve ellenére pár óra alatt megtehető. Így aztán Bill Stell délben már Dyae-ben tartott pihenőt. Akkoriban ott, a fjord végében csak néhány kunyhó állott egymás hegyén-hátán.

De micsoda hallatlan zsidongás! Több mint háromezer átutazó szorongott a Chilkoot hágója alatti városembrióban.

Nyomkereső okos előrelátással minél sürgősebben el akarta hagyni Dyea-t, hogy kihasználja a ropogós hideget, amikor a szánok könnyebben csúsznak. Még a déli órákban tovább mentek, Ben Raddle és Summy Skim gyalog, a lányok szánon. Szemet gyönyörködtető látványt kínált az út minden fordulója: a fenséges, vad táj, a tetőig húzódó fenyvesek és nyíresek között előcsillanó dérlepte tisztások, a zúgó hegyi folyók, amelyek a nagy hideg ellenére sem fagytak be, hanem nagy robajjal zúdultak alá a feneketlennek tűnő szakadékokba.

Sheep Camp csak négy mérföldre volt. Alig néhány óra alatt el lehetett érni, bár fel a hágóhoz meredek út vezetett és a fogatoknak mindegyre meg kellett állniok. S ha egyszer megálltak, a hajtóknak ugyancsak erőlködniük kellett, hogy a befagyott szántalpakat kimozdítsák álló helyükből.

Menet közben Ben Raddle és Summy Skim elbeszélgettek Nyomkeresővel, aki egyik kérdésükre így válaszolt:

- Remélem öt vagy hat órára elérjük Sheep Campot. S ott maradunk reggelig.
- Van ott valami vendégfogadó, hogy útitársaink kipihenhessék magukat? - kérdezte Summy Skim.
- Hogyne - válaszolta Bill Stell -, Sheep Camp egyik szokásos állomáshelye az erre utazók áradatának.
- De biztosan kapunk ott szállást?
- Ebben kételkedem - jelentette ki Nyomkereső. - Egyébként ezek a fogadók nem valami kellemes helyek. Inkább sátrat verünk és kint éjszakázunk.
- Uraim - szólt közbe Edith, meghallván ezt a beszélgetést -, nem szeretném, ha miattunk kellemetlenségeik támadnának.
- Kellemetlenségeink! - válaszolta Summy Skim. - Ugyan mivel kellemetlenkednének? Talán nincs két sátrunk? Az egyik az önöké. Mi majd megleszünk a másikban.

- A magunkkal hozott két kis kályhában pedig - tette hozzá Bill Stell - hajnalig éghet a tűz, úgyhogy nem fogunk fázni, bármilyen hideg lesz is az éjszaka.

- Akkor rendben van - egyezett bele Jane, átvéve a beszélgetés fonalát.

- De jó lesz már most az elején tisztázni, hogy minket nem kell kímélgetni. Ugyanis nem vagyunk vendégek. Ha éjjel is kell menni, hát megyünk. Úgy bánjanak velünk, mint férfiakkal szokás, mert minden irányunkban megnyilvánuló lovagiasságot sértésnek tekintünk.

- Nyugodjon meg - jelentette ki Summy Skim nevetve -, és legyen biztos afelől, hogy sem a kellemetlenségektől, sem a fáradalmaktól nem kíméljük meg önöket. Sőt, ha kívánja, ilyesmikről még mi fogunk gondoskodni.

Utazóink hat órára elérték Sheep Campot. Mire odaértek, az állatok egészen ki voltak merülve. Sietve kifogták őket, és Bill Stell emberei hozzákezdték az abrakoláshoz.

Nyomkeresőnek igaza volt: a falubeli fogadók híjával voltak minden kényelemnek. Egyébként zsúfoltak is voltak. Bill Stell úgy rendelkezett, hogy a fák alatt verjék fel a két sátrat, kissé távolabb a lakott helyektől, hogy a jövő-menő hangoskodó sokaság ne zavarja a pihenésüket.

Ettől kezdve Edith és Jane átvették a kezdeményezést. Egy szempillantás alatt gondoskodtak róla, hogy a szánról a takarók és a prémek lekerüljenek, és kényelmes, eléggé puha fekvőhelyekké alakuljanak át, a kis kályhák pedig kellemesen duruzsolni kezdtek. S bár vacsorájuk csupán hideg sültből állott, forró kávéban és teában nem szenvedtek hiányt. Aztán a férfiak pipára gyújtottak, s az este igen kellemesen telt, pedig odakint 17 fokos hideg volt.

De mit kellett szenvedniük azoknak a százaknak, akiknek Sheep Campen nem jutott semmi fedél! Hány kimerült asszony, gyermek volt köztük, pedig a hosszú útnak még csak az elején tartottak, és talán sohasem érnek a végére!

Nyomkereső másnap már pitymallatkor útnak indította a társaságot, hogy a sokaság előtt felérjenek a Chilkoot hágójára. Az idő hideg és száraz volt, de ha még jobban leszállt volna a higany szála, az is százszor kedvezőbb lett volna, mint a szél, a hóvihar és a hófúvások, amelyekről annyira rettenet mindenki Amerika magas, északi vidékein.

Mire a két unokafivér kibújt a sátrából, a lányoké már össze is volt málházva. Elkészült a kávé is, amit forrón meg is ittak, aztán eltűnt a másik sátor is. Pár perc múlva, anélkül, hogy a férfiak akár a kisujjukat is megmozdították volna, minden felszerelés a szánokon volt, jól elrendezve, hogy minden darab minél kisebb helyet foglaljon el, de azért könnyen elő lehessen venni anélkül, hogy a többi holmit össze kellene borogatni. Ben Raddle, Summy Skim, de még Nyomkereső is ugyancsak elcsodálkozott ekkora rátermettség láttán. Amikor Ben látta „szerződő felei” rendkívüli ügyességét, arra gondolt, hogy a megegyezés, amelyet nagy-lelkűségből írt alá, végül még remek üzletté válik.

Ami Summy Skimet illeti, ő elragadtatással gyönyörködött a fiatal lányok sürgölődésében, üres kézzel állandóan a nyomukban volt, de mindig elkésve ajánlotta fel segítségét, a két lány pedig nevetve elutasította.

Aznap sem haladhattak gyorsabban, mint előző napon. Amint közeledtek a gerinchez, a lejtő mind meredekebbé vált. Az öszvérek alig bírták húzni a szánokat a gidres-gödrös, köves, kátyús terepen, amelyet majd járhatatlanná tesz a tavaszi olvadás.

Mindenütt az a nyüzsgő emberboly, az az összevisszaság, azok az akadályok, amelyek együttesen oly keservessé teszik az átkelést a Chilkoot-hegységen! Mindegyre meg kellett állniok, néha hosszú időre, ha előttük elzárták az utat az összetorlódó szánok. Gyakran

Nyomkereső és az emberei segítették ki a bajba jutottakat, hogy ezáltal maguk számára is biztosítsák a továbbjutást.

Ahogy mind feljebb értek, az ösvény mentén egyre több döglött őszvért pillantottak meg. Szegény párákkal végzett a hideg, a kimerültség, és az éhezés, a kutyák pedig a hajtók minden igyekezete ellenére mindannyiszor a váratlanul kínálkozó falnivalóra rontottak, és morogva, üvöltve, marakodva az utolsó harapásig felfalták.

Gyakran ennél is szomorúbb látvány tárult szemük elé: a hidegtől és a kimerültségtől elpusztult ember teteme, amelyet csak úgy egy fa tövében hagytak, vagy egyszerűen belökték a közeli szakadékba. Csupán a hó alól itt-ott kivillanó emberi kéz, láb vagy ruhadarab mutatta a hevenyészett sírhelyet, de ha eljő a tavaszi szél, egészen kitakarja majd az elhullottat.

Utazóink eleinte akaratlanul is e gyászos képekre figyeltek; aztán lassacskán a megszokás csillapította a megdöbbenést, és már közömbösebben haladtak el az ilyen látvány mellett.

Néha egész családokkal találkoztak: férfiak, nők, gyermekek egyformán képtelenek voltak arra, hogy tovább menjenek, s csak ültek a fagyos földön, és senki sem nyújtott feléjük segítő kezét. Edith és Jane, valamint útítársaik egy-egy korty pálinkával megpróbálták magukhoz téríteni az elalélt szerencsétleneket. De ugyan mit tehettek a sors ennyi mostoha gyermekéért?

Végül csak ott kellett hagyniuk őket Isten számára, hogy maguk folytathassák a kimerítő kapaszkodót, a halálnak ezt az ösvényét.

Úgyszólván ötpercenként meg kellett állniuk vagy azért, hogy az őszvérek szusszanjanak, vagy a torlódás miatt. Némely szakaszon, ahol az út élesen kanyarodott, a szoros annyira elszűkült, hogy egyik-másik utazónak a málhái nem fértek át rajta. Különösen a szétszedhető vízijárművek nagyobb alkotóelemei bizonyultak szélesebbnek az ösvénynél. Ilyenkor le kellett rakodni a szánokról, és egyenként átvontatni az alkotóelemeket. Emiatt aztán a többi fogat vesztegette az idejét.

Néha a lejtő annyira meredek volt, hogy még a negyvenöt fokot is meghaladta. Ilyen helyeken, bár jégszegekkel voltak megpatkolva, az őszvérek mégsem akartak nekivágni a meredélynek, vagy megpróbáltak más irányba eltérni. A szerencsétlen állatokat kiáltásokkal és ostorcsapásokkal kellett biztatni - a jégszegek patkók nyomai mellé vércseppek hulltak a hóra.

Este öt óra tájt Nyomkereső megállította a menetet. Az őszvérek annyira kimerültek, hogy talán egy lépést sem tudtak volna menni, pedig kisebb terhet kellett cipelniük, mint sok más sorstársuknak. A hágó jobb oldalán fenyőkkel borított kis patak völgy rejtőzött. Ott, az örökzöld ágak alatt, a sátrak majd védettebben állnak, ha ideérne a rettegett vihar, mert a hőmérséklet emelkedni kezdett.

Bill Stell jól ismerte azt a helyet, mert már máskor is éjszakázott ott. A tábort az ő irányításával verték fel.

- Erősen tart a széltől? - kérdezte Ben Raddle.

- Bizony, mert ha éjszaka ránk tör, nincs olyan elővigyázatosság, amely feleslegesnek bizonyulna; hát még ha hóvihar lesz! Itt a hó úgy szakad a nyakunkba, hogy valósággal omlik.

- Mi azért elég védett helyen leszünk ebben a patak völgyben - vélte Summy Skim.

- Azért is választottam ezt... - válaszolta Bill Stell.

Nyomkereső előérzetében nem csalódtak. Az a szélvész, amely este hét órakor szabadult el és reggel öt óráig tombolt, szörnyűséges volt. Olyan hófúvás és hóörvénylés támadt, hogy két méterre sem lehetett látni. A kis kályhákban csak nagy nehézségek árán tüzelhettek, mert a

szél visszafújta a füstöt, és ilyen időben fát sem volt könnyű gyűjteni. Főleg Summy Skimnek és Ben Raddle-nak köszönhetően a sátrakban a vihar nem tett kárt. A két unokafivér az éjszaka jó részét kint a szabadban töltötte, vigyáztak, nehogy a szél éppen azt a sátrat ragadja el, amelyik alatt a lányok pihentek.

Ez történt a patak völgyén kívül felvert sátrak nagy részével. Csak amikor kivilágosodott, lehetett számot vetni a vihar okozta pusztítással. Törött lábú vagy szanaszét szóródott málhásállatok, felfordult vagy egyenesen az út menti szakadékokba zuhant szánok - odalént zúgva rohant a vízár -, zokogó családok, amelyek hiába könyörögtek segítségért, hiszen nem akadt senki támaszuk: valóságos tömegszerencsétlenség képe bontakozott ki.

- Szerencsétlen emberek!... Szerencsétlen emberek!... - sajnálkoztak a lányok. - Mi lesz ezekkel?

- Ez nem a mi dolgunk - mondta mordan Nyomkereső, mert a tehetetlenségét színlelt ridegség alá rejtette. - S mivel úgysem tudunk segíteni, legjobb lesz, ha sürgősen indulunk.

És késedelem nélkül jelt is adott az indulásra, s a kis csapat ismét nekivágott a kapaszkodónak.

Nappalra a szél lecsillapodott. Északkeletről fújt, és a hőmérő higanyszála - amint ezen a vidéken történni szokott - hirtelen tizenkét fokkal zéró alá esett. A földet borító hó úgy megkeményedett, mint a kő. A meredélyen túl az erdőt vakítóan csillogó, végtelen fehér mező váltotta fel. Az utazók, ha nem volt kék szemüvegük, kénytelenek voltak a szemhéjukat és a szempilláikat bekenni korommal.

Nyomkereső tanácsára Ben Raddle és Summy Skim is megtették ezt az óvintézkedést, de Jane-t és Edithet semmiképpen sem lehetett meggyőzni, hogy hasonlóan cselekedjenek.

- Hogyan fog ön aranyrögök után keresgélni, ha kifog itt egy gyönyörű kötőhártya-gyulladás? - próbálta Jane-t rábeszélni Ben Raddle.

- És ön Edith kisasszony, hogyan ápol majd betegeket? - tette hozzá Summy Skim. - Hallgasanak Billre, a mi védelmezőnkre. Meg vagyok győződve, hogy egyszer még mi is megjárhatjuk ebben a pokoli tartományban, és akkor szükségünk lesz az ön ápolására a dawsoni kórházban.

De kárba veszett minden igyekezet! A lányok inkább a fejükre húzták a csuklyát, lemondtak a látvány gyönyörűségéről, de mégsem kormozták be a szemüket. Íme, ha szükséges, még egy bizonyíték arra nézve, hogy még a legemancipáltabb nőknél is megőrzi előjogait a tetszeni vágyás.

Április 29-én este megérkeztek a Chilkoot-hegység hágójának legmagasabb pontjára, és Nyomkereső úgy döntött, hogy ott megéjszakáznak. Másnap aztán megteszik az előkészületeket, hogy az északi lejtőn leereszkedjenek.

A teljesen csupasz tetőn, ahol kegyetlen fagy uralkodott, leírhatatlan volt a zsúfoltság. Több mint háromezren verődtek ott össze. Amolyan „titkos raktárakban” sokan itt őrizték felszerelésük egy részét. Minthogy ugyanis a lejutás rendkívül körülményes volt, és tartani lehetett balesetektől is, ezért egyszerre túl nagy terhet nem lehetett leszállítani. Így aztán ezek „a felkelésült” kalandorok, akikbe az arany varázsereje emberfeletti erőt és kitartást oltott, miután a teher egy részével leereszkedtek a hegy lábához, újból felkapaszkodtak a tetőre a második szállítmányért, s ezt az utat szükség esetén végtelen számú napon át akár tizenöt-hússzor is megtették. Ilyen körülmények között a kutyák felbecsülhetetlen szolgálatot tettek, akár úgy,

hogy szánba fogták őket, akár úgy, hogy nagy kiszáritott ökörbőrt húztak maguk után, amely kitűnően csúszott a lejtő keményre tapodott haván.

Noha az északi szél állandóan korbácsolta a Chilkoot eme lejtőjét és nappal megtízszerezte a lefelé igyekvők szenvedéseit, az utazók legnagyobb része itt, a hágó északi részében húzódott meg éjszakára.

E magaslatról a szerencsétlenek látták, vagy inkább látni vélték Klondike síkságát a messzeségben. Amott lábuk alatt a mesés tartomány, amelyet felcsigázott képzeletük egyetlen hatalmas aranymezővé varázsolt, ahol nekik, és csakis nekik határtalan gazdagság fakad, az emberfeletti hatalom eszköze! E varázslatos északi tájak felé fordultak egész lelkükkel, minden égő vágyukkal, ragyogó álmaikkal - legtöbbjük számára milyen szörnyű lesz majd az ébredés!

Bill Stellnek és embereinek nem volt miért időzniük a tetőn. Kiváltságos helyzetben voltak: nem kellett „titkos raktárakat” szervezniük. Ha egyszer leérnek a hegy lábához, nem kell ismét felkapaszkodniuk a lejtőn.

A síkságra jutva már csak pár mérföldet kell megtenniük a Lindeman-tó partjáig.

Tábort vertek, mint rendesen. De ez az utolsó éjszaka volt a legkeservesebb. A hőmérséklet hirtelen megemelkedett, s a szél azonnal rohamozni kezdett. Ez alkalommal nem élvezték a völgyecske védelmét, s a szélrohamok mindegyre kitépték a sátorcövekeket, úgyhogy végül a sátrakat le kellett bontani, hogy a hóvihár mindenestől el ne ragadja őket. Nem maradt más hátra, mint jól bebugyolálni magukat a takaróikba, s várni türelmesen a hajnal hasadását.

„Való igaz - gondolta Summy Skim -, az összes ókori és újabb kori filozófusok bölcsessége szükségeltetik ahhoz, hogy szó nélkül beletörődjünk egy ilyen utazás viszontagságaiba, különösen, hogy senki sem kényszerített rá.”

Ha néha-néha csend támadt, fájdalmas vagy kétségbeesett kiáltásokat és szörnyű átkozódásokat lehetett hallani. És hallani lehetett a sebesültek nyögését, akiket a heves szél ide-oda görgetett, s a nagy kiterjedésű fennsíkon eltévedt állatok ugatását, nyerítését, nyihogását.

Végül felpittymallott *április 30*-a hajnala. Bill Stell jelt adott az indulásra. A szánok elé, amelyeken most senki sem ült, az öszvérek helyett a kutyákat fogták be, és az ereszkedés megkezdődött.

Nyomkereső előrelátásának és tapasztalatának köszönhetően, ha nem is minden fáradtság, de legalább baleset nélkül túljutottak ezen is, s a két szán szerencsésen leértkezett a síkságra, a Chilkoot hágójának lábához. Az idő megjavult. A kevésbé hideg szél keletről fújt, és a hőmérő higanyszála emelkedni kezdett.

Szerencsére zéró fok alatt maradt - az olvadás ugyancsak megnehezítette volna a haladást.

Lent a hegy lábánál sok utazó összeverődött. Várták, hogy a felszerelések leérkezzenek. Itt tágasabb volt a térség, a zsúfoltság kisebb, mint fenn a tetőn. Körös-körül erdők terültek el, amelyekben teljes biztonsággal lehetett sátrat verni.

Nyomkeresőék is ott éjszakáztak. Másnap tovább mentek, és eléggé kényelmes utazás után dél felé megérkeztek a Lindeman-tó déli csücskéhez.

8. Észak felé

A nap délutánját a pihenésnek szentelték. Egyébként is, a tavon való átkeléshez meg kellett tenni az előkészületeket, és azokhoz Nyomkeresőék késedelem nélkül hozzá is fogtak. A maguk és útitársnőik szempontjából Summy Skimnek és Ben Raddlenak minden okuk megvolt, hogy elégedettek legyenek, amiért ezt az előrelátó és rátermett férfit szerződtették vezetőnek.

Bill Stell felszerelését a Lindeman-tó partjának azon a szakaszán raktározta el, amelyet máris elleptek az utazók ezrei. Egy domb lábánál volt a pihenőállomása. Ez egy boronaházacska-ból állott, amely néhány jól lezárható helyiségre volt osztva, s a házacska mellé a szánok és más szállítóeszközök számára színeket ácsoltak. A ház háta mögött aklok és ólak álltak a málhás állatok számára.

Már akkoriban a Chilkoot hágóján többen keltek át, mint a White-hágón, pedig ez utóbbi egyenesen a Bennet-tóhoz vezetett, s aki ezt az utat választotta, annak nem kellett a Lindeman tavon is átkelnie. Csakhogy a Lindeman tavon akár be volt még fagyva, akár megszabadult már a jégpáncéltól - az embereket és a felszerelést előnyösebb körülmények között lehetett átszállítani, mint annak a mezőségnek dimbes-dombos tájain, amely a White-hágót elválasztja a Bennet-tó déli csücskétől.

Így aztán Nyomkereső erdei házának jelentősége egyre nőtt, és biztosabb jövedelmet hajtott, mint Klondike-ban az aranyásás.

Egyébként nem csak Bill Stell űzte ezt a jövedelmező foglalkozást. Sem a Lindeman-tónál, sem a Bennet-tónál nem dolgozott versenytársak nélkül. De nyugodtan elmondhatjuk, hogy - különösen így tél végén - ezek a kanadai vagy amerikai származású vezetők kevesen voltak ahhoz, hogy az ezer meg ezer északra áramló szerencsevadász igényeit kielégíthessék.

Viszont az is igaz, hogy mivel nem volt rá pénzük, az északra vándorlók közül sokan nem vették igénybe sem Nyomkereső, sem más vezető szolgálatait. Csakhogy az ilyenek arra kényeszerültek, hogy Skagwayből szánokon szállítsák a szétszedhető deszkaladikokat, és láthattuk, milyen vesződéssel jár nehézkes holmik átszállítása a Chilkoot-hegységen. A White-hágón keresztül sem volt könnyebb, és mind az egyik, mind a másik úton a felszerelés nagy része elkallódott.

Vannak, akik akár azért, hogy megszabaduljanak a szállítás keserveitől, akár azért, hogy az átkelés kevesebbe kerüljön, a helyszínen rendelik meg a vízi járműveket, vagy maguk építik meg azokat. Sűrű erdőkkel borított vidéken a nyersanyag beszerzése nem gond, és a Lindeman-tó melletti pihenőhelyen jó néhány csónaképítő telep és fűrészmalom is működött.

Mikor megérkeztek, Bill Stellt már várták az emberei, azok a révészek, akik egyik tóból a másikba a Yukonig vezetik a bárkákat. Nyugodtan meg lehetett bízni bennük, mert kipróbált szakemberei voltak az itteni ügyes-bajos csónakázásoknak.

Mivel elég hideg volt, Summy Skim, Ben Raddle és útitársnőik örömmel rendezkedtek be Nyomkereső házában, aki a legjobb szobáit bocsátotta a rendelkezésükre.

Nemsokára valamennyien a közös szobában gyűltek össze, ahol kellemesen be volt fűtve.

- Ó! - sóhajtott fel Summy Skim, mikor leült. - Ami nehéz volt, mögöttünk van.

- Na, na! - szólalt meg Bill Stell - Esetleg, ami a fáradtságot illeti... De azért még sok mérföld áll előttünk Klondike-ig.

- Tudom, kedves Bill - válaszolta Summy -, de azért úgy hiszem, hogy utunknak ez a második része már nem lesz sem annyira fárasztó, sem annyira veszélyes.

- Skim úr téved - mondta Nyomkereső.

- Miért? Hisz nem lesz más dolgunk, mint rábízni magunkat a tavak, patakok, folyók áramlására...

- Úgy lenne, ha már megszabadultunk volna a téltől. De szerencsétlenségünkre még nem állt be az olvadás. Viszont, ha az megkezdődik, a csónakjainknak a jégtáblák közt kell majd küszködniök, s nemegyszer a szárazon kell majd vontatnunk őket, ami nem könnyű dolog...

- Szóval - rikkantott Summy Skim -, még sok a teendő, hogy a turizmus ezen az átkozott vidéken is meghonosodjék.

- Nyugodj meg - jelentette ki Ben Raddle -, annak is eljön az ideje, mert arról van szó, hogy itt is megépítik a vasutat. Nemsokára Hawkins mérnök kétezer embere kezdi itt el a vasútépítő munkálatokat.

- Jó, jó! - legyintett Summy Skim. - Remélem, mi még azelőtt visszatérünk. Tehát ne ábrándozzunk a reménybeli vasútról, inkább, ha egyetértesz velem, döntsük el, hogy az adott körülmények között most milyen útvonalat kövessünk.

Mivel ez bölcs tanácsnak látszott, Nyomkereső az asztalra terítette a tartomány eléggé kezdetleges térképét.

- Íme a Lindeman-tó, amely itt, a Chilkoot-hegység lábánál terül el. Előbb ezt kell teljes hosszában átszelnünk.

- Sokáig tart az átkelés? - kérdezte meg Summy Skim.

- Nem, de csak akkor - válaszolta Nyomkereső -, ha az egész tó felülete be van fagyva, vagy ha teljesen elolvadt a jég.

- És azután? - érdeklődött Ben Raddle.

- Azután a bárkákat és a málhákat egy jó fél mérföldön keresztül szárazföldön vontattuk át a Bennet-tó melletti pihenőig. Azon túl a hőmérőtől függ, hogy meddig tart az út; és amint önök is tapasztalhatták, az máról holnapra elég szeszélyesen ugrabugrál.

- Bizony - hagyta helyben Ben Raddle -, akár húsz, huszonöt fok is lehet a különbség, attól függően, hogy északról vagy délről támad-e szélfúvás.

- Tehát - tette hozzá Bill Stell -, vagy teljes olvadásra van szükségünk, hogy csónakázhassunk, vagy kemény hidegre, hogy ropogós legyen a hó, mert azon úgy csúsznak a bárkák, mint a szánkó.

- Mondjuk, hogy megérkeztünk a Bennet-tóig... - türelmetlenkedett Summy Skim.

- Ez vagy tizenkét mérföld hosszúságban húzódik - magyarázta Nyomkereső. - De az út nem több három napnál, még akkor sem, ha a szükséges pihenőket is számításba vesszük...

- Aztán, ha azon a tavon is túljutottunk, ismét szárazon vontatjuk a bárkákat? - kérdezte Summy Skim a térképet szemlélgetve.

- Dehogy, mert leereszkedünk a Cariboa-folyócskán, amely csak egy mérföld hosszú, de összeköti a Bennet-tavat a majdnem ugyanakkora Marsh-tóval. Elhagyva ezt a tavat, vagy tíz mérföldön keresztül egy kanyargós patak mentén haladunk, ott bizony át kell küzdenünk magunkat a White Horse zúgóin, ami nemcsak nehéz, de ugyancsak veszélyes is. Aztán

elérjük a Labarge-tavat a Tahkeena folyó beömlésénél. Szóval ezen az útszakaszon a legjelentősebb időveszteség a White Horse-on érhet. Velem már az is előfordult, hogy egy egész hetet vesztegeltem felfelé menet a Labarge-tónál.

- Ez a tó is hajózható?

- Végig, mind a tizenhárom mérföldön keresztül - válaszolta Bill Stell.

- Vagyis, néhány szárazföldi útszakasz kivételével éppen Dawson Cityig csónakázhatunk? - kérdezte Ben Raddle.

- Odáig, bizony, Raddle úr - válaszolt Bill -, és akármit mondanak is, vízen sokkal könnyebb haladni.

- Mekkora a távolság a Labarge-tó és Klondike között a Lewis, illetőleg a Yukon folyón? - kérdezte Ben Raddle.

- Bizony, ha a kanyargókat is beszámoljuk, vagy százötven mérföld a vízi út.

- Csak az a baj, hogy még nem érkeztünk meg - mélázott Summy Skim.

- Nem bizony - csóváltatta a fejét Nyomkereső. - Ha majd a Lewis nevű folyócska beömléséhez érünk a Labarge-tó északi szélénél, csak akkor leszünk körülbelül a félúton.

- Rendben van! De ne feledjük a hosszú utat, amely még előttünk áll, ezért amondó vagyok, vigyázzunk az erőnlétünkre, s mivel most jó alkalmunk van kellemesen éjszakázni itt, ezen a Lindeman-tó melletti állomáson, hát gyerünk, feküdjünk le - fejezte be a beszélgetést Summy Skim.

Bizony, az unokafivérek számára mióta eljöttek Vancouverből, ez volt az egyik legnyugodalmasabb éjszaka. A jól megrakott kályhák kellemes meleget árasztottak a védett helyen álló házban, amelynek ajtóit, ablakait jól zárták.

Másnap, *május 1-jén* ismét úton voltak. Azok közül, akik Skagway-ből idáig kísérték őket, Nyomkereső legtöbb embere tovább ment velük Klondike-ig. Szolgálatukra különösen nagy szükség lesz valahányszor vontatni kell a havon a szánkóvá alakított csónakokat, amíg ismét arra kerül a sor, hogy ússzanak a tavak vizén, vagy csordogáljanak velük folyás mentében a Lewis és a Yukon folyón. Ami a kutyákat illeti, azok a helyi fajtából valók voltak. Ezeknek az állatoknak szőrtelen a lábuk vége, ezért könnyebben szaladnak a havon, és szokva vannak a tehervontatáshoz. Jóllehet vontatásra voltak szoktatva, azért csak vadak maradtak. A farkasokkal és a rókákkal egyívásúaknak tetszenek. Mindenesetre hajtóik nem cirógatással és cukorkával fogják őket engedelmisségre.

Bill Stell emberei között volt egy kormányos is, ő vezette a vízi járműveket a hajózható tavakon. Ez egy klondike-beli indián volt, Nelutonak hívták, és már kilenc éve állott Nyomkereső szolgálatában. Neluto nagyon értette a mesterségét, ismerte a nehézségeket, amelyekkel a tavakon, zúgókon és a sebes folyókon az utazó találkozhat, és a hozzáértésére mindig számítani lehetett. Mielőtt Nyomkereső szolgálatába lépett volna, a Hudson-öböl Társaság alkalmazottja volt, és hosszú ideig a prémvadászatot vezette e végtelen tartományban. Tehát nagyon jól ismerte az egész területet, amelyet szélteben-hosszában becserkészett Dawson Cityn túlig, fel az Északi Sarkkörig.

Neluto elég jól tudott angolul; nemcsak értette, de beszélt is a nyelvet. Egyébként a mesterségén kívüli dolgokról sohasem beszélt, és amint mondani szokták, harapófogóval kellett kihúzni belőle minden szót. De azért ettől a klondike-beli éghajlathoz edződött embertől igen értékes felvilágosításokat lehetett nyerni. Ezért Ben Raddle úgy gondolta, hogy nem ártana

megkérdezni tőle, mi a véleménye a várható időjárásról, s vajon a tavakon közelebből beáll-e az olvadás.

Neluto kijelentette, hogy véleménye szerint semmi jel sem mutat az olvadásra, sem arra, hogy legalább tizenöt napon belül a tavakat borító jégkéreg felengedjen, hacsak valami hirtelen változás nem áll be a légköri viszonyokban, ami a magas északon gyakran előfordulhat.

Ha a jövő bizonytalan is volt, a jelen semmi kétséget sem hagyott. A Lindeman-tavon bizonyos, hogy nem fognak csónakázni, hanem csak szánkázni. Jane és Edith mindenesetre helyet kap az oldalán vontatott csónakon, amelyet a férfiak majd gyalogosan követnek.

Az előző napi vad szél lecsendesedett és kezdett dél felől fújni. A kemény fagy - mínusz húsz fokot mértek - nagyon alkalmas volt a gyaloglásra, amelyet a hófúvás különösen megnehezített volna.

Tizenegy órára átjutottak a Lindeman-tavon, ám több mint egy órába telt, amíg azt a két kilométert megtették, amely a Bennet-tótól elválasztotta őket; így aztán Nyomkereső és útitársai délre elérték a tó déli csücske melletti pihenőállomást.

Itt ugyanolyan embertömeg fogadta őket, mint Sheep Campen, a Chilkoot hágója alatt. Ezek várazkodtak itt, és lesték a kedvező alkalmat, hogy folytathassák útjukat. Mindenütt sátrak álltak - ha ez az emberáradat Klondike felé még néhány évig tartani fog, a sátrak helyére kunyhók és házak épülnek majd.

E születőfélben levő településen, amelyből idővel mezőváros, vagy akár város is lehet, máris akadt néhány fogadó - ezekből majd szállodák lehetnek, vannak fűrészmalmok és csónaképítő műhelyek, nem is beszélve a rendőrörsről, és bizony itt a szolgálat nem is olyan veszélytelen, mert a kalandorok akadálytalanul koslatnak az egész tartományban.

Neluto, az indián, egyáltalán nem tévedett, amikor az időjárásra vonatkozóan kétértelműen nyilatkozott. Kora délután hirtelen megváltoztak a légköri viszonyok.

A szél pontosan délről fújt és a hőmérő higanyszála nulla fokra emelkedett. Ezek olyan előjelek voltak, amelyekben nem lehetett csalatkozni. Sőt, egész biztosan arra lehetett következtetni, hogy a hideg évszak véget ért, és az olvadás hamarosan felszabadítja a folyóvizek felületét és a tavak tükrét.

A Bennet-tavon itt-ott már fel is szakadozott a jégpáncél.

A jégfelületen, amelyet icefieldsnek neveznek, szabad, nyitott csatornák kígyóztak; azokon csónakázni lehetett, bár így az út meghosszabbodott.

Estefelé az idő még inkább megenyhült, az olvadás általánossá vált, néhány jégtábla elszakadt a parttól és megindult észak felé. Ezek az éjjel, ha nem jön egy újabb hideg hullám, minden bizonnyal elérik a tó északi részét.

A hőmérő higanyszála éjszaka nem süllyedt, és mikor eljött *május* 2-dika hajnala, Bill Stell megállapította, hogy a vízi utazás eléggé kedvező körülmények között megkezdhető. Ha a déli szél tovább tart, még a farvitorlákat is felvonhatják.

Kora reggel, amikor Nyomkereső a málhákat és az élelmet be akarta rakni a csónakokba, látja, hogy ezt a munkát már elvégezték. Edith és Jane már előbb eleget tett ennek a feladatnak. Az ő irányításukkal mindent várakozásokon felül jól elmálháztak. A legkisebb sarkocskát is ügyesen kihasználták, valamennyi málhá, a legnagyobbtól a legkisebbig, szemre is szépen el volt rendezve, s mindenhez könnyen hozzá lehetett férni.

Nyomkereső, mikor a parton összetalálkozott az unokafivérekkel, menten elmondta, hogy mennyire csodálja a két lányt.

- Igaza van - bólintott Ben Raddle -, csodálatosak. Jane kisasszony tetteje és örökös jókedve, Edith kisasszony töretlen, szelíd határozottsága igazán meglepő, és lassacskán kezdek meggyőződni, hogy jó üzletet kötöttem velük.

- Miféle üzletet? - csodálkozott Bill Stell.

- Ezt maga úgysem érti... Inkább azt mondja meg - folytatta Ben Raddle -, hogy milyen idő várható? Vajon vége a télnek?

- Teljes bizonyossággal nem állíthatnám - válaszolta Nyomkereső. - De úgy vélem, a folyók, tavak jege rövidesen felenged. Egyébként a jégtablák közti csatornákon el tudunk csónakázni, bár így hosszabb lesz az utunk...

- Az a fontos, hogy ne kelljen eltérnünk az útiránytól - egészítette ki Summy Skim.

- Mit szól ehhez Neluto? - kérdezte Ben Raddle.

- Neluto azt mondja - jelentette ki az indián határozottan -, hogy az olvadás tovább tart, ha a hőmérő higánya nem ereszkedik majd lefelé.

- Nagyszerű! - hagyta helyben Ben Raddle nevetve. - Te, öregem, nem kockáztatsz semmit, és így nem is járatod le magad... De vajon a torlódó jégtablák nem veszélyesek-e?

- Áh - legyintett Bill Stell -, a csónakjaim erősek, ezt már többször bebizonyították, hiszen nemegyszer keltem át velük jégzajlás idején.

Ben az indián felé fordult:

- És te, Neluto - erősködött Ben -, nem árulnád el világosabban, mi a véleményed?

- Két napja már, hogy először mozdultak meg a jégtablák, eszerint a tó felső része már fel kellett, hogy szabaduljon - válaszolta a révész.

- Na, na! - kiáltott fel elégedetten Ben. - Végre hallom a véleményed! De kedves révészünk, hogy állunk a széllel?

- Két órával hajnal előtt fújni kezdett, és számunkra az iránya kedvező.

- Ez így igaz, de így fúj ezután is?

Neluto megfordult és kémlelni kezdte a déli láthatárt, amelyet a Chilkoot-hegység zárt le.

- Azt hiszem, a szél estig tart, uram...

- Akkor rendben van!

- ...csak nehogy máris megforduljon - egészítette ki komolyan Neluto.

- Köszönöm, tisztelt révészünk - s Benből majd kirobbant a kacagás. - Most már mindent értek.

Nyomkereső vízi járműve amolyan uszály volt, vagy inkább harmincöt láb hosszú bárka. A végébe kis kalibát emeltek, amelyben két-három személy meghúzódhatott, különösen éjjel, de akár napközben is, ha vihar kerekedett, vagy zápor paskolta a vidéket. Ezt a hat láb széles, lapos fenekű vízi járművet fel lehetett szerelni nagy felületű vitorlával is. A halászbárkák orrvitorlájának mintájára szabott vitorla egyik csücskét a bárka elejére rögzítették, hátsó szárnyát pedig karcsú, tizenöt láb magas árbocra lehetett felvonni. Vihar esetén az ilyen vitorlát könnyű bevonni és a bárka fenekére fektetni.

Nem is vette fel vele a versenyt akármilyen jármű! Oldalszélben különösen vígan haladt előre. Mikor a jégtablák közötti kanyarok arra kényszerítették a kormányost, hogy széllal szembe forduljon, a vitorlát bevonták és evezőt ragadtak, s négy kemény kanadai evezős gondoskodott a megfelelő menetsebességről.

A Bennet-tónak nem túl nagy a felülete. Össze sem lehet hasonlítani Észak-Amerika nagy és viharos beltengereivel. Kétségtelen, hogy készletük bőven elég lesz az átkeléshez: a hús, kétszersült, tea, kávé mennyisége, a kis hordó pálinka s a főzőkályhához szükséges szén fedezi az igényeket. Egyébként arra is számíhattak, hogy az itteni vizekben hemzsegnak a halak s a környező erdőkben a vadak, leginkább a tavak partján élő kanadai fogolyra és a mogyoróstyúkra gondoltak.

Neluto, a révész, a kormánynál foglalt helyet, Jane és Edith a bárka tatján álló házikóban, Summy Skim és Ben Raddle Bill Stell mellett, a négy ember pedig a bárka orrában állott, hogy hosszú rudakkal elhárítsák az útból a jégtablákat, amikor nyolc órakor elváltak a parttól.

A hajózás eléggé kínosan ment, mert a befagyott tó átjáróin számos vízi jármű próbált előre jutni. Az olvadástól és a kedvező szélről felbátorodott több száz bárka hagyta el a Bennet-tó melletti állomást. Amikor ilyen szűk helyen valóságos flotta úszik a vízen, lehetetlen az össze-ütközéseket elkerülni. Azt az ordibálást, azt a káromkodást, átkozódást és szitkozódást jobb lett volna nem hallani, hát még mikor ökökre vagy öltre mentek!

Délután szembejött velük a rendőrség bárkája. A benne ülőknek mostanában gyakran akadt dolga.

A parancsnokuk ismerte Nyomkeresőt, s menet közben átkiáltott:

- Üdvözlét, Nyomkereső!... Szakadatlanul csak jönnek, jönnek Skagwayból Klondike-ba.
- Bizony - válaszolta a kanadai -, többen, mint amennyi kéne...
- És többen, mint ahányan visszatérnek...
- Az ám! Vajon már hányan keltek át a Bennet-tavon?
- Közel tizenötezren.
- És még nincs vége!
- Távolról sincs.
- Nem hallotta, arra lejjebb már megindult az olvadás?
- Azt beszélük. A Yukonig vízen is el lehet menni.
- Igen, ha nem jó ismét a fagy.
- Remélem, hogy nem.
- Úgy legyen, köszönöm.
- Jó utat!

A szél közben elült, s a bárka csak kínosan haladt tovább. Miután két éjjel kénytelenek voltak vesztegelni, a Bennet-tó túlsó partjára csak *május 4-ike* délutánján érkeztek meg.

A tóból ott rövid patak, vagy inkább természetes csatorna indul, amely alig egy mérföldnyire a Tagish-tóba torkollik.

Mivel csak másnap szándékoztak tovább menni, miután itt megéjszakáztak, Summy Skim megtalálta a módját, hogy a naplemente előtti órákat egy kis vadászattal töltsse el a közeli dombokon. Amint szándékát a többiekkel közölte, legnagyobb öröme Jane Edgerton kijelentette, hogy szívesen elkísérné.

Senki sem ütközött meg ezen az ötleten - mindenki tudta, hogy lady Jane talpraesett leány. Summy kitűnő vadász hírében állott, de a lány sem adta alább, így aztán rövidesen már vissza is tértek vállalkozásuk közös zsákmányával: három pár fogollyal, és négy sötétzöld tollazatú mogyoróstyúkkal. Közben Edith a folyó partján rőzsetűzet rakott, és a lobogó lángokon ropogásra sült vadszárnyasok húsát mindenki kitűnőnek találta.

A hét és fél mérföldes Tagish-tavat keskeny természetes csatorna köti össze a Marsh-tóval, de *május 6-án*, mikor a társaság odaért, ezt a vízi átjárót mintegy fél mérföldön át a torlódó jégtablák elzárták. Így aztán arra kényszerültek, hogy egy pár öszvért béreljenek, és szárazon vontassák a bárkát. De *május 7-én* már ismét hajóztak.

Negyvennyolc óráig tartott, amíg átkeltek a Marsh-tavon, pedig a távolság csak hét, legfeljebb nyolc mérföld lehetett. A szél azonban északról fújt és a vitorlát nem használhatták. Szerencsére itt nem volt tolongás, mint a Bennet-tavon, mert a vízi járművek nagy részét már maguk mögött hagyták, így *május 8-án* naplemente előtt felkészülhettek, hogy a tó túlsó partján megéjszakázzanak.

- Nyomkereső, ha nem csalódom, már csak egyetlen tavon kell átkelnünk, ezen a vidéken az az utolsó - szólalt meg Ben Raddle vacsora után.

- Úgy van, uram - bólintott Bill Stell -, a Labarge-tavon. De előbb le kell ereszkednünk a Lewis-folyón, és az a legveszélyesebb útszakasz. A White Horsnál át kell jutnunk a zúgókon is, azok pedig már sok bárkát elnyeltek a rajtuk levő emberekkel, málhákkal együtt.

A Skagway és Dawson City közötti vízi úton ezek a zúgók jelentik a legkomolyabb veszedelemet. A Marsh- és a Labarge-tó közötti nyolcvanöt kilométeren ez a mintegy három kilométeres útszakasz nehezíti meg igazán a hajózást. E viszonylag kis távon a szintkülönbség legalább harminckét láb, s mivel a folyó medre tele van sziklazátonyokkal, a bárkákat itt állandóan a szétzúródás veszélye fenyegeti.

- Nem mehetnénk itt inkább a parton? - érdeklődött Summy Skim.

- Semmiképpen - válaszolta Nyomkereső. - De már építenek itt egy villamosított vonalat, amely a bárkákat rakományukkal együtt leszállítja majd a zúgókon túlra.

- No, ha csak most építik, akkor az még nincs meg, igaz-e Nyomkereső?

- Bizony, uram, pedig száz munkás is dolgozik az építkezésen.

- Akkor nincs mit latolgatni. Meglátod, Bill, hogy mikor visszatérünk, még akkor sem lesz kész.

- Csak ne időzzenek Klondike-ban többet, mint amennyit tervbe vettek - válaszolta Bill Stell. - Mert biztosan csak azt tudja az ember, hogy mikor indul Klondike-ba, de hogy mikor tér vissza, azt már nem.

- Még azt sem, hogy egyáltalán visszatér-e? - hagyta helyben Summy Skim mély meggyőződéssel.

Másnap, *május 9-ike* délutánján a bárka a zúgókhöz érkezett. Nem ők voltak az egyedüliek, akik megkockáztatták a veszedelemes átkelést. Mások is igyekeztek a nyomukban; de vajon azok közül, akik most annyira törtetnek, hány éri el az alsó, csendesebb vízfolyást.

Könnyű elképzelni, hogy a kormányosok, akik a White Horses zúgóin a bárkákat levezetik, ugyancsak megkérik munkájuk bérét. Az a három kilométeres útszakasz egyetlen alkalommal százötven frank külön jövedelmet jelent nekik. Így aztán semmi sem készíti őket, hogy jól jövedelmező mesterségüket felcseréljék az aranyások életével.

Ezen a szakaszon a vízfolyás sebessége óránként öt mérföld is lehet. Így aztán nagyon rövid idő alatt megtehető lett volna a zúgókkal teletűzdelt három kilométeres távolság, ha nem kellett volna kerülni a két part között szétszórt bazaltsziklákat és arra is vigyázni, nehogy jégtáblába ütdjenek, mert nincs az az erős bárka, amely egy ilyen összeütközés után darabokra ne törne. Mindez együtt érezhetően megnöveli az átkelési időt.

A bárkának gyakran kellett az evezők segítségével hirtelen irányt változtatnia, hogy össze ne ütközzön egy másikkal, vagy valami jégtáblával. Ilyenkor bizony a révész ügyességén múltott a bárka épsége. A legalsó zúgók voltak a legveszedelmesebbek, ott történik a legtöbb katasztrófa. Az utasnak jól meg kell fogóznia a bárka oldalpalánkjában, hogy be ne essék a vízbe. De Neluto éber szemmel, biztos kézzel és rendíthetetlen hidegvérrel állott a helyén, s ha nem is mindig sikerült elkerülnie egy-egy alattomosabb örvényt, amely megforgatta a bárkát, mielőtt tovább engedte volna, végül is a folyónak ezt a rettegett szakaszát minden baj nélkül leküzdötték.

- Ugye, Ben - kérdezte Summy Skim -, most már a neheze mögöttünk van?

- Kétségtelen - válaszolta Ben Raddle.

- Bizony, uraim - erősítette meg Nyomkereső is. - Már csak a Labarge-tavon kell átkelnünk, aztán lecsordogálunk a Lewis-folyón, az is vagy százhatvan mérföld...

- Ó, csak százhatvan mérföld! - kacagott Summy Skim. Szinte már meg is érkeztünk.

Miután Nelutóval megtanácskozta, Bill Stell úgy döntött, hogy a Labarge-tó melletti állomáson, ahova *május 10-én* estére érkeztek meg, huszonnégy óras pihenőt tartanak. Közben az északi szél megerősödött. A bárka még az evezők segítségével is csak nehezen jutott volna ki a nyílt vízre és a révész sem nagyon lelkesedett, hogy ilyen körülmények között kísérelje meg az átkelést, mert attól is tartani kellett, hogy a hőmérséklet csökkenésével a jégtáblák közti vízfelületek beszűkülnek, s végül a fagy foglyul ejti őket a tó közepén.

A Labarge-tó menti állomás, amely külsőre éppúgy, mint rendeltetését tekintve hasonló volt a Lindeman- és a Bennet-tó mellettiéhez, vagy százhusz kunyhóból és házból állott. Az egyik házban, amelyen „HOTEL” felirat hivalkodott, utazóink szerencsére kaptak néhány kiadó szobát.

A majdnem ötven kilométer hosszú Labarge-tó két részből áll; ezek a Lewis-folyó kiömléséhez közeli ponton találkoznak.

Május 12-ének reggelén folytatták útjukat. Harminchat órába telt, amíg a tó felső részén áthalajtottak. Mivel a rohamozó széllel is meg kellett birkóznia, Nyomkereső és társasága csak *13-án* délután, úgy öt óra tájt érkezett meg a Lewis-folyóhoz, amely innen északkeleti irányban, Selkirk erődje felé tart. Másnap a bárka már ezen a teljesen jégmentes folyón csordogált lefelé.

A következő napon öt óra felé Nyomkereső elrendelte, hogy a jobb parton kössenek ki, és ott éjszakázzanak meg. Jane és Summy azonnal kiszálltak. Nemsokára hallani lehetett a puskák durrogását; és néhány elejtett vadréce és mogyoróstyúk lehetővé tette, hogy a vacsorára szánt konzerveket megtakarítsák.

Egyébként a Lewis-folyón leereszkedő több más bárka utasai is ezt a környéket szemelték ki éjszakázásra, s a parton itt is, ott is fellobbant a tábortüzek lángja.

Úgy tűnt, hogy attól a naptól kezdve a jegesedés nem okoz több gondot. A déli szél hatására a hőmérő állandóan nulla felett öt-hat fokot mutatott. A folyón többé nem képződött jég.

Éjjel nem kellett tartani vadállatok támadásától. A Lewis-folyó környékén nem mutatkoztak medvék, és Summy Skim ezért ugyancsak sajnálkozott, mert így elszalasztotta az alkalmat, hogy bár egyet elejtsen a csodálatos tányértalpúak közül. Viszont azt sem tudták, hogyan védekezzenek bizonyos apró legyek milliárdjai ellen, mert csípésük nemcsak kellemetlen volt, de igen fájdalmas is; elriasztásukra egész éjjel rakni kellett a tüzet.

Miután ötven kilométert csordogáltak lefelé, Nyomkereső és társai *május 15-én* elhaladtak a Hootalinqua, másnap pedig a Big Salmon beömlése előtt, mindkettő a Lewis mellékfolyója. Itt alkalmuk nyílt megfigyelni, miként változik meg a Lewis kék színe, mikor a két mellékfolyó beleömlik. Másnap bárkájuk a Walsh-folyó betorkollása előtt haladt el; ennek partjait már elhagyták az aranyásók; aztán a Cassiarhoz értek, itt alacsony vízálláskor nagy homokpadok bukkannak a felszínre, azokon az aranyásók régebben egyetlen hónap alatt harmincezer frank értékű aranyat szoktak begyűjteni.

Innen útvukat igen változékony időjárási körülmények között folytatták. A bárka hol az evezők, hol a kifeszített vitorla segítségével haladt, de bizony ott, ahol keskeny és kanyargós volt az átjáró, kötélre kellett fogni s a partról vontatni.

Azért *május 25-ére* a Lewis-folyó nagy részét, amelyet innen nem messze már Yukonnak neveznek, minden baj nélkül a hátuk mögött tudhatták, ezért Nyomkereső úgy döntött, hogy Turenne-nél megállnak. A pihenőhelyet egy parti sziklán jelölte ki, amelyet a kora tavasz virágai - a szellőrózsa, a sáfrány s az illatos boróka - valósággal elborított. Sok más utazó is ott sátorozott. A bárkán némi javítanivaló akadt, s ezért huszonnégy órát vesztegeltek, így Summy Skimnek alkalmá nyílt, hogy hódoljon kedvenc időtöltésének.

A következő két nap, mivel a folyó óránként négy csomóval áramlott, a bárka elég sebesen haladt. *Május 28-án* délután, miután kikeveredtek a Myersall szigetsorozat labirintusából, a bal part felé húztak és Selkirk erődje előtt horgonyt vetettek.

Ez az az erőd, amelyet 1848-ban építettek, hogy a Hudson-öböl Társaság ügynökeinek menedéket nyújtson, de amelyet az indiánok 1852-ben felprédáltak, már csak egy elég jól ellátott bazár benyomását keltette.

Az északra tartó utazók ideiglenes kalibái és sátrai vették körül, innen irányították a hajózást a nagy folyón, amelyet az erődön túl már Yukonnak neveznek, miután vizét legfontosabb jobb oldali mellékfolyója, a Pelly tetemesen megnöveli.

A Selkirk erődben - igaz, hogy borsos áron - Nyomkereső mindent, amire szüksége volt, beszerzett, s így *május 30-a* reggelén bárkájukat ismét a folyó árjára bízhatták. Megállás nélkül elhaladtak a Stewart folyócska beömlése előtt, pedig ez a vidék már kezdi vonzani az aranyásókat. Innentől a folyó háromszáz kilométer hosszú partja mellett már egymást követték az aranymosó helyek.

A bárka még egy fél napra kikötött Ogilvie-nél, a Yukon jobb partján.

Lejjebb a folyam mindinkább kiszélesedett s a vízi járművek egyre könnyebben közlekedhettek az úszó jégtáblák közt.

Miután elhagyták az Indian River és a Sixty Miles Creek torkolatát, amelyek egymással szemben, Dawson Citytől negyvennyolc kilométerre ömlenek a Yukonba, Nyomkereső és társai június 3-án délután végre megérkeztek Klondike tartomány székhelyére.

Amikor éppen kiszálltak volna a bárkából, Jane Ben Raddle-hez lépett, s egy noteszből kitépett lapot nyújtott át, amelyen pár szavas írás állott.

- Engedje meg, Raddle úr, hogy átadjam önnek ezt az elismervényt.

Ben átvette a papírt és ezt olvasta:

Elismerem, hogy a köztünk megkötött szerződés alapján Ben Raddle úr kedvező körülményeket biztosítva a Skagwaytól Dawsonig terjedő úton, kötelezettségeinek teljes mértékben eleget tett. Ezért számára ezt az elismervényt kiállítottam.

Aláírás.

- Rendben van - bólintott Ben nyugodtan, és amilyen komolyan csak bírta, zsebre vágta a papírt.

- Egyben engedjék meg, uraim - mondta Jane, immár mind a két unokafivérhez fordulva -, hogy az elismervény mellett mind Edith, mind a magam nevében köszönetet mondjak azért a baráti magatartásért, amellyel velünk szemben viseltettek, amiért is mindig elismeréssel gondolunk önökre.

Több szó nem esett, Jane megszorította a Ben Raddle kezét. Mikor Summy Skimre került a sor, az nem tudta leplezni felindultságát, és hosszan a kezében tartotta a lány feléje nyújtott kezét.

- Várjon egy picikét!... Várjon csak... Jane kisasszony... - dadogta Summy zavartan -, komolyan el akar hagyni bennünket?

- Miért kételkedik - csodálkozott Jane -, talán nem így állapodtunk meg?

- De igen... - ismerte el Summy. - Azért remélem, hogy még találkozunk, ugyebár?

- Én is remélem, Skim úr, de ez nem tőlem függ. Mostantól kezdve minden a feltárások menetén múlik.

- Feltárások!... - kiáltott fel Summy. - Igazán, Jane kisasszony, hát még mindig nem verte ki a fejéből azt a képtelen gondolatot!

Jane hirtelen elkapta a kezét.

- Skim úr, én a terveimet illetően nem látok semmi képtelenséget - jelentette ki élesen. - Képzelve el, nem azért jöttem Dawsonba, hogy mikor itt vagyok, megváltoztassam a szándékomat, s a széljárás szerint forgolódjam, mint a szélkakas... Annál kevésbé, mert bizonyos kötelezettségeim is vannak, amelyeket teljesíteni szándékszom - tette hozzá, és Ben Raddle felé fordult.

Lehet, hogy Summy Skim érzékenyebb természetű volt? Talán így van, de az bizonyos, hogy - bár maga sem tudta, miért - abban a pillanatban nagyon boldogtalannak érezte magát.

- Persze!... Persze!... - dadogta minden meggyőződés nélkül, miközben a lányok határozott léptekkel elindultak a dawsoni kórház felé.

9. Klondike

Észak-Amerika Alaszkának nevezett része hatalmas kiterjedésű és partjait két óceán mossa: a Csendes- és az Északi Jeges-óceán. Ezt a mintegy másfél millió négyzetkilométerre becsült területet az orosz cár az Egyesült Államok iránti rokonszenvből vagy - így mondják - Nagy Britannia iránti ellenszenvből átengedte az amerikaiaknak, akik ezzel nagyot léptek a Monroe-elv megvalósítása felé, amely szerint „Amerika az amerikaiaké!”

De vajon az itt található aranyrögökön kívül más hasznót lehet-e húzni ebből a tartományból, amelyet a félig kanadai, félig alaszakai Yukon-folyó öntöz, és amely részben az Északi Sarkkörön túl terül el, s emiatt földjei megművelhetetlenek? Bajos elhinni.

De azért ne feledjük, hogy Alaszka - a hozzá tartozó Baranoff-, Amiralitás-, Prince de Galles-szigetekkel és az Aleuták-szigetcsoporttal - olyan tengerparttal rendelkezik, amelyen sok kikötésre alkalmas öböl található, kezdve Sitkával, Alaszka állam székhelyével, fel Saint-Michelig, mely a világ egyik legnagyobb folyójának, a Yukonnak torkolatában fekszik, sok jó kikötő várja a hajókat.

A száznegyvenegyedik délkört egyezményesen jelölték ki Alaszka és Kanada közti határvonalnak. Ami a határ déli részét illeti, eltér e vonaltól, és mélyen betüremlik, magába foglalva a part menti szigeteket, de ez a határszakasz még nincs valami pontosan meghatározva.

Elég egy pillantást vetni Alaszka térképére, hogy megállapítsuk, területének legnagyobb része síkság. Csak a déli részeken kezd a felszín meggyűrődni. Ott kezdődik az a hegylánc, amely Cascad Ranger néven Columbián és Kalifornián is végighúzódik.

Ami megragadja az ember figyelmét, az a Yukon útvonala. Miután északnak haladva Kanada földjét öntözi és hálózza be számtalan mellékfolyójával és azok mellékfolyóival, a hatalmas folyam átlép Alaszkába; Fort Yukonig kanyart ír le, aztán délnyugatnak veszi útját, és Saint-Michelnél a Behring-tengerbe ömlik.

A Yukon még „a folyók atyjánál”, a Mississippinél is nagyobb. Vízhozama nem kevesebb, mint másodpercenként huszonháromezer köbméter, medrének hossza kétezerkétszázkilencven kilométer, vízgyűjtő medencéje pedig kétszer akkora, mint Franciaország.

Bár ez a terület nem művelhető, viszont hatalmas erdészeti kincsekkel rendelkezik. Rengeteg fenyőerdeiből az egész világ faszükségletét fedezni lehetne, ha a kézügyben fekvő erdőségek kipusztulnának. Ami állatvilágot illeti, annak jelesebb képviselői a szürke medve, a jávorszarvas; az amerikai karibu, a vadjuh, a hosszú fehér szőrű vadkecske, aztán a szárnyasok rengeteg faja: a mogyoróstyúk, a sárszalonnák, a rigók, a hófürjek milliárdjai.

Körös-körül, a félsziget partjait fürdető vizekben nem kevésbé gazdagon tenyésznek a tengeri emlősök s a sokféle hal. Köztük egy különösen említésre méltó pontyféle. Ez a hal annyira zsíros, hogy minden további nélkül meg lehet gyújtani, hogy világítson, mint egy fáklya. Innen származik a neve is: Candle Fish - „gyertyahal” -, ahogy az amerikaiak nevezik.

Alaszkát az oroszok fedezik fel 1730-ban és 1741-ben behatolnak a félszigetre; akkor e föld indián származású lakóinak száma mintegy harmincháromezer fő lehetett. Jelenleg viszont bevándorlók tömege özönl el, főleg aranyásók, akiket Klondike-ba csalogatnak a gazdag lelőhelyek.

Ezekről az északi aranymezőkről 1864-ben kezdtek el beszélni. Akkoriban Mac Donald tiszteletes a patak partján, Fort közelében annyi aranyat talált, hogy szinte lapáttal kellett összeszednie.

1882-ben a kaliforniai aranyásók - köztük a Boswell-fivérek elszánt csapata nekivágott a Chilkoot-hegység hágóinak, és hozzálátott az új aranymezők feltárásához. 1885-ben a Lewis-Yukon vidékén kutató aranyásók jelezték, hogy a Forty Miles Creek környékén a jövőendő várostól, Dawsontól nem messze, lennebb a folyó mentén aranylelőhelyekre bukkantak, mégpedig majdnem éppen ott, ahol később Josias Lacoste megvásárolta a 129-es claimet. Két évvel később, éppen amikor a kanadai kormány a tartomány határainak megvonására készült, hatszázezer frank értékű aranyat találtak e helyen.

1892-ben a chicagói North American Trading and Transportation társaság megalapítja Cudahy városkáját Dawson Citytől a folyó mentén lennebb, ott, ahol a Forty Miles Creek a Yukonba ömlik. Ezzel nagyjából egyidejűleg az oda kivezényelt tizenhárom rendőr, négy altiszt és három tiszt nem kevesebb, mint egymillió ötszázezer frankot gyűjtött össze a Sixty Miles Creek melletti claimekből.

Erre, mint egy jeladásra, a szerencsevadászok a világ minden tájáról odaözönlöttek. 1895-ben ezer, nagyrészt francia származású kanadai kelt át a Chilkoot-hegységen.

De a világraszóló hírt még csak ezután, 1896-ban röpítették föl. Akkor bukkantak egy mérhetetlen mennyiségű aranyat ígérő folyócskára. Ez a Bonanza egyik mellékveze, az Eldorado volt, azé a Bonanzaé, amely viszont a Yukonba ömlő Klondike egyik mellékfolyója. Az aranyásók erre a hírre megrohmozták ezt a vidéket. Dawson Cityben az aranylelőhelyek ára huszonöt frankról nemsokára százötvenezer frankra ugrott.

A vidék, amelyet Klondike-nak neveznek, tulajdonképpen Kanada egyik kerülete. A 141-es délkör, amely az amerikaivá lett Alaszkát és Nagy-Britannia birtokait egyaránt átmetszi, egyben e birtokok nyugati határát jelöli.

A kerület északi határát a Yukon egyik mellékfolyója, a Klondike River képezi, amely kétfelé osztja Dawson Cityt és ennél a városnál ömlik a Yukonba. Keleten hozzávetőleg addig terjed, ahol a Sziklás-hegység első nyúlványai megjelennek, hogy köztük délről északra tartva végigfolyjon a Mackenzie-folyó. A kerület középső része dimbes-dombos, legkiemelkedőbb pontja az 1897-ben felfedezett Dóm. Ezek a dombok teszik némileg változatossá az általában lapályos tájat, amelyen keresztül folynak a Yukon vízgyűjtőjének folyói és patakjai. E folyam úgyszólván valamennyi mellékfolyója s azok mellékfolyói aranyszemeket sodornak magukkal, ezért végig a partjaik mentén claimek százaiban mossák a nemes sárga fémeket. A leggazdagabb lelőhelyek a Cornack dombjai között eredő Bonanza és annak mellékfolyói: az Eldorado, a Queen, a Bulder, az American, a Pure Gold, a Cripple, a Tail stb. mentén találhatók.

Ezek után érthető, hogy azt a területet, melyet folyók és patakok hálózna be, de azok csak három-négy hónapra szabadulnak fel a jégpáncél alól, miért lepik el az aranyásók; nyilván azért, mert a folyók mentén nagyszámú és könnyen hozzáférhető lelőhely kínálkozik, és azt is megérthetjük, hogy e kincs után kutatók száma a fáradságok, szenvedések és kiábrándulások ellenére évről évre növekszik.

Néhány évvel ezelőtt azon a helyen, ahol a Klondike River a Yukonba ömlik, csak egy nagy ártér volt, amelyet hóolvadás idején gyakran elöntött a víz. Akkoriban ezt a szomorú pusztaságot mindössze néhány, az orosz kunyhókra emlékeztető kaliba tette életessé; azokban néhány bennszülött család tengette nyomorúságos életét.

Egy szép napon bizonyos Leduc nevű kanadai ember a két folyó találkozásánál megalapította Dawson városát, amelynek 1898-ban már több mint tizennyolcezer lakosa volt.

Már a kezdet kezdetén a városalapító felparcellázta egész Dawson City területét, s egy parcelláért csak huszonöt frankot kért, jelenleg viszont egy-egy telek ötvenezer és kétszázezer frank közötti áron cserél gazdát. Ha a Klondike-i aranylelőhelyek nem apadnak ki túl korán, ha újabb aranytermő vidékeket tárnak fel a nagy folyam vízgyűjtő területén, megtörténhet, hogy Dawson City ugyanolyan jelentős nagyvárossá fejlődik, amilyen a kanadai Vancouver vagy Amerikában a kaliforniai Sacramento.

Úgyszólván létének első napjától az új várost az a végzetes veszély fenyegette, hogy előnti a víz, mint hajdanában azt az árteret, amelyre épült. Erős gátakat kellett vonni, hogy megvédjék a veszedelemtől, amely egyébként az évnek csak néhány napján fenyegette.

Ugyanis olvadáskor, mikor a Yukon jégpáncélja felenged, akkorára nőnek a vizek, hogy majd elnyelnek mindent, de nyáron úgy lecsökken a szintjük, hogy a Klondike Rivert át lehet lábalni.

Ben Raddle jól ismerte a kerület történetét. Az utóbbi évek minden felfedezéséről pontosan értesült. Tudta, hogy folyamatosan emelkedett az itteni lelőhelyek hozama és azt is, hogy néha mekkora szerencse ütötte egyik-másik aranyásó markát. De azért ismételten kijelentette, hogy csak azért jött Klondike-ba, hogy a Forty Miles Creeken birtokába vegye a claimet, felbecsülje annak értékét, s aztán minél jobb áron eladja. Mivel így hangoztatta, így kellett neki elhinni. Ám Summy Skim észrevette, hogy amilyen mértékben közelednek az aranyvidékhez, unokaöccsét egyre inkább érdekli az aranyásó-mesterség minden csínja-bínja, és szegény Summy egyre inkább aggódott, nehogy végül ittragadjanak az arany és a megpróbáltatások világában.

Akkoriban ebben a kerületben nem kevesebb, mint nyolcezer claim volt, amelyeket a Yukon mellékfolyói és azok mellékfolyói mentén egytől kezdtek számozni alulról a forrásuk felé haladva. Egy-egy claim területe ötszáz, vagy - az 1896-os évi törvény módosítása óta - kétszázötven négyzetláb volt.

Az egyéni vállalkozók és kitermelő társaságok érdeklődése ekkoriban főként a Bonanza és mellékfolyói körül fekvő lelőhelyek felé fordult; általában a Klondike River bal partja iránt érdeklődtek. Ezen a keresett vidéken Georgy Mac Cormack több olyan, huszonnégy láb hosszú és tizennégy láb széles claimet adott el, amelyben nem egészen három hónap alatt több mint nyolcezer dollár, azaz negyvenezer frank értékű aranyrögöt találtak.

Az Eldorado menti lelőhelyek olyan gazdagok, hogy az ogilvie-beli kimutatások szerint minden szitamerítés általában huszonöt-harminc frankot jövedelmez. És mivel úgy tűnik, hogy az aranyat tartalmazó réteg legalább harminc láb széles, ötszáz láb hosszú és öt láb vastag, könnyen kiszámíthatjuk, hogy akár húszmillió frank értéket is ki lehet termelni innen. A kisebb-nagyobb társaságok éppen ezért minden eszközzel arra törekedtek, hogy minél több claimet kaparintsanak meg, és egymást túllícitálva mind többet és többet ígértek értük.

Elég kár - gondolta Ben Raddle, mert Summy Skim ilyesmin nem törte a fejét -, hogy Josias nagybátyjuk öröksége nem Bonanza menti claim, hanem a Yukon másik partján, a Forty Miles Creek mentén fekszik. Pedig amúgy - akár maguk termelnék ki, akár eladnák - a nyereségük nagyobb lenne. Ha nagyobb árat ajánlottak volna érte, akkor nem kellett volna útra kelniök, és Summy Skim most vígan vakációzhatna a Green Valley-i farmon, ahelyett, hogy itt kerülgeti a pocsolyákat e „főváros” utcáin, ahol talán még a csizmájához tapadó sár is a drága fém szemcséit tartalmazza.

Persze, ott volna a Trading and Transportation Company ajánlata, bár meglehet, hogy mivel nem válaszoltak rá, az már érvényét veszítette.

De végeredményben Ben Raddle azért utazott ide, hogy tájékozódjék, miként állnak a dolgok, és tájékozódni is fog. Jóllehet a 129-es claimről még nem tudni, hogy lehet-e ott háromezer frank értékű aranyrögöt találni - ennyi volt a legnagyobb Klondike-i aranyrög értéke -, de azért nem lehet értéktelen, ha egyszer vevő jelentkezett rá. Az amerikai és angol társaságok nem kötnek ilyen üzletet behunyt szemmel. A két unokafivér remélhette, hogy a legrosszabb esetben az útiköltségük mindenképpen megtérül.

Egyébként Ben Raddle az újabb felfedezésekről is hallott. Sutttyomban a Summy fejébe is igyekezett becsempészni a Hunter folyóról keringő híreket; a Klondike Rivernek ez a mellékfolyója, amely a magasabb, mintegy ötvenlábnyira kiemelkedő dombvidéket áztatja, dúsabb és tisztább aranyfövennyel rendelkezik, mint az Eldorado; beszélt a Gold Bottomról is, ott az ogilvie-i jelentés szerint a homok aranytartalma tonnánként elérheti az ezer dollárt is, és még ennél különbségű lelőhelyekről is keringtek hírek.

- Értsd meg, Summykám - fejezte be Ben Raddle -, ha a várakozásainkban csalódnánk, átrándulhatunk akármikor ezekre a csodás vidékekre.

Summy úgy tett, mint aki nem értette meg a célzást, és csökönyösen visszatért a maga álláspontjára:

- Mindez nagyon szép. De engeddd meg, kedves Ben, hogy visszavezesselek a realitáshoz. Elhiszek mindent a Bonanzáról, az Eldoradóról, a Bearról, a Hunterről, akár a Gold Bottomról is. Csakhogy minket a Forty Miles Creek érdekel, és a Forty Miles Creeket senki sehol sem emlegeti, mintha nem is lenne.

- Nyugodj meg, létezik - válaszolta Ben Raddle eltökélten. - És erről te is meggyőződhetsz majd a helyszínen.

Azzal már vissza is tért kedvenc gondolataihoz:

- Hogyhogy reád semmi hatást sem gyakorol ez a csodálatos Klondike? Itt az utcák valóban arannyal vannak kikövezve. És itt északon nem Klondike az egyetlen aranyvidék. Elég, ha egyetlen pillantást vetsz a térképre, és magad is meggyőződhetsz, hogy már eddig is hány ércekben gazdag területet fedeztek fel: a Chilkoot-hegységben, amelyen mi is átkeltünk, vagy a Cassiar-hegységben, és másfele is mindenütt. Alaszka tele van ércelelőhelyekkel, azok láncolata az Északi-sarkkörön túlra húzódik, fel az Északi-Jeges-óceán partjáig!...

Csakhogy ezek a dicshimnuszok semmiképpen sem ingatták meg a Summy véleményét. Ben Raddle hiába próbálgatta unokabátyja lelki szemei elé vetíteni a világ minden kincsét, mert ő mosolyogva mindegyre csak így válaszolt:

- Igazad van, kedves Ben, teljes mértékben igazad van. A Yukon vízgyűjtője valóban istenál-dotta vidék. De ami engem illet, kimondhatatlan elégedettséggel gondolok arra, hogy nekünk itt csak egy jelentéktelen birtokunk van... Mert, ugyebár, ha nagyobb volna, biztosan hosszabb időt igényelné, hogy megszabaduljunk tőle.

10. Egy délkör ingadozásai

- Egy rakás kunyhó, sátor holmi mocsaras területen felferve; olyan táborféle, amelyet állandóan előtéssel fenyeget a Yukon és a beleömlő Klondike River, mentől görbébb, annál sárosabb utcák, minden lépésre egy-egy kátyú, távolról sem város, inkább amolyan ólak tömkelege, ugyebár, Skim úr, hallomásból ilyennek képzelte Dawson Cityt? De az ólak, hála a tűzvérszeknek, szemmel láthatóan eltűntek. Ma Dawsonban van katolikus és protestáns templom, vannak bankok és szállodák. Nemsokára két színháza is lesz, ezek egyike kétezer nézőt befogadó operaház, satöbbi, satöbbi... És talán el sem képzeled, hogy mi minden értendő a satöbbin!...

Így lelkesedett Pilcox doktor, egy zömök, negyven év körüli, élénk, erélyes, talpraesett, elpusztíthatatlan egészségű a kanadai angol, akinek a szervezetét még sohasem kezdte ki semmi betegség, és aki mintha a járványokkal szemben is teljesen ellenálló lenne. Mivel egy évvel ezelőtt kinevezték a dawsoni kórház igazgatójának, letelepedett ebben a városban, ahol mesterségének folytatására kedvező feltételeket talált; itt ugyanis a különböző járványos megbetegedésekből a város soha ki nem fogy, nem szólva a legragályosabbról, az aranylázról, de ez utóbbi ellen az orvos legalább olyan jól be volt oltva, mint Summy Skim.

Pilcox doktor egyszemélyben volt belgyógyász, sebész, gyógyszerész, fogász, és mivel hozzáértéséről és a betegek iránti odaadásáról az emberek hamarosan meggyőződtek, csak úgy özönlöttek a rendelőjébe, amely kényelmesen berendezett házában, Dawson City egyik főutcáján, a Front Streeten volt berendezve.

Bill Stell jól ismerte Pilcox doktort, és ismeretségét arra használta, hogy beajánlotta nála azokat az idevándorló családokat, akiket Skagwayból Klondike-ba vezetett. Alig negyvennyolc óra alatt kapcsolatot teremtett Ben Raddle és Summy Skim, valamint a nagy megbecsülésnek örvendő orvos között. Vajon, ami Klondike-ban történt, nála jobban tudhatta-e valaki?... Ha pedig az embernek szüksége támadt egy megbízható tanácsra, vagy orvosi vizsgálatra és kezelésre, ettől a csodálatos férfiútól bizonytalankodással megkapta.

Summy Skim első kérdése bájos útitársnőikre vonatkozott. Mi történt velük?... Látták már őket Pilcox doktor?...

- Jó, hogy kérde! Páratlan! - kiáltott fel lelkesen Pilcox doktor, de Summy legnagyobb aggodalmára egyes számban beszélt: - Gyöngyszem az a kislány, igazgyöngy, és boldog vagyok, hogy rávettem az idejövételre. Csak két napja, hogy átlépte a kórház küszöbét, és máris minden megváltozott. Ma reggel kinyitottam egy szekrényt, és ámulatba estem a csodálatos rendtől, amit abban találtam, és be kell vallanom önöknek, az ilyesmihez nemigen szoktattak itten. Csupa kíváncsiságból még egy szekrényt kinyitottam, majd egy harmadikat is, aztán még vagy tízet, mindenütt ugyanazt a példás rendet találtam. Sőt, mi több: műszereimet ragyogóra kitakarítva a helyükön találtam, ami pedig a műtöt illeti, úgy sugárzik a tisztaságtól, mint még soha. És végül, ami szinte hihetetlen, ez a kislány néhány óra alatt vitathatatlan tekintélyt szerzett az egész kórházi személyzet előtt. Megy minden, mint a karikacsapás. Az ápolók és az ápolónők a helyükön vannak. Az ágyak, ágyneműk rendben mind, valósággal gyönyörködtetik a szemet. Uram bocsáss meg, a betegek is egészségesebbeknek látszanak.

Ben Raddle ugyancsak megörült a hallottaknak.

- Örülök, doktor úr, hogy ilyen jó véleménnyel van az új főnővérrel. Ez azt bizonyítja, hogy mi sem csalódtunk a személyét illetően, véleményem szerint a jövő az ő részéről még sok kellemes meglepetést tartogat.

Summy Skim mintha kevésbé örült volna. Az arca nyugtalanságot árult el.

- Bocsánat... izé... megbocsásson, doktor úr!... - szólt közbe. - Mintha csak egy lányról beszélt volna... De, ha megengedi, ketten vannak.

- Igaza van - ismerte el nevetve Pilcox doktor -, de én közelebből csak azt ismerhettem meg, aki főápolónőnek jelentkezett, a másikat egyáltalán... megpillantani is éppen csak hogy megpillantottam. Az unokahúgával bejött ugyan a kórházba, de tíz perc múlva már el is ment, és csak dél felé tért vissza aranyásónak öltözve, csákánnyal a vállán és pisztollyal a pisztolytáskájában. Tegnap reggel, mikor érdeklődtem utána, megtudtam, hogy úgyszólván azonnal útnak indult, anélkül, hogy bárkivel is szóba állt volna. Az unokanővérétől úgy értesültem, hogy férfi módjára ő is felcsapott aranyásónak.

- Szóval elment?... - álmélkodott Summy.

- Abszolút biztos - jelentette ki az orvos. - Életemben már sok fura lénnel találkoztam, de őszintén bevallom, olyannal, mint ez a lány, még soha! - tette hozzá fejcsóválva.

- Szegény kislány! - sóhajtott Summy. - Hogy lehetett megengedni, hogy ilyen veszedelmes kalandba keveredjék?

De a doktor akkor már nem figyelt Summyra. Dawsonról kezdett beszélni Ben Raddle-nak, úgy tűnt, hogy egyelőre nem lehet megállítani. Pilcox doktor büszke volt a városára, és ezt nem is rejtette véka alá.

- Bizony - ismételte -, méltó a megtiszteltetésre, amelyben a domíniumok kormányzója részesítette, amikor a klondike-beli kerület székhelyévé tette.

- De doktor úr, ez a székhely még csak most van épülőben jegyezte meg Ben Raddle.

- Igaz, hogy még nincs kész, de kész lesz nemsokára, elvégre lakóinak száma napról napra nő.

- Jelenleg hányan lakják? - kérdezte Ben.

- Közel húszezren, uram.

- Inkább húszezer jövő-menő, doktor úr, nem húszezer lakos! Télen Dawson City minden biztonnyal kihalt pusztaság.

- Engedelmével, nem: Itt a városban húszezer ember telepedett le, sok-sok család, és akárcsak nekem, nekik sem jut eszükbe elhagyni a várost.

Miközben Ben Raddle kihasználta az alkalmat, hogy Pilcox doktor - e két lábon járó lexikon - segítségével bővítse helyismereteit, Summy, elszontyolodva, szótlánul álldogált. Gondolatai Jane Edgerton körül jártak. Maga elé képzelte, amint a végtelen ösvényeken magányosan és elhagyottan lépked, s nincs más támasza, csak hajthatatlan elszántsága... De végül is mi köze hozzá? Ha ez a hóbertos nőszemély erre adta a fejét, hát csak menjen a viszontagságok közé, vagy akár a halálba... Summy megvonta a vállát, hogy ezzel messzire űzze az aggodalmait, és bekapcsolódott a beszélgetésbe.

- Mindamellett - mondta, hogy ugrassa a derék doktort -, ebben a Dawsonban semmi sincs, ami egy székhelyre emlékeztetne...

- Hogy mondhat ilyet? - szörnyülködött Pilcox doktor nekivörösödve, amitől még zömökebbnek látszott. - Elvégre itt van a yukoni terület főbiztosának, James Walch őrnagynak a rezidenciája. Hát még az a sok magas rangú tisztviselő! Talál köztük olyanokat is, amilyenek Columbia vagy a domíniumok más nagyvárosában sincsenek.

- Kik azok, doktor úr?

- Például Mac Guire bíró, a Legfelső Ítélszék tagja, M. Th. Francett lovag, az aranyügyek biztosa, M. Walch, a Koronabirtokok biztosa, azután az Amerikai Egyesült Államok konzulja, Franciaország konzuláris ügyvivője...

- Lovagok? - gúnyolódott Summy, - Szó se róla, előkelő társaság... De hogy állunk a kereskedelemmel?

- Már két bankunk is van - válaszolta az orvos. - A torontói Canadian Bank of Commerce, amelyet M. H. I. Wills úr igazgat és a The Bank of British North America.

- Ennyi elég is. Hát a templomok?

- Dawson Cityben három is van, Skim úr, egy katolikus, egy református és egy anglikán.

- A lelkek feletti örökösre ennyi éppen elegendő! De vajon a testi épségünkre vigyáznak-e ily mértékben?

- Arra való a lovas rendőrség főparancsnoka, Tears kapitány, egy kanadai francia, s a postaszolgálat főnöke, Harper kapitány, kettőjüknek hatvan ember áll a parancsnoksága alatt. Ehhez mit szól, Skim úr?

- Nekem bizony az a véleményem, kedves doktor - válaszolta Summy Skim -, hogy ha tekintetbe vesszük Dawson népességének összetételét és számát, ez a különítmény teljességgel elégtelen.

- Ha szükségesnek mutatkozik, majd növelik a létszámot nyugtatta meg Pilcox doktor -, a domíniumok kormányzata mindent megtesz, hogy Klondike kerület székhelyén a lakosság biztonságát megvédje.

De azt hallani kellett volna, amint a doktor kiejti: „- Klondike kerület székhelyén...”

- Akkor minden a legnagyobb rendben van - nyájaskodott Summy Skim. - Különben nem is értem, mit kérdezősködöm. Az a rövid idő, amit itt akarok tölteni, remélem lehetetlenné teszi, hogy kellőképpen értékelhessem Dawson városának sokféle előnyét. S ha bár egy jó szállodát is találhatnánk, minden vágyam teljesülne.

Három is volt a városban: a Hotel Yukon, a Hotel Klondike, meg a Hotel Northern, és Summy Skim jól tudta, hogy ez utóbbiban már mindkettőjüknek foglaltak szobát.

Egyébként, ha az aranyásók ezután is ilyen ütemben özönlenek, holtbiztos, hogy a szállodatulajdonosok jócskán meggazdagodnak.

Egy szoba napjára hét dollár, minden étkezés három dollárba került, a kiszolgálásért külön napi egy dollárt kell fizetni, a borotválkozás díja egy dollár, a hajvágásé másfél dollár.

- Szerencsére - jegyezte meg Summy Skim -, a borotvához semmi közöm!... Ami pedig a hajamat illeti, megfogadtam, hogy érintetlenül viszem haza Montrealba.

Az említett árak is bizonyítják, mennyire költséges az élet Klondike-ban.

Akit a vakszerencse meg nem ütött, majdnem bizonyos, hogy itt rövid idő alatt tönkrement.

A piaci árak is erre utalnak: egy pohár tej két frank ötven cent, egy font vaj öt frank, tucát tojásért pedig tizenkét frank ötven centet kellett leszurkolni. Egy font só ára egy frank, a citrom tucatja huszonöt frank.

Ami pedig a tisztálkodást illeti, egy egyszerű kádfürdő tizenkét frank ötven cent, egy oroszfürdő pedig százhatvan frankba kerül!

Summy Skim kijelentette, hogy az ő igényeit az egyszerű fürdő is kielégíti. Akkoriban Dawson City két kilométer hosszúságban nyújtózott végig a Yukon jobb partján, a legközelebbi hegyektől csak ezerkétszáz méter távolságra. A Klondike River, amely itt ömlik bele a nagy folyamba, a város mintegy nyolcvannégy hektáros területét két részre osztja. Hét körútja és öt utcája mindenütt derékszögben metszette egymást, valamennyit fajárda szegélyezte. Mikor itt nem szánok siklottak, mint a végtelenül hosszú téli hónapok idején, az utcákat otromba kerekű, hatalmas szekerek lepték el, amelyek fülsiketítő zajt csapva robogtak a kutyák tömegében.

Dawson körül sok kertecske zöldellt, azokban csicsókát, káposztát, fejessalátát, paszternákot termeltek, de elégtelen mennyiségben. Ezért Kanadából, Columbiából és az Egyesült Államokból szállítottak ide zöldséget - igen magas áron.

A mészárszékekbe Saint-Micheltől Dawson Cityig, a jégpáncéljától megszabadult Yukonon hűtőhajókkal szállították a húst. A „Yukon-hajóraj” már június első hetében megjelent a nagy folyón, s a kikötők csak úgy harsogtak szirénáik hangjától.

De télen a jégpáncállal borított Yukon nem hajózható, és Dawson hosszú hónapokig elszigetelődik a világtól. Akkor bizony meg kell elégedni a konzervekkel, amit idejében tárol az ember, mert a rettenetes hideg gyakran még azt is lehetetlenné teszi, hogy kilépjünk a szabadba.

Ahogy a tavasz megjön, kitörnek a járványok. A skorbut, az agyhártyagyulladás, a tífusz csak úgy tizedeli a hosszas elszigeteltségben legyengült lakosságot.

Különösen ebben az évben a rendkívül kegyetlen tél után a kórház zsúfolásig megtelt betegekkel. A személyzet alig bírta eleget tenni a feladatának; így aztán Pilcox doktornak ezer és egy oka volt az elégedettségre, hogy ebben a nehéz helyzetben olyan segítségre talált, mint új és értékes alkalmazottja.

Úristen, a nélkülözés és a hideg milyen leromlott állapotba taszított sok szerencsétlen embert! A halálesetek száma napról napra nőtt, az utcákon szakadatlanul jártak a kutyafogatok, amelyek egy-egy szerencsétlen ember tetemét vitték a temetőbe, ahol aranyat tartalmazó földbe ástott egyszerű sírgödör várta a nyomorultat.

E szomorú és gyakori látvány ellenére Dawson lakói és az átutazó szerencse vadászok gondtalanul adták át magukat a fékevesztett élvezeteknek. Akik most mentek ki először az aranymosó helyekre, vagy akik onnan voltak visszatérőben, nagy cécót csaptak a játéktérmekekben, vagy a kaszinóban, sokan abban reménykedtek, hogy így nyerik vissza az elmúlt hónapokban elvesztegetett pénzüket. A vendéglők és a bárók állandóan zsúfoltak voltak, miközben a járvány tizedelte a várost. Aki csak a korhelyeket, kártyásokat és a bikaerejű kalandorokat nézte, el sem tudta képzelni, hogy itt milyen szörnyű a nyomor, hogy egész családok, férfiak, asszonyok, gyermekek pusztulnak el a nélkülözés és a betegségek miatt.

Ez a vad élményekre éhes, nagyhangúan duhaj társaság a Folies-Bergère, a Monte Carlo, a Dominion és az Eldorado helyiségeiben verődött össze; de ne essünk tévedésbe, és ne mondjuk azt, hogy estétől reggelig, elsősorban azért ne, mert az esztendőnek ebben a szakában, a leghosszabb nappalok idején, itt nincs se reggel, se este; másodszor azért, mert az ilyen szórakozóhelyek soha, egy pillanatra sem zárnak be.

Ott szakadatlanul folyik a pókerezés, fáraózás és a rulettezés. Ott napóleonok, dollárok, piaszterek helyett aranyrögöket és aranyport dobtak a zöld asztalra nagy zenebona közepette, s a rikoltozás, kötődés, verekedés hangjai köré néha egy-egy pisztoly dörrenése is vegyül.

Dawsonban a vendéglők is éjjel-nappal nyitva tartottak. A nap bármely órájában lehetett csirkesültet rendelni húsz dollárért, ananászt enni tíz dollár ellenében, friss tojást tizenöt dollárért tucatját, három és fél frankos cigarettát szívni és bort inni, húsz dollárért palackját, de még whiskyt is egy falusi ház áráért.

Hetenként háromszor-négyszer a környékbeli claimek kitermelői összeverődnek az itteni vendéglőkben és játéktermekben, hogy elszórakozzák, amit a Bonanza és mellékfolyóinak homokja nekik ajándékozott.

A felszínre törő sok aljas indulat lehangoló, gyakran elszomorító látványt nyújtott; az a kevés, amit Summy Skim mindebből megfigyelhetett, már az első órától csak növelte undorát, amit az itteni kalandor söpredékkal szemben érzett.

Remélte, hogy nem lesz alkalma közelebből is megismerni őket, és minden követ megmozgatott, hogy amennyire csak lehet, megrövidítse klondike-beli tartózkodásukat.

Ebédelés közben már első nap így szólt az unokaöccséhez:

- Foglalkozunk elsősorban a mi ügyünkkel. Mivelhogy egy társaság a 129-es claim megvásárlására ajánlatot tett, legelőször is keressük fel azt a társaságot.

- Amikor parancsolod - válaszolta Ben Raddle.

Mikor azonban felkeresték az Anglo-American Transportation and Trading Company irodáját, ott érdeklődésükre azt válaszolták, hogy Healey kapitány, az igazgató, sajnos, kirándulni ment a környékre, és csak pár nap múlva tér vissza. Így hát az unokafivérek arra kényszerültek, hogy megfékezzék türelmetlenségüket.

Várakozás közben igyekeztek minél többet megtudni örökségükről. Ebből a szempontból Bill Stell igen hasznosnak bizonyult.

- Innen, Dawsontól, messze van a Forty Miles Creek? - kérdezte Ben Raddle.

- Nem jártam arrafelé soha - válaszolta Nyomkereső. - De a térkép szerint ez a folyócska Fort Cudahynál, Dawsontól északra ömlik a Yukonba.

- A száma után ítélve feltehetjük, hogy Josias bácsi birtoka nem lehet túlságosan messze - vélte Summy Skim.

- Harminc mérföldnél semmiképpen sincs messzebb, mivelhogy ilyen távol van az Alaszkát a domíniumoktól elválasztó határvonal, és a 129-es claim a kanadai oldalon fekszik - magyarázta Nyomkereső.

- Amint tárgyaltunk Healey kapitánnyal, azonnal kimegyünk oda - jelentette ki Summy.

- Természetes - helyeselt az unokaöccse.

De a napok csak múltak, és Healey, az igazgató nem mutatkozott. Június 7-én Ben és Summy a Northern szállóból kilépve másodszor is elindult a társaság irodája felé.

Az utcákon nyüzsgtek az emberek. Éppen egy hajó érkezett a Yukonon, a nagyszámú bevándorló alighogy partra szállt. Amíg a sok folyó és mellékfolyóik irányába szétszélednek, hogy mint vállalkozók termeljék ki a gazdag lelőhelyeket; vagy pedig igen magas áron eladják munkaerejüket, ezek az emberek itt jönnek-mennek majd a városban. A Front Street volt a legzsúfoltabb, mert ott álltak a különböző ügynökségek irodái. Az emberek sokasága mellett a kutyák tömege. A járókelő mindenütt ezekbe a csak félig-meddig megszelídített, fülsiketítően vonító állatokba ütközött.

- Ez a Dawson inkább csak a kutyák városa - jegyezte meg Summy Skim. - A polgármester egy nagy bundás kéne hogy legyen, s a városra jobban illene a Dog City elnevezés.

A szüntelen lökdösődés, tolongás, káromkodás közepette Ben Raddle és Summy Skim végül elvergődött a társaság Front Street-i irodájáig. De Healey kapitány még mindig nem tért vissza, úgyhogy kénytelenek voltak az aligazgatóval, bizonyos William Broll nevű úrral tárgyalni, aki megérdeklődte, hogy mi járatban vannak.

Az unokafivérek bemutatkoztak:

- Summy Skim és Ben Raddle Montrealból.

- Örülök, uraim, igazán örülök - szívélyeskedett Broll úr.

- Mi nem kevésbé - válaszolta Summy Skim.

- Önök a Josias Lacoste örökösei, a 129-es claim tulajdonosai a Forty Miles Creek mellett? - tisztázta Broll úr.

- Úgy van - biztosította Ben Raddle.

- Hacsak, mióta úton vagyunk, azt az átkozott claimet nem nyelte el a föld - tette hozzá Summy.

- Szó se róla, uraim - nyugtatta meg William Broll. - Nyugodtak lehetnek, most is pontosan ott van, ahol a kataszteri kimutatás feltünteti, a két állam közötti határon... vagyis inkább a valószínű határon...

- Valószínű?... Miért csak valószínű?... Mi értelme van itt ennek a meglepő jelzőnek? - tűnődött Summy.

- Uram - folytatta Ben Raddle, mintha észre sem vette volna Broll úr földrajzi értelmű megszorítását -, még Montrealban kaptuk meg az önök társaságának értesítését, hogy a Forty Miles Creek mentén azt a 129-es claimet megvenné...

- Megvenné... igen, úgy van, Raddle úr.

- Mint örökösök, azért utaztunk ide, hogy közvetlenül megbecsüljük, mennyit ér az a claim. Szeretnénk tudni, vajon az önök társasága még mindig fenntartja az ajánlatát?

- Igen és nem - válaszolta William Broll úr.

- Igen és nem?! - kiáltott fel csodálkozva Summy Skim.

- Igen és nem! - ismételte meg Ben Raddle is. - Magyarázza meg, uram...

- Azt nem nehéz, uraim - válaszolta az aligazgató. - Igen, ha a claim egy bizonyos területen fekszik, nem, ha más területen helyezkedik el. Egyszóval...

De Summy Skim nem várta meg a mondat végét és közbekiáltott:

- De tisztelt uram, egy dolog mindenképpen világos. Josias Lacoste, a mi nagybátyánk, tulajdonosa volt a 129-es claimnek, mi pedig, az ő kizárólagos örökösei most ne lennénk annak a helynek a tulajdonosai?

Ben Raddle, hogy állításának nyomatékot kölcsönözzön, elővette irattárcáját, benne az igazoló iratokkal, hogy a Forty Miles Creek mentén övék a 129-es claim.

- Oh! A tulajdonjog rendben is volna, afelől semmi kétség! Más itt a kérdés, uraim - mondta az aligazgató, és egyetlen mozdulattal elhárította, hogy az iratokba tekintsen.

- Lenne szíves felvilágosítani? - érdeklődött Summy, akit Broll úr kissé rosszindulatúnak tűnő magatartása kezdett kihozni a sodrából.

- A 129-es claim - válaszolta Broll úr - a Forty Miles Creek mentén fekszik, közvetlenül a brit domíniumot képező Kanada és az Amerikai Egyesült Államok birtokában lévő Alaszka határán...

- Igen, de a kanadai oldalon - jegyezte meg Ben Raddle.

- Az attól függ... - figyelmeztetett Broll úr. - Az önök claimje csak akkor fekszik Kanadában, ha a jelenlegi határt jól állapították meg, s az valóban ott húzódik végig, ahol most van. Ellenkező esetben Amerikába kerül. Márpedig a mi társaságunk csak kanadai lelőhelyek kitermelésére jogosult; így sajnos csak feltételes választ adhatok.

- Ha jól értem, jelenleg valami határvita folyik az Egyesült Államok és Nagy-Britannia között.

- Bizony, uram - mondta Broll úr.

- Úgy tudom, hogy a száznegyvenegyedik délkört jelölték ki határnak - mondta Ben Raddle.

- Azt jelölték meg, uram, helyesen tudják.

- Hát akkor? El sem tudom képzelni, hogy akár az Újvilágban is egy délkör megváltoztassa a helyét - szólt közbe Summy Skim. - Ki látott már olyat, hogy a száznegyvenegyedik délkör sétapálcával a kezében keletről nyugatabbra vagy fordítva andalogjon?

- Senki! - hagyta helyben Broll úr kissé felvidulva a Summy tréfáján -, de az meglehet, hogy nem éppen ott húzódik, ahol a határt kijelölték. Az utóbbi két hónapban komoly kifogások merültek fel e téren, és megeshetik, hogy a határ kissé keletebbre vagy kissé nyugatabbra tolódik.

- Hány mérfölddel? - kérdezte Ben Raddle.

- Ó, csak pár száz méterrel.

- És ennyiért képesek vitázni?! - képedt el Summy Skim.

- Igazuk van, uram - válaszolta az aligazgató. - Ami az amerikaiaké, az legyen az amerikaiaké, de ami a kanadaiaké, az viszont legyen a kanadaiaké.

- A két ország közül melyik lépett fel a követeléssel? - kérdezte meg Ben Raddle.

- Mindkettő - válaszolta Broll úr. - Amerika egy földsávot igényel kelet felé, viszont a domínium egy földsávot a maga részére nyugat felé.

- Ej, uram! - mordult fel Summy. - Végül is mit érdekel bennünket ez a mese?

- Ha Amerika kerül ki nyertesén, egyes claimek a Forty Miles Creek mentén amerikai területre kerülnek - válaszolt az aligazgató.

- És a 129-es claim is?...

- Kétségtelenül, mivel ott van közvetlenül a határ mellett - válaszolta Broll úr -, s akkor a társaságunk visszavonja az ajánlatát.

Ez már világos beszéd volt.

- Legalább hozzáfogtak már a határkiigazításhoz? - érdeklődött Ben Raddle.

- Igen, uram, és a munkálatok különös pontossággal folynak.

Ha mindkét állam oly állhatatosan ragaszkodik a száznegyvenegyedik délkör menti keskeny sávhoz, az csak azt jelentheti, hogy az a terület gazdag aranylelőhely lehet. Ki tudja, hátha az a hosszú, keskeny csík, amely az Elie-hegységből indul ki és az Északi-Jeges-óceánig húzódik, vajon nem gazdag aranymezőkön fekszik, s a jelentéktelennek tűnő földszalagból akár az amerikai, akár pedig a kanadai fél nagy hasznot húzhat?

- Vagyis, Broll úr, ha a 129-es claim a határ keleti oldalán marad, az önök társasága fenntartja az ajánlatát? - érdeklődött Ben Raddle.

- Bizonyosan.

- Ellenkező esetben, ha a nyugati oldalra kerül, le kell mondanunk arról, hogy önökkel tárgyaljunk?

- Pontosan.

- Rendben van - jelentette ki Summy Skim -, akkor másokkal fogunk tárgyalni. Ha a mi claimünk amerikai földre költözik, akkor nem fontsterlinget, hanem dollárt kapunk érte, ennyi az egész.

Ezzel a tárgyalás be is fejeződött, s az unokatestvérek visszamentek a Northern Hotelbe.

Itt találkoztak Nyomkeresővel, akit tájékoztattak a helyzetről.

- Akárhogy is, uraim - vélte -, az önök részéről az lesz a leghelyesebb, ha minél előbb elmennek a Forty Miles Creekhez.

- Mi is így gondoltuk... Már holnap indulunk is. De Bill, maga mire határozta el magát?

- Én visszamegyek Skagwaybe, hogy Dawson Citybe kísérjek egy másik társaságot.

- Meddig lesz oda?

- Vagy két hónapig.

- Ha visszatér, számíthatunk magára?

- Természetes, uraim, de önök se vesztegessék az időt, ha még a tél beállta előtt vissza akarnak térni Klondike-ból.

- Ezt bízta csak rám, Bill - jelentette ki Summy mély meggyőződéssel -, bár, ami a kezdetet illeti, az nem valami biztató!

- Kevésbé aggályoskodó vevő is akad - bizakodott Ben Raddle. - Amíg előkerül, jó lesz, ha magunk is megtudjuk, hogy állnak a dolgok...

- Természetes! De arra gondolok - szólt közbe Summy -, hogy ott majd találkozunk kedves szomszédainkkal...

- ...azzal a Hunter nevű texasival - folytatta Ben Raddle.

- És Malone úrral. Mondhatom, finom úriemberek.

- Inkább felkötni való gazemberek, Skim úr - helyesbített Bill Stell. - Skagway-ben és Dawson Cityben egyaránt hírhedtek. Valóban szomszédok lesznek, mert a 131-es claim közvetlenül az önöké mellett van, bár a jelenlegi határ túlsó oldalán fekszik. De azért nincs miért örülni e szomszédságnak.

- Pláne, hogy Summy még meg is leckéztette az egyik urat tette hozzá Ben Raddle. - S ez semmiképpen sem teszi kellemesebbé az eljövendő kapcsolatunkat.

Bill Stellen meglátszott, hogy aggódik.

- A dolgok üzleti része nem tartozik rám - mondta komolyan -, de uraim, engedjenek meg egy jó tanácsot. Ne menjenek magukba a 129-es claimhez. Ha gondolják, Nelutót a rendelkezésükre bocsátom. És legyenek igen jól felfegyverezve.

- Micsoda kilátások! - kiáltott fel Summy, karját az égnek emelve. - Hát még ha arra gondolok, hogy most ülhetnénk otthon, Montrealban, mert a claim már rég el lenne adva, ha a vásárt még e nyomorult határvita előtt megkötjük. S én most már élvezném az életet Green Valley-ban!

- Remélem, nem kezdesz ismét óbégatni - dörögte Ben Raddle. - Ezt megígérted, Summy. Egyébként, ha Montrealban maradsz, elszalasztasz egy ilyen érdekes, izgalmas, mondhatnám rendkívüli utazást...

- Ez engem teljességgel hidegen hagy, Ben!

- Nem volnál most Dawsonban!

- Ahonnan minél sürgősebben elvágyom, Ben!

- Nem lehattél volna Jane és Edith Edgerton segítségére.

Summy melegen megszorította unokaöccse kezét.

- Most mondtál valamit, Ben! Szavamra, az utolsó két hónapban most beszélsz először úgy, ahogy kell - és Summy arcán felragyogott egy derűs mosoly.

11.

Dawson Citytől az országhatárig

Okosan tanácsolta Bill Stell az unokafivéreknek, hogy siessenek. Ha a végére akartak járni a dolgaiknak, egyetlen napot sem vesztegethettek. Ezen a magas szélességi körön a tél hamar megjön. A júniusi hónap már megkezdődött, és nemegyszer előfordul, hogy augusztus vége felé a tavak és a folyók felülete kezd befagyni, hózáporok és fagyos viharok verik végig az egész vidéket. Három hónap: Klondike-ban ennyi a meleg évszak, és az unokafivéreknek még a hazatérésre is kellett gondolniok; arra, hogy mennyi időbe kerül, míg a tóvidéken keresztül ismét Skagway-be érnek, vagy esetleg leereszkednek a Yukonon Dawsonból Saint-Michelig.

Ben Raddle és Summy Skim befejezték az előkészületeket. Úgy rendezték, hogy akkor se szenvedjenek semmiben hiányt, ha a 129-es claimnél többet kell majd időzniök, mint amennyire számítottak. Szerencsájükre a kitermeléshez szükséges felszerelés beszerzésére és kiszállítására nem kellett gondolniok, hiszen a Josias Lacoste eszközei már ott voltak, és munkásokat sem kellett felfogadniok, mivel nem állt szándékukban a Forty Miles Creek mentén megkezdeni a kitermelést.

Már csak egy jó vezetőre volt szükségük, aki ismeri a vidéket. Mivel Nyomkereső Dawson Cityben egy másik révészre bukkant, akivel visszafelé átvághat majd a Lindeman-tavon, felajánlotta Neluto szolgálatait. Ben Raddle ezt elfogadta, és melegen meg is köszönte Bill Stellnek. Tudta, hogy jobb vezetőt nehezen találhatna. Hiszen látta munka közben ezt az indiánt, és tudta, hogy minden körülmények közt megbízhat benne, feltéve, ha sosem kér tőle túlságosan pontos felvilágosítást.

Közlekedési eszköznek Ben Raddle egy homokfutót bérelt, mert az ilyesmi nyáron alkalmasabb, mint a szán, amelyet a kutyák hóolvadásig vonhatnak. Különben a kutya akkoriban felette drága jószág volt, darabonként ezerötven-kétezer frankot is adtak egyért.

A homokfutó kétszemélyes, bőrkóberes alkalmatosság volt, kóberét szükség szerint fel lehetett emelni, vagy le lehetett hajtani, és elég erősnek látszott a hepehupás, kátyús úthoz; elé egy jó erős lovat fogtak.

Takarmányról nem kellett gondoskodniok, mert az évnek ebben a szakában végig az út mentén rétek zöldelltek; ilyenkor a lovat összehasonlíthatatlanul könnyebb táplálni, mint a kutyákat.

Ben Raddle kérésére Neluto gondosan megvizsgálta a homokfutót. Az indián nagyon aprólékosan megvizsgálta mindent. A kocsiszekrényt, a szekérrudakat, a kóbert, a tengelyt, az utolsó csavarig rendre mindent számbavett. Miután végzett, Neluto arcára kiült az elégedettség.

- Na, mi a véleményed? - kérdezte meg Ben Raddle.

- Ha nem törik össze az úton - jelentette ki mély meggyőződéssel Neluto, remélem elvisz a 129-es claimig.

- Köszönöm, jó vitéz! - kiáltott fel Ben Raddle, és, nem ártallotta nagyot kacagni hozzá.

Mindazonáltal az óvatos Neluto részéről elhangzott néhány hasznos tanács olyan felszerelési tárgyak beszerzésére, amelyeket feltétlenül magukkal kellett vinniök; végül a mérnök megnyugodhatott, hogy már semmi sem hiányzik az útra.

Közben Summy Skim azzal töltötte az időt, hogy csavargott Dawson City utcáin. Be-bekukkantott az üzletekbe, és tanulmányozta a ruházati cikkek árát. Bizony, jól tették, hogy még Montrealban beszerezték, amire szükségük lehet!

- Ben, tudod mennyibe kerül egy pár cipő Klondike székhelyén? - fordult indulás előtt az unokaöccséhez.

- Nem, Summy.

- Ötventől kilencven frankig! Hát egy pár pamutharisnya?

- Fogalmam sincs.

- Tíz frank. És ha gyapjúból készült?

- Mondjuk, húsz frank.

- Nem, huszonöt. Hát egy nadrágtartó?

- Az nem okvetlenül szükséges, Summy.

- Szerencsére, mert huszonnyolc frank.

- Akkor mi nem veszünk.

- Hát a női harisnyakötő?

- Mit érdekel engem...

- Negyven frank! És kilencszáz frank egy női ruha valamelyik jobb varrónőnél. Az biztos, hogy ebben a furcsa országban kifizetődőbb nőtlennek lenni.

- Mi azok is maradunk - válaszolta Ben -, hacsak nem akarsz elvenni valami hirtelen meggazdagodott örökösnyt.

- Tudd meg, Ben, hogy van belőlük elég... mindenféle kalandor fehérnépek, akik a Bonanza vagy az Eldorado mentén gazdag claimek tulajdonosai. De legényemberként jöttem el Montrealtól és legényemberként akarok visszatérni oda. Oh, Montreal!... Montreal!... Mily messze sodródtam tőled!...

- Kedves Summy - ugratta Ben Raddle -, hidd el, a távolság Dawson City és Montreal között éppen akkora, mint Montreal és Dawson City között.

- Ezt én is sejtem - dörmögte Summy -, de attól még nem lesz csekélyebb.

Az unokafivérek addig nem akarták elhagyni a várost, amíg meg nem látogatták Edith Edgertont, hogy elbúcsúzzanak tőle. Amint érkezésüket bejelentették, azonnal lejött a társalgóba. Bájos jelenség volt ápolónői ruhájában. Amint szürke szövetszoknyájában, amely fölött ragyogóan fehér, tökéletesen berakott kötényt viselt, lesimított, pontosan középen elválasztott hajával, fehér, ápolt kezeivel megjelent előttük, szinte hihetetlennek tűnt, hogy ő az a szorgalmas, annyi munkát elvégző személy, akit oly meleg szavakkal írt le Pilcox doktor.

- Nos, kisasszony, hogy tetszik az új foglalkozása? - kérdezte Ben Raddle.

- Mindig azt a mesterséget szeresd, amelyből megélsz - válaszolta egyszerűen Edith.

- Hm! Hm! - hümmögött Ben kevés meggyőződéssel... - Szóval elégedett. Ez a fontos. Ami pedig Pilcox doktort illeti, ő aztán nem győzi dicsérni önt.

- A doktor nagyon jó hozzám - válaszolta a fiatal ápolónő. - Én pedig remélem, hogy idővel hozzáértőbb leszek.

Summy is beavatkozott a beszélgetésbe.

- Az unokanővéréről tud-e valamit?

- Nem, semmit - mondta Edith.

- Tehát - folytatta Summy -, mégiscsak megvalósítja a terveit.

- Úgy, amint elhatározta.

- De hogy gondolja, mit ér ezzel? - kiáltott fel Summy hirtelen támadt haraggal. - Mi lesz vele, ha kudarccal jár, ami várható ilyen szertelen vállalkozásban?

- Én itt vagyok, és bármikor szívesen látom - felelte Edith nyugodtan. - Legrosszabb esetben a fizetéséből ketten kell megélnünk.

- Akkor hát úgy döntöttek - idegeskedett Summy -, hogy itt telepednek le Klondike-ban, hogy innen soha el nem mennek, hogy ide gyökeresednek...

- Egyáltalán nem, Skim úr, mert ha Jane-nek sikerül a terve, az ő fáradozásából nekem is hasznom lesz.

- Nagyszerűen kitalálták!... Vagyis egyszer mégiscsak ráveszik magukat, hogy itthagyják Dawsont?

- Miért ne? Szeretem a mesterségem, amelyből megélek, de mihelyt otthagyhatom, természetesen felcserélem egy kellemesebb foglalkozással.

Mindezt oly higgadtan mondta, annyi önbizalommal, hogy minden ellentmondás hiábavaló lett volna. Ily megállapodott és kiegyensúlyozott életfelfogással nem lehetett vitába szállni, így aztán Summy nem is folytatta.

De ha kedve lett volna is tovább vitatkozni, Pilcox doktor közbelépése megakadályozta volna ebben.

Értesülve arról, hogy az unokafivérek közelebből útnak indulnak, a doktor szintén lejött a társalgóba, hogy az érdekes úthoz, amely előttük áll, jó szerencsét kívánjon; aztán ismét felpattant kedvenc vesszőparipájára: dicsérni kezdte hűn szeretett Klondike-ja szépségeit.

Summy Skim arcáról lerítt a nemtetszés. Ő aztán igazán viszolygott Klondike-tól. Egyáltalán nem szerette!

- Jönnek önök még errefelé. Jó volna, ha alkalmuk volna télen is...

- Remélem, nem lesz hozzá szerencsénk - húzta el a száját Summy.

- Ki tudja?!

A jövő majd megmondja, igaza volt-e Summy Skimnek, amikor oly félvállról vette az orvos válaszát. Június 8-án már reggel öt órakor a homokfutó a *Northern Hotel* bejárata előtt várakozott. Az élelem és az utazáshoz szükséges apróságok a helyükön voltak. A ló türelmetlenül emelte a lábát a rudak között, Neluto a bakon feszített.

- Mindent felraktál, Neluto?

- Mindent, uram.

- Akkor mehetünk - adta ki az indulási parancsot Ben Raddle.

- ...hacsak nem felejtettünk valamit a szállodában - óvatoskodott szokása szerint az indián.

Ben Raddle megeresztett egy beletörődő sóhajt.

- Nahát! Reméljük, nem felejtettünk itt semmit - mondta, s azzal felszállt a kocsiba.

- Csak azt ne feledjük semmiképpen, hogy két hónap múlva indulás haza, Montrealba - hangoztatta Summy az állandó jelszót.

Dawson Citytől az országhatár száznegyvenhat kilométer. Mivel a Forty Miles Creek melletti claim éppen a határ mellett fekszik, ha naponta tizenkét mérföldet haladnak, három nap alatt odaérhetnek.

Neluto az útszakaszokat úgy állapította meg, hogy ne nagyon fárasza ki a lovat. Naponta két útszakaszt tettek meg: egyet reggel hattól délelőtt tizenegyig; miután kétórás pihenő következett, majd délután egytől hat óráig folytatták az utat, amikor is megtették az előkészületeket az éjszakai pihenőre. Ennél gyorsabban a dimbes-dombos terepen nem lehetett haladni.

Éjszakánként, ha az útba eső fogadóknak nem találtak üres szobát, Ben Raddle és unokabátyja a fák védelmében sátrat vert.

Az első két útszakaszt kedvező körülmények között tették meg. Az idő szép volt. A könnyű szellő a magasban bárányfelhőket sodort kelet felől, és a hőmérő nulla felett tíz fokot mutatott. A terep hegyes-völgyes volt ugyan, de a legkiemelkedőbb pont sem volt ezer lábnál magasabb, a tetőkön tavaszi pompájában virult a sok szellőrózsa, sáfrány, boróka. A völgyek mélyén sűrűn növő fenyők, nyír- és juharfák zöldelltek.

Summy Skim megtudta, hogy itt vadászsákmányra bőven van kilátás, még a medvék is nagy számban csatangolnak ezen a vidéken. Ezért sem ő, sem Ben Raddle nem felejtették magukkal hozni a vadászpuskáikat. De arra, hogy használják is őket, nem nyílt alkalmuk.

Egyébként a vidék nem volt lakatlan. Jöttek-mentek a hegyekben lévő claimeknél alkalmazott munkások; azokban a claimekben naponta és emberenként még ezer frank értékű aranyat is kitermeltek.

Délutánra a homokfutó megérkezett Fort Reliance-ba, egy akkoriban nagyon szép kisvárosba. Ezt a telepet a Hudson-Öböl Társaság alapította a prémvadászok védelmére és az indiánok ellen, de Fort Reliance-nak is, mint annyi más erődítésnek, időközben megváltozott az eredeti rendeltetése. Mióta felfedezték az itteni aranymezőket, átalakult az utánpótlást biztosító telephellyé.

Fort Reliance-ban a két unokafivér találkozott Walsh őrnaggyal, Yukon kerület főbiztosával, aki éppen ellenőrző körúton járt.

Ötven év körüli férfi volt az őrnagy, jó közigazgatási szakember, két éve jött ebbe a kerületbe. A domíniumok kormányzója akkor küldte ide, amikor a bevándorlók kezdték megrohamozni az aranymezőket, és úgy tűnt, hogy az emberáradat egyhamar nem ér véget.

A feladatköre ugyancsak nehéz volt. Törvényesítette a koncessziókat, kifarcelláztatta a claimeket, behajtotta az adót, és biztosította a rendet ebben a tartományban, ahol az indiánok nem jószántukból fogadták be az idegeneket, és néha keményen ellenálltak. Naponta ezer meg ezer kérdést kellett megoldania.

A szokásos bajok mellé most még a száznegyvenegyes délkörrel kapcsolatos vita is a nyakába szakadt; e vita eldöntése új helyszínelési munkálatokat igényelt. James Walsh éppen emiatt tartózkodott a nyugati határvidéken.

- Ki kezdte el piszkálni a kérdést, Walsh úr? - kérdezte meg Ben Raddle.

- Az amerikaiak - válaszolta a főbiztos. - Azt állítják, hogy a helyszínrajzok, amelyeket még akkor készítettek, amikor Alaszka Oroszországhoz tartozott, nem valami pontosak. Az a véleményük, hogy a száznegyvenegyedik délkör képezte határ keletebbre húzódik, s ha ez igaz, akkor a Yukon bal oldali mellékfolyói mentén elterülő claimek közül jó néhány az Egyesült Államok birtokába kerül.
- Tehát - tette hozzá Summy Skim - a 129-es claim is, amelyet nagybátyánktól, Josias Lacostetól örököltünk.
- Ha az amerikaiaknak van igazuk, akkor, uraim, önök lesznek az elsők, akik a túloldalra esnek.
- Walsh úr, reménykedhetünk, hogy a határkiigazgatási munkálatukat rövidesen befejezik? - érdeklődött Summy Skim.
- Csak annyit mondhatok - jelentette ki Walsh úr -, hogy kijelöltem egy *ad hoc* bizottságot, amely pár hét óta munkához látott. Reméljük, a két állam közötti határvonalat még a tél beállta előtt megállapítják.
- Walsh úr, az ön véleménye szerint annak a feltételezésnek, hogy a határt rossz helyen vonták meg, tehát, hogy át kell helyezni, van-e valami alapja? - kérdezte Ben Raddle.
- Nincs, uraim. Értesülésem szerint ez egy mondvacsinált ügy, olyan ürügy, amelybe kapaszkodva némely amerikai társaságok akadályt gördíthetnek a domíniumi ügyvitel elé.
- Ez bizony arra készítt, hogy meghosszabbítsuk Klondike-i tartózkodásunkat, ami egyáltalán nem nagy öröm!
- Ami engem illet, mindent megteszek, hogy megsürgessem a bizottság munkálatait - jelentette ki a kormánybiztos. - Sajnos, meg kell mondanom, néha kénytelenek vagyunk a munkálatokat megszakítani némely claim-tulajdonosok jóindulatának hiánya miatt. Különösképpen a 131-es...
- Bizonyos Hunter nevű texasi férfi? - szólt közbe Ben Raddle.
- Pontosan. Hallottak róla?
- Mikor Vancouverből Skagway-be hajóztunk, unokabátyám kénytelen volt kapcsolatba lépni vele... meglehet, a szokásosnál egy kicsit keményebben!
- Akkor óvakodjanak tőle. Rendkívül erőszakos fickó. Van egy bizonyos Malone nevű barátja, azt is ugyanabból a bordából szőtték.
- Walsh úr, ez a Hunter is azok közt van, akik kérik a délkör bemérését?
- Igen. Méghozzá ő az egyik fő követelőző.
- Mi érdeke lehet ebben?
- Az, hogy így messzebb kerül a határtól, és kivonhatja magát a mi ellenőrzésünk alól. Ő biztatta fel a Yukon bal partján lévő, továbbá a határ menti aranylelőhelyek tulajdonosait. Ez a szedett-vedett, gyülevész népség jobban szeretné, ha a domíniumoknál gyengébb kézzel kormányzott Alaszkában élne. De, ismétlem, nem hiszem, hogy az amerikaiaknak lenne igaza, s ez a Hunter majd le kell hogy nyelje a galuskát. Mégis, azt tanácsolom, óvakodjanak a szomszédaiktól, mert azok a leggonoszabb fajtából való közönséges kalandorok, akikkel a rendőrségemnek állandóan baja van.

- Emiatt egyet se aggódjon, Walsh úr - nyugtatta meg Summy Skim. - Mi nem azért jöttünk, hogy kitermeljük a 129-es claimet, hanem hogy eladjuk. Amint ez sikerül, már útnak is indulunk a Chilkoot-hegység felé, Vancouveren át Montrealba, s menet közben még hátra sem nézünk.

- Kellemes utat kívánok, uraim - válaszolta a kormánybiztos, amikor elbúcsúzott tőlük. Ha valamiben is hasznukra lehetek, számíthatnak rám.

Másnap a homokfutó ismét úton volt. Az ég kevésbé kéklött, mint előző nap. Az északnyugati szél mindegyre megerősödött. De a homokfutó kóbere alatt az unokafivérek ezt alig érezték.

A gidres-gödrös, kátyús terepen Neluto nem nógathatta szaporább léptekre a lovat. A gödrök, amelyek hónapokon át fenéig be voltak fagyva, most veszedelmes zökkenőkkel fenyegették a kocsit s a lovat.

Útjuk olyan erdőkön vezetett át, amelyekben vegyesen nőtt a fenyő, a nyír és a nyár. Fában az itteni aranyásók nem szenvedtek hiányt, személyes szükségleteik kielégítésére és a claimek kiaknázására van belőle elég. Egyébként a föld méhe errefelé nemcsak aranyat, de szenet is rejteget bőven. Három kilométerre Fort Cudahytól, a Coal Creek mellett olyan tiszta szénrétegeket fedeztek fel, amelyben a meddő kőzet még öt százalék sincsen. A Five Fingers-medencében is feketeszenre bukkantak, az előnyösen helyettesíti majd a fát, amelyből a közepes nagyságú gőzhajók óránként egy tonnát is eltüzelnek.

Lehetséges, hogy a szén miatt a tartomány akkor is virágozni fog, ha az aranylelőhelyek kiapadnak.

A második nap estéjén, egy rendkívül fárasztó útszakasz után Neluto és útítársai megérkeztek a Yukon bal partján álló Fort Cudahyba. A lovasrendőr-osztag parancsnoka azt ajánlotta, sőt arra biztatta őket, hogy egy fogadóféltében szálljanak meg. Jobban járnak, mint a sátorozással.

Miután ezt megbeszélték, Summy Skim szeretett volna még valamit kideríteni, s ezért megkérnyézte a parancsnokot: nem látott az utóbbi napokban Ford Cudahy környékén egy nőt elhaladni...

- Hogy errefelé egy nőt?! - kacagott jókedvűen a főhadnagy. - Dehogyan, nem egyet, tízet, százat is láttam! Nagyon sok munkás hurcolja magával az egész családját, s elképzelheti, hogy ezek közt...

- Oh! - szakította félbe Summy -, akire én gondolok, az egészen más! Főhadnagy úr, az egy aranyásó, és nem hiszem, hogy női aranyásók tízesével kószálnak errefelé.

- Ebben is téved - figyelmeztette a főhadnagy. - Van olyan is elég. Az aranyrögök vadászásában a nőszemélyek éppen olyan szenvedélyesek...

- Igazán? - csodálkozott Summy. - Akkor hát... értem...

- Azért hadd lássuk - biztatta a főhadnagy. - Esetleg ha néhány ismertetőjelet megmondaná...

- Fiatal - kezdte a felsorolást Summy. - Még huszonkét éves sincs. Kistermetű, barna és nagyon szemrevaló.

- Való igaz, ilyen ismertetőjelekkel ezen a vidéken nemigen rendelkeznek a nők... azt mondta... fiatal lány... barna... kistermetű... szemrevaló... aki nemrég errefelé járt volna...

A rendőrtiszt hiába erőltette emlékezetét.

- Nem, ilyenre nem emlékszem - jelentette ki végül.

- Lehet, szegény kislány más utat választott - szontyolódott el Summy. - Azért köszönöm, főhadnagy úr.

Az éjszaka jól-rosszul eltelt, és másnap a homokfutó már kora reggel úton volt. A Yukon, miután Fort Cudahyt elhagyja, északnyugati irányban folytatja útját, és amint azt a térképek is feltüntetik, átvágja a száznegyvenegyedik délkört. A Forty Miles Creek - amint a neve is mutatja - negyven mérföld hosszú, előbb délnyugati irányba folyik majd, a határnak fordul, amely majdnem két egyenlő részre osztja.

Neluto még aznap este a Josias Lacoste claimjéhez akart érní. Jól megabrakolta a lovat, amelyet a kétnapi fogatolás nemigen fárasztott ki. Ha vágatni kellene, arra is képes volna. Aztán a 129-es claimnél úgyis pihenhet eleget.

Reggel három órákor, amikor Ben és Summy kilépett a fogadóból, a nap már régen felvirradt. Tizenkét nap volt hátra a nyári napfordulóig, amikor a nap alig pár percre tűnik a látóhatár mögé.

A homokfutó a kanyargó Forty Miles Creek jobb partján döcögött, a folyó itt egymástól mély szakadékokkal elválasztott dombvonulatokat vágott keresztül. De a környék távolról sem volt elhagyott. A claimeken mindenütt folyt a munka. A partvonal minden fordulójában feltűntek a martba vert cövekek; azokkal egy-egy „placer” volt bekerítve, mindenik számát jobbra-balra dülingező számjegyekkel ki is írták. A kitermelő eszközök általában egyszerűek voltak; csak itt-ott volt látható egy-egy kézi meghajtású, legfeljebb a folyó vizére szerelt gépezet. Egyébként a legtöbb tulajdonos, akik közül csak egyik-másiknak volt néhány munkása, a claimek aknáiból kiemelt homokot serpenyővel és szitával mosogatta. Mindez hangtalanul folyt volna, ha a csendet mindegyre meg nem törí egy-egy örömkialtás, jeléül annak, hogy valamelyik aranyásó nagyobb aranyrögöt talált.

Az első pihenőt tíz órától délig tartották. Miközben a ló békésen legelészett, Ben Raddle és Summy Skim a konzervekből és kétszersültből álló ebédjük után komótosan elszívtak egy pipát, amelynek egy csésze kávéval adták meg a módját.

Neluto tizenkét órákor indult útnak, de most már ugyancsak biztatta a lovat. Hét óra előtt néhány perccel megpillantották a 129-es claimet jelölő karót.

Abban a pillanatban Summy Skim kikapta Neluto kezéből a gyeplőt, és felpattant az ülésről. A homokfutó megállt.

- Ott! Oda nézz!... - mutatott egy horhosra, amely a meredek parton a folyóig futott.

Társai arra néztek, amerre mutatott, és a horhos mélyén, a távolság miatt kissé bizonytalanul, mintha ismerősnek tetsző személy körvonalait ismerték volna fel. Amennyire ilyen távolból meg lehetett ítélni, apró termetű aranyásó mosogatta az aknából kiemelt homokot. Egy másik, igazi óriás férfi serénykedett mellette. Annyira elmerültek a munkában, hogy akkor sem hagyták abba, amikor a kocs megállt az úton.

- Mintha... - suttogta Summy.

- Mi van? - kérdezte türelmetlenül Ben Raddle.

- Izé... Istenemre!... Ben az ott Jane Edgerton!

Ben Raddle megrántotta a vállat.

- Kísértetet látsz?... Hogy lehet felismerni valakit ekkora távolságból?... Egyébként úgy tudom, hogy Jane Edgertonnak nem volt kísérője... És miből gondolod, hogy a két aranyásó közül az egyik nő?

- Nem tudom - bizonytalanodott el Summy. - De úgy érzem...

- Én inkább arra gondolok, hogy azok ott apa és fia. Kétség sem férhet hozzá. Kérdezzük meg Nelutot is.

Az indián a tenyerét a szeme fölé emelte.

- Az nő - jelentette ki határozottan, miután hosszasan kémlelte.

- Hallod? - kiáltott fel Summy diadalmasan.

- Esetleg férfi - tette hozzá Neluto ugyanolyan komolyan.

Summy letörve megengedte a gyeplő szárát, s a kocsi megindult. Neluto azonban tovább morfondírozott:

- Azon sem csodálkoznék, ha egy gyermek volna... vagy egy leányzó... sorolta a lehetőségeket.

A homokfutó ismét gyorsan haladt. Elhagyta a 129-es claim határjelét és megállt.

- ... esetleg egy fiatalember... - folytatta még mindig Neluto, aki a rá jellemző dicséretes alapossággal egyetlen lehetőséget sem hagyott számításán kívül. De ezt már sem Ben Raddle, sem Summy Skim nem hallotta. Ugyanabban a pillanatban ugrott le mindkettő a kocsiról, hogy a két hónapig és kilenc napig tartó utazás után végre a 129-es claim földjére lépjenek.

12.

Egy aranyásónő pályakezdése

Amint kiszálltak a bárkából, az unokanővérek egyenesen a dawsoni kórházba siettek. Pilcox doktor atyai szeretettel fogadta Edithet, aki nagy igyekezettel átvette munkakörét, cseppet sem volt elfogódott, nem ügyetlenkedett, úgy végezte a munkáját, mintha nem most kezdené, hanem alig egy napja hagyta volna abba.

Ezalatt Jane célegyenesen haladt a maga útján: a helyi közigazgatási hivatalból kiváltotta a vadász-, halász- és aranykutatási engedélyt, amelyért tíz dollárt kellett fizetnie, aztán bejárta Dawson-t, hogy megfelelő eszközöket és különböző felszerelési tárgyakat vásároljon. Délre mindennel elkészült. Amikor visszatért a kórházba, tetőtől talpig új mezben volt.

Lesimított hajával, melyet széles karimájú kalap alá rejtett, szeges bakancsával, vastag szövetblúzával és posztónadrágjával, Jane teljesen elvesztette nőies küllemét, inkább valami ugrifüles legénykére emlékeztetett.

Az unokanővérek együtt ebédeltek... Aztán anélkül, hogy meglátszott volna felindultságuk, a lányok szokásuk szerint összeölelkeztek, s miközben Edith visszatért a betegeihez, Jane kemény elhatározással elindult az ismeretlen kalandok útján.

Vásárlás közben Jane megpróbált egyet s mást megérdeklődni. A tájékoztatásokból kiderült, hogy délre vagy keletre nem sok esélye van.

Abban az irányban terülnék el a leggazdagabb, tehát a legzsúfoltabb lelőhelyek.

Sokat kellett volna barangolnia, amíg aranymosásra alkalmas eddig feltáratlan szögletet talál, amely meghálálná a fáradságát.

Nyugatra viszont a patakokat és vízfolyásokat még kevésbé kutatták fel, és a verseny is kevésbé volt kiéleződve. Talán ebben az irányban lehetséges lesz egy már elhagyott claim birtokába jutnia anélkül, hogy nagyon távol kerülne a várostól.

Jane Edgerton, bízva szerencsecsillagában, csákánnyal és hátizsákkal a vállán elhagyta Dawson Cityt, megindult nyugatra, lefelé a Yukon bal partján. Vajon merre tartott? Jószerével maga sem tudta. Ment egyenesen előre, és elhatározta, hogy az első jelentős mellékfolyó mentén, amelyet útjában talál, feltár és annak a mellékét gondosan átvizsgálja.

Délután öt óráig azonban egyetlen folyóvizet sem talált, amely „patakocskánál” nagyobb nevet érdemelt volna. Kissé elfáradva, Jane rövid pihenőt tartott, s a hátizsákjából némi harapnivalót is elővett. Mióta elhagyta a várost, egy árva lélekkel sem találkozott. Tökéletes csend honolt körülötte, s az egész vidék kihaltnak látszott.

Amint a falatozást befejezte, s már indult is volna tovább, Dawson City felől egy kocsí tűnt fel és sebesen közeledett. Tulajdonképpen nem is kocsí volt, inkább amolyan parasztszekér, amelyet vászonkóber borított, és egy jó ló húzta. A bak kötéllel a két löcsre volt függesztve, rajta kerek, vidám arcú erőteljes férfi ült és élénken pattogtatta az ostorát.

Ott éppen meredek kapaszkodó kezdődött, a szekérnek lassítania kellett. Jane a háta mögött mintha állandóan ugyanakkora távolságból hallotta volna a patkók kopogását és a szekér nyikorgását.

Ám egyszer csak kissé rekedtes, de vidor hangot hallott.

- Ej, te legényke, mit keresel te itt?

E szavakra, melyek ugyan érthetően és angolul hangzottak el, de oly hibásan, hogy született angol fülében bizony nevetségesen csengtek. Jane megfordult, és nyugodtan a beszélő szeme közé nézett:

- Hát ön, uram? - kérdezett vissza.

A kerekképű szélesen elmosolyodott:

- Te Úristen! - kiáltott fel és idegenes hanghordozásából már azt is ki lehetett venni, hogy francia, talán marseilles-i lehet -, te aztán nem vagy beijedős fickó, kakócám! Nézzünk csak oda, van mersze így visszakérdezni! Véletlenül nem a rendőrség embere vagy, kiskomám?

- Hát ön, uram? - szólt Jane Edgerton.

- Hát én, uram? - utánozta tréfásan a bakon ülő. - Mást nem tudsz mondani, fiam?... Vagy esetleg be kéne mutatkoznom uraságodnak?

- Miért ne? - válaszolta Jane mosolyogva.

- Annál mi sem könnyebb - jelentette ki a férfi vidáman, és meglegyintette a lovát a korbács hegyével. - Van szerencsém ajánlani magamat: Marius Rouveyre vagyok, Fort Cudahy legjelentősebb vegyeskereskedője. De most te következel, igaz-e?

- Jean Edgerton, aranyásó.

Nagy csodálkozásában Marius Rouveyre meghúzta a gyeplőt, s a ló megállt. Aztán hagyta, hogy a ló tovább lépdeljen, ő pedig a hasát fogva hahotázott. - Aranyásó! - alig tudta kimondani a fuldokló kacagástól:

- Aranyásó! Jaj, meg kell dögleni a nevetéstől... És lennél szíves megmondani, mióta vagy aranyásó?

- Három órája - válaszolta Jane Edgerton, és az arca vörös volt a haragtól. - De két hónapig utaztam, hogy ide érhessek; és amint látható, nem ettek meg a farkasok.

- Ez igaz! - ismerte el a kövérek Marius, de most már komolyan. - Igaz biza', az öcskös eljött idáig!... De azért, nem mondható, hogy valami finom mesterséget választottál... Szegény fejed!... És milyen jóképű vagy. Tetszel nekem; pedig magasan hordod az orrod... Éppen valami segítség után járok, ha akarod, ezt az állást felajánlom neked... Akárhogy vesszük, csak megfelelőbb neked, mint az aranyásás.

- Segítség? Miféle segítség?

- Olyan minden - válaszolta Marius. - Én adok-veszek az égvilágon mindent. A boltomban és ebben a szekérben mindenféle áru van. El sem tudod képzelni, mi mindent szállítok ezekben a ládákban. Cérna, varrótű, hajtű, spárga, sonka, írópapír, kolbász, fűző, konzerv, harisnyakötő, dohány, férfi- és női ruhák, serpenyők, cipők és még mi minden van bennük. Valódi bazár! Ebben a dobozban egy klakk van, ez lesz belőle az egyetlen egész Fort Cudahyban. Minden esküvőre én kölcsönzöm, és így ezerszeresen visszahozza majd azt, amennyiért én vettem. Minden fejre találatom valahogy!... Ebben egy női ruha van... báli ruha... mély kivágással... az utolsó párizsi divat szerint... úgy ám, fiacskám!

- Ilyen holmikat itt el lehet adni?

- Hogy el lehet-e? Hajjajaj! Valósággal kitépik a kezemből! Aki az első nagybabcsa aranyrögöt megtalálja, a feleségének ajándékozza, hogy etesse a sárga irigységgel a többieket a Fort Cudahy-i táncestélyeken... De ezek csak semmiségek... A komoly dolgok ott, azokban a

ládákban vannak... pezsgő, brandy, whisky satöbbi. Ebből akármennyit szállítok, sohasem elég... Na, mit szólsz az ajánlatomhoz? Napjára négy dollárt adok, kosztot és lakást!

- Nem, uram - utasította el tisztességesen Jane. - Köszönöm, de a magam útján maradok.

- Szép kis út, öcskös, szép kis út... - csóváltotta a fejét Marius Rouveyre. - Én értek az aranyásáshoz. Nem csak a szám jár, mert én is foglalkoztam ilyesmivel.

- Szintén aranyásó volt?

- Persze! Mint mindenki. Itt mindenki azzal kezdi. De száz közül ha egynek sikerül, kettő azzal marad, amije volt, vagy tízen szegényebben térnek meg, mint ahogy ide jöttek, a többi itt hagyja a fogát... Majdhogynem én is ezek közé kerültem.

- Tényleg? - vetette közbe Jane, mert szeretett újdonságokat hallani.

- Engem úgy nézz meg - folytatta Marius -, hogy voltaképpen tengerész vagyok, marseille-i francia tengerész. A világ mind az öt részét bejártam, aztán valami semmirekellővel találkoztam Vancouverben, ahol éppen kikötöttünk. Itt - mondta - szanaszét hevernek az emberfej nagyságú aranyrögök. Ketten indultunk útnak. Persze, az útiköltségeket én álltam, és persze, itt csak nyomorúságot találtunk. Csontra, bőrre sorvadtunk, s a pénztárcám is kiürült, a csirkefogó pedig, aki idehozott, egy másik pénzes balek nyakába akasztotta magát, s engem faképnél hagyott. Ezen aztán elgondolkoztam, s mivel Marius nem butább másoknál, hamar rájöttem, hogy amit egy aranyásó Klondike-ban keres, az Klondike-ban is marad a játékbarlangokban, a boltokban, ahol száz frankba kerül, amit máshol egy frankért adnak. Így határoztam el, hogy kocsmáros és kereskedő leszek, és gratulálhatok magamnak az ötletért - Marius Rouveyre elégedetten simogatta a pocakját -, mert lám, én és a pénzes zacskóm milyen szépen kigömbölyödtünk!

Felértek a dombtetőre. Marius megállította a lovát.

- Szóval nemet mondasz?

- Szóval nemet mondok - válaszolta Jane Edgerton.

- Pedig rosszul teszed - sóhajtott egy nagyot Marius, és ismét kézbe vette a gyepőt.

De alighogy megindult, a kocsi ismét megállt.

- Ne mondják, hogy az úton hagytalak. Marius van olyan módon, hogy egy ilyen legénykén, mint te, segítsen valamit. Hova mész?

- Mondtam már: előre.

- Előre..., előre!... Mehetsz itt eleget. Fort Cudahy-ig nincs egyetlen valamirevaló folyó. Ha akarod, odáig elviszlek.

- Szekéren?

- Szekéren.

- Hogyne akarnám!... Őszinte elismerésem... - tette hozzá gyorsan, mert valóban megörült az ajánlatnak.

- Akkor ugorj fel gyorsan!... Eb, aki nem állja a szavát!

E szerencsés fordulat Jane-nek jócskán lerövidítette az útját. A ló szaporán haladt, és június 4-én, igaz, hogy a napnak egy késői órájában, megálltak Marius Rouveyre boltja előtt.

A kereskedő megismételte az ajánlatát, és ugyancsak igyekezett rábeszélni „a fiút”. Az a harminchat óra, amit együtt töltöttek, csak megnövelte a rokonszenvét, melyet első pillanattól érzett a „fiatalember” iránt. De kárba veszett minden fáradsága. Jane Edgertont csak a maga terve lelkesítette; így aztán másnap, június 5-én korán hajnalban útnak indult.

Útját rövidesen a Yukon egyik mellékfolyója keresztezte. Janen-ek fogalma sem volt róla, mi a neve, de elindult a partján délnyugati irányban.

Egész nap gyalogolt. Útja hol szorosan a folyócska mellett vitt, hol eltávolodott attól, ha egy-egy dombhoz ért, amelyről letekintve csak a völgy mélyén lehetett a vizet megpillantani, és elérni csak úgy, ha az ember a többé-kevésbé meredek marton leereszkedett.

Jane ezekbe a völgykatlanokba sem restellt lemászni. Hátha valamelyikben talál egy alkalmas zugot, amely az előtte ide tévedt vándor figyelmét elkerülte. De közeledett az éjszaka és a reményei bizony megcsalták. Minden alkalmas helyen már talált valakit, vagy körül volt cövekelve, jelölve annak, hogy az már valakinek törvényes tulajdona. Tenyérszerű földcske sem volt *res nullius*. A claimek - a szemmel láthatóan meddő területeket kivéve - szorosan egymás mellett voltak kijelölve.

Egyébként ezen Jane nem is csodálkozott. Hogy is lehetne másképpen ezen az aranyásók bejárta vidéken, ahol már minden földdarabocsán folyt a törvényes feltárómunka? Már nem lakatlan pusztaság vette körül. Akármerre nézett, mindenfelé keményen dolgozó embereket látott, és lehetetlennek tűnt, hogy odaadó figyelmüket akár a legkisebb aranyrögöcske is elkerülte volna.

No, annyi bizonyos, hogy innen tovább kell mennie. Tovább is ment tehát, s addig megy, amíg csak kell!

Estefelé újabb patak völgyre bukkant az út jobb oldalán. Jane, akárcsak korábban, ebbe is le szándékozott ereszkedni, hogy a patak homokos partját gondosan átfürkésze. Itt a vidék vadabb, elhagyottabb volt, a völgy mélyére vezető vízmosás ide-oda kanyargott, míg a patak partjáig nem ért. Alig száz lépés után Jane szeme elől eltűnt az ösvény, helyette csak afféle csapás sejlett, amely két magas sziklafal között kanyargott, és amelyet úgyszólván minden lépésre széles és mély horhosok kereszteztek.

Éppen egy ilyen mélyedés szélére ért, és készült, hogy átszökjön rajta, mikor az ösvény kanyarulatában, tőle vagy húsz méterre egy ijesztő arcú férfi tűnt fel. Vörhenyes üstöke és a homlokába hulló loncsosan göndörödő csimbókjai állatias kifejezést kölcsönöztek arcának. Lapos orra volt, elálló füle, vastag ajka, hatalmas mancsa, kezefejét vörös szőrzet borította, széttaposott bakancsai felett elrongyolódott nadrág lebegett, de az nem lehetett vitás, hogy e durva fickó hihetetlen testi erővel rendelkezik.

Amint megpillantották egymást, Jane Edgerton is, a férfi is azonnal megállt. A férfi - már amennyire kitelhetett tőle - gondolkozni látszott. Aztán újból nekiindult olyan nehézkes léptekkel, mint egy ökör. Amint közeledett, Jane jobban megfigyelhette a vonásait, s arca vad kifejezése láttán nyugtalansága egyre nőtt.

Néhány másodperc múlva az ember elérte a horhost, amelyen Jane nem ugrott keresztül, mert az innenső szélén nagyobb biztonságban érezte magát. De most már nem kételkedhetett az idegen szándékában. Szúrós, fenyegető tekintete, fogát villogtató vigyora, támadásra kész, ökölbe szoruló keze nyilvánvalóvá tették gyilkos szándékát. Jane előkapta a pisztolyát, és felhúzta a kakast.

Hanem a férfi - mintha csúfot üzne a kis fegyverből, melyet egy gyermek tart a kezében - csak megvonta a vállát, elvigyorodott, s egy hirtelen felkapott követ teljes erejéből a lány felé

hajtott, de nem találta el, miért is vad elszántsággal nekiugrott a vízmosásos mélyedésnek, amelyen talán három szökelléssel túl is jutott volna. Jane, hogy biztosabban célozhasson, állva, mozdulatlanul várta a támadót.

A lövésre azonban nem került sor. Az óriás egy kavicsra lépett, amely kigurult a talpa alól, és ő felüvöltve a mélybe hengeredett. Többé nem tudott felemelkedni.

Tulajdonképpen mi történt?... Jane nem értette. Támadója nem halt meg. A melléből szaggatott zihálás tört fel, és egyet-egyet jajdult is. Mivel a veszedelmes fickó harcképtelenné vált, Jane most legokosabban tenné, ha a patak völgyéből kikapaszkodna az útra, s minél hamarabb eltűnne a közelből.

Ezt is tette volna, de egy keserves nyögés visszafordulásra készítette, és a földön heverő támadójára irányította a figyelmét. Nem ismert rá, az imént még vérben forgó szeme most csak végtelen fájdalmat sugárzott, az ökle kinyílt, és a kezeivel mintha könyörögve intett volna a lány felé. Mintha csoda történt volna: a gyilkos indulatú óriás fájdalmában fetrengő emberré változott, aki olyan magatehetetlen, mint egy - kisgyermek.

- Hagyja, hogy itt vesszek?... - rimázkodott rekedt hangon, de igen jó angolsággal.

Jane csak egy pillanatig tétovázott. Nőies együttérzés támadt a szívében. Leereszkedett a horhosba, és a férfihez közeledett.

- Vagy éppen maga akar megölni engem?... - nyögte a szerencsétlen, és tekintetével reménytelenül követte a pisztolyt, amelyet Jane még mindig a kezében szorongatott.

Erre tokjába dugta a fegyvert, és az ember felé indult.

- Mi van veled? Mi a bajod?... - kérdezte.

- Lehet, hogy eltört valamim. Itt fáj, és itt... - s a derekára és jobb lábára mutatott.

- Bízd csak rám... Hadd lám - térdelt le Jane a sérült mellé.

Könnyedén, finom, biztos mozdulatokkal felhúzta a férfi mocskos blúzát, majd nadrágja feslett szarát is.

- Törés nincs - jelentette ki, miután megvizsgálta. - Csak jól megrándult, mert rosszul léptél és elcsúsztál. Negyedóra múlva már jobban érzed magad.

A lány nagy hozzáértéssel végezte el a szükséges teendőket, miközben teljesen megfeledkezett a veszélyről, aminek kitette magát, mikor a hatalmas mancsok közelébe lépett, amelyek nemrég még az életét fenyegették. Az óriás testét a megfelelő helyen megkenegette, máshol erősen megdörzsölte, az aranyásó bödön fedeléből tapadó poharat rögtönzött - szóval a sérültet egy orvos sem kezelhette volna jobban. Az eredmény nem váratott magára sokáig. Egy derék- és egy bokarándulás bármilyen fájdalmas, mégsem valami súlyos dolog. Nemsokára a sérült szabályosan lélegzett. Félóra múlva, bár még talpra állni nem tudott, de háttal egy sziklának támaszkodva az ember már felülhetett, és felelni tudott a Jane kérdéseire.

- Ki vagy?... Hogy hívnak?...

A szerencsétlen ember tekintetében csodálat tükröződött. Hogy éppen ez a legényke mentse meg az életét, akit ő meg akart ölni, ez felkavarta a gondolatait.

Tétovázva válaszolt:

- Patrick Richardson, uram.

- Angol vagy?... Vagy amerikai?

- Írországi.
- Aranyásó?
- Nem uram, patkoló kovács.
- És miért hagytad ott a hazádat és a mesterségedet?
- Nem volt munka... Csak a nyomorúság... Nem volt kenyerem.
- Itt jobb sorod lett?
- Itt sem, uram.
- Nem találtál magadnak egy claimet?
- Minek kerestem volna? Én az ilyesmihez nem értek.
- Hát akkor mit akartál csinálni?
- Beállni munkásnak.
- És?
- Megpróbáltam. De most éppen a claimtulajdonosoknak nem kell munkaerő.
- Hova indultál, mikor találkoztunk?
- Keletre, hátha ott szerencsém akadna.
- Az imént miért akartál megölni?
- Már nem bírom tovább... Szédelve az éhségtől - panaszkolt Patrick Richardson, és lesütötte a szemét.
- Oh, jaj!... - kiáltott fel Jane.

És pillanatnyi hallgatás után hátizsákjából ennivalót vett elő.

- Egyél - biztatta a sérültet.

De az nem mert az étel után nyúlni. Elhomályosuló szemmel Patrick Richardson csak nézte a fiút, aki íme a hóna alá nyúlt. A nyomorult ember végül is sírva fakadt.

- Egyél már na! - biztatta Jane.

A kiéhezett óriás most már nem kérte magát. Mint a farkas ugrott az ennivalóra.

Miközben falt, hogy a szeme is belemeredt, Jane jobban szemügyre vette váratlan vendégét. Nem vitás, hogy ez a Patrick Richardson egy olyan *minus habens*.

Elálló fülei, erősen előreugró álla messziről elárulták, hogy ész dolgában gyengén eresztették el otthonról. De iménti erőszakos szándéka ellenére valószínűleg nem gonosztevő. Az viszont bizonyos, hogy Jane előtt egy sorsüldözött ember ül, egyike azoknak a szerencsétleneknek - a nagy város áldozatainak -, akiket az irgalmatlan élet mindig visszataszít az útszéli árokba. Ha jól megfigyeljük, vastag ajka az emberi jóság jele, kék szemei pedig a gyermek csodálkozó szelídségével tekintenek a világba. Lehet, hogy élete keserves útján most találkozott először némi együttérzéssel.

Miközben Patrick elverte az éhét, Jane határozott:

- Ha te is akarsz, én felfogadlak - mondta, és a szemébe nézett.
- Ön?...

- Én bizony, napi tíz dollárt kapsz, mert errefelé ennyi a bér. De csak később tudlak kifizetni, ha elég aranyam gyűl össze, s lesz miből adjak. Addig, előlegképpen, gondoskodom a táplálékokról és mihelyt lehet, veszek neked valami rendesebb ruhát. Rendben van?

Patrick elkapta a Jane kezét, és megcsókolta. Más válaszra nem is volt szükség. Az óriás személyében Jane-nek nem szolgája lesz, de rabszolgája, hűséges kutyája.

- Most pedig - folytatta a lány -, aludnunk kell. Megpróbálok levelekből valami derékaljat összekotorni neked, hogy kinyújtózkodhass. Holnapra már el is felejtetted ezt a kis esést.

Valóban, másnap reggel Patrick egy kis dörzsölgetés után útnak is tudott indulni. Persze egy-egy hirtelenebb mozdulatra még el-elfintorította az arcát, és megtapogatta a derekát vagy a lábát. De gazdája vállára támaszkodva nagyobb nehézség nélkül sikerült felkapaszkodnia egy ösvényen, hogy kiérjenek az útra. Különös látványt nyújtott a hatalmas, medvéhez hasonló kolosszus, amint egy serdülő fiúra támaszkodva sántikál, akinek szerény testi erejét töretlen akaratereje pótolja.

Járás közben Patrick lassacskán visszanyerte izmai rugalmasságát, és gyorsabban haladhattak. Csak dél felé tartottak kisebb pihenőt, hogy megebédeljenek. Jane nyugtalanul szemlélte, hogy útítársa miként habzsolja fel kevéske ételmüket. Hatalmas testét, akár egy mély vermet, nem lehetett egyhamar megtölteni.

Estefelé az út jobb oldalán ismét feltűnt egy völgykatlan. Jane és Patrick igyekeztek a víz partjáig ereszkedni a meredek völgyben, amely az eddigieknél szélesebbnek mutatkozott. Amint lejjebb értek, a völgy mind szélesebbre tárult, s a lejtő lábánál láthatták, hogy legalább ötszáz méter széles lehet. A természet a völgyoldalban kettős teraszt alkotott; az alacsonyabb a víz irányába lejtett, a magasabb ellenkező irányba; közöttük, a folyó medrére merőlegesen egy sziklagát húzódott, be a víz közepéig, ahol hatalmas sziklatarajban végződött. Jane az alacsonyabb teraszt vizsgálgatta e helyen, ahova a véletlen vetette.

Egy szakadékos vízmosás oldalában megfigyelte a talajrétegek hajlását, azt, hogy azok megfelelnek a vízfolyás irányába lejtő terasz vonulatának. A földet itt több merőleges akna lyuggatta meg; azok már többé-kevésbé beomlottak, és mindenfelé szétszórtan aranymosó felszerelések maradványait lehetett látni. Bizonyos, hogy egy régi claimre tévedtek.

Hogy ezt a claimet elhagyták, ahhoz semmi kétség sem férhetett. Ezt bizonyították az elhanyagolt furatok, az elszórt eszközök, valamint az is, hogy egyetlen cövek sem jelezte a claim széleit. De mivel a kezdeti munkálatok nagyobb részét itt már elvégezték, nem látszott érdektelennek újra nekiállni a kitermeléséhez, és Jane elhatározta, hogy elsőként itt próbál szerencsét.

Már másnap - miután a közelben megvásárolta a legszükségesebb felszerelési tárgyakat: néhány vedret, serpenyőt és szitát - megparancsolta Patricknak, hogy ásson ki egy beomlott aknát. Huszonnégy óra sem telt el, s az óriás már mosni kezdte a homokot, miközben a lány a szükséges egyéb munkákkal foglalkozott: jól levert cövekekkel körülhatárolta a claimet, hogy ily módon annak tulajdonjogát a maga számára biztosítsa.

Mindezen munkákon - beleértve a jogi formaságokat is - három nap alatt túlesett. Azonban már az elején, miközben elhatárolta a 127/b számú tulajdonát, Jane rájött, hogy bár ez a claim ad valamelyes aranyat, ahhoz, hogy itt megtollasodjék, csak kevés reményt lehet fűzni. Akármilyen keményen dolgozott is Patrick, ketten együtt sem tudtak, talán mert tapasztalatuk sem volt, huszonnégy óra alatt száz serpenyőnél több homokot átmosni, így aztán munkájuk hozama naponta alig haladta meg a tíz dollárt. Ez pedig nem fedezte a munkabért és kettejük

élelmét. Ha a helyzet nem javul, Jane a nyár végén éppen olyan szegény lesz, mint a nyár elején volt.

Vajon tévedett, mikor ezt a helyet választotta? Nem kellett volna inkább tovább mennie, át a határon, amelytől alig öt-hatszáz méter választotta el, amint megtudta, mikor a kitermelési engedélyt ment kiváltani?

De mást is megtudott Jane. Megtudta, hogy a claimje melletti folyót, ahol aranyásó mester-ségét elkezdte, Forty Milesnek hívják, és ugyanennek a partján fekszik a 129-es claim is; méghozzá éppen itt a szomszédságában, túl azokon a dombokon, amelyek délnyugat felől határolják az ő területét.

Talán a hiú reménykedés okozta, talán a konokság, hogy amibe egyszer belefogott, annak a végére is jár, de Jane úgy döntött, nem adja fel a harcot, amíg végig nem küzdötte; mindent beleadva dolgozott, hogy minél több serpenyővel mosson naponta a soványan eresztő homokból.

Június 11-én délután, mikor a lányt és Patrickot szokásuk szerint úgy lekötötte a munka, hogy se nem láttak, se nem hallottak, egyszerre ismerős hang verte fel a csendet:

- Bátorkodhatom, kisasszony, megérdeklődni, hogy szolgál a kedves egészsége?

- Ó, Skim úr! - kiáltott fel a lány, és belepirult az örömbé, amelyet nem is akart elrejtteni.

- Saját személyében - mondta Summy, és melegen megragadta a feléje nyújtott kezecskét.

- Az egészségem jól szolgál, Skim úr - folytatta Jane.

- Hát a claim hogy szuperál, kisasszony?... Mert, ha jól látom, már önnek is van claimje.

- Bevallom, Skim úr, nem vagyok tőle elragadtatva - ismerte be Jane, de már nem olyan vidáman -, tíz-tizenkét cent serpenyőnként... Alig fedezi a kiadásaimat.

- Ej, de kár! - mondta Summy Skim, aki pedig az efféle „szerencsétlenségek” miatt nem szokott meghatódni. - És mik a tervei?

- Magam sem tudom - válaszolta Jane. - Lehet, hogy tovább megyek... itt hagyom ezt a nyomorult claimet, ahova a nem valami szerencsés véletlen vetett, és amely nekem annyiba kerül, amennyit nem ér meg...

- A véletlen? - csodálkozott Summy. - Vagyis nem tudta, hogy a szomszédunk lett?

- Most néhány napja tudtam meg. De amikor megállapodtam, még azt sem tudtam, hogy ennek a folyócskának Forty Miles a neve, és hogy az önök birtoka odaát, a dombokon túl terül el.

- Úgy!... - dörmögte Summy zavartan.

Aztán pillanatnyi hallgatás után így folytatta:

- Kisasszony, miért nem használja ki ezt a véletlent, ha már véletlenül így sikerült? Mielőtt beletemetkezne az alaszakai pusztaságba, véleményem szerint jobban tenné, ha alaposan megvizsgálná ezt a földecskét, amelyet itt kiválasztott. Nem ajánlom fel az én segítségemet, mert én az efféle mesterségekben nagyon járatlan vagyok, de ide csak ötszáz méterre van az unokaöcsém, Ben Raddle, ő aztán olyan mérnök, amilyen nem minden bokorban akad. Ha óhajtja...

- A jó tanács mindig jól jön, és örömmel veszek minden útbaigazítást Ben Raddle úrtól - mondta Jane. - Ha ő is megvizsgálja a claimemet, legalább ő is megtudja, hogy milyen esélyeim vannak.

- Tehát megegyeztünk... Addig, ha nem tart tolakodónak, engedjen meg egy kérdést.
- Egyáltalán nem - nyugtatta meg Jane.
- Nem látok itt sehol kunyhót... Éjjel hol alszik?
- Egyszerűen a szabad ég alatt - felelte Jane nevetve. - Levelekből összehordott ágon, homokpárnán. Kitűnő fekhely.
- Summy Skim szemei kerekre nyíltak.
- Szabad ég alatt! - kiáltott fel elképedve. - Remélem, ezt nem mondta komolyan. Nagy megfontolatlanság volna!
- Egyáltalán nem! - válaszolta Jane. - Két őrizőm is van.
- Két őrizője?
- Íme az egyik - ütött Jane a tokjában pihenő pisztolyára... - És íme, a másik - mutatott Patrick Richardsonra, aki néhány lépésről bámulta a jövevényt.
- De mindez Summyt csak félig-meddig nyugtatta meg.
- Ez a vadember?... Ahogy kinéz, elhiszem, hogy képes megvédeni önt, de azért mégis!... Jobban tenné, ha a munka végeztével átsétálna itt a dombon, és elfogadná a vendéglátásunkat, amelyet én és az unokaöcsém boldogan felajánlunk.
- Jane tagadólag megrázta a fejét.
- Nagy hiba volna, kisasszony, nagy hiba - erősködött Summy. - Higgye el, biztonságosabb... és nem is az, hogy biztonságosabb, hanem...
- Hanem?
- Izé... illendőbb - nyögte ki Summy Skim félve.
- Jane Edgertonnak összerándult a szemöldöke. Tulajdonképpen ez a Skim úr milyen alapon üti bele az orrát az ő dolgába? Már kész volt a kemény visszautasításra és arra, hogy a nemek egyenjogúságáról ismét előadja a tőle már megszokott kitételeket, hogy azokkal elvegye a kedvét a további okvetetlenkedéstől... De most restellt úgy viselkedni. Talán azért is, mert Summy még rá sem mert nézni, és ő is olyan furán érezte magát; dühös volt ugyan, de mégis tétovázott, és valami meggondolásra készítette.
- Az ajkán ugyan ironikus mosollyal, de magán uralkodva nyújtott kezét:
- Igaza van, Skim úr - mondta elkomolyodva. - Elfogadom a vendégszeretetüket, és köszönöm a jóságukat.
- Nagyszerű! - csapta össze a tenyerét Summy. - Akkor, kedves kisasszony, toldja meg a jóságát. Fejezzék ma be hamarabb a munkát, és most rögtön tegyen eleget a meghívásnak. Az úton majd elmeséli, hogy került ide, és holnap reggel Ben meglátogatja ezt a claimet.
- Legyen - engedékenykedett Jane, majd egy nagyot kiáltott: - Patrick!
- Tessék, Jean úr - válaszolta az ír.
- Mára elég. Átmegyünk a 129-es claimre.
- Igenis, Jean úr.
- Szedd össze a szerszámokat és eredj előre.

- Igenis, Jean úr - mondta alázatosan Patrick; és hátán-vállán a szitákkal, ásókkal nekiindult a domboldalnak, tisztelettudó távolságot tartva Jane-től és Summytól.

- „Jean úr”? - csodálkozott Summy. - Hát férfinek nézi magát?

- Amint látja, Skim úr, mivelhogy aranyásóruhában járok.

Summy közben csak bámulta az előttük járó óriás hatalmas vállait.

- Mekkora egy marha! - dörögte magában elképedve, és észre sem vette, hogy Jane Edgertonból erre kitört a nevetés.

13. A 129-es claim

A Forty Miles Creek jobb partján, amint már elmondtuk, a 129-es claim az utolsó volt Klondike-ban, a nyugati szélét jelölő cövekek egyúttal az alaszakai-kanadai határvonalat is jelölték.

Déli irányban, túl a 129-es claimen, két dombocska között szépen zöldellő legelő terült el, amelyet két oldalról nyír- és nyárfaerdők szegélyeztek.

A claimtól északra a folyócska akkoriban közepes hozamú, sebes folyású vize szelíd hajlatú dombok között igyekezett lefelé. A bal parton azonban egy valahonnan északabbról kiinduló hegylánc húzódott végig, amely egy kanyarodóval éppen a folyócska partjáig ért, és a hirtelen támadó szélrohamoktól megvédte azokat az alacsonyabb dombokat, amelyek merőlegesen futottak rá a folyó medrére, és a Josias Lacoste birtokának keleti határát képezték. E dombok mögött, a túlsó lejtők tövében Jane Edgerton már közel egy hete dolgozott keményen, de nem sok eredménnyel, amikor végre *június 10-én* a két unokafivér útja céljához ért.

Akármerre néztek, mindenfelé láthatták a claimtulajdonosok kunyhóit és házacskáit. Kéthárom kilométeren több száz keményen dolgozó embert lehetett megszámlálni.

A határ másik oldalán, az amerikai területen, hasonló épületfélék álltak. Közvetlen szomszédságukban a 131-es claim terült el, a texasi Hunter tulajdona; ott a tavaly dolgoztak először, s az idén már másodszor fognak neki a kitermelésnek. Amilyennek Huntert megismerték, Summy Skim és Ben Raddle igazán lehetségesnek vélte, hogy ez a texasi ilyen-olyan fordulattal próbálta Josias Lacoste-nak kedvét szegni. De úgy látszik, a próbálkozásaik kudarcba fulladtak. Ugyanis a fennálló törvények értelmében a 129-es claim tulajdonjoga vitathatatlan volt. A nyilatkozatot, hogy aranyra bukkant, Josias Lacoste letette, és azt az állami hatóságok el is fogadták, és a domíniumok Bányügyi Biztosának irodája a kötelező évi harmincöt dollár befizetése ellenében vissza is igazolta. Ezen felül a kitermelt arany tíz százalékát a királyi kincstárba, mint adót, be kellett szolgáltatni, s aki ez alól kivonta magát, azt ki lehetett sajátítani. De Josias Lacoste a törvényeket sohasem hágtá át, és azt is betartotta, amely szerint bármely claim, amely a meleg évszakban több mint tizenöt napig kihasználatlanul áll, visszaáll a köztulajdonba. A 129-es claimen a munkálatok csak addig szüneteltek, amíg a tulajdonos elhalálozása után várni kellett a jogutódokra, hogy átvegyék az örökséget.

Josias Lacoste vállalkozása tizenhét hónapig tartott. Az igazat megvallva nem sok haszna származott belőle; a felszerelés költségei, a munkások bére, a szállítási költségek stb. szép summákat emésztettek fel. Ráadásul egyszer a Forty Miles Creek is kiöntött, s a folyónak ez a rakoncátlansága bizony nagy károkat okozott. Egyszóval: mikor itt hagyta ezt az árnyékvilágot, a 129-es claim tulajdonosának bevételei éppen csak fedezték a kiadásokat.

De ugyan melyik aranyásó vesztí el valaha is a reményét, akad-e köztük akár egy is, aki ne bízna abban, hogy egyszer csak gazdag rétegre bukkan, talál egy értékes aranyrögöt, vagy egyetlen szitamerítés ezer, kétezer, netán négyezer frankkal teszi majd gazdagabbá?... Talán - bár kezdetleges eszközei voltak, Josias Lacoste is zöld ágra vergődött volna.

Az unokafivérek nagybátyjuk munkavezetőjétől a kitermelést illetően minden felvilágosítást megkaptak. Miután a munkásokat elbocsátották, ő maradt a claim őre, és várta, hogy a munkálatok, akár az örökösök, akár valamely új tulajdonos irányításával megkezdődjenek.

A munkavezetőt Lorique-nak hívták. Kanadai francia származék volt, negyvenéves és igen értette az arany felkutatásának mesterségét. Mielőtt ide, a Yukon mentére jött volna, éveket dolgozott a californiai és a brit-columbiai aranyvidéken. Nála jobban senki sem magyarázhatta volna meg Ben Raddle-nak, hogy a 129-es claimen mi a helyzet; mennyit jövedelmezett a múltban, mi remélhető belőle a jövőben, és hogy voltaképpen mekkora lehet a valódi értéke.

Lorique elsősorban arra törekedett, hogy Ben Raddle-nak és Summy Skimnek a lehető legjobb lakhatási körülményeket biztosítsa, mert előreláthatóan mindkettőjüknek néhány napot a Forty Miles Creek mellett kell időzniök.

A sátor helyett szívesebben meghúzódnak abban a szerény, de tiszta házacskában, amelyet még Josias Lacoste építtetett a maga és munkavezetője számára. A claimtől délre húzódó dombok aljában; nyír- és nyárfák sűrűjében ez a házacska kielégítő enyhelyet biztosított az évnek ebben a szakában, amikor az időjárás mostohára fordulásától nem kellett tartani.

A munkavezetőnek az új gazdák ételmezéséről sem volt nehéz gondoskodnia. Itt is, mint Klondike-ban mindenütt, jól működnek az utánpótlással foglalkozó kereskedelmi társaságok. Ezek székhelye Dawson City, ahova a Yukonon élelmiszerekkel megrakott nagy hajók érkeznek, ezek látják el az aranyvidékeket; természetesen busás haszon fejében, amely a közszükségleti cikkek felemelt árából és az itt alkalmazott nagyszámú bér munkás szükségleteinek kielégítéséből származik.

Másnap, hogy a Forty Miles Creek mentére megérkeztek, Lorique vezetésével Ben Raddle és Summy Skim megtekintette a claimet, közben munkavezetőjük azt is elmesélte, hogy miként kezdték meg itt a kitermelést.

- Josias Lacoste úr vagy ötven munkást is felfogadott - mondta Lorique -, de először nem az aknákat ásatta ki a folyó partján. Megelégedett annyival, hogy az egész kiaknázó területről elhordatta a hordalék földet, és csak az első munkaidőszak végén ásatta ki az első aknát le az aranytermő rétegig.

- Összesen hány aknát ásatott? - érdeklődött Ben Raddle.

- Tizennégyet - válaszolta a munkavezető. - Valamennyinek legalább három négyzetméter volt a nyílása, egyébként ezt önök is láthatják. Itt sorakoznak épen, úgyhogy a termelést azonnal meg lehetne kezdeni.

- De mielőtt az aknákat kihányták volna, abból az elhordott talajrétegből sikerült valami kis aranyat összekaparni? És a kitermelt mennyiség fedezte-e a kiadásokat?

- Meggyőződéseim szerint nem, uram - vallotta be Lorique. - De ez majdnem mindenütt így van, a felületi iszap- és homokréteg mosásából nem sokat remélhetünk.

- Csak serpenyőt és szitát használtak? - kérdezte meg Ben Raddle.

- Igen, uram, és egy szita csak ritkán hozott három dollárt.

- Miközben az a hír járja, hogy a Bonanza mentén öt-hatszázat is szokott hozni! - kiáltott fel Summy Skim.

- Kérem, higgye el, ezek csak kivételek - jelentette ki a munkavezető -, ha átlagosan elérik a húsz dollárt, az emberek már nagyon meg vannak elégedve. Mi a 129-es claimen csak egy dollár átlagot ha elértünk.

- Szomorú!... Nagyon szomorú!... - dünnyögte Summy a fogai között.

Ben Raddle hirtelen más irányba terelte a beszélgetést:

- Milyen mélyek ezek az aknák?
- Tíz-tizenöt láb. Annyi már elég, hogy elérjük az aranyat tartalmazó réteget.
- Mekkora a vastagsága ezeknek a rétegeknek?
- Olyan hat láb lehet.
- És egy köbláb homokot hány szitával emelnek ki?
- Majdnem tízzel, és egy jó dolgú munkás naponta vagy száz szitát moshat ki.
- Tehát az aknákat még egyáltalán nem használták?... - kérdezte Ben Raddle.
- Már éppen készen álltunk, mikor Josias Lacoste úr elhalálozott, s a munkálatok megszakadtak.

Az természetes, hogy Ben Raddle nagyon érdeklődött a claimmel kapcsolatos kérdések iránt, de azok unokabátyját sem hagyták hidegen. Máskülönben hogyan tudná megbecsülni, hogy mennyit is ér voltaképpen a 129-es claim... Ezért ő maga is közvetlen kérdéssel fordult a munkavezetőhöz, mire az így felelt:

- Olyan harmincezer franknyi aranyat szedtünk innen ki, de a kiadások elnyelték az egész összeget. Viszont meg vagyok győződve, hogy a Forty Miles Creek jó aranymezőn folyik keresztül. A szomszéd claimek mindig kielégítő mennyiséget adtak.
- Gondolom, Lorique, hallott arról az ajánlatról, amelyet az a chicagói társaság tett... - folytatta Ben Raddle.
- Hallottam, uram. Az ügynökeik egy idő óta errefelé koslatnak és ugyancsak szemlélgetik a claimet...
- A társaság ötezer dollárt ígért. A maga véleménye szerint ez elég?
- Nagyon kevés - mondta Lorique meggyőződéssel. - Ha tekintetbe vesszük a többi claim hozamát, én az önökét legalább negyvenezer dollárra becsülöm.
- Szép summácska - hagyta rá Summy Skim. - Szavamra, ha ezt az árat megkapjuk, nem bánom, hogy idáig utaztunk érte. De sajnos, nagyon nehéz lesz túladni ezen a claimen, amíg a határvonal kérdését meg nem oldják.
- Annyi baj legyen!... - vélte a munkavezető. - Akár kanadai, akár alaszakai legyen a 129-es, az értéke így is, úgy is megmarad.
- Ebben igaza van! - hagyta helyben Ben Raddle. - De az sem kevésbé igaz, hogy a társaság, annak ellenére, hogy oly keveset ígért, meggondolta magát, és visszavonta az ajánlatát.
- Mondja, Lorique, remélhetjük, hogy ez a határkiigazítás rövidesen megtörténik? - kérdezte Summy Skim.
- Csak annyit tudok, uraim, hogy e célból bizottságot alakítottak. De hogy mikor fejezik be a munkát?... Azt hiszem, ezt még a bizottsági tagok sem tudnák megmondani. Egyébként Klondike legnevesebb földmérője áll a rendelkezésükre, egy nagy tapasztalatú ember, Ogilvie úr az, aki ennek a kerületnek a kataszteri helyszínrajzát is elkészítette.
- És vajon milyen kimenetele lesz a munkálatoknak? - tapogatózott Ben Raddle.
- Hogy az amerikaiak megjárják, mert ha kiderülne, hogy nem jó helyen húzódik az a határvonal, akkor csakis nyugatabbra kell majd helyezni.

- Ez pedig egyszer s mindenkorra eldöntendő, hogy a 129-es claim kanadai birtok marad - tette le a pontot Summy Skim.

Ben Raddle ezután megkérdezte, hogy Josias Lacoste és a 131-es claim tulajdonosa között milyen volt a viszony.

- Az a texasi és a barátja? - kiáltott fel a munkavezető. - Hunter és Malone?

- Igen, ők.

- Szavamra, uram, kibíratatlanok, hogy az igazat kimondjam. Ez a két amerikai két bandita. Minden alkalmat megragadtak a kötődésre, az utóbbi időben már csak pisztollyal a derekunkon dolgozhattunk. Többször is a rendőrségnek kellett fellépnie, hogy lecsendesítse őket.

- Éppen ezt mondta a rendőrség parancsnoka is, akivel Fort Cudahy-ban találkoztunk - mondta Ben Raddle.

- Attól tartok, hogy ezután többször lesz alkalmuk közbelépni - tette hozzá Lorique. - Önök is meglátják, uraim, hogy amíg ezeket a semmirekellőket meg nem regulázzák, nem lesz nyugtunk tőlük.

- De hogy lehessen őket ráncba szedni?

- Annál mi sem lesz könnyebb, ha a határt majd nyugatabbra helyezik. Akkor a 131-es claim kanadai földön lesz, és Hunternek alá kell vetnie magát a mi törvényeinknek.

- Nyilván ő is azok közé tartozik, akik amellet kardoskodnak, hogy a száznegyvenegyes délkört helyezték keletebbre, ugyebár? - érdeklődött Summy Skim.

- Természetes - válaszolta a munkavezető. - Ő biztatta fel a többi amerikai is itt a határ környékén, a Forty Miles Creek és a Sixty Miles mentieket elsősorban. Nemegyszer azzal fenyegetőznek, hogy megrohannak bennünket és egyszerűen elveszik a claimjeinket. Ilyen piszkos dologra csak Hunter és Malone volna képes. Az ottawai hatóságok már többször is panaszt emeltek ellenük Washingtonban, de ott nem igyekeznek kivizsgálni az efféle ügyeket.

- Valószínűleg várják, hogy rendezzék a határvonal kérdését.

- Valószínű, Raddle úr. De addig nagyon ébernek kell lennünk. Ha ez a Hunter megneszeli, hogy az új tulajdonosok megérkeztek a Forty Miles Creekhez, biztos, hogy valami disznóságot fog kirobbantani.

- Tudja ő már, hogy kivel lesz dolga - mondta Summy Skim -, mert volt szerencsém bemutatkozni őuraságának.

Miután bejárták az egész claimet, a két unokafivér s a munkavezető megállt egy cövek mellett, amely a 129-es parcellát a 131-esről elválasztotta. Ha a 129-es elhagyott volt, a 131-esen annál serényebben folyt a munka. Hunter munkásai a vízfolyás menti aknában dolgoztak. Miután kimosták az iszapos homokot, kiemelték a gödörből, s a Forty Miles vizéhez vitték.

Ben Raddle és Summy Skim hiába erőltette a szemét, hogy a 131-esen sürgölődők között Huntert vagy Malonét felismerjék. Nem pillantották meg egyiket sem. Egyébként Lorique azt gyanította, hogy azok csak pár napot töltöttek a claimen, aztán nyugatabbra mentek, olyan alaszakai tájakra, ahonnan újabb lelőhelyek felfedezését jelentették.

Miután a claimet megtekintették, a két unokafivér és a munkavezető visszatértek a házikóhoz, ahol Neluto várta őket a kész ebéddel.

- Hadd lássam, révész úr, mi jót főztél? - kérdezte vidáman Ben Raddle.

- Nagyon finom, Raddle úr... hacsak valamit el nem hibáztam... - válaszolta az indián ki-jelentését szokásához híven némi kis fenntartással megtoldva.

Miután megebédeltek, Summy Skim megkérdezte az öccsétől, hogy mit forgat a fejében.

- Most már ismered a 129-es claimet - mondta -, azt is tudod, hogy mennyit ér. Nem hiszem, hogy okosabbak leszünk, ha továbbra is vesztegetjük az időt.

- Nekem más a véleményem - válaszolta Ben Raddle. - Még néhány részletkérdésről szeretnék elbeszélgetni ezzel a munkavezetővel, és át szeretném nézni a Josias bácsi üzletkönyveit. Gondolom, ehhez még szükséges legalább negyvennyolc óra.

- Isten neki, ha csak annyiról van szó - hagyta rá Summy -, közben én vadászatok itt a környéken...

- Vadász öregem, vadász. Legalább jól elszórakozod azt a pár napot, amit még itt kell időznünk.

- Né, te né - jegyezte meg Summy Skim mosolyogva -, máris „pár nap” lett a „negyvennyolc órából”.

- Bizony - sóhajtott fel Ben Raddle. - Be jó volna látni a saját munkásainkat munka közben... amint mossák az aranyat...

- Oh! Oh! - kiáltott fel Summy Skim. - Úgy látszik a „pár nap” legjobb úton halad a pár hét felé... Gondold meg, Ben, gondold meg!... Ne feledd, mi nem vagyunk aranyásók...

- Megegyeztünk, Summy. Elvégre amíg nem tárgyalhatunk a claim eladásáról, nem látom be, hogy Lorique miért ne foghatna hozzá... miért tétlenkedjünk, amíg az a bizottság helyére nem teszi a határvonalat.

- Szóval arra vagyunk kárhozthatva, hogy ide gyökerezzünk, amíg azt az átkozott délkört a helyére nem tolják?

- Itt, vagy máshol, nem mindegy? Ugyan hova siessünk, Summy?

- Például Dawson Citybe!

- Gondolod, hogy ott jobban éreznénk magunkat?

Summy erre már nem válaszolt. Mivel torkon ragadta a düh, inkább vette a puskáját, hívta Nelutot, vele együtt lépett ki a házikóból s vágott neki, hogy felkapaszkodjon a délre fekvő dombok oldalán.

Igaza volt Summynak, amiért megharagudott: Ben Raddle valóban elhatározta, hogy megpróbálkozik a birtokukban levő parcella kiaknázásával. Ha már a körülmények arra kényszerítették őket, hogy néhány héttel meghosszabbítsák tartózkodásukat a Forty Miles Creek mentén, a mérnök hogy is állhatott volna ellen a kísértésnek, hogy megvizsgálja a claim hozamát, elvégre még az aknák is ott álltak készen kiásva?... Vajon Josias bácsi mindent megtett az eredményes munka érdekében?... Hátha megelégedett a régimódi aranyásó módszerekkel, amelyek annyira kezdetlegesek, hogy azoknál egy mérnök minden bizonnyal szaporább és termelékenyebb eljárásokat tervezhetne?... Végül is ha a birtok méhében százezer, vagy esetleg egymillió frank értékű arany rejtőzik, okos dolog volna bagóért lemondani róla?

Ben Raddle bizony így gondolkozott. Az igazat megvallva cseppet sem bánta, hogy a határvita olyan érveléssel szolgált, amely előtt Summy Skimnek is meg kellett hajolnia, és mivel világegyetében bizakodó ember volt, még abban is reménykedett, hogy hátha a bátyja is kedvet kap arra, amiért ő lelkesedik.

Miután Josias bácsi számvetéseit átnézte, és a munkavezető is minden más számadást, amiből tájékozódhatott, eléje terjesztett, kertetelés nélkül megkérdezte:

- Mondja, Lorique, ha munkásokat szeretnék felfogadni, volna honnan?
- Természetesen, Raddle úr - válaszolta a munkavezető. - Ezer és ezer bevándorló lohol munka után az egész területben, és nemigen talál. Naponta jönnek ide is a Forty Miles gazdag lelőhelyeire. Mivel sokan vannak, azt hiszem nem kérnek magas bért.
- Ötven aranyásó elég lenne?
- Bőségesen. Josias Lacoste úr sem foglalkoztatott soha többet.
- Mennyi idő alatt lehetne összeszedni őket? - kérdezte Ben Raddle.
- Huszonnégy óra alatt.

Aztán pár pillanat múlva a munkavezető megkérdezte:

- Vagyis, Raddle úr, úgy gondolja, hogy személyesen foglalkozna a kitermeléssel?
- Esetleg... legalábbis addig, amíg a 129-es claimért nem kapjuk meg a megfelelő árat.
- Igen, és közben ön is megtapasztalja, hogy mennyi valójában az értéke...
- Különben is, mivel üssem agyon az időt, amíg megoldják azt a határkérdést.
- Igaza van - biztatta a munkafelügyelő -, de akár Kanadához, akár Amerikához tartozzék a 129-es claim, nem fog kevesebbet érni. Nekem mindig is az volt a véleményem, hogy a Yukon bal oldali mellékfolyói semmivel sem alábbvalók, mint a jobb oldaliak. Higgye el, Raddle úr, a Sixty Miles mentén legalább úgy meg lehet gazdagodni, mint a Bonanza, vagy az Eldorado partján.
- Elhiszem, Lorique - fejezte be a beszélgetést Ben Raddle igen elégedetten, mert a munkavezető biztatása pontosan egybevágott az ő vágyaival.

Persze még hátra volt Summy Skim meggyőzése. Lehet, hogy ő ezt a pirulát nagyon keserűnek fogja találni. Ebből a szempontból Ben Raddle nyugtalanabb volt, mint ahogy magamagának is bevallotta.

Csak hogy a szerencse mellészegődött. A magyarázkodásra, amelytől annyira tartott, nem is került sor. Summy Skim ugyanis öt óra körül nem egyedül érkezett haza. Ben már a claimet határoló dombok peremén megpillantotta, amint Summy egy mindenféle cipelnivalóval megpakott óriás és egy apró termetű személy társaságában közeledett. Summy már messziről hívo-
gatóan integetett.

- Hé, gyere már, Ben! - kiáltotta, amint hallótávolságra értek. - Gyere, hadd mutassam be a szomszédunkat.
- Miss Jane! - csodálkozott Ben Raddle, mikor felismerte a bátyja kíséretében közeledő lányt.
- Ő bizony! - kürtölte Summy. - Méghozzá egyben a 127/b számú claim tulajdonosa.

Felesleges elmondani, hogy a mérnök mily szívesen fogadta az amerikai hölgyet. Aztán elbeszéltette üzlettársnője kalandjait, megdicsérte elszántságát és sajnálkozott a viszonylagos sikertelenségek miatt. Summy kihasználta az alkalmat, hogy előhozakodjék a kérésével.

- Megígértem kedves szomszédunknak, hogy te egy-egy jó tanácsot nem tagadsz meg tőle. Remélem nem hazudtolsz meg, esetleg...
- Ugyan, ne bolondozz! - nevetett Ben Raddle.

- Akkor elmész, hogy megnézd azt a claimet?

- Feltétlenül!

- Alaposan át is vizsgálod?

- Magától értetődik.

- És szakvéleményt is mondasz?

- Akár holnap. Szükség esetén a Lorique véleményét is kikérem, mert ő nálamnál jobban ismeri ezt a vidéket.

- Jól van, Ben, belevaló fiú vagy. Ön pedig, kisasszony, legyen nyugodt, az Isten tenyerébe került - jelentette ki Summy Skim mély meggyőződéssel.

Ben Raddle pedig úgy gondolta, hogy elérkezett az alkalmas pillanat; most kell közölnie a bátyjával, amit határozott.

- És még egy újság, Summykám - folytatta, de nem mert a bátyja szemébe nézni.

- Újság?

- Az bizony. Tudniillik... hogy végeredményben csak vesztegelnünk kellene amiatt az átkozott délkör miatt, hát ezért elhatároztam, hogy amíg elrendezik, mi itt dolgozunk. Lorique már holnapra elszegődtetett néhány munkást...

Ben Raddle várta a robbanást. És majd hanyatt esett, mikor az unokabátyja szelíd hangon így szólt:

- Nagyon jó gondolat volt, Ben! Valóban nagyon jó!

Aztán másra terelte a szót, mintha a felvetett kérdésnek nem is volna jelentősége.

- Apropos, Ben, bátorkodtam Jane kisasszonynak éjszakára felajánlani a vendégszeretetünket, mert másképpen a szabad ég alatt aludna. Remélem, nincs ellene kifogásod?

- Micsoda kérdés! Edgerton kisasszony, házunk magától értetődően mindig a rendelkezésére áll.

- Akkor minden tökéletes rendben van. Más nincs is hátra, mint hogy kedves szomszédunknak megmutassuk a birtokunkat - fejezte be Summy a beszélgetést boldogan, és válaszra sem várva, útnak eredt Jane Edgertonnal, utánuk Ben Raddle lépkedett némán a csodálkozástól, hogy bátyja oly könnyen kötélnek állt.

Közben Summy igen komolyan így szólt a lányhoz:

- Azért néha az aranyások próbálkozásai jó eredménnyel járnak. Mert nézze csak, Jane kisasszony, az aranyrögök...

Mivel Ben Raddle képtelen volt megérteni ekkora változást, rágyújtott egy cigarettára, és megvonta a vállát.

14. A claim kitermelése

Summy Skim jó hangulata csak egy éjszakát tartott. Másnap, miután felöltözött, ismét gyötörni kezdték a megszokott aggodalmak, amelyekről - számára is megfoghatatlan módon - rövid időre megfeledkezett. Amikor rájött, hogy amitől tartott, az bekövetkezett, elöntötte a méreg, már amennyire előnti az olyan szelíd természetű embereket, mint amilyen Summy volt.

Szóval, amíg Ben Raddle el nem adhatja a claimet, termelni fog rajta. De vajon mikor jön el az az idő, hogy megszabaduljanak tőle?...

„Milyen végzetes história! - ismételte bölcsekedve Summy Skim. - Oh, Josias bácsi!... Azt, hogy mi is aranyászok vagy más néven aranyások lettünk, akiket én inkább csak önsíróknak neveznék: neked köszönhetjük... Ha egyszer elkapta kezedet a fogaskerek, mindeztől magával ragad; mikor megjő a tél, mi még mindig nem leszünk a Montrealba vezető úton! Oh, egy tél Klondike-ban!... Akkora hidegek, hogy miattuk olyan drága kis hőmérőket kell gyártani, amelyeken több fok van feltüntetve a zero alatt, mint afölött!... Micsoda kilátások!... Oh, Josias bácsi, Josias bácsi!...”

Így búslakodott Summy Skim. De vagy életbölcssége folytán, amelyre mindig is büszke volt, vagy valami más okból már nem tartott ki olyan csökönyösen aggályai mellett, mint még nem is olyan régen. Vajon a Summy Skim természete volna változóban? Talán a nyugalmas életre vágyó Green Valley-i földbirtokos is rákapott a kalandosabb élet örömeire?

A Yukon-menti arany kitermelésére alkalmas időszak még éppen hogy csak megkezdődött. Alig tizenöt napja, hogy a föld kezdett felengedni és a folyókon felszakadozó jégkéreg is lehetővé tette a munkák megkezdését. Igaz, hogy a kemény hidegek miatt még mindig fagyos föld eléggé ellenállt az ásonak és a csákánynak, de azért már lehetett bele gödröt ásni. Elég könnyen el lehetett érni az aranytermő rétegekig, és attól sem kellett tartani, hogy az aknák beomlanak, mert azok fala a téli fagyok miatt még kőkemény volt.

Különösebb felszerelésük nem lévén és mivel gépekkel sem rendelkeztek, pedig azokat egy mérnök ugyancsak hatékonyan használhatta volna, Ben Raddle-nek meg kellett elégednie a serpenyővel és a szitával. De a Forty Miles Creek homokjából kimossák az aranyat.

Tulajdonképpen nem is a folyó menti aranymosás, hanem a föld alatti aranybányák kitermelése követeli meg az iparosított munkaszervezést. A klondike-beli hegyekben már sűrített levegővel működő kalapácsok aprítják az aranyércet, és ilyenek működnek Kanada és Brit-Columbia más bányavidékein is.

Tervei kivitelezésére Ben Raddle keresve sem találhatott volna Lorique munkavezetőnél különb segítséget. Csak szabadkezet kellett adni ennek a tapasztalt férfinak, aki az ilyenféle munkákhoz igen értett, és arra is alkalmas volt, hogy a mérnök elképzeléseit a gyakorlatban megvalósítsa.

Egyébként is tanácsos volt sietniük. Ha a 129-es claimen hosszabb ideig szünetelne a munka, azt a közigazgatási hatóságok nem néznék jó szemmel. Ugyanis ezek a hatóságok arra törekednek, hogy az adót minél jobban behajtsák, ezért claimek használati jogát egykettőre megvonják attól, aki a kedvező évszakban, akár viszonylag rövid időre is, beszünteti a munkát.

A munkavezetőnek több fáradtságába került a munkások felfogadása, mint ahogy remélte. A kerület hegyvidékén új aranymezőket fedeztek fel, s ez odavonzotta a munkaerőt, mert a

munkavállalók azt remélték, hogy ott majd jobban megfizetik őket. Persze Dawson Citybe újabb és újabb csoportok érkeztek, mert a tavakon és a Yukonon az olvadás miatt egyre könnyebben lehetett közlekedni. És akkoriban, mikor a gépi berendezések még nem voltak annyira elterjedve, a kézi munkaerőre mindenfelé nagy szükség volt.

Amíg Lorique azon fáradozott, hogy munkásokat fogadjon, Ben Raddle elindult, hogy beváltsa, amit Jane Edgertonnak ígért. Summy Skimmel egyetemben késelem nélkül nekirugaszkodott, hogy megmássza a dombokat, amelyek birtokukat ifjú szomszédnőjük tulajdonától elválasztották.

Különös volt a claim kétszintes tagozódása: a folyó folyásirányához viszonyítva volt egy felső és egy alsó szint, s ez a mérnöknek azonnal szemet szúrt. Miután leereszkedett a víz partjáig és a part mentét jól szemügyre vette, kimondta a véleményét:

- Kisasszony, senki a világon nem volna képes megbecsülni az ön claimjének valódi értékét. Mindenesetre annyit megmondhatok, hogy tévedés volt a felső szinten megkezdeni a termelést.

- De miért, kérem? - ellenkezett Jane. - Azért döntöttem így, mert a régi aknák is ott voltak!

- Pedig éppen azok kellett volna, hogy elriasszák - válaszolta Ben Raddle. - Ha egy olyan vidéken, amelyet összevissza turkáltak az aranyásók, feladott aknákat találunk, akkor világos, hogy azoknak az aknáknak nincs megfelelő hozama. Miért sikerülne önnek, ott, ahol mások kudarcot vallottak?

- Ez igaz - vallotta be Jane, mert meggyőzte a logikus érvelés.

- De még volna egy érvem - folytatta Ben Raddle. - Csakhogy annak megértéséhez ismerni kell, hogyan alakultak ki az aranyat tartalmazó rétegek, amelyeket mi ott, a mi claimünkön, ön pedig itt e helyen kitermel. Ezek tulajdonképpen a Forty Miles Creek által egy nagyon távoli időben lerakott üledékes rétegek; akkor a folyónak máshol volt a medre, nem ott folyt, ahol ma. Szélesebb is volt, mint ma, itt is víz folyt, ahol most állunk, de a 129-es claimet, és valamennyi környező kitermelő helyet is víz borította; ez a völgyecske pedig, ahol megkezdte a munkát, a víz folyásának egy kiöblösödő szakasza lehetett, ahol az ár eléggé hevesen ütközött azokba a dombokba, amelyek ma a birtokainkat elválasztják egymástól. Akkor a régi mederben a víz előbb a felső szinten folyt, mivelhogy a folyás iránya erre lefelé tart, de onnan egy vízesésen zúdult ide le az alsó szintre a víz, hogy aztán innen folytassa tovább az útját. Tehát, ezen a dombsoron a víz folyása akadályba ütközött. Föltételezhető, hogy mielőtt ezt az akadályt megkerülte volna, előbb leülepítette hordalékának nehezebb darabkáit, és ezek között nyilván az aranyrögöket s az aranyport is. A folyó által vájt gubbenő lassacskán annyira megtelt a hordalékkal, hogy egyszer csak a víz tovább, az alsóbb szintekre sodorta a benne lévő aranyat. Azt gyanítom, hogy éppen akkortájt a föld kérgében kialakult valamilyen romboló erő következményeként arra az aranyban gazdag rétegre ráomlott egy csomó szikla, amely teljesen elborította a gazdag, aranyat termő homokot, a folyócskát pedig ez az omladék északabbra kényszerítette, vagyis abba a mederbe, amelyben most látjuk folyni.

Summy Skim nem titkolta el a csodálatát:

- Nagyszerű! - kiáltott fel. - Ben, te nagy tudós vagy!

- Csak lassan az elismeréssel - figyelmeztette Ben. - Elvégre ezek csak bizonyos feltételezések. De azért nem hiszem, hogy tévedek, ha kijelentem, hogy a 127/b számú claimen, ha van valahol arany, az máshol nem rejtőzhet, mint ott a sziklával borított felső szinten.

- Menjünk oda, a helyszínre! - mondta Jane a tőle megszokott határozottsággal.

Az unokatestvérek és a kíséretükben lévő lány ismét felkapaszkodtak vagy kétszáz méternyi a dombhátra, s azon ismét leereszkedve eljutottak oda, ahol egy sziklazátony szinte észrevétlenül kezd kiemelkedni a meder közepe tájáról, hogy onnan a felső szintig húzódjék. Csak nehezen haladhattak előre a szanaszét szóródott sziklák között, amelyek mindent beborítottak, olyannyira, hogy jó órába telt, amíg leértek a víz partjára.

Közben minden figyelmes keresgélés ellenére Ben egyetlen porszemnyi aranyat sem lelt. Mindent csak nagy kövek és sziklák borítottak, s közöttük a földbe süllyedve ismét csak köveket és sziklákat találtak.

- Nehéz volna gyakorlati bizonyítékot is szolgáltatni az elméletem alátámasztására - vallotta be Ben, mikor végre az egyenetlen vízpartra értek.

- Talán nem is olyan nehéz - válaszolta Summy, aki néhány méterrel arrébb, mintha észrevett volna valami különösét. - Nézd csak azt a homokot, Ben!

Ben Raddle az unokabátyja mellé lépett. Két szikla közt kis, négyzet alakú homoklerakódást látott, akkorát, mint egy zsebkendő.

- Hű, micsoda homok ez! - kiáltott fel Ben, miután egy pillanatig figyelmesen szemlélte a helyet, ahova Summy mutatott. - Tiszta csoda, hogy előttünk még nem fedezte fel senki. Nézd, milyen színe van, nézze Jane kisasszony! Akármiben fogadok, hogy ez a marék homok az aranymosó szitában legalább ötven dollárt hoz!

De ott semmi lehetőségük sem volt, hogy megbizonyosodjanak a mérnök igazáról. Kalapjukat, zsebeiket nagy hirtelen megtöltötték az értékes homokkal, és megindultak visszafelé.

Amint a parthoz értek, a nemes fémeket kimosták a homokból, és Ben Raddle meglepéssel vette tudomásul, hogy bizony még a felére sem becsülte a lelet értékét. Az legalább száz dollárt hoz a konyhára!

- Száz dollár! - kiáltotta Jane és Summy egyszerre.

- A legrosszabb esetben... - jelentette ki Ben Raddle határozottan.

- Akkor ez azt jelenti... hogy... hogy meg is gazdagodtam... - dadogta Jane, és minden hidegvéré ellenére erősen lázba jött.

- Ne hirtelenkedjünk... - figyelmeztette Ben Raddle -, ne hirtelenkedjünk... Továbbra is gyanítom, hogy az ön claimjének az a része hatalmas értékű aranyat tartalmaz, de annak a zacskónyi homoknak a gazdag aranytartalma esetleg a véletlen műve is lehet, és ne feledjük az óriási ráfordítást, ami a terep megtakarításához szükséges... Emberek és eszközök kellene... Keríteni kell dinamitot is, hogy azt a sziklahalmazt eltakaríthassa...

- Még ma hozzáfogok - jelentette ki Jane határozottan. - Én és Patrick minden segítség nélkül legalább egy szögletet szabaddá tehetünk. Amit onnan nyerünk, abból munkásokat fogadok, és beszerezem a megfelelő eszközöket, s így egyre bővíthetem a munkálatokat.

- Helyesen gondolkozik - értett egyet Ben Raddle -, számunkra nem marad más, mint szerencsét kívánni önnek.

- Fogadja ön is és Skim úr is hálás köszönetemet - tette hozzá Jane. - Ha nincsenek önök, én már azon voltam, hogy átmegyek a határon, belevetem magam az alaszakai rengetegbe, és ki tudja...

- Csakhogy én önnel társas viszonyban vagyok, Miss Edgerton - szakította meg hűvös, tárgyilagos hangon Ben Raddle -, az én érdekem is, hogy az ön számára megtaláljuk a legjobb megoldásokat és hogy minél kisebb kockázatnak tegyük ki azt a tőkét, amellyel ön rendelkezik.

- Igaza van - jelentette ki Jane elégedetten.

Summy Skim azonban megszakította ezt a párbeszédet, amellyel mintha az idegein táncoltak volna.

- Micsoda megveszekedett üzletemberek önök. Igazán csak tátom a számat... De engem, aki nem vagyok társas viszonyban önnel, semmi sem akadályoz meg abban, hogy érdek nélkül is nagyon, nagyon örvendezzek.

Ezzel elbúcsúztak Jane Edgertontól, hogy a lány megkezdhesse a munkát, és az unokafivérek visszatértek a 129-es claimhez, ahova már megérkezett néhány munkás. Napszálltáig Lorique-nak sikerült - igaz, hogy magas bérért, nemegyszer napi tíz dollárnál is többért - vagy harminc embert felfogadnia.

Egyébként akkoriban a Bonanza vidékén ilyen napi bér járt. Nagyon sok munkás napjára hetvenöt, nyolcvan frankot is kapott, és sok közülük meg is tollasodott, ha nem szórta el olyan könnyelműen a pénzét, mint amilyen könnyen megszerezte.

E magas munkabéren nincs mit csodálkozzunk. Sookum aranymezőin például egy munkás napi száz dollár értéket is megtermelt. Valójában neki csak egy tizede maradt meg annak az értéknek, amelyet előállított.

Arról már szoltunk, hogy a 129-esen csak kezdetleges eszközök voltak; mindössze néhány serpenyő és szita. Ha Josias Lacoste nem tartotta szükségesnek kicserélni ezeket a kezdetleges eszközöket, annál inkább annak tartotta az unokaöccse. Munkavezetője segítségével, igaz, hogy magas áron, de sikerült a 129-es claimet két *rocker*rel felszerelnie.

A rocker három láb hosszú és két láb széles ládikó; a belsejében található rosta a rászertelt szövetdarabnak köszönhetően úgy szűri át a homokot, hogy az arany szemcsék visszamaradjanak. A szerkezet fenekére, amely egyébként szabályos ingamozgást végez, bizonyos mennyiségű higanyt helyeznek, amely amalgámot képezve összekeveredik a nemesfémekkel, ha a szemcsék annyira finomak, hogy kézzel nem lehet őket elválasztani a homoktól.

Rocker helyett Ben Raddle tulajdonképpen egy *sluice*-t szerelt volna fel, de mivel ilyet nem volt honnan beszereznie, elhatározta, hogy maga építtet egyet. Ez az eszköz hosszú, kissé ferde favályú, amelyben húsz centiméterenként keresztben egy-egy bevágás van.

Ha felső végén a híg iszapot felöntik, azt a víz lefelé mossa, közben az arany, mivel a fajsúlya nagy, a bevágásokban leülepedik.

Mindkét eljárás igen gyakorlatias és jó eredménnyel jár, de a működtetéshez szivattyú is szükséges, amellyel a vizet a rocker vagy a sluice szintjére lehessen emelni, s ez a berendezés árát jelentősen megnöveli. A hegyi patakokon a vízfolyás természetes esését is fel lehet használni, de a folyóvizek alsó folyása mellett feltétlen szükséges valamely gépi berendezés, s ez nem kis befektetéssel jár.

Végül is a 129-esen a régebbinél kedvezőbb körülmények között kezdték el újra a termelést.

Summy Skim magában morfondírozva hamarosan észrevette azt az állhatatosságot és szenvedélyt, amellyel Ben Raddle belevetette magát ebbe a munkába. „Az már bizonyos - kesergett magában -, hogy Ben nem úszta meg a járványt, amely ezen a vidéken dühöng; adja az Úristen, hogy kézen-közön én is el ne kapjam. Nagyon félek, hogy ebből a betegségből sohasem lehet kigyógyulni; még ha meg is gazdagszik valaki, akkor sem, mert az arany sohasem elég, akármennyit kaparjon is össze valaki!... Nem ám! Nagyon-nagyon sok kell belőle, és lehet, hogy még a nagyon sok sem elég!”

A 129-es tulajdonosai ettől még messze jártak. Tegyük fel: igaza volt a munkavezetőnek, és itt valóban gazdag aranyrétegek lapulnak. Csakhogy azok mind ez idáig nem valami bőkezűen osztogatták kincseiket. A Forty Miles Creek mentén az aranyrétegekig csak ügyel-bajjal lehetett lejutni. Ben Raddle ugyanis hamarosan rájött, hogy az aknák nem elég mélyek, és tovább ásatta azokat.

Ez pedig most, amikor a fagy már nem biztosította a falak szilárdságát, nem is volt olyan könnyű munka.

És ha meggondoljuk; vajon okos dolog volt részéről ilyen költséges munkálatokba kezdenie? Mindezt nem lett volna jobb a társaságra, vagy arra a magánszemélyre bízni, aki majd vevőként jelentkezik? Vajon Ben Raddle-nak nem kellett volna-e megelégednie azzal a hozammal, amelyet a szita és a serpenyő biztosít?

Csakhogy a szita egy merítésre legfeljebb ha negyed dollárt hoz. Ha figyelembe vesszük a munkaerő árát is, nem sok marad belőle a tulajdonosnak, aki végül joggal megkérdezhetné, hogy a munkavezető derűlátó becslése megalapozott volt-e.

Júniusban az idő elég szépen kitartott. Többször is kitört ugyan a vihar, olykor igen hevesen tombolt, de egyszer sem tartott sokáig. És a miattuk abbahagyott munkát, végig a Forty Miles Creek mentén, hamarosan fel lehetett venni ismét.

Július első napjaiban a 129-es claim tulajdonosai egész eddigi jövedelmüket beküldték Dawson Citybe; szerény háromezer dollárt tehettek le a Trading and Transportation amerikai társaság bankjába.

- Ha nem volna üres a zsebem, abból tennék hozzá - dörögte Summy Skim -, csak azért, hogy bánják, amiért nem vették meg a 129-es claimet... De háromezer dollár!... Röhögni fognak rajtunk...

- Nyugalom, Summykám, nyugalom... - csitította Ben Raddle. - Eljön a mi időnk is.

De ahhoz, hogy az „idő”, amelyről a mérnök beszélt, el is jöjjön, keményen kellett dolgozni. Júliusban már csak kéthónapnyi idő állt rendelkezésükre. A nap este fél tizenegykor nyugszik, de nemsokára ismét felbukkan az ég peremén, és egy órákor már ismét reggel van. Sőt mi több, a napnyugta és a napkelte közötti időben hajnali szürkület uralkodik a tájon, úgyhogy alig lehet látni a sarkvidéki csillagokat.

Ha a váltáshoz lett volna elég emberük, a termelést megszakítás nélkül folytathatták volna. Túl a határon, Alaszkában az amerikaiak így is cselekedtek, és hihetetlen mennyiségű munkát végeztek. Legnagyobb sajnálatára Ben Raddle ebben nem követhette őket. Minden igyekezete ellenére Lorique negyven embernél többet nem tudott összeszedni.

A 127/b számú claimen Jane Edgerton hasonló nehézségekkel küzdött. Neki vagy tíz munkással kellett megelégednie. Akármennyit ígért, többet ő sem tudott felfogadni.

Esténként Ben Raddle és Summy Skim megtudta, hogy milyen sikerrel járt a lány aznapi fáradozása.

A claim hozama biztató volt. Jóllehet nem folytatódott az első próba szintjén. Szitánként átlagosan négy dollárt hozott, de nem ment ritkaságszámba egy-egy tízdolláros szita sem. Ilyen feltételek mellett a nyár végéig tíz munkással akár több százezer frankot is lehet keresni.

Sajnos Jane Edgerton munkásainak előbb a terep megtisztításával kellett foglalkozniuk, és bár Patrick hatalmas erejének teljes bevetésével dolgozott, a munka mégiscsak lassan haladt. De amint a sziklákat sikerült kimozdítani és az alsóbb szintekre hengeríteni, apránként a homokos

felület egyre nőtt, és előre látható volt, hogy július közepére a 127/b számú claim jelentős hasznót fog hajtani tulajdonosának.

A 129-es claim Ben Raddle minden erőfeszítése ellenére szerényebb eredményekkel kecsegtetett.

Ha figyelembe vesszük vérmérsékletét, nem csodálkozunk, hogy néha személyesen is részt vett a munkálatokban. Még a munkások közé sem restellt beállani, kezébe venni a szitát és mosni a 129-es iszapját, de közben folyamatosan ellenőrizte az összes többi tevékenységet is. Gyakran saját maga kezelte a rockert, miközben Summy gúnyos mosollyal a szája szögletében csak nézte, hogy mit művel. Mert Summy mindenekfelett megőrizte nyugalmát; unokaöccse hiába is próbálgatta, hogy a magáéból némi lelkesedést kölcsönözzön a bátyjának.

- Gyere, Summy, nem próbálnád meg te is? - hívta a bátyját.

- Nem érzek rá hivatást - felelte rendületlenül Summy.

- Hidd el, nem nehéz. Csak a szitát kell mozgatni, hogy kimosd a homokot, s az alján ott marad az arany.

- Elhiszem, Ben. De nekem ez a mesterség nem tetszik. Még két dollár órabérért sem üzném.

- Pedig hidd el, szerencsés kezed volna! - sóhajtott Ben Raddle nem kis keserűséggel.

Egy szép napon Summy hagyta magát meggyőzni. Engedelmesen vette a szitát, megtöltötte földdel, amit egy akna mélyéről hánytak ki, és miután a földet folyékony iszappá áztatta, lassan-lassan átrázogatta a szitán.

De nyoma sem csillant a fémnek, amelyet Summy Skim nem győzött átkozni.

- Melléfogtam - jelentette ki. - Még egy pipa árát sem kerestem meg.

A vadászásban Summy szerencsésebbnek bizonyult. Pedig tiszta véletlenül nap mint nap ott üzte a vadat a 127/b számú claim környékén, mintha csak szándékosan tenné, ott aztán sok időt elvesztegetett azzal, hogy megvárta, amíg Jane Edgerton befejezi a munkáját, de a vadászta-risznyája mindig tele volt. Az állandó siker kétségtelenül elsősorban a Summy vadásztudományának tulajdonítható, de nem szabad figyelmen kívül hagyni a prémes és a tollas vad bőségét, amely valósággal nyüzsgött a környező berkekben. Igaz, hogy jávorszarvasból egyetlen példányt sem látott, de az erdőben annál több dámvaddal találkozott. Ami pedig a szalonkát, a hófürjet és récéket illeti, azok ott hemzsegték a Forty Miles Creek mindkét partján elterülő zsombékosokban. Így Summy Skim valahogy megbékélt a sorsával, amely arra kényszerítette, hogy klondike-beli időzését megnyújtsa, de azért szíve csak a Green Valley-i kies vadászmezők után sóvárgott.

Július első felében az aranymosás jobb eredménnyel járt. A munkavezető úgy vélte, hogy leértek a gazdag aranyleletekig, amelyek, amint a határ felé haladtak, egyre többet ígértek. A sziták és a rockerek jelentős mennyiségű aranyport adtak. Bár egyetlen nagy értékű aranyrögöt sem találtak, azért ennek a tizenöt napnak a hozama nem volt kevesebb harminckétezer franknál. Lám, Lorique becslése kezdett beigazolódni, s ez még jobban fűtötte Ben Raddle becsvágyát.

A 129-es claim munkásai között az a hír járta, hogy a 131-es claimen, a texasi Hunter birtokán is hasonló, folyamatos javulás mutatkozik, amint a kitermeléssel kelet felé haladnak. Mivel mindkét oldalon tapasztalták az aranyrétegek dúsulását, semmi kétségük sem lehetett afelől, hogy valahol a határ közelében, talán éppen a határvonalon, aranyhomokot tartalmazó üreg, úgynevezett bonanza van.

E valószínűségtől feltüzelve Hunter és Malone, valamint a két kanadai munkásai egymással versenyre kelve haladtak előre. Már nem volt messze a nap, amelyen a jelenlegi, de mindkét állam által vitatott határvonalon össze kell találkozniuk.

A texasi mintegy harminc alkalmazottja kivétel nélkül amerikai volt. A szemenszedett kalandoroknak annál különös bandáját nehezen lehetett volna összetoborozni. Hogy egyenesen beszéljünk: mind egy szálig vad, erőszakos, durva és kötekedő fickó volt valamennyi; vagyis méltók a gazdáikhoz, akiknek hírhedt viselkedése közismert volt egész Klondike-ban.

Ettől függetlenül az amerikai és a kanadai aranyásók hagyományosan ellenséges viszonyban álltak. Ez utóbbiak engedelmesebbek, nyugodtabb viselkedésűek és fegyelmezettebbek voltak. A társaságok őket alkalmazták szívesebben. Az amerikai társaságok azonban inkább honfitársaiknak kedveztek, holott azok között több erőszakos, zabolátlanságra hajlamos, nap mint nap duhajkodó fickó akadt. Ez főleg a mértéktelen szeszfogyasztásnak tulajdonítható, amely az aranyvidéken szörnyű pusztulást okozott. Alig volt nap, hogy a rendőrségnek egyik vagy másik claimen ne kellett volna beavatkoznia. Ökökre mentek, el-eldördültek a pisztolyok, és néha emberhalál is megesett. Ilyenkor a sebesülteket beszállították a Dawson City-i kórházba, pedig a szinte szüntelenül jelentkező járványos megbetegedések nélkülük is zsúfolásig megtöltötték ezt az intézményt.

Július harmadik hetétől - bár sem Ben Raddle, sem Lorique, sem pedig a munkások egyetlen nagyobb aranyrögére sem bukkantak - a termelés folyamatosan kifizetődővé vált. A bevételek meghaladták a kiadásokat; így július 20-án az American Trading and Transportation Company bankjában Summy Skim és a Ben Raddle folyószámlája tizenkétezer dollárral növekedett.

Summy Skim boldogan dörzsölgette a kezét:

- Milyen képet vág ehhez William Broll úr!

Most már kétség sem fért ahhoz, hogy a munkaidőszak végére a jövedelmük meghaladja majd a százezer frankot.

Megvan már az alapja, hogy a 129-es claimnek megkérjék az árát, ha majd vevő jelentkezik rá.

A 127/b számú claimen is kedvező fordulat állott be. Miután kisebb területen sikerült a sziklákat eltakarítani, Jane Edgerton is odajutott, hogy szedni kezdje munkája gyümölcsét. Már sikerült összegyűjtenie több mint háromezer dollár értékű aranyport, amelyet megőrzés végett az unokafivérek házikójában helyezett el, hogy a következő szállítmánnyal azt is Dawsonba küldjék. Valószínűnek látszott, hogy a kezdeti nehézségek és huzavona ellenére őszig a claimje ötvenezer frankot jövedelmez.

Július vége felé Summy Skim látszólag nagyon is természetes javaslatot tett:

- Nem értem, miért kell még mindig itt vesztegelnünk, és Jane kisasszonynak úgyszintén, holott már eladhatnánk a claimjeinket.

- Csak azért - válaszolta Ben Raddle -, mert amíg a határkiigazítás meg nem történt, nem kapnánk meg az árát.

- Vigye el az ördög a 141-es délkört! - tört ki Summy. - Az adásvételt levelezés vagy közvetítő útján Montrealból is le lehet bonyolítani, s a Snubbin úr irodáján keresztül éppen olyan jól, mint Dawson Cityből.

- De nem olyan előnyösen - válaszolta Ben Raddle.

- Miért ne, elvégre most már mi is, Jane kisasszony is tudjuk, mennyit érnek a claimjeink.

- Egy hónap, vagy hat hét múlva még pontosabban tudni fogjuk - jelentette ki a mérnök -, akkor már nem negyvenezer dollárt ajánlanak fel a 129-esért, hanem nyolcvanezret, vagy éppen százezret!

- És mit kezdünk annyi pénzzel?! - kiáltott fel Summy Skim.

- A lehető legelőnyösebben befektetjük, abban biztos lehetsz - nyugtatta meg Ben Raddle. - Nem látod, hogy amint haladunk nyugat felé, mind dúsabb aranyrétegeket találunk!

- Azt igen, de azt is, hogy addig haladunk előre, amíg éppen a 131-eshez érünk - aggodalmaskodott Summy Skim -, és amikor embereink ennek a kedves Hunter úrnak az embereivel összetalálkoznak, én bizony nem tudom, hogy mi fog történni.

Attól valóban lehetett tartani, hogy amikor a két claimet elválasztó mezsgyére érnek, a két különböző csapathoz tartozó munkások egymásnak esnek. Már is hetikén megszólták egymást, és szörnyen fenyegetőztek is. Lorique egy alkalommal már össze is szólalkozott az amerikai munkavezetővel, egy nagy darab durva alakkal, és tartani lehetett attól, hogy amikor Hunter és Malone visszatérnek, a fenyegetőzéseket felváltják a tettlegességek. Nem is egyszer az egyik claimből a másikba köveket hajigáltak... de persze csak azután, hogy meggyőződtek, szemernyi arany sincs azokban.

Ilyen körülmények között Lorique csak a Ben segítségével tudta féken tartani a munkásait. Ezzel szemben az amerikai munkavezető állandóan uszította az embereit, és minden alkalmat megragadott, hogy belekössön Lorique-ba.

Az amerikai részen ismét szerényebbek lettek a hozamok és legalábbis abban a pillanatban a 131-es értéke kisebb volt, mint a 129-esé; úgy tűnt, hogy a gazdagabb aranyrétegek dél felé húzódnak, és eltávolodnak a Forty Miles Creek partjától, s így könnyen megeshet, hogy „a zsák”, a bonanza, amelyet keresnek, a kanadai részen rejtőzik.

Július 27-én a két csapat már alig tíz méterre dolgozott egymástól. Legfeljebb tizenöt nap múlva a claimek közötti választóvonalon találkozniuk kell. Így aztán nemhiába tartott Summy Skim attól, hogy rövidesen kitör a háborúskodás.

És éppen *július 27-én* olyasmi történt, ami különösen kiélezte a helyzetet: Hunter és Malone megjelentek a 131-es claimen.

15.

Az augusztus 5-éről 6-ára virradó éjszaka

Nem Klondike tartomány az egyedüli, ahol aranymezők terülnek el. Másutt is van arany Amerika hatalmas északnyugati térségein az Északi-Jeges-óceán és az Atlanti-óceán között, és igen valószínű, hogy rövidesen újabb lelőhelyeket fedeznek fel. A természet e területeket bőségesen elhalmozta ásványi kincsekkel, ha már a mezőgazdasági javak osztogatásakor fősvényen mért.

Az alaszakai aranyvidék abban a nagy ívben fekszik, amelyet a Yukon Klondike-tól Saint-Michelig leír, s amelynek első hajlata érinti a sarkkört.

Az egyik aranyvidék Circle Cityvel szomszédos, amely Dawson Citytől háromszázhatvan kilométerre épült kisváros. Ennek közelében ered a Birch Creek, a Yukon mellékfolyója, amely a nevét viselő erődtől nem messze ömlik a nagy folyamba; az erőd a folyam által leírt nagy ív legészakibb pontján, éppen a sarkkörön fekszik.

Az előző évi kitermelési időszak végén szárnyra kelt a hír, hogy a Circle City környéki aranylelőhelyek ugyanolyan dúsak, mint a Bonanza-mentiek. Ennyi elég is volt, hogy rengeteg aranyásó gyűljön ott össze.

E hírek hallatára Hunter és Malone, miután a 131-es claimen beindították a munkát, a Yukonon közlekedő hajók egyikén Circle Citybe utazott, hogy körülnézzon a tájon, melyet a Birch Creek vize öntöz. Kétségtelen: nem találták kifizetődőnek, hogy az egész nyarat ott töltsék, ezért tértek vissza a 131-es claimre.

Hogy a két kalandor utazása nem sok sikerrel járt, az abból is kiderült, hogy nem látogatóba jöttek a Forty Miles Creek partjára, hanem be is rendezkedtek, hogy a nyári munkaidőszak végéig a claimjükön maradjanak. Ha a Birch Creek menti lelőhelyen sok aranyrögöt és aranyport találtak volna, előbb Dawson Citybe igyekeznek, hogy az ottani játékbarlangokban és kaszinókban elverjék, amit kerestek.

- Hunterék jelenléte egyáltalán nem szolgálja a határ menti claimek békéjét és különösen nem a Forty Miles Creek mentiekét - vélte Lorique, mikor meghallotta, hogy a 131-es claim tulajdonosai visszatértek a vidékre.

- Rajtuk lesz a szemünk - nyugtatta meg Ben Raddle.

- Rajtuk is legyen, uram - válaszolta a munkavezető -, és azt tanácsolom az embereknek is, hogy legyenek óvatosak.

- Vajon nem kéne a rendőrséget értesíteni, hogy ezek a gazfickók visszatértek? - érdeklődött Ben Raddle.

- Remélem, már értesültek róla - vélte Lorique. - Azért nem ártana még egy sürgönyt meneszteni Fort Cudahyba, hogy megelőzzünk minden erőszakoskodást.

- Istenemre! - kiáltott fel Summy Skim nála szokatlan élénkséggel. - Engedelmetekkel kijelentem: gyávák vagytok! Ha ez az alak nem fér majd a bőrébe, lesz aki észhez térítse.

- Helyes! - értett egyet Ben Raddle. - De mi értelme volna Summykám, hogy hírbe keveredj egy ilyen alakkal?

- Van vele egy régi elszámolásom, Ben.

- Úgy emlékszem, az az elszámolás már megtörtént, még hozzá a te javadra - ellenkezett Ben Raddle, aki semmiképpen sem akarta, hogy bátyja valami bajba keveredjék. - Az természetes, hogy megvédtél egy hölgyet, még természetesebb, hogy ezt a Huntert megtanítottad kesztyűbe dudálni. Én is így tettem volna; de itt, ahol az egész claim személyzetének biztonsága forog kockán, ez már a rendőrség dolga...

- És ha a füle botját sem mozdítja? - vitatkozott tovább Summy Skim, aki semmiképpen sem akart meghátrálni.

- Vagyis, ha nem lépne közbe? Akkor, Skim úr, majd megvédjük mi magunkat, és biztosíthatom, hogy az embereink nem hátrálnak majd meg - szólt közbe a munkavezető.

- Csakhogy mi nem azért jöttünk, hogy ezt a tartományt megtisztítsuk az errefelé koslató gazemberektől - szólt közbe Ben Raddle -, azért jöttünk, hogy...

- ...eladjuk a claimet - zárta be a vitát Summy Skim, aki mindegyre visszatért erre a kérdésre, különösen olyankor, ha egyébként is kezdett méregbe gurulni. - Mondja csak, Lorique, mit hallott a határkiigazító bizottságról?

- Azt beszélük, hogy valahol délen, az Elie-hegy lábánál dolgoznak - válaszolta a munkavezető.

- Akkor messze vannak még attól, hogy a szemünk elé kerüljenek.

- Bizony messze. Még Skagwayen is túl...

- Átkozott ország! - kiáltott fel Summy Skim.

- Tudod mit, Summykám - veregette meg bátyja vállát Ben Raddle -, csillapodj le. Hívjad Nelutót, aki minden bizonnyal már ég a vágytól, hogy vadászhaszon veled egy jót, s hozzatok vacsorára valami finom kis pecsenyének valót. Közben mi itt rángatjuk a rockert, hogy azért mi is csináljunk valamit.

- Mit lehessen tudni - dörmögte a munkavezető. - Velünk miért ne eshetne meg, ami 1897 októberében Earvay ezredessel megesett a Cripple Creek mentén?

- Miért? Mi történt azzal a maga ezredesével? - kellenkedett Summy Skim.

- A claimjén, alig hét láb mélységben, százezer dolláros bonanzára bukkant.

- Áh! - legyintett Summy kételkedve.

- Vedd a puskát, Summy - figyelmeztette Ben Raddle -, legjobb lesz, ha estig vadászol, de őrizkedj a medvéktől!

Jobb híján Summy Skim el is indult vadászni. Nelutóval felkapaszkodtak a domboldalon, és negyedóra múlva már visszhangzottak az első puskalövések. Ben Raddle is munkához látott, de előbb figyelmeztette a munkásait, hogy kerüljenek minden kötekedést a 131-es claim embereivel. A nap minden kötekedés nélkül el is telt, a két claim dolgozó került minden összeütközést.

Summy Skim távollétében, aki lehet, hogy nem türtőztette volna magát, Ben Raddle-nak alkalma nyílt megpillantani Huntert és Malonét. Amíg a bizottság másképpen nem határoz, a határvonal egy mély vízmosás alján húzódik dél felé. A házikó, amelyben a két texasi tanyázott, ikertestvére lehetett volna a Lorique házacskaájának, és a vízmosás nyugati oldalán állott. Ben Raddle a szobája ablakából figyelhette Huntert és társát, amint jöttek-mentek a 131-es claimen. Anélkül, hogy azt a látszatot keltette volna, mintha leskelődnék szomszédai után, de anélkül, hogy rejtőznék előlük, a ház egyik földszinti ablakkeretének támaszkodott.

Hunter és Malone elérkezett a választóvonalat jelölő cölöpig. Közben valamiről élénken vitatkoztak. Miután tekintetüket többször is végigjártatták a patak vizén, azt nézegették, hogy odaát, a másik claimen hogyan megy a munka, majd néhány lépést tettek a vízmosás irányában. Kétségtelenül igen rossz hangulatban voltak, a 131-es claim ugyanis elejétől fogva sovány hozamúnak bizonyult, miközben a szomszédaiké egyre jobban jövedelmezett.

Hunter és Malone ott lépkedett a vízmosás mentén; a házacskával szemben megálltak. Ekkor megpillantották Ben Raddle-t, aki látszólag észre sem vette őket.

Pedig nagyon jól látta, hogy feléje mutogatnak, és fenyegető mozdulataikkal magukra akarják vonni a figyelmét. Ő azonban nagyon helyesen, figyelemre sem méltatta kihívó viselkedésüket, de miután azok ketten továbbálltak, nyugodt léptekkel Loriquehoz ballagott, aki éppen a rockernél serénykedett.

- Láta őket, Raddle úr? - nézett Benre.

- Láttam, Lorique, de az arcátlanságukkal engem ugyan ki nem hoznak a sodromból.

- Úgy gondolom, hogy Skim úr esetleg nem lesz ilyen béketűrő...

- Neki is türtőztetnie kell magát - jelentette ki Ben Raddle. Úgy kell tennünk, mintha észre sem vennénk ezeket a fickókat.

A következő napok baj nélkül teltek el. Summy Skim öccse biztatására reggel elment vadászni az indiánnal, és csak késő délután tértek vissza. Mégis egyre nehezebb volt visszatartani a kanadai és az amerikai munkásokat, hogy öltre ne menjenek. Egyre közelebb dolgoztak a két claim közötti választóvonalat jelölő cölöpökhöz. Már nem volt messze az a pillanat, amelyről a munkavezető azt mondta: „- Majd ha csákány a csákánnyal, kapa a kapával összekoccan”. Igen, akkor akár a legkisebb nézeteltérésből is vita, a vitából veszekedés, a veszekedésből kötekedés támadhat, amely aztán verekedéssé fajulhat. Ha ráadásul az embereket még uszítják is, ugyan ki lesz majd képes fékentartani őket? És ha Hunter és Malone megpróbálja a határ menti amerikai claimeket is ellenük hangolni? Effajta gazemberektől bármi kitelik. Akkor pedig a Fort Cudahy-i rendőrség is képtelen lesz a rendet helyreállítani.

A következő negyvennyolc órában a két texasi nem mutatkozott. Talán ezalatt bejárták a különböző aranymosó helyeket a Forty Miles Creek alaszakai partvidékén. Távollétük alatt, habár előfordult kisebb szóváltás a két claim munkásai között, de komolyabb nézeteltérés nem volt.

Mivel az időjárás kedvezőtlenre fordult, Summy a következő három napot nem szentelhette kedvenc foglalatosságának. Az eső néha záporozva ömlött, s ilyenkor menedéket csak a ház nyújtott. Ilyen körülmények között az aranymosást is csak ügyel-bajjal lehetett folytatni: az aknák színültig megteltek s a belőlük kibugyogó iszap vastag rétegben borította el a claimet, annyira, hogy térdig kellett gázolni a latyakban.

A munkára alkalmatlan időt arra használták, hogy a kimosott aranyport megmérték és zsákokba kötözték. A 129-es az elmúlt tizenöt napban valamivel kevesebbet hozott. De azért ezt a küldeményt sem fogják tízezer dollár alatt értékelni Dawsonban.

Viszont a Jane Edgerton eredményei egyre javultak. Minden nap nagyobb hasznót hajtott, mint az előző; így aztán a Ben és Summy tízezer dollárjához ő még tizenkétezer dollár értékű aranyport tett.

A munkálatokat csak *augusztus 3-án* délután folytathatták. Esős reggel után a délkeleti szél elűzte a fellegeket, és az ég kitisztult. De számolni kellett azzal is, hogy ezen a vidéken gyakoriak a szörnyű, nagy károkat okozó viharok, s egy szép napon rájuk törhet egy ilyen égszakadás.

Ezen a napon a texasiak visszatértek a kirándulásról. Azonnal bebújtak a házikójukba, és *augusztus 4-én* reggelig egyáltalán nem mutatkoztak. Summy Skim az idő jobbrafordulását ismét csak vadászásra használta. Arra lejjebb a folyó völgyében néhány medvét jeleztek, ő pedig égett a vágytól, hogy az egyébként félelmes tenyeres-talpas komákkal szemtől szembe kerülhessen. Igaz, nem itt és most próbálkozott velük először. Green Valley rengetegeiben már ugyancsak sok medve „ajándékozta” neki a bőrét egy-egy golyóért cserébe.

Ezen a napon Lorique igen szerencsésen forgatta az ásót. Éppen gödröt ásott a claim szélén, amikor akkora aranyrögre bukkant, amely legalább negyvenezer dollárt ért, ami francia pénzben kétszázezer frankot jelent.

A munkavezető nem bírta türtőztetni magát, és rikoltozni kezdett, ahogy a torkán kifért.

Ben Raddle és a munkásai nyomban odaszaladtak, és hatalmas örömrivalgásban törtek ki, mikor a kvarckőbe ágyazott, diónyi aranyrögöt megpillantották.

A 131-es claimen nem volt nehéz rájönni, hogy mi a nagy örömujjongás oka. Az ottaniakból hirtelen kirobbant a düh, amelyet némileg indokolt, hogy az amerikai aranyásók már jó ideje nem bukkantak kiadósabb aranyrétegre és a termelés lassacskán kezdett ráfizetessé válni.

Aztán felhangzott egy hang, a Hunteré:

- Mi az, már csak ezeknek a Far West környéki prérikutyáknak terem itt arany? - ordította magából kikelve.

Így „tisztelgette” a kanadaiakat.

Ben Raddle jól hallotta a sértegetéseket. Mivel mindenáron meg akarta őrizni a nyugalma, meglegedett annyival, hogy hátat fordított a durva fickónak, és lekicsinylőleg megvonta a vállát.

- Hé - ordított ismét a texasi -, magával beszélek, montreali uraság!

Ben Raddle uralkodott magán, és erre sem válaszolt.

- Elvégre nem tarthat vissza?!... - ordította Hunter.

S már-már készült volna átlépni a határvonalat, hogy rárontson Ben Raddle-re, de Malone útját állta. A két claim munkásai összesereglettek a határ egyik és másik oldalán, s öklüket rázva, kiáltozva fenyegetőztek. Világosan látszott, hogy az összetűzést már nem lehet sokáig elkerülni.

Este Summy Skim boldogan érkezett haza, mert minden veszély nélkül végre leterített egy medvét, és részletesen el is mesélte vadászkalandját. Ben Raddle egy szót sem szólt arról, ami a nap folyamán történt, s vacsora után mindketten visszavonultak a szobájukba, ahol Summy a vadászok mély, üdítő álmába merült.

De lehetett-e remélni, hogy az aznapi összetűzésnek nem lesz folytatása? Hogy Hunter és Malone ne keresné többé az alkalmat, hogy belekössön Ben Raddle-be, és embereiket ne uszítanák a 129-es munkásaira? Bármilyen bekövetkezhetett, hiszen másnap a munkások találkozni fognak a két claim közötti választóvonalon...

Ráadásul, öccse bosszúságára, aznap Summy Skim se ment vadászni. Nyomott idő volt, és délkelet felől sötét felhők gyülekeztek az ég alján. Biztos, hogy kitör a vihar, akkor pedig tanácsosabb otthon ülni.

Délelőtt mosták a homokot, s közben egy csoport Lorique vezetésével folytatta az ásást majdnem a két birtokot elválasztó vonalig.

Délig nem mutatkozott semmi zűrzavar. Igaz, az amerikaiak egy-egy kötekedő szót át-átkiáltottak, amelyre a kanadaiak hol keményebben, hol csak hetykén meg is válaszoltak. De mivel az időnkénti szóváltáson túl semmi más nem történt, a munkavezetőknek nem kellett egyszer sem közbelépniük.

Sajnos, az ebédszünet után minden másképpen alakult. Hunter és Malone ide-oda járkáltak a claimjükön, miközben Summy Skim és Ben Raddle hasonlóképpen cselekedtek a határ másik oldalán.

- Nézd csak - szólt Summy Skim Ben Raddle-hez -, ezek végleg visszajöttek... Én mostanig még nem láttam őket... Hát te, Ben?

- Én igen... tegnap is... - dörmögte Ben Raddle elég közömbösen. - Tégy úgy, mint én. Rájuk se nézz!

- De ők úgy nézegetnek errefelé, hogy az nekem sehogy sem tetszik.

- Számba se vedd őket Summykám.

A texasiak közelebb jöttek. De csak gúnyos pillantásokkal méregették a két unokafivért, anélkül, hogy szokásuk szerint, szidalmaztak volna valakit, miért is Summy Skim úgy tehetett, hogy észre sem veszi őket.

Közben a munkások csak ástak, ástak szorosan a claimeket elválasztó vonal mentén, forgatták a földet, szállították az iszapot a rockerekhez és a szitákhoz. Majdhogy egymáshoz nem értek, de a lapátjaik nyele, akarva akaratlan, minden pillanatban összekoppant.

Délután öt óráig ezt senki sem kifogásolta, de akkor nagy kiáltozás támadt. Ben és Summy a 129-esen, Hunter és Malone a másik oldalon a választóvonalhoz futottak, s ott szemtől szembe találkoztak.

Mindkét oldalon megállt a munka, és a munkások diadalmasan rikoltoztak. Végre ráakadtak a zsákra, a bonanzára! A mosásra elhordott homok bizonyos ideje már mind egyik, mind másik oldalon több mint száz dollárt jövedelmezett, és íme, most a gödör fenekén ott az igazi nagy rög, amely legalább kétezer dollárt ér, s amelyre a két szemben álló munkavezető egyszerre tette rá a lábát.

- A miénk! - kiáltotta a lélekszakadva odaérkező Hunter.

- Nem, a miénk! A miénk ám! - ellenkezett Lorique, s el nem mozdult volna a világ kincséért.

- A tiéd, rühös kutya?! Nézz inkább a cölöpökre, hogy lásd, az én birtokomra tetted a lábad!

A munkavezető a legközelebbi cövekre nézett, s látta, hogy a munka lendületében csakugyan átlépte a választóvonalat, s szomorúan ugyan, de már készült otthagyni a leletet. Ben Raddle azonban megállította, és nyugodtan így szólt:

- Lorique, maga csak azért lépte át a határt, mert az éjszaka azt errébb hozták. Akárki láthatja, hogy a cölöpök nincsenek egyenes vonalban, és hogy ezeket itten több mint egy méterrel keletebbre helyezték.

Így volt biza. Az egyenes cölöpsor itt valóban megtört, és kelet felé kitért, megcsonkítva a 129-es claimet.

- Tolvaj! - kiáltotta Lorique a Hunter szemébe.

- Te vagy tolvaj! - üvöltötte az, és rárontott a kanadaira, akit a nem várt támadás feldöntött.

Summy Skim a munkavezetőjük segítségére sietett, akit a texasi földre szorítva tartott. Ben Raddle a nyomába szökkent és mellen ragadta Malonét, aki maga is be akart avatkozni a küzdelembe. A következő pillanatban Lorique talpra ugrott és Hunter hengeredett fel, s került alulra.

Erre kitört az általános verekedés. A csákányok, ásók, amelyeket acélos karok forgattak, veszedelmes fegyverekké váltak. Hamarosan talán vér is folyt, s talán emberhalál is bekövetkezett volna, ha hirtelen fel nem tűnik a Forty Miles Creek ama vidékén egy nagy létszámú rendőrajárőr.

Annak az ötven férfinak köszönhetően a zavargásnak hamarosan vége szakadt.

Először Ben szólalhatott meg, mert Hunter fuldokolt a dühtől:

- Mi joga kisebbsítették meg a mi tulajdonunkat? - kérdezte keményen.
- A tulajdona? - üvöltötte Hunter. - Legyen a magáé!... Úgyse sokáig örül majd neki...
- Próbálja csak meg elvenni - szorította ökölbe a kezét Summy.
- Ó, magával még el kell számolnom! - tajtékozott Hunter.
- Lehet. Amikor óhajtja - udvariaskodott Summy Skim.
- Amikor óhajtom?... Jól van!

Hunter hirtelen elnémult. Jane Edgerton, nyomában Patrickkel, napi munkájuk végeztével, mint minden este, e percben érkezett a 129-es claimre. A lány csodálkozva odasietett a határ két oldalán háborgó emberekhez. Hunter azonnal megismerte.

- Úgy?! - mondta vigyorogva. - Most már értem! A nők védelmező lovagja a saját érdekében vitézkedett.

- Gyalázatos, gyáva alak! - hördült fel Summy.

- Én, gyáva!?...

- Az, gyáva - ismételte meg Summy Skim, akit elöntött a vakgyűlölet -, gyáva ahhoz, hogy elégtételt adjon egy férfinak!

- Majd megmutatom én neked! - üvöltötte Hunter. - Találkozunk mi még!

- Amikor óhajtja - hajolt meg Summy gúnyosan. - Akár holnap.

- Jó, legyen holnap! - mondta Hunter.

A rendőrök helyére rakták az elmozdított cöveket, az aranyásók pedig visszaszállingóztak, kiki a maga claimjére. De Lorique magához vette a győzelem jelvényét: az értékes aranyrögöt, amely miatt az összetűzés kirobbant.

- Summykám, te mégsem verekedhetsz meg egy ilyen gazemberrel - mondta Ben Raddle az unokabátyjának, miután visszavonultak a házukba.

- És én mégis megteszem, Ben.

- Nem, Summy, ilyet nem tehetsz.

- Mondtam már, hogy megteszem, s ha sikerül golyót röpítenem a fejébe, ez lesz életem legsikeresebb vadászata, pedig a zsákmány csak egy undok dúvad.

Ben Raddle hiába erőlködött, nem sikerült meggyőznie a bátyját. De mivel mégiscsak le akarta beszélni valahogy, Jane Edgertont hívta segítségül.

- Jane kisasszony!... - mondta Summy. - Ha nem tenném másért, csak önért, akkor is meg kellene tennem. Hunter felismerte önt, és bizonyos, hogy a nyomába fog szegődni.

- Skim úr, egyáltalán nem érzem szükségét, hogy valaki megvédelmezzen - jelentette ki Jane, és apró termetét jól kihúzta.

- Hagyjanak már békén! - jött ki a sodrából Summy. - Nem látják, már eléggé megöregedtem ahhoz, hogy magam döntsem el, mi a teendőm? Most például tudják, mit teszek?

- Ugyan mit?

- Enni fogok, és annyi... - jelentette ki Summy Skim, és olyan keményen vetette magát a székbe, hogy az menten darabokra tört alatta.

Azonban egy váratlan szerencsétlenség megakadályozta, vagy legalábbis elodázta az események kibontakozását.

A nap folyamán az idő egyre nyomottabbá vált. Hét óra felé a villamos feszültséggel terhes légkört villámok hasogatták, és északkeleten hatalmasakat dörrent az ég.

Délután a Forty Miles Creek mentén néhány claim területén aggasztó jelek mutatkoztak: a talaj meg-megremegett, s olyankor a mélyből elnyújtott morgás hallatszott, a kiásott aknákból pedig kénes gőzök szálltak föl. Úgy látszott, számítani lehet arra, hogy Pluto isten fitogtatni fogja az erejét.

Fél tizenegy körül a 129-es claimen a házacska lakói éppen lefekvéshez készülődtek, mikor néhány erős rázkódás után az épület repedezni kezdett.

- Földrengés! - kiáltotta Lorique.

Alighogy ez a kiáltás elhangzott, érezték, hogy az épület összedől, mintha alapjait egyszerűen kirántották volna alóla.

Csak nagy üggyel-bajjal, de szerencsére épen másztak elő a romok alól.

De milyen látvány fogadta őket! A claim egész felszíne már eltűnt a harsogva áradó hullámok alatt. A folyó elhagyta a medrét, és azt a részt borította el, ahol eddig a termelés folyt; ott kezdett új medret alakítani magának.

Mindenfelől fájdalmas, kétségbeesett kiáltások hallatszottak. A munkások, akiket földbe ásott kunyhóikban ért az áradat, futva próbáltak menekülni a rohanó víz elől. A gyökerestől kitépett fákat gyorsvonat sebességével vitte az áradat.

A rohanó ár már oda is ért, ahol az összeomlott házacska állt. Pár pillanat alatt derékig ért a víz.

- Meneküljünk! - kiáltotta Summy Skim, ölbe kapta Jane-t, és kapaszkodni kezdett fel a domboldalon.

Abban a pillanatban egy nyárfa nekivágódott Ben Raddle-nek, és az erős ütéstől eltörött a lábszárcsontja. Lorique, majd Neluto is segítségére sietett, de az áradat mindkettőjüket elsodorta. Mindhárman ott vesztek volna, de szerencsére Patrick észrevette a veszedelmet. S mivel Summy visszatért, hogy unokaöccsét a hátára vegye, az óriás egyik kezével a munkavezetőt, a másikkal Nelutót ragadta meg, s mint valami szikla, keményen szembeszegült a megvadult hullámokkal, és kivonszolta őket az örvénylő áradatból.

Pillanatok alatt valamennyien túl voltak minden veszélyen, s leszámítva Ben Raddle lábtörését, semmi bajuk sem esett. A fel-fellobbanó ég alatt alkalmuk volt körültekinteni a szörnyű pusztuláson.

A házacska eltűnt, s vele együtt az arany is, amelyet a két unokafivér és Jane Edgerton összegyűjtött. A domb lába alatt, amelyen a lány minden reggel és esténként átaljött, minden alaposan megváltozott. Ott most zúgva-bögve hatalmas víztömeg robogott át, amely a Forty Miles Creek egykori jobb partját a határon innen és túl több mint egy kilométer szélességben elöntötte. A szomszédos húsz birtokkal együtt a Ben és Summy, valamint a Jane Edgerton claimjét is elnyelte a tíz méternél mélyebb fékevesztett áradat. Josias Lacoste örökösei hiába utaztak ezer kilométereket, hogy minél jobban értékesítsék a 129-es claimet, örökségük immár örökre semmivé lett. A 129-es claim többé nem létezett.

MÁSODIK RÉSZ

1. Tél Klondike-ban

Az egyébként eléggé kis területre kiterjedő földrengés mindent felforgatott Klondike-nak a határ és a Yukon folyó közé eső részében, amelyen a Forty Miles Creek középső szakasza áthaladt.

Az igazat megvallva Klondike tartományban nemigen észlelnek földrengéseket. Pedig talaját kvarcsziklák és egyéb vulkanikus kőzetek alkotják, ami arra utal, hogy Pluto erői kezdetben is gyakran működtek, és ezek az erők, ha ma már szunnyadnak is, azért néha szokatlan heves-séggel fel-feltámadnak. Sőt, mi több: a Sziklás-hegység láncolatában, amely az Északi Sark-kör közelében kezdődik, jó néhány olyan vulkanikus hegy található, amelyről nem lehet tudni, hogy valóban kialudt-e már.

Igaz ugyan, hogy a földrengésektől és vulkáni kitörésektől ezen a vidéken kevésbé kell tartani, de nem mondható el ugyanez az áradásokról, amelyek a folyók szintjének váratlan emelkedéséből támadnak.

Dawson City sem szokta megúszni szárazon; a hidat, amely a várost a Klondike City nevű városnegyeddel összeköti, már számtalanszor elvitte a víz. Ez alkalommal a Forty Miles Creek környéke két okból is súlyosan károsodott. A földrengés következtében a határ mindkét oldalán a claimek mind összeomlottak. Ráadásul rájuk zúdult az áradat, a víz elöntött mindent, s ez bármilyen munka folytatását lehetetlenné tette.

Az első napon nehéz lett volna felmérni a kárt. Az egész vidék mély sötétségbe borult. Csak másnap derülhetett ki, vajon a kunyhók, kalibák és a házak mind összeomlottak-e, az aranyásók kivétel nélkül hajléktalanok maradtak-e, s vajon mekkora volt a sebesültek száma, illetőleg azoké, akik az omladékok alatt lelték halálukat, vagy a vízbe fűltek. Majd ha felméri a katasztrófa nagyságát, az is kiderül, hogy a már idetelepedett, de a lelőhelyeken szétszórva lakó sokaságnak nem kell-e végleg elhagynia a vidéket.

Mindenesetre a Forty Miles Creek teljesen elöntötte a jobb partján művelt lelőhelyeket, s úgy tűnt, hogy ezáltal helyrehozhatatlan károkat okozott.

A föld alatti erők hatására a folyó medre a part szintjéig emelkedett. A víz ilyenformán nem csak időlegesen öntötte el a jobb partot. Ilyen körülmények mellett az öt-hat láb mélyen vízzel borított területeken, ahol a vizet nincs hova elvezetni, miként is lehetne megkezdeni a földmunkákat?

Mily rettegések és izgalmak közt töltötték el az éjszakát a katasztrófa sújtotta szerencsétlen emberek! Menedék sehol, a vihar pedig hajnali öt óráig tombolt. A villám mindegyre becsapott a nyír- és nyárerdőkbe, ahol az aranyásók családotul meghúzták magukat. Közben a jeges zápor szakadatlanul verte őket. Ha a marton felkapaszkodó Lorique nem fedez fel egy kis barlangodút, ahova Summy Skimmel felcipeltek Ben Raddle-t, a sebesültnek sem lett volna hol meghúzódnia.

Könnyű elképzelni, hogy az unokafivérek micsoda gondolatok közt őrlődtek. Lám, ezért kellett ezt a hosszú, keserves utat megtenniük, hogy egy ilyen katasztrófa áldozatául essenek! Minden munkájuk kárba veszett! Az örökségük semmivé vált, még az sem maradt meg, amit az elmúlt hetek alatt kitermeltek belőle. Az aranyból, amelyet nekik és szerencsétlen társnőjüknek sikerült összegyűjteniük, egy szemernyit sem menthettek meg. Miután a ház össze-

omlott, az ár elsepert mindent. Attól semmit sem vehettek vissza, immár minden aranyuk ott sodródik a lefele hömpölygő hullámokkal.

Miután a vihar csillapodott, Ben Raddle-t Jane Edgerton gondjaira bízta, és a művezető Summy Skimmel rövid időre elhagyta a barlangocskát, hogy számot vessenek a katasztrófa nagyságával. A 129-es claimhez hasonlóan a 127/b és a 131-es is víz alá került. A határkérdés magától megoldódott. Most már mindegy, hogy a 141-ik délkör nyugatabbra vagy keletebbre húzódik, s immár semmi jelentősége annak, hogy az itteni claimek Kanadához vagy Alaszkához tartoznak-e? A szélesen áradó folyó elborított mindent.

Ami a földrengés áldozatait illeti, azok számát majd a vizsgálat állapítja meg. A földrengés és az árvíz minden bizonnyal sok családot a kalibákban és a kunyhókban ért, s féltő volt, hogy nagyobb részüknek nem maradt ideje elmenekülni, s kegyetlenül odapusztult.

Bár a mérnök eltörte a lábát, Ben Raddle, Summy Skim, Lorique és Jane Edgerton csodával határos módon megmenekült. Most már csak minél hamarabb valami szállító alkalmatosságot kell keríteniük Dawson Cityig.

Persze már senki sem beszélt a Hunter-Skim ügyről. A másnapi párharc kérdése magától elesett. Az ellenfeleket - akik talán az életben többé nem látják egymást - most más gondok gyötörték.

De különben is, mikor a felhők eloszlottak, és a nap ismét felragyogott a dráma színtere felett, a texasiakat sehol sem lehetett megpillantani. A háznak, amely a horhos mellett állott, ott ahol most a medrét elhagyó Forty Miles Creek hullámozott, nyoma sem maradt. A claim területén lévő felszerelési tárgyak: a sziták, a csatornák és a szivattyúk mind-mind eltűntek. A kiáradt víz sebesen zúdult lefelé, hiszen az éjszakai zivatar megnövelte hozamát, szintje a szélesebb meder ellenére sem apadt.

Vajon a két texasi s az embereik megúszták ép bőrrel ezt a katasztrófát, vagy őket is az áldozatok közé kell számítani? Erről mit sem lehetett tudni, de az igazat megvallva, emiatt Summy Skim egy cseppet sem nyugtalankodott. Ő most már csak azzal törődött, hogy Ben Raddle-t minél hamarabb Dawson Citybe vigye, ahol kellő ápolásban részesülhet s megvárhatja, amíg talpra áll, hogy aztán - ha lesz még rá idő - nekivágjanak a Skagway-Vancouver-i útnak, s így minél előbb Montrealba érjenek. Sem neki, sem Ben Raddle-nak már semmi oka nem lehet, hogy itt vesztegessen az idejét. Az 129-es claimre, most hogy mélyen a víz alá került, már úgysem találhatnak vevőt. Így aztán az lesz a legokosabb, ha minél előbb hátat fordítanak ennek az átkozott vidéknek, amelyre ép eszű embernek sohasem kellene betennie a lábát, amint azt Summy Skim, nem éppen jogtalanul, már annyiszor kijelentette.

De vajon hazaindulhatnak-e hamarosan? Vajon Ben Raddle felgyógyulása nem igényel-e napokat, heteket, vagy akár hónapokat is?

Nemsokára elmúlik augusztus első fele. A hónap végére beköszönt a tél, amely ezen a szélességi fokon igen korai vendég, és elzárja a tóvidéken és a Chilkoot-hágón keresztül vezető utat. Nem sokkal azután már a Yukonon sem lehet hajózni, s az utolsó hajók előbb indulnak majd a folyó torkolata felé, hogysem Ben Raddle vállalkozhatna az útra.

Így aztán egy egész telet kell majd rostokolniuk Dawsonban. Holott semmitől sem viszolyogtak jobban, mint attól a kilátástól, hogy hét-nyolc hónapot ott trespedjenek Klondike-ban, eltemetkezve a hóban, az ötven, sőt hatvan fokos hidegben. Hogy ezt a csapást megpróbálják elkerülni, amilyen hamar csak lehet, Dawson Citybe kell érniük, hogy Pilcox doktorra bízassák a beteget, s megkérjék, állítsa őt talpra a legrövidebb idő alatt.

A betegszállítással ugyancsak meggyült volna a bajuk, de szerencsére Neluto a homokfutót teljesen ép állapotban megtalálta ott, ahol hagyta, a szárnyék alatt, mert odáig nem ért el a víz. A ló, mivel szabadon legelt, amikor a földrengés elkezdődött, elfutott, de az indiánnak sikerült elfognia és visszavezetnie gazdáihoz.

- Induljunk! - kiáltotta Summy Skim. - Ebben a pillanatban induljunk!

Ben Raddle megszorította a Summy Skim kezét.

- Szegény Summy - mondta -, megbocsátasz érte?... Ha tudnád, mennyire sajnálom, hogy ebbe a gyászos helyzetbe sodortalak!...

- Nem rólam van szó - válaszolta Summy morcosan -, hanem rólad!... Kérlek, hallgass rám, mert... Szóval Jane kisasszony, amennyire tudja bekötözi a lábad, aztán én és Patrick befektetünk a kocsiba, jó kicsi szénaderékaljra. Jane kisasszonnyal és Nelutóval együtt én is felülök. Lorique és Patrick jönnek, ahogy tudnak utánunk Dawson Citybe. Olyan gyorsan megyünk... izé... vagyis olyan lassan megyünk, amennyire csak lehet, hogy ne rázzon... Ha egyszer a kórházba érünk, vége a szenvedéseidnek, és Pilcox doktor csak ránéz, s már össze is forrtak a csontjaid... Csak ne nézegesse sokáig, hogy még a tél beállta előtt indulhassunk haza.

- Summy, kedves - válaszolta Ben Raddle -, előfordulhat, hogy a gyógyulásom több hónapig is elhúzódik; én megértem, hogy milyen türelmetlenül vágyol Montrealba... Miért ne indulhatnál egyedül haza?

- Nélküled, Ben?... Félrebeszélsz! Ide figyelj, fiú, inkább én is kitöröm az egyik lábamat!

Az úton mindegyre emberek bukkantak fel, akik más aranylelőhelyek felé igyekeztek, hogy ott keressenek munkát; a homokfutó ugyanis a Forty Miles Creek jobb partján haladt Fort Cudahy felé. A parton, azokon a claimeken, amelyeket nem öntött el az ár, élénk munka folyt. A claimek nagyobb részén azonban, bár nem álltak víz alatt, mégsem lehetett folytatni a kitermelést. A földrengés, amely a határtól elég messzire érezte a hatását, összeborogatott mindent, szétrombolta a felszereléseket, beomlasztotta az aknákat, kiforgatta a cövekeket, összedöntötte a házakat, s bizony gyászos képet kölcsönzött a tájnak. De azért errefelé a rombolás nem volt végzetes; jövőre újra lehet kezdeni a munkálatokat.

A kocsi csak lassan haladhatott, mert a hepehupák kegyetlen fájdalmat okoztak a sérültnek. Így aztán csak két nap múlva értek Fort Cudahy-ba.

Jóllehet Summy Skim mindent megtett, amit csak tudott, inkább ügyetlenül sürgölődött a beteg körül, és Ben Raddle bizony sajnálatraméltó helyzetben lett volna Jane Edgerton segítsége nélkül. A lány mindegyre kitalált valamit, hogy a törött láb jobban pihenjen, jobbnál jobb helyzetbe fektette, de főleg tudta, miként szóljon a beteghez, hogy jobb kedvre derítse.

Sajnos, sem ő, sem Summy nem értettek a törött csontok kezeléséhez. Ahhoz orvos kellett volna, de orvos sem Fort Cudahy-ban, sem Fort Reliance-ban - ahova újabb negyvennyolc óra múlva értek - nem volt.

Summy Skim nem ok nélkül aggódott. Vajon nem súlyosbodik unokaöccse állapota segítség hiányában? Ben Raddle viszont az egyre erősödő fájdalmat zokszó nélkül tűrte, nehogy Summyt még jobban nyugtalanítsa. De az tisztában volt a helyzettel, mert a mérnök a lázrohámok alatt fel-feljajdult.

Sietniök kellett tehát, hogy tűz-víz minél hamarabb a tartomány székhelyén legyenek.

Ben Raddle csak ott részesülhet szakszerű kezelésben és ápolásban. Végül *augusztus 16-án* délután, mikor a kocsi megállt a dawsoni kórház előtt, Summy Skim megkönnyebbülten felsóhajtott.

Edith Edgerton véletlenül éppen akkor valami szolgálati ügyben a kórház bejárata előtt tartózkodott. Csak rápillantott, s menten felismerte a beteget, és annyira megdöbben, hogy az arcából kifutott a vér, s ezt a környezete is észrevette. De bármennyire is felindult, érzelmeit egyetlen mozdulattal sem árulta el, legfeljebb azzal, hogy elfelejtette megölelni az unokahúgát. Nem sokat kérdezősködött, hanem azonnal megtette a szükséges intézkedéseket, hogy a beteg szenvedéseit enyhítse, aki a magas láz miatt már-már elveszítette az eszméjét. Utasításai szerint a beteget leemelték a kocsiról, és annyi hozzáértéssel vitték a kórházba, hogy az közben egyszer sem jajdult fel. Tíz perc múlva már a különszobában feküdt; a hófehér ágyneművel takart kórházi ágyban Ben Raddle nyugodtan aludhatott.

- Látja, Miss Edith, milyen igazam volt, amikor azt mondtam, hogy saját érdekünkben hozzuk magukat Dawson Citybe! mondta szomorúan Summy Skim.

- De mi történt Raddle úrral? - kérdezte Edith, anélkül, hogy válaszolt volna a Summy megjegyzésére.

Jane elbeszélte mindent, ami velük történt, s aminek a végeredményét Edith maga is láthatta.

Még be sem fejezte a történetet, amikor feltűnt Pilcox doktor, aki után Edith elküldött valakit.

A Forty Miles Creek mentén pusztító földrengés híre már néhány napja elért Dawson Citybe. Már azt is tudták, hogy a halottak és a sérültek száma harminc körül lehet. De Pilcox doktornak meg sem fordult a fejében, hogy a mérnököt is közéjük számítsa.

- Na nézzünk oda - kiáltott fel szokásos csevegő modorában -, ez bizony Raddle úr!... Méghozzá törött lábbal!

- Bizony, doktor, ő az - bólintott Summy Skim -, és szegény Ben szörnyen szenved.

- Igen... igen... Nem lesz semmi baja - folytatta az orvos. Szépen rendbe hozzuk a lábát!... Ehhez nem is kellene orvos, elég lenne egy csontkovács is. Elrendezzük, ahogy illik.

Ben Raddle egyszerű lábszárcsonttörést szenvedett, úgyhogy az orvos előbb ügyesen összeillesztette a csontokat, aztán a lábat szilárd sínek közé helyezte, hogy biztosítsa az elvált részek teljes mozdulatlanságát. Miközben tevékenykedett, szokása szerint be nem állt a szája.

- Kedves betegem, ön aztán elmondhatja, hogy kutya szerencséje van! Alapigazság: törd el a lábad, hogy megerősödjék! Most már olyan lábai lesznek, mint a rénszarvasnak vagy a szarvasnak... Pontosabban az egyik lába, de ha kívánja, esetleg eltöröm a másikat is.

- Ó, köszönöm! - suttogta Ben Raddle halvány mosollyal, mert közben visszanyerte az eszméjét.

- Csak ne zavartassa magát! - biztatta az orvos kedélyesen. - Állok rendelkezésére... Jó?... Vagy nem szánta rá magát?... Akkor kénytelen vagyok csak az egyiket meggyógyítani.

- És mennyi idő alatt gyógyulhat meg? - kérdezősködött Summy.

- Ó, egy hónap... hat hét... Skim úr, a csontot nem úgy forrasztják össze, mint két vörösen izzó vasat. Üllő és kalapács hiányában itt időre van szükség.

- Időre!... Időre!... - dohogta Summy Skim.

- Mit akar - válaszolta az orvos -, itt az anyatermészet működik, s amint tudja, az sohasem siet el a dologtól. Éppen ezért találták ki a türelmet.

Várni türelemmel - mi mást tehetett volna Summy Skim? Vagyis türelemmel és beletörődéssel szemlélje, hogy mielőtt Ben Raddle talpra állna, beköszönt a tél. Pedig még elképzelni is szörnyűség olyan világot, ahol a tél már szeptember első hetében megérkezik, és annyi havat, oly nagy hideget hoz, hogy kimozdulni sem lehet a házból. De amíg teljesen fel nem épül, hogyan bírná ki Ben Raddle a fáradságos utat át a Chilkoot-hágóján, hogy előbb Skagwaybe érjenek, majd pedig onnan Vancouverbe hajózzanak? Vagy inkább leereszkedjenek a Yukonon Saint-Michelig? Csakhogy az utolsó hajó tizenöt nap múlva indul, utána a vizek a jég rabságába kerülnek.

Nyomkereső pontosan *augusztus 20-ra* visszatért Dawson Citybe.

Bill Stellnek első dolga volt megtudni, vajon Ben Raddle és Summy Skim urak lebonyolították-e a 129-es claimmel kapcsolatos ügyletet, és felkészültek-e, hogy visszatérjenek Montrealba. E célból a kórházba ment, hogy Pilcox doktornál érdeklődjék.

Ugyancsak megdöbbsent, mikor megtudta, hogy Ben Raddle a kórház lakója, és legalább hat hétbe kerül, míg talpra áll.

- Bizony, Bill, látja, mire jutottunk! - sópáncodott Summy Skim. - Nemcsak hogy nem adtuk el a 129-es claimet, de az már nem is létezik, ráadásul el sem cserélhetjük ezt a szörnyűséges Klondike-ot egy barátságosabb vidékre.

Nyomkereső így értesült a Forty Miles Creek menti katasztrófáról, s arról, hogy ott Ben Raddle is megsérült.

- És ez nagy baj - fejezte be Summy Skim. - A 129-es elvesztése miatt könnyen megvigasztalódtunk volna. Pláne én, mert engem aztán sohasem érdekelt az a 129-es! Ott vigye el az ördög! Micsoda ötlete volt Josias bácsinak ilyesmibe verni a pénzét, s aztán reánk örökíteni azt a 129-est...

„Százhuszonkilences”... Ó, Summy Skim mily fitymálva ejtette ki a száján ezt az átkozott számot!

- Jaj, Nyomkereső, ha szegény Ben nem járt volna szerencsétlenül, most áldanám azt a földrengést! Hisz megszabadított volna kényelmetlen örökségünktől! Vége a claimnek! Vége az aranyásásnak! Véleményem szerint ezzel csak nyertünk volna.

- Tehát kénytelenek lesznek Dawson Cityben telelni? - szakította félbe Nyomkereső.

- Jobban mondván az Északi Sarkon - kesergett Summy Skim.

- Pedig én önökért jöttem...

- Nálunk nélkül megy el - válaszolta Summy Skim lesújtva.

Pár nap múlva, mikor Bill Stell felkereste a két kanadait, hogy búcsút vegyen tőlük, megígérte: amint beáll a tavasz, visszajön értük.

- Addig még nyolc hónap van! - sóhajtott fel Summy Skim.

Közben Ben Raddle gyógykezelése szépen haladt. Semmi szövődmény sem adódott, és Pilcox doktor nagyon meg volt elégedve. Páciensének lába - mondogatta - erősebb lesz, mint azelőtt volt, fölé majd kettővel is... „- Ha jól meggondoljuk, még hárommal is...” - tette hozzá.

Ami Ben Raddle-t illeti, ő aztán nyugodtan várta, hogy felépüljön. Edith gondos kezelése miatt ugyancsak könnyen megszokta a kórházi életet. Legfeljebb azt lehetett a szemére vetni, hogy túl igényes volt szelíd ápolónőjével szemben. Annak állandóan az ágya körül kellett időznie, és gyakran még pár perces szolgálati ügyben sem mert kimenni a szobából, mert attól

félt, hogy betege az ellen is tiltakozni fog. Azonban meg kell jegyeznünk, hogy e zsarnokság áldozata emiatt maga sem neheztelt. Szívesen belement ő is a vége-hossza nincs beszélgetésekbe, s igyekezett, hogy - míg a mérnök alszik - csodával határos módon eleget tegyen szolgálati kötelezettségeinek, nehogy a kórház többi betege hiányt szenvedjen amiatt, mert ő egyikük ápolására sokkal több időt áldoz.

Ám ha kettesben maradtak, akkor sem jutott eszükbe enyelegni. Mialatt unokabátyja, valahányszor kedvező volt az idő, a hűséges Nelutóval vadászni ment, Ben Raddle a Dawson Cityben keringő hírek után érdeklődött, azt tudakolta, milyen új aranylelő területeket fedeztek fel. A lány felolvasta neki a helyi lapokat: a *Yukon napját*, vagy az *Északi nap fényét*, vagy a *Klondike-i aranyrögöt*, s még néhány hasonlót. Igaz, a 129-es claim eltűnt, de vajon ez azt jelenti, hogy már nincs mit keresniök ebben a tartományban? Talán akad még valahol eladó claim, amelyet érdemes megszerezni és kitermelni. Egy szó mint száz: a Forty Miles Creek menti telepen a mérnök rákapott az ilyenfajta munkák ízére.

De óvakodott, hogy még kiforratlan elképzeléseiről Summy Skimmel szót váltson, mert attól tartott, bátyja nem tudná türtőztetni valóban jogos felháborodását. Ha viszont kettesben maradt Edithtel, neki elárulta titkos vágyait. A lányt nem törte le unokahúga kudarca, és nem vesztette el hitét a jövőben. Szívesen eldiskurált a mérnökkel egyik vagy másik aranyvidék előnyeiről. És a jövőt illetően komoly terveket szőttek. A sebláz már nem nagyon gyötörte Ben Raddle testét, annál inkább lelkét az aranyláz, s úgy látszott, ebből nem fog egykönnyen kigyógyulni. Csakhogy az ő láza nem pusztá nyereségvágyból fakadt. Hanem a felfedezők szenvedélyéből, a lélek ama törekvéséből, hogy megvalósítsa, amit merészen kigondolt.

Hogyne gyúlt volna fel a képzelete, mikor híre járta, hogy a Bonanza, az Eldorado és a Little Skookum vidékén újabbnál újabb claimeket nyitottak meg?

És azokban óránként száz dollárt érő aranyat is mostak! Máshol egyetlen húsz láb mély, négy láb széles aknából nyolcezer dollár értékű aranyat termeltek ki. Egy londoni társaság Bear és Dominion környékén két claimet egymillióhétsszázötvenezer frankért vásárolt meg. A 26-os számú Eldorado mellékit pedig kétmillióért bocsátották áruba, az ottani aranyásó munkások naponta hatvanezer frankot termeltek ki. És ott van a Dome, a Klondike River és az Indian River vízválasztójánál; Ogilvie úr, a kiváló szakember, nem előre megmondta, hogy a terület aranymezőinek összértéke eléri a százötven millió frankot?

E csaloika csodák ellenére Ben Raddle helyesen tenné, ha nem feledkezne meg arról a jó tanácsról, amelyet Dawson City lekipásztora adott egy bizonyos Ames Semiré nevű francia utazónak, amikor az elindult, hogy bejárja az említett aranytermő vidéket; a jó lelkész nem győzte eléggé hangsúlyozni: „- Mielőtt útnak indulna, jól teszi, ha nálunk, itt a kórházban előjegyeztet magának egy ágyat. Ha ugyanis utazgatásai közben esetleg önt is utoléri az aranyláz, nem bánja meg. Nyilván ön is talál majd néhány arany szemcsét, elvégre arany ezen a környéken mindenütt található, akkor pedig ön sem tudja majd abbahagyni, amíg az ereje tart. Végül biztosan felszed egy jó kis skorbutot vagy valami más kórságot. Én viszont évi kétszázötven frank ellenében biztosítom önnek a kórházi ágyat és az ingyenes orvosi kezelést. Mindenki vesz tőlem egy ilyen kötvényt. Tessék, ez az öné!”

Ami az ápolást illeti, Ben Raddle személyesen tapasztalhatta, hogy arra panasza nem lehet, attól akár jövő ilyenkor itt maradhatna. De vajon határtalan kalandvágya nem sodorja-e messze Dawson Citytől, olyan még feltáratlan tájakra, ahol máris új aranylelőhelyeket jeleztek?

Közben Summy Skim a rendőrségen érdeklődött a két texasi, Hunter és Malone után.

Látta őket valaki a Forty Miles Creek menti katasztrófa óta?

Nemleges választ kapott. Sem egyik, sem másik nem tért vissza Dawson Citybe, ahol egyébként botrányos életmódjuk már amúgy is elárulta volna jelenlétüket. Már régen feltűntek volna a mulatók környékén, a kártyabárlangokban és más olyan vigalmi helyeken, ahol ők szokták vinni a szót. Meglehet, hogy a Forty Miles Creek menti földrengésben ők is elpusztultak, s elvitte őket az ár. De talán mégsem! Azok közül, akik a 131-es claimen dolgoztak, senki sem mutatkozott Dawson Cityben; azt pedig mégsem lehetett feltételezni, hogy valamennyien a szerencsétlenség áldozataul estek; valószínűbb, hogy Hunter és Malone embereivel együtt ismét nekivágott a Circle City és Birch Creek környéki aranyvidékeknek, ahol valamikor megkezdték az aranyásást.

Október elején Ben Raddle már le tudott szállni az ágyból. Pilcox doktor nagyon büszke volt betege gyors felépülésére, amelyhez az ő tudása és Edith gondos ápolása egyenlő mértékben hozzájárult.

Jóllehet a mérnök talpra állt, egyelőre kímélnie kellett a lábát, és különben sem bírta volna ki az utat Dawson Citytől Skagwayig. Egyébként is már elkéstek az indulással, a télelői bőséges havazás már megkezdődött, a folyók kezdtek befagyni, közlekedni már sem a Yukonon, sem a tavakon nem lehetett. Az átlaghőmérséklet elérte a mínusz tizenöt fokot; nem sok volt már hátra addig, amikor ötven, sőt hatvan fokot mérnek.

Az unokafivérek a Front Streeten álló szállodában laktak és a French Royal Restaurantban étkeztek, de egyáltalán nem volt valami virágos jókedvük.

Egymással is keveset beszélgettek. Ám egyformán borús kedélyállapotuk ellenére is kiütközött a vérmérsékletük közti különbség.

Mikor Summy Skim a fejét csóváltgatva így szólt:

- Az egész históriából az a legbosszantóbb, hogy a tél beállta előtt nem hagyhattuk itt Dawson Cityt.

Ben Raddle erre így válaszolt:

- Annál sokkal bosszantóbb, hogy nem adtuk el a claimet még a katasztrófa előtt, de a legbosszantóbb, hogy nincs hol folytatnunk a kitermelést...

Ezek után, hogy ne bocsátkozzék értelmetlen vitába, Summy Skim vette a puskáját, hívta Nelutót, és elment vele a város környékére vadászni.

Eltelt még egy hónap, miközben a hőmérő higanyszála elképesztően ugrándozott. Hol leesett mínusz harminc-negyven fokra, hol felkúszott a zéró alatti tizenöt, vagy akár tíz fokra is, attól függően, hogy éppen milyen égtáj felől fújt a szél.

Egy hét alatt Ben Raddle egészségi állapota szépen javult. Nemsokára Summy kíséretében egyre nagyobb sétákra vállalkozott, s ezeken, mivel unokanővérét a szolgálati kötelesség visszatartotta, Jane Edgerton is részt vett. Akár a gyaloglást választották, akár meleg szőrmékbe bugyolálva szánon vágtak neki az útnak, a társaság egyformán örömet lelte e sétában, valahányszor az idő megfelelő volt.

Gyalog sétáltak *november 17-én* is hármasan, és mintegy mérföldnyire lehettek Dawson Citytől északra. Summy Skimnek szerencséje volt a vadászatban, és már épp készültek hazafelé, amikor Jane Edgerton hirtelen megtorpant, nagyot kiáltott, s egy ötvenméternyire álló fa irányába mutatott:

- Egy ember! Oda nézzenek!...

- Egy ember? - hüledezett Summy Skim.

Valóban, egy nyírfa tövében, a hóban egy férfi feküdt. Mozdulatlan volt. Halottnak látszott - feltehetően megfagyott, hiszen nagyon hideg volt.

Mindhárman odaszaladtak. A negyvenévesnek látszó férfi csukott szemmel feküdt, arca nagy szenvedésekről árulkodott. Még lélegzett, de oly gyengén, mint aki a halál markában van.

Ben Raddle természetes módon intézkedett:

- Summy, eredj - mondta határozottan -, eredj, és próbálj valami szállítóeszközt keríteni. Én megyek, hogy valamelyik közeli házból segítséget hozzak. Közben Jane kisasszony dörzsölje a szerencsétlent hóval és igyekezzon magához téríteni.

Eszerint cselekedett mindenki. Amint Ben Raddle elindult, Summy Skim is futásnak eredt Dawson irányába.

Jane, amint magára maradt az ismeretlennel, elkezdte erőteljesen dörzsölni, előbb az arcát, aztán kigombolta a vastag zubbonyát, hogy a vállát, mellét is elérje.

Akkor a zubbony zsebéből kiesett egy bőr irattárca, és mindenféle papírok hulltak ki belőle szerteszéjjel. Jane csak egy pillantást vetett rájuk, mégis az egyik különösen felkeltette a figyelmét. Négybe hajtogatott pergamenlap volt, amelynek a gyakori forgatástól berepedeztek a szélei. Amint szétteregette, látta, hogy az nem más, mint a tengerpart egyik szakaszáról készült térképvázlat; de minden közelebbi meghatározás helyett csak egy délkör és egy szélességi kör volt rajta látható, valamint egy nagy vörös kereszt, amely az ismeretlen part bizonyos pontját jelölte.

Jane összehajtogatta a térképet, és teljesen önkéntelenül zsebre tette, a többi papírt visszarakosgatta az irattárcába, aztán folytatta az élesztgetést. Egyébként nemsokára szemmel látható eredménnyel. A beteg megmozdult. Nemsokára rebegni kezdett a szeme, elkékült ajkai-val néhány érthetetlen szót mormolt, miközben előbb a melléhez nyúlt, majd erőteljesen megfogta Jane Edgerton kezét. A lány fölője hajolt, s mintha néhány összefüggéstelen szófoszlányt elkapott volna:

- Ott... - suttogta a haldokló. - Az irattárca... Önnek adom... Az aranyvulkán... Köszönöm... Magának... Az édesanyám...

Erre érkezett meg Ben Raddle, az út irányából pedig vágóban közeledő szán csilingelése hallatszott.

- Nézze, mit találtam - mondta Jane, s az irattárcát a mérnöknek nyújtotta.

Az irattárcában csak néhány levél volt, valamennyit Nantes-ból és Párizsból egy bizonyos Jacques Ledun úrnak címezték.

- Ez egy francia! - kiáltott fel Ben Raddle.

Pár perc múlva az ismét eszméletét veszített férfit felrakták a szánra, amelyet Summy hozott, és vágóban a dawsoni kórházba szállították.

2. Az aranyvulkán

A szán nemsokára a kórházba érkezett. A férfit ugyanabban a szobában helyezték el, ahol Ben Raddle is feküdt, amíg fel nem épült. Így aztán a betegnek nem kellett a mások közelségét is elszenvednie.

Ezt a kedvezményt Summy Skimnek köszönhette, aki igénybe vette a kórháznál lévő „magas összeköttetését”.

- Ez egy francia, azaz majdhogynem honfitársunk! - magyarázta Edith Edgertonnak. - Kérem, tegye meg érte is, amit Benért megtett, remélem Pilcox doktorral közösen őt is talpra állítják, akárcsak az öcsémet.

Az orvos hamarosan meg is jött új betegéhez. A francia nem nyerte vissza az eszméletét, a szeme be volt hunyva. Pilcox doktor megállapította, hogy a pulzusa nagyon gyenge és a beteg alig piheg. Viszont sérülésnek nyomát sem találta a nélkülözéstől és fáradtságtól szörnyen leromlott testen. Kétségtelen, hogy a szerencsétlen a kimerültségtől esett össze a fa alatt, ahol még akkor éjjel elpusztult volna, ha ott marad segítség nélkül.

- Ez az ember félig megfagyott - jelentette ki Pilcox doktor.

A beteget vastag takaróba bugyoláltatta, meleg vízzel telt palackokat rakott köréje, keményen dörzsöltette, hogy ismét helyreállítsa rendes vérkeringését. Megtett mindent, amit megtehetett... De hiábavalónak bizonyult minden fáradság, a beteg egyelőre nem tért magához.

Vajon visszatér még az élet ebbe a hóból felszedett haldoklóba? Pilcox doktor erre a kérdésre nem tudott válaszolni.

Jacques Ledun - így hívták az irattárcájában talált levelek címzettjét; egyébként valamennyi levelet az édesanyja írta. A legutolsót mintegy öt hónappal előbb Nantes-ban tették postára. Ezt a levelet az anya Klondike-ba, Dawson Citybe címezte a fiának. Kérte szépen, hogy válaszoljon rá, amit a fiú, lehet, hogy elmulasztott.

Ben és Summy elolvasták a leveleket, majd átnyújtották őket Jane és Edith Edgertonnak. Mindnyájan meg voltak hatva. A férfiaknak sikerült uralkodniuk az érzelmeiken, de a lányok minden lelkierejük ellenére könnyeztek. A sorok közül sugárzott a meleg anyai szeretet, szakadatlanul megismétlődő anyai tanácsok, dédelgetések, figyelmeztetések... Vigyázzon magára Jacques, és főleg jöjjön már haza, hagyja a meggazdagodás utáni hajsztát: ez volt a távoli anya óhaja, aki mit sem törődött a szegénységgel, csak azzal, hogy legyen kivel megosztania azt...

Mindenesetre ezek a levelek értékes felvilágosítást adtak címzettjük kilétéről. Ha meg talál halni, tudni fogják, hol értesítsék szegény édesanyját a lesújtó szerencsétlenségről.

A tíz levélből kiderült, hogy Jacques Ledun két éve hagyta el Európát. Nem utazott egyenesen Klondike-ba, hogy itt kezdje el az aranyásást. A levelek címezéséből kiderült, hogy előbb az ontarioi és a columbiai aranymezőkön próbált szerencsét. Aztán, kétségtelenül a csodálatos újsághírek nyomán, ő is a Dawson Citybe tartó aranyásók sokaságához csatlakozott. Egyébként úgy tűnt, hogy nem volt claimtulajdonos, mert az irattárcájában nem találtak tulajdonlevelet, sem más erre utaló iratot, csak az anyja leveleit, amelyet Benék el is olvastak.

Azaz, hogy volt még egy irat, de már nem a többi között a tárcában. Azt Jane Edgerton rejtette el, s neki eszébe sem jutott, hogy megmutassa Edithnek vagy barátainak. Csak este, lefekvés-kor ötlött eszébe a különös pergamenszelet, és miután meggyújtotta a lámpát, szinte csak kedvtelésből, mint valami rejtvénynek, próbált rájönni a nyitjára.

Valóban amolyan térképet tartott a kezében, mint ahogy első pillantásra is gondolta. A szabálytalanul meghúzott vonal alighanem az óceán egyik partszakaszát jelezte ott, ahol több ágra szakadva nagy folyam ömlik bele. A térkép tájolásából ítélve ez a nagy folyó északnyugat irányban folyik. Vajon a Yukon volna, vagy inkább mellékfolyója, a Klondike River? Nem, ez a feltételezés nem felelhet meg a valóságnak. A térkép szerkezetéből ítélve csakis az Északi-Jeges-óceánról lehet szó, olyan vidékről, amely az Északi Sarkkörön túl fekszik. A jel, a vörös kereszt pedig, amely Jane Edgerton figyelmét azonnal felkeltette, a 136° 15'-es délkör és egy számozatlan szélességi kör metszéspontját jelölte. Így hiába is próbált rájönni a kérdés nyitjára. A szélességi kör száma nélkül lehetetlen volt meghatározni, hogy Amerika mely vidékét ábrázolja a térkép; és főleg hol van a titokzatos vörös kereszttel jelölt földrajzi pont.

Bárhol is volt az a tartomány, vajon Jacques Ledun arrafelé tartott, vagy onnan tért vissza, amikor néhány kilométerre Dawson Citytől összeesett? Ezt talán soha nem tudja meg, ha a szerencsétlen francia nem tér magához, mielőtt a halál elragadná.

Kétségtelen, hogy ez a Jacques Ledun valami jobb családból származott. Erről tanúskodott anyja leveleinek választékos stílusa. Mennyi nélkülözésen, mennyi szenvedésen kellett át-
esnie, amíg odajutott, hogy itt érje el a vég egy kórházi ágyon!

Elmúlt néhány nap. Hiába részesült a leggondosabb ápolásban, Jacques Ledun állapota szinte semmit sem javult. A kérdésekre csupán egy-egy érthetetlen szót tudott kinyögni. Már-már kételkedni lehetett abban, hogy ésnél van-e.

- Félek - nyilatkozott erre vonatkozóan Pilcox doktor -, hogy betegünk elméjét károsodás érte. Ha kinyitja a szemét oly zavaros a tekintete, hogy az bizony meggondolkoztató.

- De javul-e a fizikai állapota? - kérdezte Summy Skim.

- Az talán még a tudatánál is gyengébb - jelentette ki az orvos.

Ha még Pilcox doktor is így nyilatkozott, aki mindig oly derűlátóan beszélt, akkor ez csakis azt jelenthette, hogy nem reménykedik Jacques Ledun felépülésében.

Ben Raddle és Summy Skim mégsem akart lemondani minden reményről. Arra gondoltak, hogy ki tudja, idővel csak beállhat valamelyes javulás. Ha Jacques Ledun nem is nyeri vissza teljesen az egészségét, de kitisztulhat az elméje, beszélhet, és esetleg válaszolni tud a kérdésekre is.

Néhány nap múlva úgy tűnt, mintha reményeik valóra válnának. Vajon Pilcox doktor túlságosan alábecsülte volna a gyógyító tudományát? Annyi bizonyos, hogy a javulás némi jelei kezdtek mutatkozni. Jacques Ledun eszméletlen időszakai mintha kevésbé lettek volna mélyek. A szemét hosszabb ideig tartotta nyitva, és kérdő tekintetét csodálkozva hordozta körbe a számára idegen szobában és a körülötte álló személyeken: az orvoson, Ben Raddle-en, Summy Skimen, Edith és Jane Edgertonon.

Hátha felépül a szerencsétlen!

Az orvos reménytelenül rázta a fejét. Őt nem csalta meg látszat. Ha az agya kitisztult, ez azt jelentette, hogy közeledik a vég. A nyiladozó szemek nemsokára örökre lecsukódnak. Ez az élet utolsó fellobbanása; az életé, amely hiába küzd a megsemmisüléssel.

Edith az ágy fölé hajolt, hogy megértse a szavakat, amelyeket Jacques Ledun akadozva épp hogy suttogott. A kérdésre, amelyet inkább megsejtett, mint megértett, a lány így válaszolt:

- Ön most kórházi szobában van.

- Hol? - kérdezte a beteg, és megpróbált felülni.

- Dawson Cityben... Hat napja az úton találták eszméletlenül... És ide hozták.

Jacques Ledun szeme lecsukódott egy pillanatra. Mintha az erőfeszítés kimerítette volna. Az orvos néhány csepp serkentőt adott neki, amely visszahozta arcára a pírt és ajkára a szót.

- Önök kicsodák?

- Kanadaiak vagyunk - válaszolta Summy Skim. - Majdnem franciák. Bízzon bennünk. Megmentjük önt.

A beteg elmosolyodott, és a párnájára roskadt. Minden bizsonnyal érezte, hogy közeledik a vég, mert a szeméből nagy cseppekben hullni kezdtek a könnyek, és végigfolytak sovány orcáján. Inkább hagyták, hogy pihenjen. De ott maradtak az ágya mellett, készen arra, hogy szóba álljanak vele, amint elég erőt gyűjt a beszélgetésre.

A következő két napon Jacques Ledun állapota se nem romlott, se nem javult. Ugyanolyan gyenge volt, és arra kellett gondolni, hogy állapotában már nem áll be javulás. De azért hosszú időközökben, erejét kímélve meg-megszólt és válaszolt egy-egy kérdésre, szinte várta, hogy szóljanak hozzá; érzett, hogy sok mondanivalója volna.

Lassacskán a világos perceiben elmondottakból, vagy az önkívületben kiejtett szavakból kezdtek megismerni a francia élettörténetét. Már csak életének egyes vonatkozásait fedte a titok homálya. Mit keresett Klondike-ban? Honnan jött és merre tartott, mikor Dawson közelében összeesett? Efelől semmit sem tudtak meg.

A negyvenkét éves Jacques Ledun olyan keménykötésű nantesi breton volt, akit ilyen nagy mértékben csak rendkívüli nélkülözések gyűrhettek le. Édesanyja egy pénzbevéltő özvegye volt, akit meggondolatlan spekulációi tönkretettek; az asszony még mindig abban a városban élt, ahol napról napra egyre kegyetlenebbül fenyegette a fojtogató ínség.

Jacques-ot már gyermekkorában vonzotta a tenger. De mivel súlyosan megbetegedett, épp amikor a Tengerészeti iskolába készült felvételizni, mindjárt első lépése nem sikerült ezen a pályán. Később, mivel a törvényesen előírt életkort meghaladta, kénytelen volt gyakornokként elhelyezkedni egy kereskedelmi hajón, de miután néhányszor megjárta Melbourne, India és San-Francisco kikötőit, kinevezték hosszú járatú kapitánynak. Mint ilyen, haditengerészeti segédszolgálatba lépett.

Három évig maradt ott, aztán belátta, hogy hacsak valami rendkívüli körülmény nem adódik, amikor egy jó tengerész kitüntetheti magát, őt, eltérően bajtársaitól, mivel nincs megfelelő képzettsége, soha elő nem léptetik; ezért lemondott, s a kereskedelmi tengerészetnél nézett állás után.

Parancsnoki állást nehezen lehetett találni, ezért megelégedett a másodtiszi beosztással egy vitorlás hajón, amely déli tengerekre készült.

Így telt el újabb négy esztendő. Betöltötte a huszonkilencedik életévét, mikor meghalt az édesapja, s özvegyét a nyomor szélén hagyta. Jacques Ledun hiába próbált kapitányi állást elérni. Mivel nem volt pénze, nem vásárolhatta meg annak a hajónak egy részét, amelyen kapitány kívánt lenni, pedig ez volt a szokás. Ezért aztán megmaradt másodtisztnek. Így viszont milyen

jövő elé nézett, és hogyan érthette el a jólétnek azt a szerény fokát, amelyet már csak édesanyja miatt is annyira szeretett volna elérni?

Hajóúttjai elvezették Ausztráliába és Kaliforniába is, ahova az arany annyi embert csábított. Persze ezek közül csak kevesen gazdagodtak meg, nagyobb részük tönkrement és elszegényedett. De őt a szerencsések példája elvakította, és úgy határozott, hogy az aranyásók oly sok veszélyt rejtegető útján próbálja ki a szerencsáját.

Akkoriban mindenki a kanadai lelőhelyek felé tekintgetett, pedig a klondike-i mesés aranymezők híre még el sem terjedt. Kanadának ugyanis más aranylelőhelyei is voltak, nem olyan távoli, könnyebben megközelíthető tájakon, ahol kedvezőbb körülmények között lehetett dolgozni, mert a munkát nem kellett megszakítani, mint a Yukon vidékén a kemény tél miatt. A „Király”-nak nevezett, legjelentősebb aranylelőhely két év leforgása alatt négymillióöttszáz ezer frank osztalékot biztosított a tulajdonosoknak. Jacques Ledun ennek a társaságnak a szolgálatába állott.

Igen ám, de aki megelégszik annyival, hogy munkaerejét, vagy szellemi képességét eladja, rendszerint szegény marad. A merész, de meggondolatlan francia hamar megszerezhető vagyonról álmódott, valami olyan szerencsés fordulatról, amely sem szárazon, sem vízen nemigen szokott bekövetkezni. Mint munkás vagy tisztviselő élethossziglan szegénységre volt ítélve.

Akkoriban sokat beszéltek a Yukon folyó vidékén tett felfedezésekről. Klondike most ugyanúgy elvakította a szerencsevadászokat, mint nemrég Kalifornia, Ausztrália és Transvaal. Az aranyásók tömege északnak vette útját. És Jacques Ledun is velük tartott.

Még Ontario aranylelőhelyein megismerkedett egy bizonyos Harry Brown nevű angol származású kanadaival. Mindkettőjüket ugyanazon célok lelkesítették, mindketten ugyanarra vágytak. Harry Brown rávette Jacques Ledunt, hogy mondja fel az állását, és vágjanak neki az ismeretlennek. Magukhoz vették kevés megtakarított pénzüket, és elindultak Dawson Citybe.

Elhatározták, hogy ez alkalommal saját maguk számlájára dolgoznak, de volt annyi eszük, hogy figyelmüket a kevésbé ismert vidékek felé fordítsák, s ne a Bonanza, az Eldorado, a Sixty Miles, vagy a Forty Miles környékére. Ezen a vidéken a claimek nemcsak nagyon drágák voltak, de a két barát tenyérnyi szabad területet sem talált volna. Tovább kellett menniök Alaszka vagy a domíniumok még északibb területeire, a Nagy Folyón túlra, a majdnem ismeretlen földekre, ahonnan néhány vakmerő aranyásó új, gazdag lelőhelyek hírét hozta. Oda kellett menniök, ahol előttük talán, még senki sem járt. Új, gazdátlan lelőhelyet kellett felfedezniök, amelyen a kitermelés az első foglалó joga.

Így tervezgetett Jacques Ledun és Harry Brown.

Miután megtakarított pénzükből csak tizenhét hónapig futotta költségeik fedezésére, azért - eszközök és munkások nélkül - merészen elhagyták Dawson Cityt, és az útközben elejtett vadak húásával táplálkozva behatoltak a Yukontól északra, az Északi Sarkkörön túl elterülő, újszólván ismeretlen tájakra.

A nyár éppen csak megkezdődött, mikor Jacques Ledun útnak indult, hat hónappal azelőtt, hogy Dawson City határában félholtan rátaláltak. Vajon meddig jutott a két vakmerő férfi? Elérték-e a földrész északi határát, az Északi-Jeges-óceán partját? És olyan iszonyú szenvedések árán találtak-e valamit? Egyikük állapotából ítélve aligha. Mert lám, a francia egyedül maradt. Amint visszatérőben voltak, a két bajtársat banditák támadták meg, s csak Jacques Ledunnek sikerült élve elmenekülni a karmaik közül, zsákmányul hagyva minden vagyonkáját. Harry Brownt meggyilkolták, s csontjai most valahol ott porladnak az elhagyott tájakon.

Íme ezeket az értesüléseket sikerült összeszedgetniök. Mert ezt a szomorú históriát apró töredékekből kellett összerakosgatniok, amikor a beteg magához tért és világosabb pillanatai voltak, mert életeréje - amint azt Pilcox doktor előre látta napról napra egyre csak fogyatkozott.

De nem derült fény sem felfedezőútjuk eredményére, sem pedig arra, hogy hol is az a hely, ameddig Jacques Ledun és Harry Brown eljutott, mielőtt visszafele jövet kirabolták volna őket; a szerencsétlen francia mindeme titkokat örökre magával viszi abba a sírba, amelybe nemsokára befektetik.

Igaz, ott volt a térképvázlat; persze az hiányos volt, de a francia szavaiból talán ki lehet majd egészíteni. Jane sokszor gondolt a pergamenre, amelyet rajta kívül még egyikük sem látott. Hogy miként használhatja fel, az majd a körülményektől függ. Ha Jacques Ledun talpra áll, természetesen visszaadja neki. De ha meghal?... Addig Jane makacsul, de hiába törte a fejét, hogy megoldja a pergamen titkát. Abban nem kételkedett, hogy a térképvázlat azt a területet ábrázolja, ahol a francia és bajtársa a nyarat töltötte, de melyik az a vidék?!... És vajon melyik lehet az a folyó, amely délkeletről északnyugat felé kanyarog? Vajon a Yukon, vagy a Klondike, netán a Porcupine River valamelyik mellékfolyója?...

Egy nap, mikor Jane kettesben maradt a beteggel, eléje tette a vázlatot, amelyet a francia valószínűleg saját kezűleg rajzolt. Jacques Ledun tekintete felcsillant, egy pillanatra megállapodott a vörös kereszten, amely leginkább felkeltette a lány érdeklődését is. Jane ugyanis biztosra vette, hogy az egy jelentős felfedezés helyét jelöli. De a beteg hirtelen eltolta magától a feléje nyújtott térképet, és anélkül, hogy egyetlen szóval elárult volna valamit is annak titkából, lecsukta a szemét.

Vajon nem volt ereje beszélni? Vagy örökre meg akarta őrizni a titkát? Vajon a nyomorúságos testből elszállni készülő léleknek még volt valami reménye az életben maradásra? Lehetséges volna, hogy ez a szerencsétlen a szörnyű szenvedések gyümölcset meg akarná őrizni a maga számára? Talán azzal biztatja magát, hogy viszontlátja majd az édesanyját, és akkor eléje rakhatja a kincset, amelyet számára gyűjtött?

Ismét elmúlt néhány nap. Megérkezett az igazi tél. Jó néhányszor mínusz ötven foknál is hidegebb volt. Ilyen fagyos időben nemigen lehetett a szabadban mászkálni. A két unokafivér, ha nem időzött a kórházban, a szobájában vesztegelt. Azért néha, prémekekbe jól beburkolózva el-elmentek a kaszinóba, ahol csak kevesen lézengtek, mert az aranybányászok többsége még a fagy beállta előtt Dyea-be, Skagwaybe, Vancouverbé utazott.

Lehet, hogy Hunter és Malone is e városok valamelyikében ütötte fel a tanyáját. Annyi bizonyos, hogy a Forty Miles Creek melléki katasztrófa óta senki sem látta őket, és az áldozatok közt sem voltak, akiknek személyazonosságát megállapították.

A gyakran hóviharos napokon Summy Skim nem mehetett Nelutóval medvevadászatra sem, pedig a medvék ilyenkor a város széléig merészkedtek. Ilyen időben Summy, akárcsak a város többi lakója, arra kényszerült, hogy bezárkózzék, s majdnem teljesen elszigetelődjék a világtól. Az elszigetelődés és ráadásul a kegyetlen hideg okozta a számtalan betegséget, amely telenként pusztított. A kórház ilyenkor szűknek bizonyul, és az ágyat, amely Jacques Ledun szobájában majd megürül, azonnal lesz, aki elfoglalja.

Mert Pilcox doktor hiába próbálta visszavarázsolni a francia erejét. A gyógyszerek hatás-talanok maradtak, s a gyomra már nem fogadta be az élelmet. Világosan látszott, hogy az élet napról napra, óráról órára halványabban pislákol a kimerült testben.

November 30-án reggel Jacques Ledun olyan rosszul lett, hogy várni lehetett a vég beálltát. Rettenetesen vergődött, és bármilyen gyenge volt, alig lehetett az ágyba kényszeríteni. Állandóan félrebeszélte, s bár láthatóan nem tudta mit mond, mindegyre ugyanazt ismételte:

„Ott... a vulkán... ha kitör... arany... aranyláva...”

Aztán elkeseredetten felkiáltott:

„- Teérted... édesanyám... teérted!...”

Lassan-lassan a szerencsétlen lecsendesedett, és apatikus nyugalomba zuhant. Csak hogy nagyon gyengén pihegett, más életjelt nem is adott. Az orvosnak az volt a véleménye, hogy még egy ilyen rohamot nem bír ki.

Délután, mikor Jane Edgerton a beteg ágya mellé telepedett, a franciát nyugodtabbnak találta. Úgy tűnt, hogy öntudatát is visszanyerte. Amint a halál közeledtével olykor lenni szokott, a beteg állapota szemlátomást javult.

Jacques Ledun kinyitotta a szemét. Tekintetével szakadatlanul a lányt kereste. Mintha valami mondanivalója volna, mintha közölni szeretne valamit. Jane fölője hajolt, és nagyon figyelt, hogy megértse a haldokló ajkáról szinte érthetetlenül elhangzó szavakat:

- A térkép... - suttogta Jacques Ledun.

- Tessék! - válaszolta nyomban Jane, és vissza akarta adni a vázlatot.

Mint első alkalommal, a beteg most is elhárította a felője nyújtott pergament:

- Ez az én ajándékom... - suttogta. - Ott... a vörös keresztnél... egy aranyvulkán...

- Ajándék?... Kinek?

- Magának.

- Nekem?

- Igen... Azzal a feltétellel, hogy... viselje gondját édesanyámnak.

- Az édesanyjának? A gondjaimra bízva?

- Igen...

- Bennem megbízhat. De mit tegyek a térképpel? Nem tudom megfejteni.

A haldokló összeszedte minden erejét, aztán pillanatnyi hallgatás után ennyit mondott:

- Ben Raddle...

- Beszélni akar Ben Raddle-el?

- Igen.

A mérnök pár pillanat múlva ott állott a francia ágya mellett, aki intett, hogy Jane Edgerton hagyja magukra őket.

Azután megfogta Ben Raddle kezét, és így szólt:

- Meghalok... az élet elhagy... érzem.

- Nem, barátom - ellenkezett Ben. - Megmentjük.

- Meghalok... - folytatta Jacques Ledun - ...Hajoljon közelebb... Megfogadta... gondja lesz anyámra... Bízom önben... Figyeljen és ne feledje, amit mondok.

El-elhaló suttogással, de érthetően, teljesen eszénél levő ember módjára ezt mondta Ben Raddle-nek:

- Mikor megtaláltak... nagyon messziről tértem vissza... Északról... Ott vannak a világ leg-gazdagabb lelőhelyei... Meg sem kell kaparni a földet. Maga a föld hányja ki belsejéből az aranyat... Igen... ott... felfedeztünk egy hegyet... egy vulkánt, amely óriási mennyiségű aranyat rejt magában... Ez az aranyvulkán... a Golden Mount...

- Aranyvulkán? - ismételte Ben Raddle, hangjában némi kétkedéssel.

- Higgyen nekem - szólt Jacques Ledun meggyőzően, és megpróbált a párnájáról felemelkedni. - Kell hogy higgyen nekem. Ha nem magáért, legalább az anyámért... ez az örökség, amelyet ráhagyok... Felkapaszkodtam arra a hegyre... beereszkedtem a kialudt kráterbe... tele aranykvarcitokkal és aranyrögökkel... Csak össze kell szedni őket.

Az erőfeszítéstől a beteg kimerült, de néhány perc múlva ismét magához tért. A mérnökre pillantott:

- Nagyon jó... - suttogta -, hogy itt van... mellettem... és hisz nekem... és elmegy oda... oda... a Golden Mounthoz...

A hangja mindinkább elhalt, Ben Raddle pedig szorította a kezét és még jobban az ajkához hajolt.

- 68° 37' szélesség... a hosszúság a térképen...

- Milyen térképen? - kérdezte Ben Raddle.

- Kérje el... Jane Edgertontól...

- Edgerton kisasszonynál van a térkép? - kérdezte Ben Raddle ugyancsak csodálkozva.

- Igen... én adtam neki... Azon... ahol a kereszt áll... közelében egy patak... Klondike tartomány északi részén... a vulkán... ha újra kitör, aranyat vet ki... annak a hamuja csupa aranypor... ott... ott...

Félig felemelkedve Ben Raddle karjaiban, Jacques Ledun remegő kezét észak felé nyújtotta.

Elhúló ajkait ezek az utolsó szavak hagyták el:

- Anyám... anyám...

Aztán melegen, kedvesen:

- Anyácskám!...

Egész teste hirtelen összerándult.

Már nem élt.

3.

Summy Skim mégsem indulhat Montrealba

Másnap a sorsüldözött franciát eltemették. Jane és Edith Edgerton, Ben Raddle és Summy Skim kísérte utolsó útján. A fejfán ott állott a név: „*Jacques Ledun*”, bár a sarki hóviharok alighanem rövidesen betemetik a sírját. A haldoklónak tett ígéretükhöz híven a temetőből visszatérve Ben Raddle levelet írt a szerencsétlen anyának, aki már soha többé nem látja viszont a fiát.

Miután e kötelességének eleget tett, Ben Raddle alaposan fontolóra vette, hogy tulajdonképpen milyen helyzet alakult ki haldokló vallomása nyomán. Hogy Ben Raddle érdeklődését felkeltette a Golden Mount, azon nincs mit csodálkoznunk. Pedig mégsem egészen rendjénvaló, hogy mérnökember léte, ahelyett, hogy körültekintően és gondosan mérlegelte volna, eleve készpénznek vette a betegtől hallott vallomást. És lám, ő mégis ezt tette. Ben Raddle egy pillanatig sem kételkedett abban, hogy Jacques Ledun vallomásának komoly alapja van. Meg volt győződve, hogy Klondike legészakibb vidékén ott a mesebeli hegy, amely mint valami óriási pénzeszsák, egyszer csak magától kiürül. Akkor majd az aranyrögök milliőit szórja ki az ég felé; vagy ha ez nem következik be, csupán össze kell őket gyűjteni az örökre kialudt kráterből.

Egyébként is úgy hírllett, hogy a Mackenzie és mellékfolyói mentén igen sok gazdag lelőhely található. Az indiánok, akik bejárták az Arktikus óceán melléki területeket, azt mesélték, hogy ott a folyók fővenye tele van arannyal.

Ezért a társaságok azt tervezték, hogy a kutatómunkát kiterjesztik a domíniumnak az Északi-Jeges-óceán és az Északi-sarkkör közötti területeire, ami pedig az aranyásókat illeti, sokan úgy döntöttek, hogy a következő évadban felmennek oda, mert az előbb érkezőnek nagyobb az esélye. Mit lehessen tudni - gondolta Ben Raddle -, hátha felfedezik azt a vulkánt is, amelynek létezéséről a Jacques Ledun vallomásából most még csak neki van tudomása.

Ha ebből hasznót akar húzni, gyorsan kell cselekednie. Mindenekelőtt ki kell egészítenie az értesüléseit, és tanulmányoznia kell azt a térképet, amelyről a francia azt állította, hogy Jane Edgerton birtokában van.

Ben Raddle egyenesen a kórházba ment, hogy megkapja a szükséges felvilágosítást.

- Mielőtt kiadta volna a lelkét, Jacques Ledun azt mondta, hogy önnél van egy térképvázlat.

- Valóban, nálam van egy térképvázlat... - válaszolta Jane.

Ben Raddle elégedetten felsóhajtott. Jól alakulnak a dolgok, ha Jane olyan könnyedén megerősíti a francia vallomását. De aztán a lány hozzátette:

- Csakhogy az a térkép az enyém.

- Az öné?...

- Bizony, mégpedig azon egyszerű okból, hogy Jacques Ledun nekem adta.

- Úgy!... Úgy!...

Aztán pillanatnyi hallgatás után így folytatta:

- Egyébként nincs semmi jelentősége, mert el sem tudom képzelni, hogy ne adja ide.

- Az attól függ... - válaszolta Jane nyugodtan.

- Vagyis mitől? - kiáltott fel Ben Raddle csodálkozva. - Attól függ?... Éspedig?... Kérem, világosítson fel.

- Egyszerű - válaszolta Jane. - A szóban forgó térkép, amelyet tulajdonosa nekem adott, véleményem szerint egy igen gazdag lelőhely pontos helyét tünteti fel. Jacques Ledun azért osztotta meg velem a titkot, mert megígértem, hogy támasza leszek az édesanyjának, de ezt az ígéretemet csak akkor tudom teljesíteni, ha felhasználhatom a térképet. Csakhogy a nálam lévő helyszínrajzon hiányosak az adatok.

- Vagyis? - érdeklődött Ben Raddle.

- Vagyis az ön kérése nyomán arra kell gondolnom, hogy Jacques Ledun, talán ugyanazon ígéret ellenében, megadta önnek a nálam hiányzó adatot. Ha valóban így van, rendelkezésére bocsátom a térképet, de csak mint üzlettársa. Utóvégre ön ismeri a rejtély egyik felét, én viszont a másikat. Ha gondolja, párosítsuk felemás értesüléseinket, majd pedig osztozzunk a hasznon, amelyet az egész vállalkozáson nyerünk.

E szavak hallatán Ben Raddle-nek egyszerűen tátva maradt a szája. Erre igazán nem számított. Annyi bizonyos, hogy Jane Edgerton nagyban játszik. De aztán a józan ész és a méltányosság felülkerekedett benne. A kis szerencsevadász nem is okoskodik rosszul. Kétségtelen, hogy Jacques Ledun azért fordult mindkettőjükhöz, mert előrelátóan akart édesanyjáról gondoskodni, ezért vette mindkettőjük ígéretét. És miért ne fogadná el a Jane ajánlatát, hogy megosztozzanak azon, amit az aranyvulkán kitermelésével keresnek? Lehet ugyan, hogy az egész aranyvulkán csak mese, s akkor a fél titok éppen annyit ér, mint az egész; éppen semmit. De ha ez a história igaz, a Jane Edgertonnal való osztozkodásnak nincs jelentősége, mert a vagyon, amit a vulkánból nyernek, végtelen.

A mérnök pár pillanat alatt meghányta-vetette magában a dolgot és döntött:

- Áll a vásár, Miss Jane.

- Tessék a térkép - válaszolta Jane és átadta a pergament.

Ben Raddle futó pillantást vetett a vázlatra, majd a vörös kereszt mellé, ahol a délkört a szélességi kör metszette, odaírta: 68° 37'.

- Most már megvannak a földrajzi koordinátáink - jelentette ki elégedetten. - Akár behunyt szemmel is eltalálunk az Aranyvulkánhoz.

- „Aranyvulkán” - suttogta Jane. - Igen, Jacques Ledun is így mondta...

- Egy csodálatos hegy! Elmegyek és felkutatom...

- Elmegyünk - javította ki Jane.

- Rendben van - bólintott beleegyezőleg a mérnök -, tavasszal együtt kutatjuk fel.

Ben Raddle ezután közölte Jane-nel, hogy mit mondott Jacques Ledun. Felfedte, vagy inkább megerősítette előtte, hogy valóban létezik az a bizonyos aranyhegy, a Golden Mount, amelyet a francia Harry Brownnal fedezett fel. Elmondta, hogyan kellett eszközök hiányában visszaterelniük, hogyan támadta meg a két bátor felfedezőt, zsebükben a lelőhelyre vonatkozó följegyzésekkel útonálló gyilkos bandája, akik egyiküket meg is ölték, a másikat pedig abba a siralmas helyzetbe taszították, amelyben rátaláltak.

- Ön sohasem kételkedett e rendkívüli eseményekben? - kérdezte Jane, miután Ben befejezte a történetet.

- Eleinte igen - ismerte be a mérnök. - De Jacques Ledun hangjának őszintesége hamarosan legyőzte bizalmatlanságomat. Higgycs el, ez a történet igaz. Természetesen ez még nem jelenti a sikert. Ilyenkor leginkább az fenyeget, hogy mások elénk vágnak. Bár még senki sem tudja, hogy mi az a Golden Mount, már annyi is elég, hogy legenda veszi körül. Akadon egyetlen, a többinél merészebb aranyásó, s a legendából valóság lesz. Ezt a veszélyt mi, amennyire tőlünk függ, elhárítjuk, mégpedig azáltal, hogy sietve felkészülünk, s addig mélységesen hallgatunk.

Nem csoda, ha ezek után a mérnököt minden hír érdekelte, amely az aranyásók között keringett. Jane sem maradt közömbös - ketten nap mint nap órákat vitatkoztak, tervezgettek. Abban azonban egyetértettek, hogy az Aranyvulkán titkát szigorúan meg kell őrizniök. Ben Raddle erről még Summy Skim előtt sem ejtett egyetlen szót sem. Egyébként nem kellett nagyon sietniök, hiszen még három hónap sem telt el abból a nyolcból, amennyit Klondike-ban a tél tart.

Közben a határmegállapító bizottság nyilvánosságra hozta a munkálatok eredményét. Megállapították, hogy mind az egyik, mind a másik fél keresetét vissza kell utasítani. Nincs semmi hiba. Alaszka és a domíniumok közötti határvonalat helyesen vonták meg; azt nem kell sem nyugatabbra helyezni a kanadaiak javára, sem keletebbre az ő hátrányukra; ezért a határ menti claimek állami hovatartozásában nem áll be semmi változás.

- Ennyivel is előbbre vagyunk - mondta gúnyolódva Summy Skim, mikor meghallotta a hírt. - A 129-es claim tehát kanadai területen fekszik. De szerencsére a 129-es már nincs többé. Szóval a halála után keresztelték meg...

- De ott, a Forty Miles Creek alatt mégiscsak megvan - válaszolta a munkavezető, aki még nem vesztett el minden reményt.

- Ez igaz, Lorique. Önnek tökéletesen igaza van. Menjen és termeljen ki aranyat hat lábbal a víz színe alatt! Hacsak nem jön még egy földrengés, hogy visszarázza mindent a régi helyére, másképp... - Summy Skim megvonta a vállát: - Persze, még tanúi lehetünk Pluto és Neptun újabb együttműködésének Klondike-ban, és remélem is, hogy ők majd véglegesen rendbe tesznek itt, ebben a szörnyű tartományban, mindent; jól összeviszza forgatják s víz alá merítik az egészet, de úgy, hogy többé soha senki se találhasson egyetlen szem aranyat sem.

- Ugyan, Skim úr! - szörnyűlködött őszintén a munkavezető.

- Hát aztán - szólt közbe Ben Raddle az olyan ember nyugalmával, aki óvakodik a szükségesnél többet mondani -, azt hiszed, hogy csak Klondike-ban vannak aranylelőhelyek?

- Az a kataklizma, amiről beszéltem, tőlem nyugodtan rászakadhat az összes aranymezőkre itt és Alaszka-ban és a domíniumokban és Transvaalban... és, hogy őszi legyek, mindenütt a világon - jelentette ki Summy Skim kissé haragosan.

- De Skim úr, az arany, az arany!... - kiáltott fel a munkavezető.

- Maga ezt nem érti, Lorique. Végképpen nem érti. Tudja, mi az arany? Nahát, az arany az egy lidérc, ez a véleményem, erről ne is próbáljon még jobban meggyőzni.

Ez a vita akár tovább is folyhatott volna, de nem volt semmi értelme. Éppen Summy Skim volt az, aki hirtelen végét vetette:

- Egyébként, Neptun és Pluto csináljon, amit akar. Én már csak azzal törődöm, ami ránk tartozik. Kijelentem, hogy elégedett vagyok a 129-es claim eltűnésével, mivel ez arra kényszerít bennünket, hogy visszatérjünk Montrealba.

Egyelőre Summy Skim szónokolhatott, ahogy neki tetszett. Valójában még hosszú ideig itt kell rostokolnia, amíg az időjárás megengedi, hogy a hazafelé vezető úton az első lépést megtehesse. Az év éppen csak, hogy véget ért. Summy Skim soha életében nem felejtí el azt a karácsony előtti hetet, amelyet oly szörnyűnek érzett, pedig még húsz fok hideg sem volt. De az is jobb volna, ha sokkal hidegebb volna, mint az erős és száraz északi szél.

Az év utolsó hónapjában Dawson utcái majdnem kihaltak voltak. Semmiféle utcai kivilágítás nem tudott volna ellenállni a vadul tomboló viharnak. A hóréteg vastagsága meghaladta a hat lábat. Ha ráadásul a szokott fagy is beáll, sem csákány, sem ásó nem tud utat vágni a hatalmas hóban. Robbantani kellett volna... A Yukon és a Klondike River közelében fekvő városrészekben, ahol a házak első emeletéig ért a hó, az ablakon át kellett ki-bejárni. Szerencsére a Front Street nem volt annyira behavazva, s a két unokafivér elhagyhatta volna a szállodát, ha az utcán tudtak volna közlekedni. De elég volt egy-két lépés, hogy nyakig merüljenek a hóba.

Ebben az évszakban a nappalok csak néhány órát tartanak. A nap csak alig emelkedik a várost övező hegyek fölé. A villamoshálózat nem bírt ellenállni a nagy hópelyheket kavargató hóviharnak, ezért napi húsz órán át mindenre mélységes sötétség borult. Ilyenkor képtelenség a külvilággal bármilyen kapcsolatot is teremteni; Summy Skim és Benn Raddle csak gubbasztottak egész nap a szobájukban. A munkavezető és Neluto, valamint Patrick egy szerényebb szálláson húzták meg magukat valahol a völgy felé eső városrészben, de szokásuktól eltérően most nem látogathatták meg őket, Jane és Edith Edgertonról pedig még hírt sem hallottak. Summy Skim egy alkalommal megkísérelte, hogy eljusson a kórházba, de majdnem eltemette a hó, és a szállodabeli emberek alig tudták élve és sértetlenül kiszabadítani.

Az csak természetes, hogy a közszolgáltatás szünetelt Klondike-ban. A posta nem működött, a lapokat nem lehetett kihordani. Ha a szállodákban és a magánházakban ilyen adottságokra számítva az élelmiszer nem lett volna felhalmozva, Dawson City lakossága akár éhen is halhatott volna. Azt talán mondanunk sem kell, hogy a játékbárlangok s a kaszinók kongtak az ürességtől. A város talán még sohasem volt aggasztóbb helyzetben. A hó miatt a kormányzó rezidenciáját sem lehetett megközelíteni; a közigazgatás pedig mind az amerikai, mind a kanadai területen megbénult. Ami a járványos betegségek által naponta szedett áldozatokat illeti, ugyan hogy is lehetett volna őket utolsó útjukra kísérni? Ha kitört volna a pestis, Dawson rövid időn belül teljesen kipusztult volna.

Az 1899-es esztendő első napja rémes volt. Egész előző éjszaka és egész nap úgy szakadt a hó, hogy sok házat majdnem egészen eltakart. A Klondike River jobb partján némelyik háznak csak a teteje látszott ki a hóból. Úgy tűnt, hogy a hófergeteg az egész várost eltemeti, amint a vulkán hamuja maga alá temette Pompeit. Ha ezután egy negyven-ötven fokos tartós hideg következik, a város minden lakója odaveszhet a kőkeményre fagyott hótakaró alatt.

De január másodikán a légköri viszonyokban hirtelen javulás állott be. A szél iránya megváltozott, a hőmérő higánya hamarosan a nulla fok fölé emelkedett, s már nem kellett attól tartani, hogy a hatalmas hótakaró eljegesedik. Sőt, néhány óra alatt elolvadt. Aki látta, az se hitte! Persze, akkora árvíz támadt, hogy az bizony sok kárt okozott, az utcák harsogó áradattá változtak, a mindenféle mocsokkal keveredő vizek beleömlöttek a Yukonba és mellékfolyóiba, és nagy zajlással hömpölyögtek végig e folyók jeges felületén.

Az árvizek elöntötték az egész környéket. Többek közt a Forty Miles Creek is módfelett megnőtt, és még jobban elborította a közeli claimeket. Ha esetleg Ben Raddle mind ez ideig még táplált is némi reményt, hogy még egyszer talán birtokába veheti a 129-es claimet, arról most már örökre lemondhatott.

Amint a vizek annyira apadtak, hogy az utcákon járni lehetett, mindenki igyekezett felvenni a megszakadt kapcsolatokat. Lorique és Neluto jelentkezett a *Northern Hotel*ben. Ben Raddle és Summy Skim siettek a kórházba, ahol annyi napi elszigeteltség után a lányok kitörő örömmel fogadták őket. Ami Pilcox doktort illeti, ő bizony semmit sem veszített szokott virgoncságából.

- Még mindig olyan büszke erre a földre, amely fiává fogadta? - kérdezte Summy Skim.

- De mennyire, Skim úr! - válaszolta az orvos. - Elképesztő ez a Klondike!... Elképesztő!... Nem hiszem, hogy máshol valaki elmondhatná, látott ennyi havat egy rakáson!... Skim úr, ennek az emlékét semmi sem mossa majd el az ön úti élményeiből.

- Efelől biztosíthatom, doktor úr!

- Ha az ezutáni nagy hidegek előtt nincs ez az olvadás, a fagy valamennyiünkben múmiát csinál. Há, há! Micsoda szenzáció lett volna az ó- és újvilág napilapjai számára! Egyedülálló alkalmat szalasztottunk el a szelek sajnálatos irányváltozása miatt!

- Ön ilyen könnyedén veszi a dolgokat?

- Úgy veszem, ahogy adódnak. Ez a filozófia, Skim úr.

- Szép kis filozófia, s hozzá az ötvenfokos hideg; nekem ilyesmire nincs szükségem - tiltakozott Summy Skim.

A város nemsokára visszanyerte régi képét, minden folyt a szokott módon. A kaszinók megnyíltak. Az emberek újra jártak-keltek az utcákon, ahol a halottszállító kocsik a kemény fagy számtalan áldozatát vitték ki a temetőbe.

De januárban Klondike-ban még messze a tél vége! A hónap második felében ismét mélyre szállt a hőmérők higanyszála, de kellő elővigyázattal azért lehetett közlekedni az utcákon, és a hónap biztatóan végződött, mint ahogy elkezdődött, a hóviharok ritkábban törtek ki és kevésbé voltak hevesek. Annyi bizonyos, ha nem fújt a szél, a fagyot könnyebb volt elviselni; de amikor az arktikus vidékek felől süvíteni kezdett az északi szél és az emberek arcára ostorcsapásokat mért, a lehelet pedig zúzmarává fagyott, bizony veszélyes volt kint ténferegni a szabadban. Neluto, s néha Jane Edgerton társaságában Summy Skim naponta eljárt vadászni. A nagy hidegek ellenére sem lehetett lebeszélni erről a szenvedélyéről. Számára, mivel sem a szerencsejáték, sem a kaszinóbeli szórakozás nem vonzotta, nagyon nehezen telt az idő. Egy alkalommal, mikor a szokottnál is erősebben marasztalták otthon, Summy Skim komoly képpel kijelentette:

- Rendben van, fogadom, hogy nem megyek többé vadászni, ha...

- Mikor, ha?... - kérdezte Pilcox doktor.

- ...ha akkora hideg lesz, hogy a puskapor sem gyúl meg.

Ha nem ment el Summyval vadászni, Jane Edgerton hol a kórházban, hol a *Northern Hotel*ben gyakran találkozott Ben Raddle-lel. Nem volt olyan nap, hogy legalább egyszer ne jöjjenek össze. A beszélgetéseknél mindig jelen volt Edith is, aki beérte annyival, hogy hallgassa kettejük párbeszédét. De azért a mérnök mintha fontosnak tartotta volna, hogy a lány is ott legyen; egyébként ő volt az egyedüli lény, akit arra méltattak, hogy a nagy titkot megosszák vele. A tervezett expedícióról még a legjelentéktelenebb részleteket illetően is kikérték a tanácsát, és főleg a mérnök figyelmesen meg is hallgatta azokat; főleg azért, mert Edith tulajdonképpen nem is a maga véleményét fejezte ki. A lány behunyt szemmel elfogadta, amit a mérnök javasolt, mert mindig a Ben pártjára állt, ha Jane-nel vitatkozott, sőt még Lorique-

kal szemben is pártját fogta, aki gyakran részt vett a vitákban, anélkül, hogy azok igazi célját ismerte volna. Amit Ben Raddle mondott, az Edithnek helyes volt. Amit csinált, jól tette. A mérnök pedig el volt ragadtatva e hízog nagybecsülésöl, amelyet Edith kedves egyszerűséggel fejezett ki irányában.

A mérnök szakadatlanul faggatta Lorique-ot Klondike-ról, és főleg annak legészakibb tartományairól, amelyeket a munkavezető már nem is egyszer becserkészett. Summy Skim valahányszor hazatért a vadászatról, mindig együtt találta őket, és szíve mélyén némi nyugtalan-sággal gondolt arra, hogy vajon mit tárgyalhatnak örökké?

„Ugyan mire készülhetnek négyen együtt? - morfondírozott magában. - Ben még mindig nem lakott jól ezzel a szörnyű vidékkel? Talán csak nem akar ismét szerencsét próbálni? Ez a Lorique még behúzza valamibe... Csakhogy én is itt vagyok ám, s ha kell, akár erőszakot is alkalmazok!... Hacsak a rokonszenves Pilcox doktor le nem vágja mind a két lábamat, engem bizony a május nem fog itt érni... s lehet, hogy még lábak nélkül is nekivágnék az útnak... neki én!”

Persze Summy Skimnek még csak halvány sejtelmek sem voltak Jacques Ledun vallomásáról. Ben Raddle és Jane Edgerton betartották az egyezséget és jól megőrizték a titkot, amelyről Lorique nem tudott meg többet, mint Summy Skim. Ez azonban nem gátolta meg a munkavezetőt abban, hogy megkönyékezze Ben Raddle-t, és arra biztassa, próbáljon újra szerencsét. Ha már egyszer eljött Klondike-ba, csak nem töri le az első sikertelenség, különösen, hogy azt rendkívüli, mondhatni páratlan körülmény okozta. Kétségtelenül kár, hogy a 129-es claim tönkrement, de miért ne kísérrelhetné meg egy másikkal? Fölfelé a folyó mentén éppen olyan gazdag lelőhelyekre bukkanhat, mint amilyent elvesztett... A Bonanza és az Eldorado mentiek még mindig csodás hasznót hoznak... A Dome vidékén végtelen aranymezők terülnek el, és arrafelé az aranyásók még alig jártak... Ott még a parcellák az első foglalót illetik... A munkavezető arra is vállalkozott, hogy munkásokat kerít... Végül is miért éppen Ben Raddle bukna bele, mikor másoknak sikerült? Éppen ellenkezőleg; egy mérnök már csak képzettségénél fogva is előnyben van.

Könnyű elképzelni, hogy a mérnök mily szívesen hallgatta a hízog vélekedéseket. Álmaiban a Golden Mount a valószínűségek birodalmából átszúszott a teljes bizonyosságok világába... Az is csak claim, sőt több mint claim, olyan hely, amelynek méhe millió aranyrögöt rejteget... Vulkan, amely kincseket vet ki magából. Persze, hogy neki kell vágni e nagyszerű kalandnak!... Ha kora tavasszal elindulnak, három vagy négy hét alatt a hegyhez érnek. Néhány nap alatt több aranyrögöt szednek össze, mint amennyit a Yukon összes mellékfolyói adtak az utolsó két évben, s már a tél beállta előtt mesés vagyonnal térnek majd haza, akkora hatalom birtokában, amely mellett a királyoké is elhalványul.

Ben Raddle és Jane órák hosszát tanulmányozták a vázlatot, amelyet a francia saját kezűleg rajzolt. Beillesztették Klondike térképébe. A hosszúsági és szélességi vonalak ismeretében megállapították, hogy a kereszt a Mackenzie egyik mellékfolyójának, a Rio Rubber bal partjának egyik pontját jelöli, és Dawson Citytől az Aranyvulkanig kétszáznyolcvan mérföldnél nem nagyobb a távolság, vagyis nem több ötszáz kilométernél.

- Egy szekérrel és egy jó lóval - mondta Lorique, akit erre vonatkozóan megkérdeztek - ötszáz kilométert mintegy húsz nap alatt még akkor is meg lehet tenni, ha már május második hetében útnak indulnak...

Közben Summy Skim állandóan azon rágódott, hogy „azok négyen mi az ördögön törnek a fejüket?”

Bár ő semmiről sem tudott, azért megsejtette, hogy a gyakori sutyorászásoknak új expedíció nyélbeütése lehet a célja, és elhatározta, hogy annak pedig ő minden erejével ellenáll.

„Úgy, kedveseim, úgy - gondolta. - Csak tervezgessetek, mert én is tudom, hogy mit tegyek, mert az nevet igazán, aki utoljára nevet.”

Eljött március és erős fagyhullámot hozott. Két napig a hőmérők mínusz hatvan fokot mutattak. Ezt Summy Skim azzal a megjegyzéssel közölte az öccsével, hogy ha így folytatódik, a hőmérőjük fokbeosztása nem lesz elegendő.

Mivel a mérnök úgy érezte, hogy unokabátyja elégedetlenkedik, igyekezett engedékeny hangot megütni:

- Valóban nagyon hideg van, de mivel nem fúj a szél, könnyebb elviselni, mint ahogy gondoltam.

- Igen, Ben, ez igaz... - ismerte el Summy, aki örült a válasznak. - Valóban, ez a fagy nagyon egészséges, mert remélem, a mikrobák millióit pusztítja el.

- Ahogy a helybeliek mondják, nem lesz tartós - tette hozzá Ben Raddle. - Sőt még abban is reménykedhetünk, hogy ez a tél nem lesz hosszú, és a munkálatokat már május elején újra lehet kezdeni.

- A munkálatokat?... Édes öregem, ha megengeded nekem ezt a kifejezést, merem állítani, hogy én bizony ibrikálok rájuk - emelte fel a hangját Summy.

- Remélem, hogy kora tavasszal, amint Bill Stell megérkezik, haladéktalanul útnak indulunk...

- Azért nem ártana, hogy mielőtt elmennénk, még egyszer nézzük meg a 129-es claimet.

- A 129-es most olyan, mint egy tenger fenekére süllyedt hajóroncs. Csak bűvárruhában szemlélhetnénk meg. S mivel nekünk bűvárfelszerelésünk nincs...

- De hány elveszett millió hever ott...

- Sőt, milliárdok is. Nem mondom, hogy nem. Mindenesetre azok már elvesztek, el ám, de még mennyire. Nem értem, miért térnél vissza a Forty Miles Creek mentére, mikor az csak keserves emlékeket idéz...

- Ugyan, Summy, meggyógyultam, tökéletesen meggyógyultam.

- Lehet, hogy nem is olyan tökéletesen. Azt hiszem, a lázad... az a hírhedt láz... tudod melyik... az aranyláz...

Ben Raddle erősen a szemébe nézett, és mint aki döntött a dolgában, elhatározta, hogy felfedi a terveit:

- Kedves Summy, mondanom kell valamit, de kérlek, ne kezdjél dühöngeni az első szavaim hallatára...

- De igenis dühöngeni fogok! - kiáltott fel Summy Skim. - Figyelmeztetlek, ebben semmi sem akadályozhat meg, ha akár csak halvány célzást is teszel, hogy továbbra is itt ténferegjünk.

- Figyelj ide, egy titkot árulok el.

- Titkot? Ugyan kinek a titkát?

- Azét a franciáét, akit félholtan szedtél össze, és úgy vittünk be Dawson Citybe.

- Jacques Ledun valami titkot osztott meg veled?

- Igen.

- És mostanig nekem nem szóltál erről?

- Nem, mert közben egy tervet szőttem, amelyet alaposan végig kellett gondolnom.

Summy Skim úgy pattant fel, mint aki megégette magát:

- Tervet?!... Miféle tervet?

- Állj, Summy - válaszolta Ben Raddle. - Előbb azt kérdezd meg, hogy miféle titkot. Előbb a titkot! Abból következik a terv. Ha megengeded, vegyük sorba, de nyugodj meg, kérlek.

Aztán Ben Raddle beszélni kezdett bátyjának az aranyhegyről, amelyet Jacques Ledun a Mackenzie torkolata közelében, az Északi-Jeges-tenger, az Arktikus-óceán partján fedezett fel. Summy Skim egy pillantást vetett az eredeti vázlatra, aztán a térképre, amelyen a mérnök bejelölte a hegy helyét. Dawson Citytől odáig jelentős a távolság, és az észak-északkeleti irányt követve majdnem a 136-ik délkörön kellene végigmenniük. Végül azt is elmondotta, hogy a hegy olyan tűzhányó, amelynek a kráterében óriási mennyiségű aranyérc van, s a gyomrában millió aranyrög található.

- És te hiszed, hogy létezhet ilyen az Ezeregyéjszaka meséibe illő tűzhányó? - kérdezte gúnyosan Summy Skim.

- Meg vagyok róla győződve, Summy - jelentette ki Ben Raddle olyan határozottan, mint aki további vitára nem is hajlandó.

- Jó! - egyezett bele Summy Skim. - De mi közünk hozzá?

- Hogyhogy mi közünk hozzá? - pattant fel Ben Raddle. - Na, nézz te oda! Ránk bíznak egy ekkora titkot, és mi ne éljünk vele?! Hagyjuk, hogy mások húzzanak hasznot belőle!

Noha Summy Skim igyekezett megőrizni a nyugalma, azért csak megjegyezte:

- Jacques Ledun is hasznot próbált húzni belőle, de tudod jól, hogy mi lett a vége. A Golden Mount milliárdjai nem óvták meg attól, hogy egy kórházi ágyon adja ki a lelkét.

- Mert megtámadták a banditák!

- Hogy minket nem fognak, az persze magától értetődik. Mindenesetre, hogy kitermelhessük azt a hegyet, ha nem tévedek, jó száz mérföldet kéne északra mennünk.

- Valóban, vagy száz mérföldet, lehet, hogy többet is.

- Csakhogy abban már megállapodtunk, hogy május elején Montrealba indulunk.

- Elhalasztjuk pár hónappal, s annyi.

- Annyi biza - ismételte Summy Skim. - Közben ismét elkéssük a hazatérés idejét.

- Ha elkéssük, legfeljebb ismét Dawson Cityben telelünk.

- A világ minden kincséért sem! - kiáltotta Summy Skim olyan határozottan, hogy Ben Raddle jónak látta végét vetni az érdekes eszmecsereinek.

Viszont elhatározta, hogy minden adódó alkalommal folytatja majd, és folytatta is, unokabátyja minden morgolódása ellenére. Igyekezett jobbnál jobb érvekkel meggyőzni. Hogy az olvadás kezdetével már akadálytalanul utazhatnak. Hogy mindössze két hónapot kell a Golden Mount környékén időzniük, ám néhány millióval gazdagabban térhetnek vissza Dawsonba. Hogy akkor még lesz idejük bőven tovább menni Montrealba; és így legalább annyi bizonyos, hogy a klondike-beli kirándulásra nem lesz ráfizetésük.

Ben Raddle a végére tartogatta a legerősebb érvet. Jacques Ledun bizonyos céllal árulta el a titkát. Azért, mert még él az édesanyja, egy szegény asszony, akit nagyon szeretett, érte törekedett némi vagyonra szert tenni - nos, öreg napjaira nem lesz gondja, ha a fia kívánsága teljesül.

Hát akarhatja-e Summy, hogy unokaöccse megszegje az ígérését, amelyet egy haldoklónak tett?

Summy Skim hagyta, hogy Ben Raddle csak beszéljen, amit tetszik, egyszer sem szakította félbe, de közben azon gondolkozott, hogy kettőjük közül ki a nagyobb bolond; Ben, aki a sok badarságot összebeszéli, vagy ő, aki meghallgatja. Mikor azonban Ben befejezte, kitört belőle a méltatlankodás:

- Nem mondhatok csak annyit, hogy kezdem bánni, amiért megsegítettem azt a szerencsétlen franciát, és megakadályoztam, hogy sírba vigye a titkát - még a hangja is remegett a dühtől. - Ha már meggondolatlan ígéreteket teszel, van más mód is arra, hogy szavadnak állj. Például rendszeresen küldhetnék segílyt az anyjának, és ha beleegyezel, erre én személyesen kötelezem is magam. Ami pedig ezt a rossz tréfát illeti, többé ne kezd előlről. Azt ígérted, hogy visszatérünk Montrealba, állj a szavadnak. Többet erről nem tárgyalunk!

És Ben Raddle azután hiába is próbálkozott. Summy rendíthetetlen maradt. Sőt, mintha neheztelt volna az unokaöccsére, mert úgy vélte, hogy részéről nem valami tisztességes dolog erőltetni ezt a kérdést. Ben végül már aggódni kezdett, hogy megváltozott közöttük a testvéries viszony.

Igazság szerint Summy önmagával is tusakodott. Állandóan arra gondolt, hogy mi lesz, ha nem tudja meggyőzni Ben Raddle-t. Ha Ben megmakacsolja magát, és belevág ebbe a kalandba, vajon magára hagyhatja ilyen veszedelmes vállalkozásban? Summy nem táplált illúziókat. Tudta, nem lenne képes elviselni a nyugtalanságot és az aggodalmat, s hogy ezt elkerülje, végül megadná magát. De erre a gondolatra előntötte a düh. Ezt a gyengeségét rejtette a legnagyobb fokú ridegség látszata mögé, amelyet szelíd természete ellenére képes volt mímelni.

Ben Raddle viszont hitt a látszatnak, és mind inkább elvesztette a reményt, hogy unokabátyját meggyőzheti, tegye magáévá a tervet. Bár nem volt annyira érzelmes, mint ő, mégis mélyen elkésértette, hogy szembe kerültek egymással. És mivel idő múltával sem változott a helyzet, egy szép nap, amikor betért a kórházba, elhatározta, hogy beszél Jane Edgertonnal Summy Skim csökönyös magatartásáról. A lány ezen ugyancsak csodálkozott.

Sohasem gondolt arra, vajon Summy miként vélekedik a számára annyira fontos tervről. Magától értetődőnek vette, hogy a Summy Skim véleménye nem különbözhet az övétől, bár az igazat megvallva, nem tudta volna megmondani, hogy miből meríti ezt a nagy önbizalmat. De mivel így érezte, a csodálkozása nemsokára haraggá változott; mintha szegény Summy személyesen őt sértette volna meg. Szokott határozottságával egyenesen a szállodába ment, hogy megkeresse a lázadót, és helytelen magatartásáért megdorgálja, ahogy illik.

- Hallom, nem ért egyet azzal, hogy kiránduljunk a Golden Mountra - szólt hozzá minden bevezetés nélkül igen éles hangon.

- Hogy kiránduljunk? - dadogta Summy, mert a nem várt támadás ugyancsak meglepte.

- Kérdem, mi érdeke megakadályozni azt az utazást, amelyet az unokaöccse és én eltervezünk?

Summy arcszíne egy pillanat alatt a szivárvány összes színe szerint változott.

- Tehát... - hebegte -, Jane kisasszony, ön is részt vesz az expedícióban?

- Ne játssza a tájékozatlant! - vágott vissza keményen. - Szebb volna, ha igaz barátához illően egyszerűen velünk jönne, és kivenné a részét a haszonból is. A Golden Mount nem sok fáradságért mindhármunkat gazdaggá tehet.

Summy elvörösödött, mint a rák. Egyetlen szippantásra annyi levegőt szívott magába, hogy kétséges volt, maradt-e mások számára még valami.

- Rendben van, de hát én is éppen erre vágyok! - füllentette szégyentelenül.

Erre aztán Jane nézett nagyot.

- Nahát!... - kiáltott fel. - Akkor miket beszél Ben Raddle úr?

- Ben bizony sokszor nem tudja, mit beszél - jelentette ki Summy olyan merészen, mint egy notórius hazudozó. - Az igaz, hogy tettem néhány apróbb megjegyzést, de az észrevételeim csak az expedíció megszervezésére vonatkoztak. Szükségességét sohasem vitattam.

- Jó órában legyen mondv! - örvendezett Jane.

- Oh, Jane kisasszony, hát hogy mondhatnék le egy ilyen kirándulásról? De hogy őszinte legyek, engem bizony nem az arany érdekel...

Summy hirtelen elhallgatott, mert nem merte kimondani, hogy mi is az, ami őt érdekli. De talán még ő maga sem tudta.

- Hát mi érdekli?! - faggatta Jane.

- Biz' isten, a vadászat! Á, persze az út, a felfedezések, a kaland... - lelkenedett Summy.

- Ki, amit szeret - vágta el Jane a lelkenedését, és sietett megkeresni Ben Raddle-t, hogy közölje vele, mit intézett.

Az pedig lélekszakadva sietett a szállodába.

- Igaz ez, Summy? - kérdezte az unokabátyjától. - Úgy határozta, hogy jössz te is?

- Miért? Nyilatkoztam én valaha is másképpen? - válaszolta Summy oly szemérmetlenül, hogy Ben Raddle zavarában már arra gondolt, vajon nemcsak álmodta-e az elmúlt napok hosszú vitáit.

4. Circle City

Mindenki tudja, hogy a domíniumok északi területeinek és Alaszkának az altalaji kincsei nem korlátozódnak Klondike-tartományra. Ez jól jön azoknak, akik szeretik az erős izgalmakat, mert Klondike-ban a claimek ára szinte napról napra emelkedik; s noha számuk még egyre nő, nemsokára már csak tőkeerős társaságok lesznek képesek itt lelőhelyet vásárolni. Ezért a magányos, vagy csoportokba verődő aranyásók kénytelenek leereszkedni a Mackenzie-n, vagy a Porcupine Riveren, kiterjesztve a kutatást a legészakibb vidékekig.

Szállongó híresztelések e távoli vidékekről ugyancsak felkeltették a szerencsevadászok képzeletét, különösen, hogy azok a tájak kevésbé voltak ismertek, mint Ausztrália, Kalifornia vagy Transvaal az ottani első aranyleletek idején. A hírek a csodás Északról csak jöttek, szállingóztak, de nem lehetett tudni, kik indították el, kik terjesztik őket. Leginkább talán azok az indián törzsek, amelyek végigcsatangolták a kietlen északi tájakat, fel egészen a Jeges-óceán partvidékéig. Mivel ők nem tudtak aranyat mosni, arra törekedtek, hogy a távoli északi tájakra minél több bevándorlót csalogassanak. Azt beszélték, Amerika északi részén, a Sarkkörön túl az aranytermő creekek sokkal gyakoribbak. Az indiánok egy-egy Dawson City környékén talált aranyrőgről azt hazudták, hogy a hatvannegyedik szélességi körön túl találták. Könnyen érthető, hogy az aranyásók, bár reményeikben nemegyszer csalatkoztak, hajlamosak voltak állításaiknak hitelt adni.

Ben Raddle is megtudta: Klondike-szerte valóságos legenda kering arról, hogy ott valahol van egy aranyvulkán. Lehet, hogy éppen ez a legenda készítette Jacques Ledunt, hogy a magas-északra kalandozzék. Egyelőre azonban még senki sem adta tanújelét, hogy szándékában volna megkeresni a csodák hegyét. Pedig a legendás tűzhányó létében sokan hittek, s mivel még többen szándékoztak a domíniumok legészakibb tájain szerencsét próbálni, előfordulhat, hogy ami ma még csak feltételezés, holnapra bizonyossággá válik.

- Keletre és nyugatra serényen folyt a munka. A Dome vidékét már teljesen felparcellázták, a vele szemben fekvő tájakon, Circle City környékén pedig csákányok hada forgatta a földet.

A texasi Hunter és Malone az elmúlt évben oly drámaian megszakadt tevékenységüket tulajdonképpen ott kezdték el. Mivel azonban a Birch Creek melléki feltárások gyenge eredményre vezettek, visszakényszerültek a 131-es claimhez, ahonnan aztán az *augusztus* 5-i katasztrófa elűzte őket.

Sem Hunter, sem Malone, sem pedig az embereik nem estek a szerencsétlenség áldozatául. Mikor látták, hogy nincs mit tenniük, visszatértek Circle Citybe, ezért hitték róluk, hogy talán valamennyien odavesztek.

Persze a kialakult körülmények között sem Hunter, sem Summy Skim nem gondolt már arra, hogy bizonyos találkozóban egyeztek meg. A kényszerítő körülmények hatására az ügy *eo ipso* kútba esett.

Mikor a két texasi a Circle City közelében elterülő lelőhelyekre érkezett, a nyárból még majdnem két hónap hátra volt. Így aztán az abbahagyott munkálatokat újrakezdhatték. Ám rövidesen bebizonyosodott, hogy ezt a claimet nem valami szerencsés kézzel vásárolták. A nyereség nem érte el a kiadásokat, és ha Hunternek nem lettek volna némi tartalékai, a közelgő télen embereivel együtt bizony nagy bajba jutnak.

Egyébként egy különös véletlen valamennyiüket megszabadította a téli gondoktól.

Ezek az erőszakos fickók, ahol csak megfordultak, vizsályt támasztottak maguk körül. Mind-egyre bajba keveredtek, mivel az akaratukat szégyentelenül rá akarták erőszakolni mindenkire, soha senkinek az igazát el nem ismerték, magukat pedig holmi hódítóknak tekintették. Tudjuk, mit műveltek a Forty Miles Creek mentén. Ugyanúgy viselkedtek a Birch Creek mentén is. Idegenek híján ott honfitársaiknak kellett a durvaságaikat és a gazemberségeiket elszenvedniök.

Végül az alaszakai kormány kényszerült rendet teremteni. Mivel a hatalom képviselőivel is összeütköztek, az egész Hunter-bandát letartóztatták, érdemük szerint tíz hónapra elítélték, és Circle City fogházába csukták őket.

A két texasi és cimboráik részére a koszt és kvártély kérdése egy csapásra megoldódott. Viszont Hunter és Malone nem élvezhették a város örömeit, s a két úriember nem látogathatta végig Skagway, Dawson vagy Vancouver játékkaszinóit.

Amíg Hunter és Malone lakat alatt ültek, volt idejük elmélkedni a jövőjükéről. A büntetésüket a nyár beállta előtt letöltik. Akkor viszont mit kezdjenek az embereikkel és mit kezdjenek magukkal? A Forty Miles Creek menti lelőhely elveszett, a Circle City melletti viszont gyenge eredménnyel biztat, ha nem sikerül valami jobb üzletet felhajtani, a tartalékaik lassacskán elolvadnak. Az embereik tűzön-vízen át követték őket; egyébként válogatott akasztófavirág valamennyi, olyan vidékekről lógtak meg, ahol a rendőrhatalóságoknak megvan az a rossz szokásuk, hogy nem kesztyűs kézzel bánnak a lóköttőkkel. Hunter ezeknek bármit parancsolna, vakon teljesítenék. De valamit mégis csak kell nekik parancsolni, vagyis valami tervük, céljuk kell hogy legyen. De mit eszeljenek ki? Vajon adódik valami alkalom, hogy kisegítse őket szorult helyzetükből?

Az alkalom íme így adódott:

A foglyok között, akikkel össze voltak zárva, Hunternek feltűnt egy Krarak nevű indián, aki egyébként szintén érdeklődést mutatott Hunter irányában. Azt a bizonyos természetes vonzalmat. Zsivány a zsiványhoz húz. E két férfi arra volt teremtvé, hogy egymásra találjon, ezért nemsokára bizonyos kapcsolat állandósult köztük.

Krarak negyven év körül járt. A zömök, erős, kemény tekintetű és vad arckifejezésű férfi természete igen megnyerte Hunter tetszését.

Alaszkában született, és igen jól ismerte a vidék minden zegét-zugát, mivel fiatalkorában sokat kóborolt. Nagyon jó vezető vált volna belőle, tökéletesen meg is lehetett volna bízni, ha megjelenése nem intett volna óvatosságra! Aki csak felfogadta, valamennyi aranyásó megbánta; jelenlegi börtönbüntetését is a Birch Creek menti aranymosó helyen elkövetett nagyszabású lopásért kapta.

Az első hónapban Hunter és Krarak tartózkodó magatartást tanúsított egymással szemben. Csak „tanulmányozták” egymást. Hunter megsejtette, hogy az indián mondana valamit, de várt, amíg elszánja magát a szólásra.

Nem várt hiába. Egy szép napon, hogy fokozatosan közelítse meg a mondanivalóját, Krarak mesélni kezdett. Amerika ismeretlen északi tájain tett barangolásairól szólt; akkoriban a Hudson öböl Társaság ügynökei mellett mint nyomkereső szolgált a Porcupine River öntözte vidékeken, a Fort Yukon, a Fort Mac Pherson és az Északi-Jeges-óceán közötti területen.

Eleinte az indián csak általánosságokra szorítkozott, és csak annyit mondott, amennyivel tudta, hogy ébren tarthatja Hunter kíváncsiságát; aztán lassacskán beszédesebb lett.

- Odafent északon, a Jeges-tenger partján van arany bőven - mondta egy napon. - Nemsokára az egész tengerpart megtelik aranyásókkal.

- Akkor legokosabb, ha eljűk vágunk - vélte Hunter.

- Kétségtelenűl - helyeselte Krarak. - Csakhogy ismerni kell az aranytermő vidékeket!

- Te talán ismered?

- De mennyire! Nehezen járható vidék... Hónapokig lehet ott kóborolni, és úgy elmenni a claimek mellett, mintha ott sem volnának... Pedig van ott egy claim, de micsoda claim!... Hej, ha szabad volnék!...

Hunter mélyen a szemébe nézett:

- Mit tennél, ha szabad volnál? - kérdezte.

- Oda mennék, ahol letartóztattak - válaszolta Krarak.

- S az hol volt?

- Ott, ahonnan taligával lehetne hordani az aranyat - jelentette ki fellengzősen az indián.

Aztán hiába faggatta Hunter. Krarak erről többet nem beszélt. De mondott már eleget ahhoz, hogy a texasi kíváncsiságát felkeltse.

Mivel Hunter és Malone meg voltak győződve, hogy az indián ismer néhány aranylelőhelyet a tengerparton, arra gondoltak, hogy a tavaszi munkák érdekében, ráveszik, árulja el, amit tud. Hosszas beszélgetésekbe kezdtek Krarakkal, de semmivel sem tudtak meg többet. Az indián ugyan rendületlenül állította, hogy léteznek a csodás aranytermő helyek, viszont minden közelebbi megjelölésről mélységesen hallgatott.

Április második felében a Circle Cityben és Dawsonban egyaránt kegyetlen tél a végéhez közeledett. A raboknak ugyancsak nehezen telt az idő. Hunter és cimborái várták a szabadulást, és el voltak rá szánva, hogy azonnal megindulnak északra, az amerikai földrész legtávolabbi tájaira.

De Krarak segítségére okvetlenül szükségűk volt, és úgy tűnt, hogy az indián hajlandó volna kötélnék állni. Csakhogy az alaszakai hatóságok nem sokat törődtek a szépen kihímezett tervekkel. Hunter és bandáját rövidesen szabadlábra helyezik, de az indiánnal másképpen állt a bál, ő - bizonyos régebbi ítéletek miatt, amelyeket még szűlőföldjén szótkak a nyakába - évekg kellene, hogy a Circle City-i börtönben raboskodjék.

Hacsak meg nem szökik. De megszökni csak úgy lehetett, hogyha a börtönudvar kőfala alatt valaki lyukat ásna, amire a legalkalmasabbnak az udvar és a város közös fala mutatkozott. De belűlről ezt a munkát az őrség ébersége miatt nem lehetett megkísérelni. Kívűlről és éjjel, ha minden óvintézkedést megtesznek, nem tűnt megvalósíthatatlannak.

Így aztán Kraraknak is szüksége volt Hunter segítségére. A két jómadár hamar szót értett: amint Hunter kiszabadul, menten Krarak kiszabadítására siet, az indián viszont a texasi szolgálatába lép, és elvezeti az általa ismert aranyvidékre, Klondike legészakibb tájaira.

Május 13-án Hunter és bandája kitöltötte a büntetését. Az indián mást nem tehetett, mint leste, hogy mikor szöktetik meg. Mivel a rabok nem voltak cellába zárva, ha eljűn a pillanat, kions a közös hálósobából, s anélkül, hogy valaki észrevenné, átbűjik a fal alatt.

Így is tett. Az első éjszakától kezdve a fal mellett hevert éberen, míg csak a nap fel nem kelt.

A türelme ugyancsak próbára volt téve. Napnyugtától hajnalhasadtáig semmi sem neszezett. Hunter és Malone még semmit sem tehettek. Attól féltek, hogy a rendőrök megsejtenek valamit és szeget üt a fejükbe, miért nem hagyták el azonnal Circle Cityt, s ezért okosabbnak tartották, ha huszonnégy órát inkább lapítanak. Munkaeszközeik megvoltak. Csákányaikat, ásóikat hiánytalanul megkapták abban a fogadóban, ahol akkor tanyáztak, amikor letartóztatták őket, s ahova most, hogy kiszabadultak, ismét beszállásolták magukat.

A városkában nagy volt a sürgés-forgás. A korai kitavaszkodás előcsalogatta a Yukon alsó folyásának vidékén telelő aranyásókat. Az megkönnyítette a két texasinak s a bandájuknak, hogy elvegyüljenek a sokaságban.

A következő éjszaka, úgy tíz óra tájt az indián földre tapasztott fülével hallani vélte, hogy miként dolgoznak a kiszabadításáért.

És nem csalódott. Hunter és Malone munkához láttak. Mélyen a föld alatt ásták már a lyukat, hogy a köveket ne kelljen megmozgatniok.

Miután megállapította, hogy hol ásnak, Krarak a körmeivel kezdte vájni a földet.

Sehol semmi mozgás. Az örök nem figyeltek fel a belső udvaron keletkező kisebb zajokra. Az erős szél az épületbe kényszerítette őket, és észre sem vették, hogy Krarak hiányzik.

Végül valamivel éjfél után a lyuk eléggé tágnak bizonyult ahhoz, hogy egy átlagos termetű férfi átbújhasson rajta.

- Gyere - suttogta egy hang. Hunter volt.
- Senki sem mozog odakint? - nyugtalankodott Krarak.
- Senki.

Pár perc múlva az indián szabad volt.

A Yukonon túl, amelynek bal partján fekszik Circle City, hatalmas síkság terül el; azt itt-ott a télutó hófoltjai fedték. A zajlás megindult, s a folyó hátán jégtáblák úsztak. Csónakkal, még ha Hunter meg is próbálta volna, nem lehetett megkockáztatni az átkelést anélkül, hogy a rendőrség észre ne venné őket.

Csakhogy az indián nem olyan ember volt, akit az ilyenszerű akadályok feltartóztatnak. Tudta ő, hogyan kell egyik tábláról a másikra szökellve elérni a túlsó partot. Ha egyszer odaért, előtte a széles síkság. Mire észreveszik a hiányát, ő már messze jár.

Mindenesetre a szökevénynek hajnalig el kell tűnnie. Egyetlen órát sem vesztegethet.

Hunter így szólt hozzá:

- Akkor hát megegyeztünk.
- Meg - bólintott az indián.
- Hol találkozunk?
- Ahogy elhatároztuk: tíz mérföldre Fort Yukontól a Porcupine River bal partján.

Valóban így állapodtak meg. Két-három nap múlva Hunter és az emberei elhagyják Circle Cityt, és Fort Yukon felé veszik az útjukat északnyugati irányba, felfele a folyó mentén. Onnan északkeletnek fordulnak, és felfelé a Porcupine River partján igyekeznek előre. Ami az indiánt illeti, miután átkelt a nagy folyón, északra fordul, és egyenesen a Porcupine River beömléséhez igyekszik.

Mikor elváltak, Hunter még egyszer megkérdezte:

- Minden rendben?

- Minden.

- És odavezetsz?... - szólalt meg Malone is.

- Egyenesen a lelőhelyre.

Hunterben bujkált némi bizalmatlanság:

- Most indulj - szólt. - Ha becsapsz, előlünk nem menekülsz. Harmincan szegődünk a nyomodba, és bizony elkapunk.

- Nem csaplak be - válaszolta Krarak magabiztosan.

És észak felé lendítve a karját így folytatta:

- Ott mindnyájunkat óriási gazdagság vár, óriási vagyon...

Az indián a víz partjára lépett.

- Ahova én vezetem, az nem akármilyen lelőhely - jelentette ki ünnepélyesen. - Aranyzsák az, vagy inkább aranyhegy. Nem kell ott az aranyért fáradozni, csak szekérrel elhordani. Ha százan, vagy ezren volnánk, akkor is úgy adhatnák ki az én részemet, hogy semmivel sem rövidítenék meg magukat.

Krarak egyetlen ugrással egy közeli jégtáblán termett, amelyet az ár tovaragadott. Egy pillanat múlva Hunter és Malone látta, amint átugrik egy másik jégtáblára, s így egyre távolodott a folyó bal partjától. Néhány perc múlva el is tűnt a sötétségben.

A texasiak visszatértek a fogadóba, és már másnap megkezdték a nagy vállalkozás előkészületeit.

Természetesen, amint megvirradt, észrevették a szökést. De a rendőrség hiába nyomozott, mert Hunter cinkossága nem derült ki.

Három nap múlva mind a harminc társával együtt felült egy uszályra, hogy leereszkedjenek a folyón Fort Yukonig.

Május 22-én, miután a városkában minden szükségessel ellátták magukat, málháikat felrakták egy szánra, melyet jó erőben lévő kutyák vontak, s az egész társaság a Porcupine River partján északkeletnek vette az útját. Ha az indián pontosan érkezik, még aznap este találkozniuk kell.

- Csak ott legyen - aggodalmaskodott Malone.

- Ott lesz - nyugtatta meg Hunter. - Hogyha hazudott, ott lesz félelmében, ha igazat mondott, eljön saját érdekében.

És valóban, az indián a megbeszélt helyen várta őket, s az ő vezetésével az egész csapat folytatta útját a Porcupine River mellékén, a magas észak fagyos tájai felé.

5. Lecke ökölvívásból

Úgy látszik, Summy Skim sorsának könyvében az volt megírva, hogy miután elkísérte Ben Raddle-t Klondike-ba, tovább kalandozzon Észak-Amerika legészakibb tájaira. Pedig keményen ellenállt. Minden érvet elővett az újabb vállalkozás ellen. De végül elég volt egy ifjú hölgy néhány szava, hogy tíz másodperc alatt megfélemedkezzék tántoríthatatlan eltökéltségéről.

Őszintén szólva, lehet, hogy szívesen feledkezett meg. Vajon Summy Skimnek lett volna-e bátorsága, hogy Ben nélkül, egyedül nekivágjon a montreali útnak, lett volna türelme a viszonylagos dawsoni kényelemben megvárni, míg öccse visszatér? Bizony ebben is, abban is kételkedhetünk.

Mindenesetre ezek a kérdések örökre megválaszolatlanul maradnak, mivel Summy Skim okvetlenül elkíséri az öccsét, hogy együtt hódítsák meg a Golden Mountot.

„Aki egyszer á-t mondott, köteles bé-t is mondani - morfondírozott magában. - Magamon kívül senkit sem okolhatok!... Oh, Green Valley, Green Valley, mily távol kerültem tőled!”

Az igazat megvallva Summy Skim inkább csak megszokásból sóhajtozott, azért, hogy ne hazudtolja meg önmagát. Persze, vágyott ő Green Valley-ba. De valami okból, maga sem tudta, miért, repesett a szíve az örömtől. Boldognak és könnyűnek érezte magát, mint a gyermek, és a valóban veszedelmes utazás miatt cseppet sem aggodalmaskodott. Meglehet, hogy a derék Summy érdeklődését a kalandos utazás iránt a páratlan vadászati lehetőségek szították fel.

A hirtelenül beköszöntő tavasz miatt Nyomkereső már május első napjaiban megérkezett Dawson Citybe. A Chilkooton való átkelést, valamint a tavakon és a Lewis Riveren a csónakázást az idén kedvezőbb körülmények között lehetett megejteni. Amint nyolc hónappal előbb megállapodtak, Bill Stell azért jött, hogy az unokafivérek rendelkezésére álljon, és visszavezesse őket Skagwaybe, ahonnan hajóval folytathatják útjukat Vancouverbe.

Bill Stell nem is nagyon csodálkozott, hogy Ben Raddle tervei oly gyökeresen megváltoztak. Jól tudta, hogy aki egyszer Klondike földjére teszi a lábát, könnyen odagyökerezhet. Jóllehet a mérnök még nem volt éppen ebben az állapotban, azért nem nagyon sietett a csomagolással, hogy visszatérjen Montrealba.

- Szóval így állunk?... - nézett Nyomkereső Summyra.

- Amint látja, kedves Bill.

Summy csak ennyit mondott.

De annál inkább megjött a szava, mikor megtudta, hogy Bill Stell is velük megy a kalandos útra. Emiatt támadt nagy örömeben szavaival valósággal elárasztotta társait.

Valóban, ez kitűnő ötlet volt. Helyesen gondolta Ben Raddle, hogy Nyomkeresőnél derekabb segítőtársra sehol sem találna; s annak érdekében, hogy megnyerje az útra, felfedte előtte a vállalkozás titkos célját. A francia Jacques Ledun titkát, amelyet addig oly szigorúan megőriztek, hogy rajta kívül eddig csak Summy Skim és az Edgerton-lányok tudtak, most megosztotta Bill Stell-lel, akiben tökéletesen megbízott.

Eleinte ez utóbbi nemigen hitt a Golden Mount létezésében. Hallott ő már arról elég mende-mondát, de azoknak nem adott hitelt. Most azonban, hogy Ben Raddle elmondta neki Jacques Ledun vallomását, és megmutatta a térképet is, amelyre az Aranyvulkán helye be volt jelölve, Nyomkereső kezdte beadni a derekát. Lassan-lassan a mérnök meggyőződése reá is átragadt.

- Gondolja meg, Nyomkereső, semmi kétség sem fér ahhoz, hogy ott mérhetetlen gazdagság vár reánk. Ha sikerül meggyőzőnöm, miért ne jönné maga is, hogy kivegye részét a szerencséből?

- Vagyis felkér, hogy kísérem el a Golden Mountig? - tisztázta Bill Stell.

- Ne csak kíséren, Nyomkereső, maga vezessen oda. Elvégre járt már maga azokon az északi tájakon is! Ha expedíciónk kudarcot vall, jól megfizetem a szolgálatait, ha sikerrel jár, miért ne nyúlna bele maga is könyökig ebbe a vulkáni kincstárba?

Akármilyen szilárd jellem volt is a derék Nyomkereső, érezte, hogy kezdi elveszteni a következetességét. Soha ilyen jó alkalma nem adódik az életben!

Ami mégis meggondolásra készítette, az az út hosszúsága volt. Legelőnyösebb útvonalnak az látszott, amely tört vonal mentén Mac Pherson erődjéhez vezetett; ott valamikor már járt, de akárhogy is, hatszáz kilométernél hosszabb út áll előttük.

- Majdnem annyi, mint a Skagway és Dawson City közötti távolság - jegyezte meg a mérnök.
- De ettől még nem kell megijedni.

- Nem bizony, Raddle úr, inkább azt mondanám, hogy Dawson Cityből a Mac Pherson erődig sokkal könnyebb az út. De onnan, amíg elérünk a Mackenzie torkolatáig, lehet, hogy sokkal nehezebb lesz.

- Miért gondoljunk csak rosszra? - válaszolta Ben Raddle - Végül is ezt a hatszáz kilométert egy hónap alatt megtehetjük.

Valóban, még az is előfordulhat, hogy „a nem szeretem helyzetek” közül, amelyek oly gyakoriak ezeken a magas szélességi fokokon, egyik se következzen be.

Bill Stell még habozott.

De már nem sokáig. Ben Raddle biztatásához csatlakozott a Nelutóé is, aki boldog volt, hogy főnökét viszontláthatta; a Summy Skimé is, aki meglepő ékesszólással vázolta a vállalkozás reménybeli hasznát; és a Jane Edgertoné, amely végül is a legmeggyőzőbbnek bizonyult. Ha már elhatározták, hogy mindnyájan elindulnak, jól tették, hogy valamennyien kivették részüket a meggyőzésben, mert Nyomkereső segítsége nagyon sokat nyomott a latban és jelentős mértékben megnövelte a vállalkozás esélyeit.

Neluto különösen el volt ragadtatva az utazástól, pedig annak igazi célját nem is ismerte. De micsoda elképzelhetetlen vadászkalandok várják azon a vidéken, amelyre ember alig tette még a lábát!

- Meglátjuk, kire mekkora vadászszerencse vár ott - dörögte Summy Skim.

- Kire?... Hát ránk! - csodálkozott Neluto.

- Csak ne mi kerülünk terítékre! - jelentette ki Summy, hogy figyelmeztesse Nelutót, ne legyen úgy elragadtatva.

- Bizony az északi vidékeken nyár idején mindenfajta kalandorok csatangolnak, akiktől semmi jót sem lehet várni, és akikkel a Hudson-öböl Társaság embereinek is gyakran meggyúl a baja.

Az előkészületekkel hamarosan végeztek. Nyomkereső mindig készen állt az útra; akár délre, akár északra hívta a kötelesség, könnyen be tudta szerezni a szükséges dolgokat: szekeret, szétszedhető ladikokat, sátrakat, málhás öszvéreket, amelyeknek élelmezéséről a kizöldülő mezők ingyenesen gondoskodtak, s emiatt alkalmasabbak voltak a kutyáknál. Ami az emberi élelmet illeti - még ha nem is számítják a vadász- és halászsákmányt -, nem nehéz beszerezni, és akár több hónapra is biztosítani, miután Skagway és Vancouver között már helyreállt az összeköttetés, és Dawson City ellátását megkezdik azok a társaságok, amelyek a Klondike-i aranyvidékek élelmezéséről gondoskodnak. Lőszert is szereztek be bőven, s ha netán elő kell majd venniük a karabélyaikat, azoknak nem kell némán szégyenkezniük.

Bill Stell vezetésével így sorakoztak fel az útra: a két unokafivér, Jane Edgerton, Neluto a szekérével és a lovával, Patrick Richardson, kilenc kanadai, akik a 129-es claimen dolgoztak és hat ember, akik Nyomkereső szolgálatában álltak; tehát összesen huszonegyen voltak. Ez a kis létszámú társaság minden bizonnyal elegendő lesz a Golden Mount kitermelésére, mivel Jacques Ledun azt mondta, hogy mást nem kell tenniük, csak összeszedni az aranyrögöket.

Olyan jó ütemben készítették fel a vállalkozást, amelynek célját csak Ben Raddle, Summy Skim, Jane Edgerton és Nyomkereső ismerte, hogy az indulás napját már *május 6-ra* ki is tűzhatték.

Nincs mit csodálkoznunk, hogy mielőtt elhagyták volna Dawson Cityt, Ben Raddle még egyszer tájékozódni kívánt a 129-es claim helyzetéről a Forty Miles Creek partján.

Utasította tehát a munkavezetőt és Nelutót, hogy menjenek el arra a helyre, ahol egykor a Josias nagybácsi öröksége feküdt.

Ott a helyzet változatlan volt. A 129-es, akárcsak a 131-es, valamint a többi claim a határ két oldalán, víz alatt állott. A folyó a földrengés következtében a korábbinál kétszer szélesebb mederben folytatta útját. Ha nem is volt lehetetlen a helyzeten változtatni, a folyót visszatéríteni eredeti medrébe, ez olyan hatalmas, annyira költséges munkálatokat igényelt volna, hogy ilyesmire senki sem gondolhatott. Lorique azzal tért vissza Dawsonba, hogy minden reményről, melyet az ottani lelőhelyek kitermeléséhez fűztek, egyszer s mindenkorra le kell mondani. - *Május 5-ére* az előkészületek befejeződtek. Délután Summy Skim és Ben Raddle elsétált a kórházba, hogy Edithről és a doktortól búcsút vegyenek.

Találkoztak a két lánnyal, akik az utolsó napot együtt töltötték. Edith, mint mindig, nyugodt és kiegyensúlyozott volt. Vajon mit gondolt magában erről a vállalkozásról? Nehéz kitalálni.

Mikor Ben Raddle megkérdezte, hogy mi a véleménye a tervükről, így válaszolt:

- Mindenki úgy él, ahogy jónak látja. Bármit is tesz az ember, az a fontos, hogy jól végezze a munkáját.

Mintegy két órán át beszélgettek. Különös módon csak a Summy és a Jane hangját lehetett hallani. Ahogy az idő telt, Ben és Edith mind szótlanabbá vált, mintha ugyanaz a bánat nyomná mindjobbán a szívüket.

Mikor a búcsú pillanata elérkezett, Summy Skim vidáman ezzel vetett véget a társalgásnak:

- A mi jelszavunk, hogy sohasem búsulunk. Tehát most is legyünk vidámak. Mire beáll a tél, megérkezőnk hétrét görnyedve az aranyrögök súlya alatt.

- Adja az Úristen, hogy úgy legyen - suttozta Ben Raddle szomorkásan, aztán szó nélkül megszorította Edith feléje nyújtott kezét.

Miután betették maguk mögött az ajtót, s elindultak, hogy Pilcox doktorhoz is betérjenek, Summy az unokaöccséhez fordult és megkérdezte:

- Ugyan mi lelt? Mintha leégett volna a magtárad, és Edith kisasszony is jól el volt szontyolodva. Mindez csak azért, hogy nagyobb legyen a lelkesedésünk. Vagy esetleg mégis csak lemondta az útról...

Ben Raddle próbálta elhessegetni magától mélabús gondolatait.

- Ne bolondozz! - mondta.

Ami Pilcox doktort illeti, ő így járta a kérdést:

- Gyönyörű útjuk lesz, azok az északibb tájak még elragadóbbak, mint Klondike, pedig itt sem fityisz, de nem ám! Aztán ha most dél felé indulnának, az azt jelentené, hogy hazatérnek Montrealba, és mi többé nem látnánk egymást. Így viszont, mikor önök visszatérőben lesznek, ismét találkozunk Dawsonban.

Ben Raddle estefelé még egyszer összeült tanácskozni Lorique-kal. Szerencsére Summynak fogalma sem volt arról, hogy miről tárgyaltak, mert nagyon elkeseredett volna, ha rájön, hogyan gondolkozik az öccse.

A kanadai munkavezető a hosszú téli hónapok alatt addig-addig beszélt erről-arról, hogy amitől Summy annyira rettegett, a mérnököt végül is valóban megfertőzte az aranyláz. Lorique vérbeli aranyásó volt, egész életét az aranymezők felkutatására áldozta, s most végre sikerült Ben Raddle szívében is fellobbantania a szenvedély lángját. Ez a derék alkalmazott lassacskán annyira megfertőzte munkaadóját, hogy az már nem is ismert más életcélt, csak újabb aranymezők és aranyat termő parti homokok felfedezését. Szíve mélyén már egészen távoli időpontra halasztotta a hazatérést Montrealba. Minden figyelmét lekötötte a Klondike-i tartomány, az izgalmas lehetőségek földje, amelynek szerelmese lett az a szerencsevadász, aki eddig a szíve mélyén szunnyadt.

Ben Raddle úgy döntött, hogy Lorique ne vegyen részt az északra induló vállalkozásban. Maradjon Dawsonban azzal a feladattal, hogy kíséren figyelemmel minden az aranykitermeléssel kapcsolatos eseményt. Ha esetleg valami kecsegtető üzlet adódna, lépjen azonnal akcióba.

Miután mindent elrendeztek, a társaság másnap reggel öt órakor a felső Városnegyeden keresztül, a Klondike folyó jobb partján északkeleti irányban elhagyta Dawson.

Az idő jobb már nem is lehetett volna: ragyogó ég, alig lebbenő szellő és plusz öt-hat fokos hőmérséklet. A hó úgyszólván már teljesen elolvadt, és a fűvel borított földeken csak itt-ott maradt egy-egy ragyogó fehér folt.

Felesleges mondanunk, hogy az útvonalat nagy gonddal állapították meg. Nyomkereső már járt a Dawson City-Mac Pherson erőd közötti úton, és az ő emlékezőtehetségében meg lehetett bízni.

Egyébként eléggé sík tartományon kellett keresztülvágniuk, amelyet csak néhány folyó öntözött; előbb a Klondike River mellékfolyóin, s azok mellékfolyóin kellett átkelniük, aztán a Sarkkörön túl annak a Peel Rivernek a mellékfolyóin, s azok mellékfolyóin, amely mielőtt a Mackenzie-be ömölne, a Szikláshegység lábainál folyik végig.

Így aztán útjuk első szakasza Dawson City és a Mac Pherson erőd között nem volt valami nehéz. Az olvadás végeztével a folyók szintje a legalacsonyabb volt; az átkelés mindenütt könnyen ment s az ivóvíz beszerzése sem ütközött nehézségbe. Ha elérik a Peel Rivert, dönteniük kell afelől, merre s miként folytassák útjuk befejező szakaszát.

Hála az önáltatásnak, ennek a csodálatos emberi tulajdonságnak, vállalkozásuk sikerét illetően valamennyien virágos reményekkel indultak útnak; kivéve talán Summy Skimet és Patrick Richardsont. Summy Skim meglegedett annyival, hogy lenyelte a véleményét, és egy pillanatig sem gondolt utazásuk céljára. Hosszú és hiábavaló ellenkezés után végül is örömmel indult útnak, valami megmagyarázhatatlan jókedvvel a szívében.

Ami Patrickot illeti, ha esetleg volt is véleménye, nem nyilvánította ki. Indulás előtt Jane így szólt hozzá:

- Patrick, holnap indulunk.

- Jól van, Jean úr - válaszolta a hűséges óriás, aki mintha észre sem vette volna, hogy ifjú gazdája közben ismét leánnyá változott.

A többiek - már akik ismerték a titkot -, vagyis Ben Raddle, Jane Edgerton és Bill Stell, egy pillanatig sem kételkedtek a Golden Mount kincseinek létezésében. A többi magabiztosan követte őket, pedig ők csak annyit tudtak, hogy mennek északra aranyat kutatni; de valami alig indokolható derűlátás kerítette hatalmába valamennyiüket, s már előre örültek a sikernek. Ben Raddle műszaki tudása csodát művelt. Azt suttogták, hogy Nyomkereső egy jó „tipp”-et adott el Bennek és hogy hihetetlen vagyon meghódítására álltak össze, amelyet a mérnök egyetlen csapással teremt majd elő a föld alól.

Ilyen lelkes hangulatban hagyták el Dawson Cityt. A bricska, amelyen Neluto volt a kocsis, és amelyen a két unokafívér mellett Jane Edgerton foglalt helyet, vidám ügetéssel hagyta el a várost, de nemsokára lassítania kellett, mert az eszközökkel és élelemmel megrakott öszvérek nem tudtak lépést tartani vele. Mindent egybevetve útjuk első szakasza sem az emberek, sem az állatok erejét nem nagyon tette próbára, mivel majdnem sík vidéken haladtak. Gyakran, hogy könnyítsenek az öszvérek megterhelésén, az emberek gyalogosan mentek mellettük. Ben Raddle és Nyomkereső ilyenkor nyugodtan beszélgethetett az őket foglalkoztató kérdésekről. Summy Skim és Neluto pedig jobbra-balra barangolhatott a vidéken, s mivel vad volt bőven, nem pazarolták potyára a puskaport. Aztán naplementekor - ami ezen a szélességi fokon az évnek ebben a szakában eléggé későn történt - táborot vertek.

Május 16-án, tíz nappal azután, hogy elindultak Dawson Cityből, a hatvanhatodik szélességi körön valamivel túl átlépték az Északi Sarkkört. Az utazásnak ebben az első szakaszában semmi rendkívüli sem történt. Afféle rablóbandákkal sem találkoztak, mint amilyeneket a Hudson-öböl Társaság ügynökei szoktak megugratni s e tájakról egyre nyugatabbra zavarni.

Az idő szép volt és mindnyájan egészségesek voltak. Ezek az edzett emberek megszokták a viszontagságokat, s látszott rajtuk, hogy az eddigi úti fáradalmakat fel sem veszik. Az állatok bőséges legelőkre találtak a zöldellő mezőkön. Az éjszakai táborokat sikerült mindig egy-egy tiszta vízű folyócska partján az északkeleti szemhatárig nyúló nyár-, nyír- és fenyőerdők peremén felverniük.

Azonban a táj képe lassacskán megváltozott. A keleti láthatáron kezdtek kirajzolódni a Sziklás-hegység körvonalai. Észak-Amerikának ezen a tájain kezd felgyűrődni az a hegylánc, amely mind magasabbra emelkedve végigvonul a földrész teljes hosszán.

Néhány kilométerrel a sarkkörön túl kénytelenek voltak átkelni egy gázlón; a folyó, amelynek nem messze volt a forrása, itt északnyugatnak fordult, és a Porcupine Riverbe ömlött.

A sűrűbb vízhálózat s a talaj egyenetlensége miatt a folyótól északra bajosabban haladtak, és ha Neluto nem hajtott volna gondosan, a bicska tengelye, kereke akárhányszor eltörhetett volna.

De az ilyen nehézségeken senki sem ütközött meg. Azokon a távoli vidékeken senki sem remélhetett aszfaltozott, kivilágított utakat. Csak Bill Stell csodálkozott némiképpen, pedig ő már járt ezen a tájon.

Egy szép napon, amikor egy keskeny átjárón haladtak keresztül, így szólt:

- Mikor vagy húsz évvel ezelőtt erre jártam, nem volt ilyen rossz az út.

- Pedig azóta nemigen változhatott - vélte Summy Skim. - Lehet, hogy a nagyon kemény tél miatt...

- Én is arra gondolok, mérnök úr - helyeselte Nyomkereső. - A hideg olyan kegyetlen volt, hogy a föld majdnem mindenütt meghasadozott. Azt tanácsolom, jó lesz, ha vigyázunk a kőomlásokra.

Valóban, két-három alkalommal is tapasztalhattak ilyet. Hatalmas kvarc- és gránitsziklát mosott alá a beszivárgott víz, s azok az útjukba álló fákat kitörve zúdultak a völgybe. Egyszer kis híján a szekérüket törte össze egy lehengeredő kötömb.

Vagy két napig ugyancsak küszködniök kellett a haladásért, s a naponként megtett útszakaszok hossza lerövidült. A késlekedésért Ben Raddle-t majdnem szétvetette a düh; Summy Skim viszont egy filozófus nyugalomával fogadta a nehézségeket.

Őt nem az arany vonzotta. Ha már a hazatérésről le kellett mondania, legalább szép nagyot utazik... S önmagának azt is bevallotta, hogy nagyon-nagyon boldog.

- Komolyan mondom, csodálkozom Benen - mondta egy alkalommal Jane Edgertonnak. - Mintha meg volna veszve.

- Dehogy - válaszolta Jane. - Csak siet.

- Siet? De miért? Mindig tönkretenni a pillanat varázsát a jövő miatti aggodalommal. Én bizony nem sokat problémázom, úgy veszem a világot, amilyen.

- Rendben van, de Raddle úrnak célja van: ő el akarja érni a Golden Mountot, s az út, amely odavezet, őt nem érdekli, az számára csak a megérkezés feltétele.

- Feltéve, ha létezik az a Golden Mount - okoskodott Summy Skim -, ott kell annak lennie, akár tizenöt, akár nyolc nap múlva érkezünk oda. Én egyébként abban reménykedem, hogy a Mac Pherson erődnél jól megérdemelt pihenőt tartunk. Hasonló menetelés után jogunk volna vetett ágyban jól kinyújtózni.

- Igen, ha Mac Phersonban találunk vendégfogadót.

Megkérdezték Nyomkeresőt, s az készségesen fel is világosította őket, hogy olyasmire ne számítsanak.

- A Fort Mac Pherson csak megerősített állomása a Hudson-öböl Társaság ügynökeinek. Azért akad ott néhány szoba.

- Ha vannak szobák, lesznek ágyak is - vélte Summy Skim -, és én bizony nem venném rossz néven, ha két-három napot elheverészhetnék ottan. - Csak már ott lennénk - vágott közbe Ben Raddle -, de azért nem fogjuk vesztegetni az időnkét holmi pihenésekkel.

Haladtak, amennyire haladhattak a hepehupás, kanyargós terepen, de Ben Raddle minden igyekezete ellenére majdnem egy hétbe telt, amíg átvergődtek a hegyvidéken, és elérték a Peel Rivert.

Amint odaértek, késelem nélkül átkeltek a Mackenzie e jelentős mellékfolyóján; átkelésüket az utolsó nagy jégtáblák is segítették. Az éj beállta előtt ember és anyag minden baj nélkül a jobb partra ért, s a tábornak a folyó melletti hatalmas fenyőrengeteg mellett fel is verték. A sátrak kifeszítése után megtették az előkészületeket a mindenkor türelmetlenül várt vacsorához.

De meg volt írva, hogy ez a nap ne fejeződjék be drámai esemény nélkül. Alighogy letelepedtek, az egyik kanadai, aki a folyó mentén kissé felfelé ment, a borzalomtól eltorzult arccal rohant vissza:

- Riadó!... Riadó!... - kiáltotta, amint közeledett.

Mindenki talpra ugrott. Csak Summy Skim, mint vérbeli vadász, nem vesztette el a fejét, hanem felkapta a karabélyát. Egy pillanat alatt fegyveresen célzásra készen állt.

- Banditák? - kérdezte.

- Nem - válaszolta Bill Stell -, medvék.

Valóban, a menekülő nyomában három hallatlanul nagy szürke medve, úgynevezett grizzli közeledett; ezek az állatok általában a Sziklás-hegység átjáróiban tanyáznak.

Talán az éhség tette merészebbé őket? Lehetséges, de annyi bizonyos, hogy szörnyű bögsükkel pánikba ejtették a málhás állatokat.

Akkora fejtelenség támadt, hogy a három medve bejöhettek a tábor közepére, még mielőtt bármit is tettek volna ellenük.

Véletlenül éppen Jane Edgerton állt legközelebb hozzájuk. Előbb hátrahőkölt, elfutott volna, de világosan látszott, arra már nincs ideje. Summy egyetlen ugrással a lány előtt termett, vállához emelte a puskát, és kétszer egymás után lőtt.

Summy sohasem hibázott. Legalábbis ezzel szokott dicsekedni, s most alkalma nyílt a bizonyításra. Két medvét szíven is talált, azok úgy kerültek el, hogy többé fel nem keltek.

De még ott volt a harmadik. Az mit sem törődött társai elhullásával, rohanva közelített. Egy másodperc, s a szerencsétlen, most már védtelen Summyt a karmai közé kapja. A fiatalember el volt szánva, hogy drágán adja a bőrét, a puskáját a csövénél fogva ragadta meg, s azzal mint bunkósbot, bátran várta a támadást.

A medve azonban váratlanul megingott. Új ellenfele támadt Patrick Richardson személyében. Az írnek más fegyvere nem volt, csak amivel a természet ellátta, hát azzal indult birokra, s a kocsmái verekedések megszokványosabb módján mesteri rúgással eltalálta a medve jobb csípőjét, s ezzel megfékezte a vadállat lendületét.

A medve helyben fél fordulatot tett, szörnyű ordításával megremegtette a rengeteget, aztán rázúdult arra, aki szembe mert vele szegülni. Akik e villámgyorsan lejátsszódó jelenet tanúi voltak, elborzadva kiáltottak fel. Csak Patrick állt támadásra készen az izgalom legkisebb jele nélkül.

A látvány valóban gyönyörű volt: egyik oldalon a tombolva dühöngő óriási állat, hegyes karmaival, fenyegető agyarával a vakon támadó nyers erőt képviselte; a másik oldalon a testieket illetően az emberi fajnak egy remek példánya állott, ugyanolyan erős, mint ádáz ellenfele, bár szerényebben felfegyverkezve, de az ő természetadta fegyvereinek gyengeségét pótolta az

értelem lángja - pedig ez az ember csak szerény értelmi szintet képviselt, mégiscsak rendelkezett azzal a szikrával, amely csak az emberi faj előjoga a Földön.

Mintha a történelem előtti idők támadtak volna fel, amikor távoli őseinknek pusztán testi erejükkel kellett ismeretlen ellenséges földeket meghódítani. Ez alkalommal is az értelem győzött. Abban a pillanatban, amikor a medve szőrös két mancsával át akarta ölelni Patrickot, az ír karja villámgyorsan előrelelendült, és öklével, mint egy katapulttal, orrba vágta ellenfelét.

Szörnyű ütés volt. A medve hátsó lábai megroggyantak, és hanyatt vágódott.

Patrick a bajusza alatt elmosolyodott, és várta rendületlenül az újabb támadást.

Nem kellett sokat várni. Ez alkalommal a kellő pillanatban mindkét öklével odasózott. Előbb a ballal az állat szemébe vágott, aztán a jobbal orron verte, de olyan erővel, hogy kifröccsent a vére, és hallani lehetett, amint kireccsent a foga.

A medve ismét hanyatt vágódott, és Patrick ez alkalommal is lovagiasan megvárta, hogy talpra kászálódjon, s csak azután akarta újra kezdeni a mérkőzést. Még egy görög-római stílusú találkozón sem lehetett volna kifogástalanabban viselkedni.

Ami a medvét illeti, ez alkalommal nehezebben szedte össze magát, mint az imént. Végül kiegyenesedett, de aztán visszaült a földre. Mozdulatlanul várakozott. Abbahagyta az ordítást. Ingadozva törölgette a kivert szemét, miközben vérző orrát nyalogatta.

Mivel megunt a várakozást, Patrick támadásra készen egy lépést tett előre, a medve egyet hátra. Az ír ismét lépett egyet, aztán egy harmadikat is, a medve ugyanannyit hátrált. Ez az üldözés a nézők nagy csodálkozására vagy három percig tartott.

Türelmét veszítve Patrick megsürgette a dolgot. Megunva, hogy ellenfele csak apródonként hátrál, s belátva, hogy valami hajítófegyver mégiscsak elkelne, lehajolt és felkapott egy követ, s hogy támadásra készítse, megdobta vele az állatot, hátha emiatt az ismét felveszi a küzdelmet.

De nem történt semmi. Amint a medve észrevette az ember mozdulatát, nem várta meg annak következményét. Ebből a leckéből elege volt, ami dukált, megkapta. Négy lábra ereszkedett, s megkezdte a visszavonulást, vagy inkább az elkullogást, hátában a félsszel, megmaradt szemével könyörgő pillantást vetve legyőzőjére.

Néhány perc múlva eltűnt az erdő sűrűjében. Hahota és felcsattanó taps üdvözölte a mérkőzésnek ezt a nem várt befejezését. Mindenki Patrick köré gyűlt, s a kezét rázta.

- Köszönöm, Patrick - mondta Summy Skim melegen, és keményen megrázta megmentője kezét.

- Igen, én is köszönöm - sietett Jane az óriáshoz. - Köszönöm, és gratulálok neked.

Patrick mintha észre se vette volna Summyt. Fiatal úrnője felé fordult, az egyedüli lény felé, akiért rajongott.

- Nincs miért gratulálni - mondta szerényen. - Ön is láthatta, Jean úr, ez a dúvad azt se tudja, mi az ökölvívás.

6. A célbaérés

Majdnem a nyugati szélesség 135. fokán és a 67. szélességi körön a Mac Pherson erősség abban az időben a Hudson-öböl Társaság legészakibb állomása volt Észak-Amerikában. Innen igazgatták azt a területet, amelyet a számtalan ágra szakadó Mackenzie öntöz, mielőtt beömlene az Északi-Jeges-óceánba. Itt frissíthették fel készleteiket a prémvadászok, és itt találtak védelmet, ha menekülniök kellett az észak-kanadai területeken csatangoló kalandorok bandái elől.

Ez az erősség, amely a Peel River jobb partján épült, amennyire lehetséges volt, kapcsolatot tartott fenn a Mackenzie partján álló Good Hope erőddel. A prémbálákat egyikből a másikba hordták, hogy aztán erős őrizettel a társaság központi raktárába szállítsák őket.

A Mac Pherson erőd tulajdonképpen hatalmas raktár, amelynek emeletén az ügynökség vezetőjének és alárendeltjeinek irodái találhatók, valamint egy nagyobb helyiség tábori ágyakkal bebútorozva; ebben vagy húsz személy is elalhat. Alul vannak az istállók a málhás lovak és az öszvérek részére. A sarkvidéki tél kegyetlen hidege ellen a közeli erdők bőséges tüzelőt biztosítanak.

A fa nem hiánycikk, még sok-sok évig nem is lesz az. Ami az élelmet illeti, azt a Hudson-öböl Társaság ellátószolgálatja folyamatosan biztosítja, a vadászat és a halászat pedig bőségesen kiegészíti.

A Mac Pherson erődben a főügynök parancsol, akinek húsz kanadai és brit-columbiai férfi van alárendelve, szigorú, igazi katonás fegyelemmel. Az életük egyáltalán nem könnyű; gondolkunk csak a zord időjárásra és az állandó veszélyre, mert bármikor megtámadhatják őket a hatalmas térségben csatangoló kalandor bandák. Ezért az állványokon mindig sűrű sorban állnak a karabélyok és a pisztolyok, a társaságnak pedig gondja van rá, hogy a lőszerkészletet állandóan felújítsa.

Amikor Ben Raddle-ék a Mac Pherson erődhöz értek, a főügynököt és az embereit készséggel találták.

Az történt, hogy néhány nappal előbb, *május 25-ének* reggelén a járőre jelentette, hogy a Peel River jobb partján harminc-negyven főből álló csoport közeledik, közöttük több indián is van.

Amint ilyen helyzetben szokásos volt, a Mac Pherson erőd kapuját jól elrekesztették. Csak a falakat átugorva lehetett volna behatolni.

Mikor az idegenek a kapu elé értek, az egyik, aki vezérüknek látszott, kérte, hogy engedjék be őket. A főügynök felkapaszkodott a fal tetejére, és jól megnézte az alkalmi látogatókat. De amit látott, nem nagyon lehetett az ínyére, s a jövevényekkel szemben élt a gyanúperrel, mert azt válaszolta, hogy egyet sem enged be közülük az erődbe.

Ami ezután következett, bebizonyította, hogy okosan intézkedett. Mert a kintiek ocsmány káromkodások és fenyegetőzések özönével árasztották el az erődbelieket. A kiejtésükből a főügynök úgy ítélte, hogy az indiánokon kívül a bandában még jó néhány erőszakos természetű dél-amerikai is lehet.

A kalandorok nem szorítkoztak csak szavakra. Cselekedtek is. Vagy mert utánpótlásra volt szükségük, vagy azért, hogy elfoglalják a Mac Pherson erődöt, ahonnan, mint támaszpontonról, a Mackenzie torkolatvidékén a munkákat összefogták, az idegenek megpróbálták a kaput betörni. De az ellenállt a kísérletnek, és miután az erődből ösztüzet zúdítottak rájuk, megsebesítve

néhányukat, az ostromlók elkotródtak északnyugat felé; előbb azonban ők is tüzet nyitottak a társaság embereire, akik szerencsére ép bőrrel úszták meg a tűzpárbajt.

Attól kezdve a Mac Pherson erőd helyőrsége újabb támadástól tartva éjjel-nappal készen állott. *Május 30-án* arra kellett gondolniok, hogy bizony helyesen is cselekedtek, mert íme, újabb csapat közeledését jelezték, amely a folyó mentén ereszkedve közelítette meg az erődöt.

Nyomkereső és csapata - mert róluk van szó - ugyancsak csodálkozott, mikor vagy tizenkét fegyveres embert pillantott meg a mellvédeken, akik azt kiáltozták, hogy takarodjanak onnan.

Kénytelenek voltak tárgyalásba bocsátkozni.

Végül az ügynökség főnöke rájött, hogy tisztességes kanadaiakkal van dolga, és szerencsére felismerte Bill Stellt is, akivel valamikor együtt szolgált a domíniumok hadseregében. Végül is a Mac Pherson erőd kapuja kitárult, Nyomkeresőék bevonultak az udvarba, ahol szíves fogadtatásban volt részük.

Az ügynökség főnöke kötelességének érezte közölni a rideg fogadtatás okát. Elmondta, hogy néhány nappal előbb az a dél-amerikaiakból és indiánokból álló csoport milyen ellenségesen viselkedett az erőd kapujában, erőszakkal próbált behatolni, és végül karabéllyal kellett elűzni őket. Vajon mit akarnak ezek a csavargók? Mit lehessen tudni. Hasonló összetűzés után az erődbeliek bizalmatlansága jogos volt.

- Aztán mi lett a bandával? - érdeklődött Nyomkereső.

- Mikor látták, hogy a rajtaütés nem sikerült, továbbálltak.

- Milyen irányban?

- Északnyugatra.

- Mivel mi egyenesen északnak tartunk, valószínű, hogy nem találkozunk velük.

- Ezt én is remélem - bólintott az ügynökség főnöke -, reám a legaljasabb söpredék benyomását tették.

- Vajon miben sántikálnak errefelé? - tűnődött Summy Skim. - Kétségtelenül aranyat kutatnak, mivel aranyásó-felszerelést láttam náluk.

- Halljátok?! Van ám arany errefelé! - kiáltott fel Ben Raddle.

- Persze, hogy van - nyugtatta meg az ügynökség főnöke. - Csak éppen hogy meg kell találni.

Ennél többet persze nem tudott. Egy szóval sem említette a Golden Mountot, pedig az nem lehet messze a Mac Pherson erődtől.

De ez tetszett Ben Raddle-nak. Ő csak örült annak, hogy senki még csak nem is sejti Jaques Ledun titkát. Ellenben Summy Skim, aki még mindig kételkedett, ezen bizony elgondolkozott. Hogy megnyugodjék, érdeklődni kezdett az ügynökség főnökétől, tudomása szerint északabbra vannak-e tűzhányók. A főnök kijelentette, hogy ilyesmiről még csak nem is hallott; ez aztán jócskán megnövelte Summy bizalmatlanságát.

- Nyomkereső elégségesnek tartotta, ha volt bajtársával csak annyit közöl, hogy aranylelőhelyek után szándékoznak kutatni a Mackenzie torkolatvidékén. Aztán hozzátette, hogy már közel egy hónapja úton vannak, s ha a főnök megengedi, két-három napot szívesen pihennek a Mac Pherson erődben.

Bill Stell kérését menten elfogadták. Egyébként abban az időben az erődben csak a kis létszámú legénység tartózkodott. A prémvadászok majd csak egy hónap múlva ha megérkeznek. Így aztán volt hely bőven, s Nyomkeresőék megkezdhatték a beszállásolást anélkül, hogy házigazdáiknak kényelmetlenséget okoztak volna.

Ben Raddle megköszönte az ügynökség főnökének vendégszeretetét, s nem egészen egy óra múlva az emberek, az állatok és a málhák, egyszóval minden a helyén volt.

A három nap teljes nyugalomban telt el, semmi sem zavarta meg pihenőjüket a Fort Mac Phersonban. Mikor elérkezett a búcsú órája, valamennyien jól kipihenve, vidáman készülődtek az útra.

Június 2-án reggel a kis csapat Nyomkeresővel az élen útnak eredt a Peel River jobb partján, előbb azonban Nyomkereső meleg köszönetet intézett az ügynökség főnökéhez, amely éppen olyan őszinte, mint amilyen megérdemelt volt.

Ben Raddle, Summy Skim és Jane Edgerton felült Neluto mellé a bricskára. A málhás állatok Nyomkereső után sorakoztak fel. Innen már ő sem ismerte az utat, mert előző kalandozásai során sohasem járt a Mac Pherson erődön túl.

Most már csak a mérnök által összegyűjtött értesülések alapján tájékozódtak. Az ő térképe szerint, amelyre a Jacques Leduntól nyert koordináták alapján a Golden Mount be volt jelölve, az enyhén kanyargó Peel River bal partján kellett haladniuk.

Délben egy patak partján, fenyőerdő szélén állapodtak meg. Az állatokat a közeli rétre hajtották, hogy legeljenek. Az idő az északkeleti légáramlat miatt hűvösebbre fordult, és az égen néhány felhőpamacs is megjelent.

Sík vidék vette körül őket. A tekintetnek semmi sem állta útját, csak messze keleten pillantották meg a Sziklás-hegység hullámos gerincvonulatát. A távolság, amely a Golden Mountig még hátra volt, nem lehetett több kétszáz kilométernél; az adott körülmények között, hacsak valami közbe nem jön, öt-hat nap alatt megtehetik ezt az utat.

Miközben a déli pihenőhelyen ténferegtek, Bill Stell megjegyezte:

- Lámcsak, Summy úr, utunk végére értünk, nemsokára gondolkozhatunk a hazatérésről.
- Kedves Bill - válaszolta Summy -, egy utazás akkor ér véget, ha hazaérkezünk. Ami pedig a miénket illeti, csak azon a napon tekintem befejezettnek, amelyen betettem magam után Jacques Cartier utcai házunk ajtaját.

Bill Stell ezek után nem lelkesítette tovább. Ben Raddle pedig vigasztalanul nézett Jane Edgertonra: nincs mit tenni, ez a Summy valóságos öszvér.

A kis csapatnak három nap kellett, hogy elérje azt a helyet, ahol a Peel River beleömlik a Mackenzie-be. Csak *június 5-én* érkeztek oda.

Ezen a hosszú szakaszon semmi zavaró esemény nem történt, és a folyó menti síkságon az út sem volt különösebben fáradságos. Lakatlan vidék vette körül őket. Csak néhány csatangoló indiánnal találkoztak azok közül, akik a Nagy Folyó deltájában halászatból tengődnek. Azzal a bandával, amelyről a Mac Pherson erőd főnöke beszélt, nem találkoztak, s ennek Nyomkereső szívből örült.

- Ha magunkra érkezünk meg a Golden Mounthoz, s onnan is magunkra térünk haza, az lesz a legüdösebb.

Ennek érdekében minden elképzelhető óvintézkedést megtett. Három emberét szakadatlanul felderítésre küldte: egy a csapat előtt járt, másik kettő a két szárnyon, mikor pedig táborot vertek, a tábor környékét is éberen őriztette, hogy minden meglepetést megelőzzön.

Az óvintézkedések azonban feleslegesnek mutatkoztak, mert a kis csapatot a Mackenzie folyóig semminemű kellemetlenség nem érte. Ennek az óriásfolyamnak a torkolata olyan hatalmas vízhálózatot alkot, amelynek sehol - sem az Új-, sem pedig az Óvilágban - nincs párja.

Ötszáz kilométerrel azelőtt, hogy az óceánba ömlene, a Mackenzie szétnyílik, mint egy óriási legyező, és sok-sok ágát még több mellékcsatorna köti össze, ezek aztán télen, a nagy hidegben egyetlen jégmezővé válnak.

Ilyenkor azonban az olvadásnak már az utolsó maradványait is az Arktikus-óceánba hordta az ár, s a Peel Riveren már egyetlen jégtábla sem úszott. Tekintettel arra, hogy a Mackenzie medre ennyire áttekinthetetlen hálózatot alkot, az a kérdés is joggal felmerülhet, hogy a Peel River vajon önálló folyó-e, vagy csak a Nagy Folyó egyik ága, amelyet a mellékágak valószínű hálózata köt vele össze.

Bármint is legyen, ha a Peel River a Mackenzie legnyugatibb mellékfolyója, vagy ha csak elágazása, annyi bizonyos, hogy a kis csapatnak át kell kelnie a bal partra, mivel a megadott koordináták szerint a Golden Mountnak innen nem messze az Arktikus-óceán partján kell lennie.

Szerencsére a víz szintje nem volt túl magas, és Nyomkereső könnyen talált rajta gázlót. *Június 5-én* a déli pihenő után az átkelés mégis sok ügyel-bajjal járt.

Egész délután ezzel bajlódtak, de legalább mire leszállt az este, valamennyien a túlsó parton voltak.

Másnap, *június 6-án* Bill Stell már hajnali három órakor jelt adott az indulásra. Véleménye szerint három napon belül az óceán partjára kell érkezniük. Ha a térkép akár csak némi megközelítéssel is pontos, az Aranyhegynek ott a szemük elé kell bukkannia. Ha netán Jacques Ledun a szélességi és hosszúsági pontokat nem is határozta meg valami pontosan, a hegy, mint a vidék egyetlen kiemelkedő pontja, akkor is a szemükbe ötlük.

A Nagy Folyó nyugati ága mellett különösebb nehézség nélkül nyomultak előre. Az időjárás azonban kevésbé kedvezett. Északról felhőket sodort a nagy sebességű szél, és néha végigverte őket egy-egy záporosó. Ez késleltette a haladást, és nagyon kellemetlenné tette az éjszakázást. De szívesen tűrték a mostoha viszonyokat, mert a cél közelsége minden nehézséget jelentéktelenné törpített.

Szerencsére Ben Raddle-éknek nem kellett behatolniuk a szerteágazó deltavidékre. Nyomkereső fel is vetette a kérdést, hogy mit tettek volna, ha ezt nem kerülhetik el. A folyó annyi ágán átkelni, különösen, hogy nem is mindegyiken van gázló, komoly próbatétel lett volna. A felszerelésük egy részét hátra kellett volna hagyniuk, s aztán vissza-visszatérve kellett volna összeszedniük.

Június 8-án éjjeli táborhelyük nem lehetett messzebb hét-nyolc mérföldnél a tengerparttól, s tudták, hogy másnapra el kell azt érniük.

Ben Raddle elérkezettnek vélte az időt arra, hogy társaival közölje vállalkozásuk igazi célját. Elbeszélte Jacques Ledun történetét, és a körülötte álló aranyásoknak szóról szóra elismételte a szerencsétlen francia vallomását.

Kitört a lelkesedés. Abban a reményben, hogy megpillanthatják a Golden Mount csúcsát, minden szem az északi irányt fürkészte. Ha nem volna is öt-hatszáz lábnál magasabb, ilyen távolságról akkor is látszania kellene.

A nap még elég magasan állt az égen. De a látóhatárt sajnos, köd fedte. Így semmi sem mutatkozott a türelmetlen pillantások előtt.

Könnyű elképzelni, hogy a csapat minden tagja, különösen Ben Raddle, milyen lázban égett, mennyire gyötörte őket az izgalom. Vajon néhány óra múltán vágyaik valóra válnak, vagy pedig hamis ábrándnak bizonyulnak?

- Csillapodjál, Ben, és maga is, Jane kisasszony - ismételte Summy Skim. - Legyen türelmük holnapig. Ha ott van az a Golden Mount, ott találjuk majd a helyén. Az ördögbe is, nem szökik meg onnan! Azért, hogy pár órával hamarabb meggyőződhesünk, nem érdemes éjnek idején elindulni.

Bölcs beszéd volt, Bill Stell is támogatta. Elvégre attól is tartani kellett, hogy olyan kalandorbandába botlanak, mint amilyen a Mac Pherson erődöt is megtámadta.

Elmúlt az éjszaka. De mikor felkelt a nap, a köd még nem oszlott el. Ha csak két kilométerre volna az a Golden Mount, akkor sem pillanthatnák meg. Ben Raddle feldúlt arccal, komoran járt-kelt, alig bírt uralkodni az indulatain.

A szelíd természetű Summy Skim némi rosszmájúsággal figyelte zsarnoka háborgását, aki Green Valley-től oly messzire cipelte őt.

- Főjjél, öregem, főjjél! - mormogta a fogai közt. - Mivelhogy Golden Mount nincs, hát nem is láthatod...

Szerencsétlenségére e fölöttébb józan, de erősen kételkedő szavakat éppen Jane Edgerton közelében ejtette ki. A lány tekintete menten rávillámlott, mire az óvatlan morfondírozó feje búbjáig elvörösödött. Meg is próbálta helyreütni a hibát:

- ...de mivelhogy létezik - folytatta váratlan fordulattal -, azonnal megpillantjuk, amint a köd felszáll...

És mivel még mindig tartott valamitől, jó hangosan hozzátette:

- Ez egészen biztos!

Aztán, hogy lássa, bocsánatot nyert-e, az aranyásó hölgyre pillantott. De fájó szívvel látta, hogy az már nem törődik vele.

Reggel négy órakor bontottak táborn. Már jól kivilágosodott, hiszen ilyenkor a nap már néhány fokkal a látóhatár fölé emelkedik. De most ezt csak sejteni lehetett, mert sugarainak nem volt ereje eloszlatni a ködöt.

Útra keltek. Tizenegy óra körül a tengerpart legfeljebb három mérföldnyire lehetett. De a Golden Mount sehol sem látszott.

Summy Skim attól félt, hogy unokaöccse esetleg elveszti az eszét. Annyi fáradtság, annyi szenvedés után sehol semmi!...

Végül, mire eljött a dél, kitisztult. A nap vörös gömbje előbukkant a ritkuló ködből. Felharsant Neluto kiáltása:

- Ott!... Ott!... Füst!

De menten megbánta, hogy annyira merészen nyilatkozott.

- Vagy talán felhő - tette hozzá.

Aztán pillanatnyi tétovázás után így folytatta:

- Esetleg egy madár.

Aztán eltűnődött: füst, felhő, madár... Vajon valamennyi lehetőséget kimerítette?... De más nem tudott kitalálni... Vagy van még?

- Lehet, nem is volt semmi! - dörmögte elégedetten, s ezzel a maga részéről be is fejezte a találgatást.

Kiálthatta volna hangosan is, úgysem figyelt senki sem rá. Az egész csapat földbegyökerezett lábbal hirtelen megállt, és minden tekintet északra szegeződött. Ben Raddle is arrafelé meresztette a szemét, de a kétségbeesésig nyugtalan lélekkel.

- Az füstölne?... - suttogta. - Nem! Az lehetetlen... Jacques Ledun megmondta, hogy a Golden Mount kialudt tűzhányó.

És mégis kár volt Nelutónak annyit tétováznia. Az első feltételezése bizonyult helyesnek.

Lassacskán a köd teljesen felszállt. A nap tündökölhetett a tükörtiszta égen, s az aranyásók ujjongva üdvözölték a fantasztikus hegyet, az Aranyvulkánt, amelynek kráteréből fehér gőzfelhők és sötét füst szállott a magasba.

7.

Váratlan bonyodalom

A mögöttük álló fárasztó út ellenére Ben Raddle kis csapatának csak két órára volt szüksége, hogy megtegye a Golden Mountig hátra levő távolságot. Valamennyien szedték a lábukat, amennyire csak a hepehupás terep engedte, és szó nélkül törtek előre.

Még három óra sem volt, mire a csapat a vulkán lábához ért, amelynek keleti oldalán a Rio Rubber medre kanyargott, északi talapzatán pedig az Arktikus-óceán hullámai törtek meg.

A környék teljesen lakatlan volt. Sem nyugatra, a hegy mögött, sem a Mackenzie beömlésénél egyetlen bennszülött települést sem lehetett látni, vagy akár egyet is a partvidéken csatangoló indiánok közül. A tengeren nyoma sem volt vízi járműnek; sem bálnavadászhajó vitorlája, sem gőzös füstje nem látszott. Pedig az az időszak volt, amikor az északi tengereken sűrűn megfordulnak a cet- és a fókavadászhajók.

Vajon feltételezhető, hogy előttük senki sem lépett e távoli partokra, és Jacques Ledun volt az egyedüli, aki a Mackenzie torkolatáig merészkedett, vagyis az egyedüli, aki tudott az Arany-vulkán létezéséről?

Ha itt valóban lehet aranyat találni, az mindenesetre az első foglaló jogán Ben Raddle-t illeti meg. Mivel eddig még senki sem vette birtokába a Golden Mountot, cövekeléseknek sehol nyoma sem látszott, e pillanattól kezdve itt senkinek sincs joga birtokot kijelölni, s még a kanadai állam sem követelhet semminemű részesedést.

Nyomkereső rendelkezése szerint a keleti lejtő lábánál vertek táborot. Táborukat csak egy fenyő- és egy nyírerdőcske választotta el a Rio Rubbertől, és fél mérföldnél nem volt távolabb a tenger partjától. Így aztán sem ivóvízben, sem fában nem szenvedtek hiányt.

Arrébb, nyugatra és délre hatalmas zöld mezőség terült el, amelyet kisebb ligetek tarkítottak - Summy szerint ezekben gazdag zsákmány várja a vadászt. Bill Stell vezényletével hamarosan elrendeződtek. A sátrakat az erdő szélén vonták fel. A bricskát és szekereket egy tisztásra állították be, a fáradt öszvéreket pedig a közeli legelőre hajtották. Jól kiválasztott pontokra őrszemeket állítottak. Okos előrelátással a táborot körös-körben éjjel-nappal őrizték; pedig úgy látszott, hogy semmi veszély sem fenyegeti őket, hacsak a medvék nem, mert a domíniumok távoli területein azok a leggyakoribb látogatók.

Egyébként abban senki sem kételkedett, hogy a Golden Mount kitermelése kevés időbe kerül. Csak éppen bele kell markolni a kráterben összegyűlt kincsbe, megrakni vele a szekereket, s már indulhatnak is vissza. Csákánynak, ásónak itt nem lesz dolga, és az aranyos homokot sem kell majd naphosszat mosogatni. Jacques Ledun szavai szerint ott por és rög formájában tiszta állapotban található az arany, mert ott réges-rég személyesen Pluto elvégezt már minden előkészítő munkálatot.

Ben Raddle azonban mindaddig nem tudhatta, hogy mi a helyzet, amíg meg nem mássza a hegyet, és nem nézi meg, mi van a kráterben, amelybe Jaques Ledun szerint könnyű beereszkedni.

Ezzel kapcsolatban Bill Stell figyelemreméltó megjegyzést tett:

- Ben úr - mondta -, mikor az a francia a Golden Mountról beszélt, nem egy kialudt vulkánról volt szó?

- De igen, Bill.

- És azt mondta, hogy felmászott a csúcsára?

- Azt. Sőt még azt is, hogy bemászott a kráterbe. De azóta a föld méhében munkáló erők újra a felszínre törtek...

- Kétségtelen - értett egyet Nyomkereső -, mert lám füstpamacsok emelkednek az égre. De kérdem, ilyen körülmények között be lehet még ereszkedni a kráterbe?

Erre már Ben Raddle is gondolt; az ő fejében is megfordult, hogy lám: nem régen kialakult vulkánról van szó, csak alvó tűzhányóról, amely most éppen működésben van.

- Minden lehetséges - válaszolta Nyomkeresőnek -, de ami akadálynak látszik, abban talán előny is rejlik. Vajon, ha a vulkán kiveti magából az aranyrögöket, amelyek most gyomrában rejlenek, ez a kitörés nem mentesít-e minket a munka nehezétől? Holnap, ha felkapaszkodunk a csúcsra, meglátjuk, mit határoznak.

Nyomkereső megszervezte a tábori őrseget, de az éjszaka zavartalanul telt el, leszámítva azt, hogy a távolban elbödült néhány medve. A Golden Mount közelébe nem merészkedtek.

Reggel öt órakor valamennyien talpon voltak.

Summy Skimnek is meglódult a képzelete, még ő sem tudta kivonni magát a Golden Mount varázsa alól.

- Tudod, mire gondolok, Ben? - fordult unokaöccséhez.

- Nem, Summykám - mondta az. - De majd megtudom, ha elárulod.

- Persze, Ben... Szóval arra gondoltam, hogy ha ezt a hegyet Josias bácsi fedezte volna fel, visszatérte után csak az Újvilág milliárdosainak társaságában forgolódott volna, és nem hal meg Klondike-ban... s akkor nekünk sem kellett volna ide jönnünk.

- A végzet másképpen rendelte, Summykám, s így nekünk, az unokaöccseinek jutott a szerencse.

- Akik közül az egyik soha még álmában sem vágyott ilyesmire.

- Értem én, Summykám. Csakhogy, ha már eljutottunk az Északi-Jeges-tenger partjára, te sem kíváncsi vagy, hogy elszalasszuk az alkalmat és ne töltsük meg a zsebeinket - és a zsebeinken most az arannyal színültig megtöltött szekereinket s a bricskát is értem.

- Úgy legyen! - hagyta rá Summy. - De mondhatok valamit? Hiába mind nézem ezt a hegyet és közben biztatom magamat, hogy nagyobb gazdagság rejlik benne, mint az összes ausztráliai, kaliforniai és afrikai bányákban együttvéve, mégsem tudom elhessegetni a kételyeimet. Ahogy így szemlélem, nem úgy fest ez, mint egy páncélszekrény.

- Ha jól értem, Summykám, te azt várnád, hogy a Golden Mount külsőre olyan legyen, mint a bankok vaskasszái...

- Az ellen nem is lenne kifogásom, főleg ha a pénztáros is a helyén volna, hogy kinyissa az ajtaját.

- Azt hiszem, erről lemondhatunk - jelentette ki Ben Raddle -, de értünk mi ahhoz, hogy miként kell itt leverni a zárat.

- Hm! - dörmögte Summy kételkedve, s felnézett a vulkán füstölgő csúcsára.

Ne vegye rossz néven Summy Skim, de a Golden Mount olyan volt, mint akármilyen más hegy. Ezer láb magasságával örködtött a tenger partján, alapjának területe olyan két kilométer lehetett, az oldala igen meredeken emelkedett a csúcsán lévő platóig. Kúphoz hasonlított, vagy inkább egy csonkakúphoz.

Kétségtelen, hogy a meredek oldalak nagyon nehezé tették a felkapaszkodást. De azért csak fel lehet oda kúszni, elvégre Jacques Ledunnek is sikerült elérnie a krátert.

Legmeredekebb a vulkán tengerre néző oldala volt, ezen az északi részen, mely egyenesen a tengerbe lejtett, lehetetlennek látszott minden próbálkozás. A hegy alatt egyetlen szirt sem meredt elő a vízből, itt a vulkán oldala sziklafalként szökkent a magasba, de a szikla, amely ezt a falat alkotta, nem fehéres mészkőből, hanem majdnem fekete vulkanikus kőzetből állt. Először tehát azt kellett elhatározni, hogy melyik oldalon kapaszkodjanak fel a kráterhez. Mivel Jacques Ledun erre vonatkozóan semmi felvilágosítást sem adott, Ben Raddle és Bill Stell elhagyták a tábor, amely a Rio Rubber és a hegy keleti lejtője között állt, hogy megkerülve a vulkánt, szemrevételezzék a terepet.

A hegy oldalait satnya fű fedte, a felfelé kapaszkodót imitt-amott egy-egy bokor kecsegtette némi segítséggel. De a hegy teteje felé a füvet sötét színű talaj - feltehetően vulkáni hamu és megkövesedett láva keveréke - váltotta fel. Egyébként a két szemrevételező nyomát sem találta annak, hogy a közelmúltban vulkánkitörés történt volna.

Amint visszatértek a táborba, Ben Raddle és Bill Stell elmondta a többieknek, amit tapasztaltak. Abban valamennyien egyetértettek, hogy kapaszkodásra legalkalmasabb a nyugati lejtő, amely talán a hegy legszelídebb oldala.

Valamit faltak, és máris készen álltak az indulásra. Bill Stell tanácsára némi élelmet vettek magukhoz, és a kulacsaikat megtöltötték kellő módon vízzel hígított ginnet és whiskyvel. Felszerelték magukat csákánnyal, kapcsokkal és kötéllel, mivel a meredekebb útszakaszokon ezeknek jó hasznát vehetik.

Az idő kedvezett a próbálkozásnak. Az egész nap szépnek ígérkezett. A kevés felhő, amelyet lenge északi szellő hozott, kellemesen enyhítette a perzselő meleget.

Neluto nem ment el a kirándulókkel. Ő a többséggel maradt, hogy ügyeljen a táborra, amelytől a világ minden kincséért sem távolodott volna el. Mert bár a vidék kihaltan látszott, mégis tanácsos volt őrködni.

Ben Raddle, Summy Skim és Nyomkereső nyolc óra körül vágta neki a hegynek, velük ment Jane Edgerton is, aki ragaszkodott ahhoz, hogy maga is részt vegyen a vállalkozásban; megkerülték a hegy déli oldalát, hogy a nyugati lejtő lábához érjenek.

Az utolsó vulkánkitörésnek - vajon mikor lehetett? - még a nyoma sem látszott sehol.

Sehol egy valamikori kitörés nyomában maradt egyetlen sziklácska, sehol szemernyi aranypor, pedig Jacques Ledun azt állította, hogy az itt bőségesen található. Vajon arra kell-e gondolni, hogy a feltörő lávával együtt minden a tenger felé ömlött, s amit a vulkán egykor kivetett magából, az most a partnak csapódó hullámok mélyén fekszik?

- Hát aztán? - válaszolta Ben Raddle Bill Stellnek egy ilyen észrevételére. - Az vitathatatlan, hogy mióta Jacques Ledun innen elment, itt vulkánkitörés nem volt. És ez a fő. Az aranyrögöket, amelyeket ő látott, megtaláljuk mi is.

Már majdnem kilenc óra volt, amikor a négy hegymászó a nyugati lejtő lábához ért.

Nyomkeresővel az élen megkezdte a kapaszkodást. Eleinte az emelkedő elég szelíd volt. A fű kellő biztonságot kölcsönzött a lépkedőknek. Bill Stell különben is tapasztalt hegymászó volt. Biztos ösztönrel tájékozódott, és annyira erőteljesen s oly biztos léptekkel haladt, hogy a többiek alig bírtak a nyomában maradni.

- Lám csak mit jelent, ha valaki legalább hússzor már megjárta a Chilkoot-hágót! Olyan lába lesz, mint a zergének, s a térdai ugyancsak megacélosodnak - lihegte Summy Skim, mert alig jutott lélegzethez.

Viszont az út egyharmada után még egy zerge is csak nehezen kapaszkodhatott volna tovább. Bizony nem ártott volna szárnyakat kölcsönözni a kőszáli sastól.

A hegyoldal annyira meredekké vált, hogy már csak négykézláb és a satnya bokrocskába kapaszkodva küzdhatték fölfelé magukat. Aztán a kötelekre és a kapcsokra is sor került. Nyomkereső előrekuszt, a füves talajba beverte a kapcsokat, és a ráerősített kötelet leengedte; annak a segítségével kapaszkodott fel hozzá a másik három. Nagyon óvatosan kellett mozogniuk, mert itt a legkisebb megcsúszás is halálos kimenetelű lehetett. Tizenegy órakor a hegymászók a lejtő felénél tartottak. Szusszanásnyit pihentek, a kulacsokból egyet-kettőt kortyintottak, aztán nekivágtak ismét a kapaszkodónak.

Jóllehet a föld alatti erők működésben voltak, mint azt a kráterből felszálló füst bizonyította, egyelőre nem rázta meg a földmozgás a hegy oldalát és semminemű zajt sem lehetett a mélyből hallani. Valószínűleg ezen az oldalon vastagabb a kürtő fala, amiből arra lehet következtetni, hogy a kráter inkább észak felé, a tenger irányába nyitottabb.

Ben Raddle órája éppen tizenkét óra tizenhárom percet mutatott, amikor a hegymászók elérték a kúp csonkjának metszésvonalát, vagyis a hegy platóját. Többé-kevésbé kimerülten leültek a kör alakú, mintegy háromszáz láb területű platót szegélyező kvarcsziklára. E körnek mintegy a közepében volt a kráter nyílása, amelyből sárgás-feketés füst szállt a magasba.

Mielőtt a kürtőt megközelítették volna, Ben Raddle és társai elgyönyörködtek a körös-körül kibontakozó táj szépségében.

Déli irányban, amíg a szem ellátott, zöld mezők terültek el, azokon keresztül jutottak idáig; távol, a síkság szegélyén hullámzó dombhátak látszottak, azok mögött öröklik a Mac Pherson erőd a környék rendjén.

Nyugatra az Arktikus-óceáni homokos part szegélyezi, a parttól vagy másfél mérföldnyire pedig a szárazföld belseje felé beláthatatlan rengeteg sötétlik. Keleten, a Golden Mount lábánál a Mackenzie torkolatának hatalmas vízhálózata, amely a maga számtalan karjával széles öbölben éri el az óceánt; az öbölben kopár szigetek raja, valamint víz alatti sziklazátonyok. Távolabb a tengerpart egyenesen északnak tart és hegyfokot képez, óriási sziklatömböt, amely abban az irányban lezárja a látóhatárt. Északra, amerre a Golden Mount szinte függőleges sziklafalának lába a tenger vizében ázik, az óceánt csak a reáboruló égbolt határolja.

A szél minden párárt eltakarított, a levegő kristálytisza volt. A tenger ragyogott a pazar napfényben.

A part pushta volt. Egyetlen távolról jött vagy bennszülött halászt sem lehetett megpillantani, pedig a Mackenzie beömlésének környéke hihetetlenül gazdag tengeri emlősökben s a két-élűek sokféle fajában...

Távol, a nyílt tengeren más volt a helyzet. Nyomkereső a messzelátójával néhány vitorlát és magasba emelkedő füstoszlopot pillantott meg az északi láthatáron.

- Bálnavadászok - mondta -, a Behring-szorosból jönnek. Három hónap múlva megindulnak visszafelé. Egyenesen a Yukon torkolatánál Saint-Michelben tartanak pihenőt, mások a kamcsatkai félszigeten Petropavlovszkban, az ázsiai partokon, aztán a begyűjtött zsákmánnyal elindulnak, hogy eladják a Csendes-óceán valamelyik kikötőjében.

- Egy sem akad, aki Vancouverbe menne? - érdeklődött Summy Skim.

- Dehogynem - válaszolta Bill Stell -, ha bolond, mert mihelyt odaér, nehezen tarthatja össze az embereit, ott a legtöbb tengerész megugrik, hogy Klondike-ba jöjjön.

Ez is volt a szó szerinti igazság. Az aranylelőhelyek közelsége a nehéz életkörülmények közt tengődő tengerészeket valósággal megbolondította. Hogy a ragályos kórtól az embereket megóvják, a bálnavadász hajók kapitányai, hacsak lehetett, elkerülték Brit-Columbia kikötőit, és inkább áthajóztak az ázsiai földrészre.

Félórás pihenő után, amire mindnyájuknak nagy szüksége volt, Ben Raddle és barátai hozzáfogtak a Golden Mount platójának becserkészéséhez. A kráternyílás nem a plató közepén volt, amint hitték, hanem az északkeleti részen és a kerülete hetvenöt-nyolcvan lábnyi lehetett. Óvakodva, hogy a széljárás szerint imbolygó kénes füstöt elkerüljék, a mélység széléig merészkedtek, és betekintettek a kürtőbe. Amit láttak, mintha igazolná Jacques Ledun elbeszélését. A kráterbe enyhe lejtő vezetett, úgy, hogy oda kényelmesen be lehetett volna ereszkedni, ha nem gomolyogtak volna odalent mérges gőzök és gázok, amelyek lehetetlenné tették a behatolást.

Lábuk alatt aranypor csillant, és ez mintha csak megerősítené a francia szavait. De a földdel és lávával keveredett finom aranypor csak jelentéktelen jövedelmet hajtana, különösen ha arra a garmada aranyrögre gondolunk, amiért Ben Raddle-ék rászánták magukat a hosszú, fáradtságos útra.

- Világos, hogy Jacques Ledun nem ütközött ebbe az akadályba, amely nekünk most utunkat állja - mondta Ben Raddle. - Amikor ő itt járt, a vulkán egyáltalán nem működött, s minden veszély nélkül leereszkedhetett a kráter mélyébe. Várjuk meg, amíg ismét lecsendesedik, elszállnak ezek a gőzök, s aztán leereszkedünk mi is, hogy megtömjük a zsebünket arannyal, ahogy ő is tette.

- És ha nem oszlik el a kigőzölgés, és mi nem ereszkedhetünk le? - kérdezte Summy Skim.

- Várunk türelemmel, Summykám.

- Várunk..., de mire?

- Hogy a vulkán kitörése tegye meg azt, amire mi nem vagyunk képesek, hogy kidobja a Golden Mount mélyéből mindazt az anyagot, ami benne rejlik. Valóban, más megoldás nem volt, bár ez elég tökéletlennek látszott. Olyan emberek számára, akiknek közömbös az idő múlása, vagy akik szembe mernek szállni a Mackenzie torkolatvidékének és Dawson Citynek kegyetlen teleivel, ez a megoldás meg is felelt volna. De mi lesz, ha a folyamat elhúzódik, ha két és fél hónap alatt a vulkán nem nyugszik meg, vagy ha nem dobja ki az aranyrögöket; akkor fel kell szedniök a sátorfájukat, hogy délebbre húzódjanak, ahova éppen idejében érkeznek meg ahhoz, hogy a tél fogságába essenek.

Ez mind a négy kincskereső eszébe ötlött, de mindegyik a maga módján fogadta a balsorsot.

Bill Stell keserűen mosolygott a bajusza alatt. Ez számára jó lecke volt. Miután évekig ellenállt az aranyláznak, most ő is beállt a sorba, s lám, hova jutott! Ő mindenesetre itt helyben ki is gyógyult. Ezek után bölcs nyugalommal vette tudomásul a vereséget, mert arra gondolt, hogy aki aranyásásra adja a fejét, nem is járhat másképpen.

Összevont szemöldökkel a gomolygó, kavargó mélységet szemlélve Jane Edgerton mozdulatlanul állt a kráter szélén. Rájött, van olyan helyzet, amelyben a rámenősség és az eltökéltség nem elég, s felháborította, hogy holmi természeti erők útját állják, és azokkal szemben tehetetlen.

Valamennyiök között Summy Skim volt a legboldogtalanabb. Még egy tél Klondike-ban! Ennek még a gondolatától is összerázkódott.

Így válaszolt az unokaöccsének:

- Jól kitervelted, Ben, csak aztán legyen is vulkánkitörés. De vajon lesz-e? Ez itt a kérdés! Nem gondolod, hogy ahhoz a hegy túlságosan nyugodt? Még egy picike kavicsot vagy egy szemernyi hamut sem szór ki magából. És semmi zaj sem hallatszik. Füstöl, az igaz, de lám, milyen hallgatólag, becsületesemre, én is szívesen követném a példáját! De azért ezen elgondolkozhatasz.

Ben Raddle bizonytalan mozdulatot tett.

- Jó, majd meglátjuk - mondta.

Két órát tartózkodtak fenn a platón, aztán sürgősen megkezdték a leereszkedést a Golden Mount lejtőjén. Ahhoz, hogy leérjenek, elegendő volt egy óra. Délután három órakor Ben Raddle és három társa, fáradtan ugyan, de épségben megérkezett a táborba.

Amint magukra maradtak, Summy a maga rögeszméjétől készítve unokaöccséhez sündörgött, és újra megkezdte az ostromot:

- Ide figyelj, Ben, komolyan beszélek. Mit teszünk majd, ha ez a kitörés várat magára... vagy ha csak a télen következik be?

Ben Raddle anélkül, hogy válaszolt volna, elfordította a fejét, Summy pedig nem merte tovább nyaggatni.

8. Ben Raddle közbelép

Mikor a vállalkozásba belevágtak, Ben Raddle - Jacques Ledun pontos közlése alapján - meg volt győződve, hogy nem lesz más teendője, mint az, hogy a Golden Mount kráteréből összegyűjtse az aranyrögöket, megrakassa vele a szekereket, aztán visszaforduljon Dawson Citybe. E könnyű munka elvégzéséhez elég lett volna egy hét, s azután együtt az egész vállalkozás legfennebb ha három hónapig tart. Tehát teljes jóhiszeműséggel ígérte meg Summy Skimnek, hogy már augusztus első napjaiban ismét Dawson Cityben lesznek, és éppen idejében érkeznek ahhoz, hogy a tél beállta előtt Skagwaybe érjenek, aztán Vancouverbe, ahonnan mindketten tovább utazhatnak vonattal Montrealba.

- Méghozzá micsoda vonattal! - élcelődött Summy Skim -, olyannal, amely nemcsak minket, de a Golden Mount millióit is el kell hogy bírja!... És ráadásul még mennyi poggyászt.

Csak hogy hiába heverték milliók a kráter mélyén, ha onnan egy centet sem lehetett kihozni.

E nem várt bonyodalom miatt a tábort néhány hetes veszteglésre át kellett szervezni. Nyomkereső megtette a kellő intézkedéseket, hogy bajtársai és az állatok élelmezését biztosítsa mindaddig, amíg eljön a nap, amikor feltétlenül meg kell majd indulniok dél felé. Azt még elképzelni is örülség lett volna, hogy a telet sátor alatt töltsék. Akármi is történjék, ha lesz, ha nem eredménye az itteni rostokolásnak, az bizonyos, hogy augusztus közepéig át kell lépniök a sarkkört. Eme időpont után a viharok és hófúvások miatt gyakorlatilag járhatatlanná válik az egész tartomány.

Az időt ezután várakozással töltik, ahhoz pedig jókora adag türelem kell. Persze az is szükségesnek mutatkozott, hogy többször megmásszák a hegyet. Sem Ben Raddle, sem Nyomkereső nem ijedt meg a fáradalmaktól, még kevésbé Jane Edgerton; így aztán nem volt kétség afelől, hogy a kráterben lejátszódó folyamatokat naponta megfigyelik.

Mindenesetre Summy Skim és Neluto tudta, mivel töltse a várakozás hosszú napjait. Majd vadászni fognak a déli és nyugati irányban elterülő mezőségen, vagy a Mackenzie mocsaras deltavidékén. Vad bőven volt, így a két szenvedélyes vadász számára az idő nem múlik majd túl lassan. De Nyomkereső már első nap figyelmeztette őket, hogy ne csavarogjanak nagyon messze a tábortól. Nyári időben az óceán partvidékén mindenféle kalandorbandák csatangolnak, s azokat okosabb elkerülni. A vállalkozás többi résztvevője horgászhat kedvére. A folyóvizek labirintusa hemzseg a haltól, úgyhogy amíg a vizek be nem fagynak, akár az egész tábor táplálni lehetett volna halhússal.

Napok teltek el, s a helyzet mit sem változott. A vulkáni tevékenység egyáltalán nem erősödött. A kráter bejáratának vizsgálata alapján Ben Raddle már első ízben megállapította, hogy a kráter kürtője a hegy északkeleti felében van; emiatt enyhébb a nyugati lejtő, az egyedüli, amelyen fel lehet kapaszkodni a kráternyíláshoz. A táborban, melyet a Golden Mount keleti lejtőjének lábánál vertek fel, jól lehetett hallani a plutónikus erők küzdésének robaját. A mérnök ebből arra következtetett, hogy a tábor felőli meredek oldal nem lehet túlságosan vastag, és Bill Stell osztotta a véleményét.

Jane Edgerton, Ben Raddle és Nyomkereső szinte naponta megmászta a hegyet, miközben a fáradhatatlan Summy Nelutóval vadászott szenvedélyesen. De egy szép napon ő is a három hegymászóhoz csatlakozott. A szenvedélyes vadász ezt bizony rosszul tette, mert erre a szeszélyes ötletére majdnem ráfizetett.

Már nem voltak messze a tetőtől, s mint először, most is mind a négyen egy szál kötélbe kapaszkodtak; Nyomkereső volt az élen, Ben Raddle hátul, kettőjük között Summy Skim, s az ő nyomában Jane Edgerton. A vulkáni kúpnak már éppen azon a részén kapaszkodtak, amelyet a kitörések alkalmával lerakódó salakszerű törmelék borított, mikor a kötélszakadt éppen a kapocsnál, amelyet Nyomkereső igyekezett beverni. Summy, aki éppen abban a pillanatban szökellt, elvesztette az egyensúlyát és a nehézkedési törvénynek megfelelően egyre növekvő sebességgel hengeredni kezdett lefelé. Hiába is próbált fékezni. A föld, amelyben igyekezett görcsösen megkapaszkodni, kifolyt az ujjai között.

Társai elborzadva kiáltottak fel. Summy élve nem érheti el a hegy lábát, és estében maga után rántja azokat, akik az elszakadt kötélén még hozzá voltak kötve: Ben Raddle-t, de még előtte Jane Edgertont.

De szerencsére a lány nem vesztette el lélekjelenlétét. Mikor a baleset történt, ő éppen egy törpebokor közelében volt, amelybe most teljes erejéből belekapaszkodott. Így aztán amikor Summy, a nehézkedési törvénynek megfelelően a lány mellé ért, az elkapta a ruháját, és elkeseredett erőlködéssel sikerült megállítania. Summy gyorsan talpra kászálódott, és bár kissé szédült, épen és sértetlenül megúszta.

- Csontod törött-e? - kiáltott letről Ben Raddle.

- Szó sincs róla! - válaszolta Summy. - Holmi karcolások, afféle semmiség, amiért nem kell Pilcox doktorhoz fordulni.

- Akkor tovább, előre! - adta ki az utasítást Ben Raddle megnyugodva.

Csak Summy ellenkezett.

- Bár addig várj, amíg köszönetet mondok Jane kisasszonynak. Elvégre mégiscsak az életemet mentette meg.

Jane Edgerton erre fennsőbbiséggel kihúzta magát:

- Nem szükséges - mondta. - Kvittek vagyunk! De engedje meg, hogy felhívjam a figyelmét, a nők is jók valamire, még ha emiatt meg is kell változtatnia eddigi véleményét.

Udvariatlanság lett volna Summy részéről minden ellenvélemény. Inkább helyben hagyta, amit a lány mondott, azzal folytathatták útjukat, és fel is értek szerencsésen.

A napok minden különösebb esemény nélkül teltek. A Golden Mount kráteréből sem láng, sem semmi más anyag nem szakadt fel.

Elérkezett *június 20-a*.

Könnyű elképzelni, hogy Ben Raddle és társai égtek a türelmetlenségtől. Az, hogy semmivel sem próbálkozhattak, hogy tehetetlenül vesztegelniök kellett, kezdte felőrölni az idegeiket. Miután a tábor már be volt rendezve, más tennivalójuk nem volt. Szörnyen unatkoztak valamennyien.

Jane Edgerton volt az egyedüli, akinek mindig akadt tennivalója, mivel átvette a konyha feletti uralmat. Húsz embert etetni nem semmiség, elég arra, hogy lekösse egy lány minden idejét.

A szorgalmas gondnoknő egyetlen alkalommal hanyagolta el a kötelességét. Ben Raddle-el és Nyomkeresővel szokása szerint aznap is felkapaszkodtak a Golden Mountra. Mikor felértek a tetőre, sűrű köd ereszkedett a tájra. Jane bosszúságára kénytelenek voltak három órát fenn vesztegelni, s közben a lány állandóan csak a megkéssett ebédre gondolt.

Pedig ha látja, hogy mi történik ezalatt a táborban, kevésbé nyugtalankodott volna. Summy személyében helyettese támadt. Ugyanazon okból, amiért a hegymászóknak a tetőn kellett vesztegelniök, Summy sem mehetett vadászni, s mivel más dolga nem akadt, elhatározta, hogy kivételesen átveszi a konyhai teendőket. Kötényt kötött maga elé, amely inkább csak akadályozta a mozgásban, és hozzáfogott, hogy megfőzze az ebédet, amely pompásra sikerülhetett volna, ha a szakács szakértelme ugyanakkora, mint a lelkesedése.

Amikor végül a köd felszállt, és Jane visszatért a táborba, meglepetten látta, hogy az asztal meg van terítve, s az étel készen várakozik a tűzön. Könnyen kitalálta, hogy ki „a tettes”. Summynek persze esze ágában sem volt eltitkolni. Ellenkezőleg: nyakában a köténnyel, felfegyverkezve a konyhai eszközökkel és a tűztől kipirult arccal, nem minden büszkeség nélkül, fontoskodva sürgött-forgott.

- Asztalhoz! - harsogta vidáman, amikor Jane Edgerton és társai már elég közel jártak ahhoz, hogy hallhassák.

Amikor mindenki helyet foglalt, maga szolgált fel fiatal útitársnőjüknek. Jól nevelt inas módjára nyújtotta feléje a tálát, és a lány bőségesen vett magának az ételből.

- Ne féljen megkóstolni, Jane kisasszony - szívélyeskedett Summy. - S kérem, mondja meg, mi a véleménye.

De abban a pillanatban, amikor a lány a szükség teremtette szakácsmester étkéből az első falatot a szájához emelte; Summy hirtelen mozdulattal megállította:

- Csak egy szót, Jane kisasszony, ha emiatt meg is kell változtatnia a véleményét: azért néha a férfiak is jók valamire.

Anélkül, hogy válaszolt volna, Jane ajkához emelte a kanalat, és megkóstolta a Summy főztjét.

- Nem nagyon hiszem - válaszolta szárazon.

Valóban, a tokány nem sikerült valami fényesen, s miután megkóstolta, Summy szégyenkezve elismerte, hogy a lánynak igaza van.

De akármilyenre sikerült is az ebéd, az üres gyomor nem válogatós. A fogaik nem tétlenkedtek, s a nyelvük még annyira sem.

És mi másról beszélgettek volna, mint arról, ami valamennyiüket a legközelebbről érdekelte. A Golden Mountról csevegtek, a kincsről, amelyet a méhében rejteget, arról, hogy képtelenek a kráterbe behatolni. Beszélgetés közben valaki, mint valami nagyon természetes dolgot azt javasolta, hogy a rendelkezésükre álló dinamittal fűrjék meg oldalról a hegyet.

- Ehhez nem elég a rendelkezésünkre álló robbanószer, s aztán ha sikerülne is rést vágni, mire mennék vele? - aggályoskodott Bill Stell.

- Ki tudja? Kiömlene rajta egy garmada aranyrög - ábrándozott az egyik kanadai.

- Tudod mi ömlene? Gőz és gáz - ellenkezett Nyomkereső. - Minden feszültség ott törne utat, ahelyett, hogy a kráter kürtőjén távozna, s mi ezzel semmit se nyernénk.

- Akkor mit tegyünk?

- Várjunk.

- Várjunk!? - méltatlankodott az egyik munkás a 129-es claimről. - Nemsokára már azt sem tehetjük, mert el kell innen kotródunk, hacsak nem akarjuk, hogy itt kapjon a tél.

- Hát akkor elmegyünk - vette át a szót Ben Raddle. - Visszahúzódunk Dawson Citybe, s amint kitavasodik, visszajövünk ide.

- Mit?! - pattant fel ültő helyéből Summy Skim. - Hogy még egy telet töltsék Klondike-ban?

- Bizony - jelentette ki Ben Raddle. - Te, ha akarod, már indulhatsz is vissza Dawsonba. De itt előbb-utóbb meglesz a vulkáni kitörés. És én akkor itt akarok lenni.

Mivel a vita kellemetlen fordulatot vett, Jane Edgerton közbeszólt:

- Nincs valami mód kierőszakolni azt a kitörést?

- Persze hogy nincs! - válaszolta Ben Raddle. - Nem tehetjük meg, hogy...

De aztán mintha valami az eszébe villant volna, a mérnök elhallgatott, és merően Jane Edgertonra nézett. A lány azután hiába kérdezte, Ben csak megrázta a fejét, és semmit sem válaszolt.

A következő napokban az idő igen kedvezőtlenre fordult. Délről erős vihar támadt. A légköri nyomásváltozás mintha megélénkítette volna a vulkáni tevékenységet. A feltörő gőzgomolyokban egy-egy lángnyelv is látszott.

Ám a vihar hamarosan lecsendesedett, nyomában szakadó záporok jöttek. A Mackenzie torkolatvidékét félig elöntötte az árvíz, a folyó két főága közötti terület teljesen víz alá került.

Felesleges mondanunk, hogy ezalatt Summy Skim nem folytathatta naponkénti vadásztevékenységét, és kénytelen volt végtelennek tűnő napokon át a táborban téblábolni.

Június 23-án délután Ben Raddle Summy Skimet, Jane Edgertont és Nyomkeresőt a sátrába invitálta.

- Beszélni szeretnék önökkel - jelentette ki a mérnök, amint a társaság helyet foglalt -, és kérem, hallgassák meg javaslatomat.

Mindezt igen komoly arckifejezéssel mondta. Homlokán a mély barázdák elárulták, hogy mennyit tépelődött, s ez Summy Skimet, aki nagyon szerette az öccsét, mélyen megindította. Vajon Ben Raddle feladja a küzdelmet, és lemond az ellenséges természeti erők elleni harcról? Talán beletörődött, hogy ha a helyzet a tél beálltáig nem változik, visszatér Montrealba? Felesleges mondanunk, hogy Summy Skimet boldoggá tette volna ez a döntés.

- Barátaim - kezdte Ben Raddle -, a Golden Mount létét illetően már kétségeink nem lehetnek, a méhében rejlő anyag értékét illetően sincs mit vitatkoznunk. Szemünkkel láthatjuk, hogy Jacques Ledun nem tévedett. Sajnos egy vulkánkitörés előjelei megakadályoztak, és még sokáig megakadályozhatnak abban, hogy leereszkedjünk a kráterbe. Ha ezt megtehettük volna, a vállalkozásunk már a vége felé közeledne, és mi már Klondike-ban volnánk.

- A kitörésnek be kell következnie - jelentette ki Bill Stell.

- Hat héten belül?! Ördögöt! - dörögte Summy a fogai között.

Pár pillanatnyi csend szakadt rájuk. Ben Raddle mély lélegzetet vett, aztán mintha még egyszer mérlegelné egy hosszan átgondolt terv minden következményét, így szólt:

- Néhány nappal ezelőtt válasz nélkül hagytam Miss Edgerton kérdését. Bár lehet, hogy az csak a keserűségből fakadt, amelyet tehetetlenségünk váltott ki, hogy végére járjunk annak, amiért tulajdonképpen ide jöttünk, s talán a kérdés felvetésének ő maga sem tulajdonított különösebb jelentőséget... Engem azonban a benne rejlő ötlet megkapott, többször gondoltam rá, és azóta a gyakorlati megvalósítás mikéntjét is végiggondoltam, és remélem, rájöttem a

nyitjára. Azt kérdezte tőlem: „- Nincs valami mód kierőszakolni azt a kitörést?”, és én most azt válaszolom: „- Miért ne volna?”

Jane Edgerton a mérnökre szegezte tekintetét. Ez igen, ez már kedvére való beszéd! Cselekedni, az élőlények és dolgok fölött uralkodni, az emberi akarat előtt még a természetet is meghajlítani, ez jelenti az életet! Ajka remegett, orrcimpái kitágultak, egész magatartásával elárulta, mennyire vágyik megtudni a csodálatos terv minden részletét.

- Amint tudják, minden tűzhányó tengerparton fekszik, például a Vezúv, az Etna, a Hecla, a Csimborasszó és valamennyi, akár az Új-, akár az Óvilág kontinensein. Így magától értetődően alakult ki az a vélemény, hogy a vulkánoknak szükségük van vízre, és a mai korszerű elmélet szerint valamennyi tűzhányó föld alatti folyosókon összeköttetésben áll a tengerrel. A vizek a talaj természetétől függően beszivárognak, vagy beömlenek a vulkán mélyére s ott gőzzé alakulnak. Mikor a föld méhébe zárt gőz feszítőereje magas fokot ér el, utat tör magának a környező kőzeteken át, hogy végül a kráteren keresztül felszínre törjön s a füst és lángkévékben hamut, lávát, sziklákat röptessen a magasba. Kétségtelenül ez az oka a vulkáni kitöréseknek, valamint némelyik földrengésnek... De hát miért ne tehetné meg az ember is azt, amit a természet megtehet?

Annyi bizonyos, hogy ezekben a pillanatokban minden tekintet a mérnökre tapadt. Jóllehet, a vulkáni kitörés fenti elmélete már nem teljesen elfogadott, ezt tartják a legvalószínűbbnek. Ami pedig a Golden Mountot illeti, semmi akadály, hogy belsejébe beszivároгjon az Arktikus-óceán vize. Hosszabb-rövidebb időre a közlekedő út eltömődhetett, de a víz nyomására most ismét megnyílt, s a vulkán emiatt kezdett el gőzölgöni. Vajon lehetetlen volna nagy tömegű vizet bocsátani a hegy mélyébe? A mérnök csak nem merészkedik arra, hogy ilyen istenkísértő tettel próbálkozzék, vagy hogy ilyesmit megvalósíthatónak tartson?

- Mikor fent voltunk a Golden Mount tetején, velem együtt önök is láthatták, hogy a hegy kürtője a vulkán északkeleti oldalához közel fekszik - folytatta Ben Raddle. - Egyébként a föld alatti morajlás is ezen az oldalon hallatszik jobban.

Mintha csak igazolni akarná a mérnök szavait, szokatlanul erős dübörgés hallatszott.

- Azt kell hinnünk - emelte fel a hangját Ben Raddle -, hogy a vulkán kürtője itt van, a táborunkhoz közel. Elegendő lenne itt áttörnünk a hegy oldalát, és a járathoz egy csatorna segítségével vizet vezetünk, amely aztán valósággal ömleni fog majd a mélybe.

- Honnan a vizet? - álmélkodott Bill Stell. - Csak nem a tengert.

- Nem - állította meg a mérnök. - Nem kell olyan messziről hoznunk a vizet! Avagy nem itt folyik a Rio Rubber? Mivel ez a Mackenzie egyik ága, ha kell... akár az egész deltavidék kimeríthetetlen vízkészletét a hegy alá öntjük.

Ben Raddle így mondta: „öntjük”, mintha a hegyet már át is törték volna, s a csatornán keresztül a Rio Rubber vize már ömlene is a kívánt helyre. Miközben beszélt, a hite egyre inkább megerősödött a terv helyességében, úgy érezte, mintha már minden meg is valósult volna...

Bármilyen vakmerő volt is ez a terv, társai közül még Summy Skimnek se jutott eszébe, hogy vitassa helyességét. Ha Ben Raddle téved, a kérdés megoldódott, mert akkor nincs mit tenni, mehetnek haza. Ha sikerül, s a vulkán eléjük önti kincseit, ugyancsak azt teszik, legfeljebb Klondike felé a szekerek jobban meg lesznek terhelve.

Viszont igaz, hogy nem éppen veszélytelen vállalkozás egy vulkán mélyébe vizet vezetni. Vajon a hirtelen gőzzé váló víz nem szabadít-e fel olyan energiákat, amelyek felett elvesztik az uralmukat? Átvéve a természet szerepét, nem zúdítanak-e magukra katasztrófát? Egyszerű

vulkánkitörés helyett nem idéznek elő akkora földrengést, amely felborogatja az egész tartományt, elpusztítja a tábor és minden lakóját?

Mindezt azonban senki sem gondolta végig, és a munkálatokhoz már *június 24-én* reggel hozzáfogtak.

A mérnök vezetésével a hegy lábánál kezdtek el dolgozni. Ha ugyanis a csákány áttörhetetlen sziklarétegekre bukkanna, és nem lehetne a kráter kürtőjéig a vízszintes aknát megfúrni, mi értelme volna csatornát ásni a folyó eltérítéséhez, amely végül is nem vezet sehova?

A vízszintes aknát a folyó szintjénél húsz lábbal mélyebbre kellett ásniok, hogy a víznek gyors lefolyást biztosítsanak. Szerencsére, legalábbis a munka kezdetén, a szerszámok sehol sem ütköztek túlságosan kemény kőzetbe. Először porhanyós földbe mélyedtek, majd kötörmelék és darabos, már nagyon rég ott heverő láva következett, végül a múltbeli földrengések alkalmával összetöredezett kvarcdarabokhoz értek.

Éjjel-nappal szakadatlanul dolgoztak. De nem is volt vesztegetni való idejük. Vajon milyen vastag lehet a sziklafal? Ben Raddle még hozzávetőleg sem számíthatta ki; lehet, hogy a földalatti vízszintes akna hosszabb lesz, mint amilyennek elképzelte. Amilyen mértékben előrehaladtak, a föld alatti robajlás erősödött. De az, hogy közelítenek a kürtőhöz, még nem jelentette, hogy el is érték.

Summy Skim és Neluto már nem jártak vadászni. Ők is részt vettek a közös munkában, akárcsak a mérnök, s a csatorna naponta öt-hat lábnyit haladt előre.

Sajnos öt nap után kemény kvarcristályba ütköztek, a csákányok éle kicsorbult. Vajon mennyi időbe telik, amíg ezt a különösen ellenálló réteget áttörik? Ráadásul valószínű, hogy a hegy belseje ebből a kőzetből áll. Ben Raddle elhatározta, hogy robbantással hatol beljebb, pedig ezzel megrövidítette Summy Skimet, mivel fel kellett használnia a töltények készítésére vásárolt puskapor egy részét is. Bár, az igazat megvallva, azt a port nemcsak vadászat végett szerezték be. Szükség esetén az önvédelem értékes eszköze is. De talán nem is kell szembenézniök különösebb veszedelemmel. A környék lakatlannak tűnt, és mind ez ideig a tábor közelében egyetlen zsványbandát sem észleltek.

A robbantások elég jó eredménnyel jártak. Igaz, az előrehaladás üteme némileg csökkent, de nem akadtak meg sehol.

Július 8-án, tizenöt napi munka után a vízszintes akna már elég hosszú volt. A mélysége tizennégy öl, a keresztmetszete pedig mintegy harminc négyzetláb lehetett. Így aztán tekintélyes mennyiségű víz folyhatott rajta keresztül. A vulkáni erők robajlása, fortyogása olyan erősen hallatszott, hogy a fal vastagsága egy-két lábnál nem lehetett több. Egy-két robbantással áttörhetik a falat, s azzal működésbe is léphet a csatornarendszer.

Most már biztosnak látszott, hogy Ben Raddle tervét nem keresztezheti elháríthatatlan akadály. A felszíni csatorna megásása, amelyen a Rio Rubber vizét kell elvezetniök, nem okozhat különösebb nehézséget az agyagos, homokos talajon és bár legalább háromszáz láb hosszúra tervezték, a mérnök mégis azt remélte, hogy mintegy tíz nap alatt elkészülnek vele.

- A nehezén már túl vagyunk - jelentette ki Bill Stell.

- Ez tartott a legtovább - bólintott Ben Raddle. - Már holnap neki fogunk a csatornának, mintegy hatlábnyira a Rio Rubber partjától.

- Szóval - jegyezte meg Summy Skim -, van egy szabad délutánunk, ezért azt javasolom, hogy...

- Menjünk vadászni, Summy úr? - kérdezte nevetve Jane.

- Nem, Jane kisasszony - tiltakozott Summy. - Még egyszer utoljára kapaszkodjunk fel a Golden Mountra, hadd lássuk, mi történt odafenn.

- Jó ötlet, Summy - hagyta helyben Benn Raddle -, ugyanis megtörténhet, hogy a vulkáni tevékenység növekvőben van, és jó lesz, ha erről tulajdon szemünkkel győződünk meg.

A javaslat valóban helytálló volt, s ők menten útnak is indultak. Mivel a kapaszkodót már megszokták, hiszen már annyiszor megtették az utat, ez alkalommal Nelutóval együtt nem egészen másfél óra alatt felérkeztek a kráterhez.

De most nem közelíthették meg, mint első alkalommal. A gőzoszlop magasabb és sűrűbb volt, benne lángnyelvek lobbantak, s a kráter közvetlen közelében kibírhatatlan hőség uralkodott. Ám a vulkán sem lávát, sem köveket nem vetett ki magából.

- Az bizonyos - jegyezte meg Summy Skim -, hogy aranyhegy ugyan, de nem valami bőkezű; lehet, hogy van neki aranya, azonban nagyon elszántan őrzi.

- Ha nem adja szépszerével, majd elvesszük erőszakkal - jelentette ki Jane Edgerton.

Mindenesetre ez alkalommal sokkal erőteljesebb vulkáni tevékenységet észleltek. A mélységből feltörő morajlás erősen felhevített, nagy belső nyomástól feszülő mozdonykazánra emlékeztetett. Világosan látszott, hogy a vulkán kitörni készül. De azért eltelhetnek még hetek vagy hónapok is, amíg kiveti magából az izzó anyagot.

Mióta elérték az Arktikus-óceán partját, első alkalommal észlelték emberek nyomát ezen a magasészaki tájon. A fák koronája fölé emelkedő füstcsík azt jelentette, hogy ott ismeretlen jövevények tanyáznak, s bárkik is, sok jót nem lehet tőlük várni.

Miféle emberek lehetnek? Holmi vadászok? Vagy inkább aranyásók, akik kiszagoltak valamit az Aranyvulkánról, és elindultak a felkutatására? Meglehet, hogy a jövevények még nem pillantották meg a tűzhányót, amelyet a magas fák lombkoronája eltakar előlük. De amit nem láthatnak most, majd megpillantják, amint kiérnek az erdő szélére, s ki tudná megmondani, hogy végül mi kerekedik ki abból?

Mindenesetre ez komoly veszélyt jelenthet, és Ben Raddle-t s társait nyugtalanította is szerfelett.

Valamennyien - Jane kivételével, aki a maga gondolataival volt elfoglalva - kitartóan figyeltek nyugati irányba. De semmi különös sem észleltek. A láthatár szélén elvesző sötét rengeteg fának koronája felett semmi füst sem mutatkozott.

Ben Raddle megnyugodott, hogy Neluto tévedett, és jelt adott az indulásra.

Abban a pillanatban Jane Summy mellé lépett.

- Nagyon fáradt vagyok, Skim úr - mondta csüggedten.

Summy majd hanyatt esett a csodálkozástól. Volt is miért. Hogy Jane elismerje: fáradt - ilyesmi még nem fordult elő. Valami történhetett ezzel a lánnyal! Bizony, Skim úr, történt valami, amitől Jane Edgerton nagyon elpilledt. De azért vigyázzon, mert még nem párolgott el egészen az a szokása, hogy erején felüli dolgokra is vállalkozzék és azt tűzön-vízen keresztülvigye; nem párolgott el, csak csillapult. Most egy pillanatig az életet nem úgy tekinti, mint a küzdelmek láncolatát. Megérezte, milyen jó, ha szeretik és óvják, rájött, hogy családban élni boldogság, mert ott körülveszi a szeretet, szóval ellágyította a reászakadó magány érzete. Oh, Skim úr, hát emiatt fáradt el Jane Edgerton!

Persze a jó Summy nem sokat problémázott, és nem bocsátkozott bonyolult elemzésekbe. Jane felé fordult, csodálkozott hangjának bágyadtságán, nagyot nézett, hogy olyasmit lát, amit még soha. Oh, milyen finom, bájos és aranyos ennek a kislánynak az égre rajzolódó alakja, s milyen picike helyet foglal el az őket körülvevő határtalan térben! Milyen kár, hogy ott áll a puszta tartomány közepén, és ki van téve fáradalmaknak, viszontagságoknak s mindenféle veszélyeknek! S a jó Summy szívébe nagy, a testvérivel rokon együttérzés költözött.

- Ne féljen, Jane kisasszony - nevetett fel, hogy zavarát leplezze -, hát itt vagyok én. Támaszkodjon csak rám. Jó erős a karom s keményen állok a lábamon.

Megindultak lefelé, Summy ügyelt, hogy merre lépnek, és bájos társát oly figyelmesen vezette, mintha bátyja lenne, annyi gondoskodással, mint a műkincsbarát, aki védett helyre visz egy drága, törékeny remekművet.

Félig öntudatlanul Jane egészen rábízta magát a férfire. Mintha álmában járna, kifejezéstelen tekintete a messzeségbe révedt. Vajon mit nézett? Maga sem tudta. A láthatáron túli ismeretlen földet, vagy inkább azt a kiismerhetetlen titkot fürkészte, amely háborgó szívében derengett.

9. Vadászat jávorszarvasra

Ötvenölnyire a kráterhez vezető vízszintes akna kezdőpontjától a Rio Rubber széles kanyart ír le. A felszíni csatornát éppen ennek a kanyarnak a könyökéből ágaztatták ki. Egyszóval mintegy háromszáz láb hosszú árkot kell ásniok.

A munkát *július 9-én* kora hajnalban kezdték el.

Már az első ásónyomok után megállapították, hogy a földmunka nem lesz nagyon nehéz. Hét-nyolc láb mélységig a talajt eléggé porhanyós föld alkotta. Ez a mélység és ugyanakkora szélesség elegendő is lesz, így aztán a robbanószert kímélhetik, nem kell elpazarolniok az utolsó szem lőporukat is.

Ben Raddle-nek ezért - bár látta, hogy a kráter milyen állapotban van - meg sem fordult a fejében, hogy a folyamatban lévő munkálatokat leállítsa; éppen ellenkezőleg, úgy döntött, hogy még inkább megsürgeti azokat.

Mielőtt leereszkedtek volna, körültekintettek a tájon. A tartomány pusztá volt. A mezőségen és a tengeren embernek nyoma sem látszott. Ez Ben Raddle-t és kísérőit megnyugtatta. Úgy tűnt, hogy a Golden Mount titkát még senki sem ismeri.

Hátuk mögött a kráterrel Ben Raddle és barátai hosszasan gyönyörködtek a végtelen lát-határban. Különösen Summy merült el az álmodozásban. Tekintetét a délkeleti messzeségbe fúrta, állt mozdulatlanul, mintha teljesen megfeledkezne a körülötte állókról.

- Kérem, mi olyan érdekfeszítő abban az irányban? - érdeklődött Jane Edgerton.

- Montreal, Jane kisasszony, Montreal és Green Valley.

- Green Valley! - ismételte meg Jane. - Erősen a szívéhez nőtt az a vidék, Skim úr.

- Hogy is volna másképpen?! - lelkesedett Summy, és le nem vette tekintetét a láthatárnak arról a pontjáról, amely úgy vonzotta, mint a sarkok a mágnesűt. - Nem ott életem-e mostaná-ig? Green Valley-ben láttam gyermekeket világrajönni, mint ahogy mások ott láttak engem is megszületni. Az aggastyánoktól a suttyó gyerekekig ott mindenki ismer és örömmel köszönt, ott mindenki barátom, és eltekintve az én kedves Benemtől, aki sajnos inkább csak örül az iránta megnyilvánuló ragaszkodásnak, de azt kevésbé viszonzza, mégis csak ott érzem magam úgy, mint egy családban. Szeretem Green Valley-t, Jane kisasszony, mert ő is szeret engem.

Summy elhallgatott, és Jane tisztelte a hallgatását. Ő is gondolataiba mélyedt. Vajon úti-társának szavai az ő lelkében is szunnyadó érzéseket támasztottak fel? Gondolt-e arra, hogy a törekvések és a tettek, járjanak bár sikerrel, mégsem tölthetik ki teljesen az életünket; hogy bár az okosan és öntudatosan szabadjára engedett akarat önteltségbe ringathatja is elménket, munkálnak másfajta ösztönök is bennünk, amelyeket az említett örömök nem elégítenek ki? Vajon az elhangzott vallomás alapján Jane ráébredt volna a maga különös helyzetére? Rájött, hogy mily magányos és kiszolgáltatott ennek az ismeretlen, isten háta mögötti hegynek a csúcsán, e többnyire durva férfiak társaságában, akik számára, nem sok idő múlva ő csak egy hajdani útitárs lesz és semmi egyéb, akit egy-két nap múlva már el is felejtettek? Gondolt-e arra, hogy neki sincs családja, és kevésbé szerencsés Summynál, mert számára sehol sincs egy Green Valley, ahol feléje nyújtott karok és ragaszkodó szívek várnák?

- Né te, né - kiáltott fel Neluto, akinek köztük a legélesebb szeme volt. - Szinte azt mondanám, hogy...

- Hogy mi? - kérdezte Ben Raddle.

- Semmi - válaszolta Neluto. - És mégis, mintha...

- Nyögd ki már, mit látsz! - biztatta Ben Raddle.

- Nem tudom biztosan - vacillált az indián. - De mintha... Talán felszálló füst.

- Füst? - hökkent meg a mérnök. - Merre?

- Ott - mutatott Neluto nyugat felé, a vulkántól vagy három mérföldre elterülő erdőség irányába.

- Az erdő szélén?

- Nem.

- Akkor a sűrűben?

- Ott.

- Milyen messze?

- Tudom én... Bent az erdőben... két-három mérföldre... lehet kevesebbre...

- Vagy lehet többre - vágott közbe türelmetlenül Ben Raddle. - Kedves Neluto, ezt a refrént már ismerjük. Mindenesetre én nem látok semmit.

- Most már én sem látok semmit. - mondta Neluto. ...És még az sem biztos, hogy láttam valamit... Lehet, hogy csalódtam...

Valamennyien nagy lelkesedéssel dolgoztak. A cél közelsége minden embernek szárnyakat kölcsönzött. Ben Raddle tervét mindnyájan ismerték. Bár sokan nem voltak tisztában annak elméleti alapjával; azért senki sem kételkedett abban, hogy a Golden Mount nemsokára ontani fogja az aranyat.

Leginkább Patrick érdemelt csodálatot. Hatalmas erejével egymaga tíz ember munkáját végezte.

Így a csatorna gyorsan készült. Váltásban dolgoztak, s mivel a sarki félhomály soha le nem köszönt, az éjszaka egy részében is dolgozhattak. Ben Raddle ellenőrizte a munkálatokat, kijelölte, hogy hol kell a csatorna partját megerősíteni, és figyelte, hogy esetleg nem vágnak-e át valahol aranyeret. De ilyesmit sehol sem észleltek.

- Ez a folyó távolról sem olyan gazdag, mint a Bonanza - jegyezte meg Nyomkereső. - De végül is mit érdekel, hogy van-e a víznek aranyhordaléka, ha a folyó segítségével vághatjuk zsebre a Golden Mount kincsét?

Így múlt el egy hét. *Július 16-án* a csatorna már majdnem elkészült. Már csak néhány métert kellett ásniok, miután meghagyták azt az öt-hat láb széles martot, amelyet könnyű lesz áttörni, amikor sor kerül a kráter falának robbantására. Ha az megtörténik, a víz egyenesen bezúdul a vulkán belsejébe.

De vajon ezután mennyi idő kell ahhoz, hogy a felgyülemelő gőz feszítőereje miatt bekövetkezzék a vulkán kitörése? Erre senki pontos választ nem adhatott. Annyit a mérnök azért megállapított, hogy a vulkáni tevékenység napról napra fokozódik. Erre utalt a hegy tetejét

koszorúzó mind vastagabb füst, az egyre magasabbra csapó lángok, amelyek a néhány órás sötétség idején nagy távolságra elvilágítottak.

Remélni lehetett, ha egyszer a kráter kürtőjébe ömlik a víz, hamar átalakul gőzzé, és létrehozza a kellő hevességű vulkanikus kitörést.

Aznap késő délután Neluto lélekszakadva rohant Summy Skimhez, és lihegve közölte:

- Jaj, Skim úr... Skim úr!

- Mi történt, Neluto?

- Láttam... Jávorszarvasokat láttam, Skim úr!

- Jávorszarvasokat?! - rikkantott Summy.

- Igen... egész csordát... talán fél tucatot, de lehet, hogy több... vagy...

- Vagy kevesebb - folytatta Summy. - Ezt a lemezt már hallottam, fiacskám. Milyen irányban lehetnek azok a jávorszarvasok?

- Arrafelé...

És az indián az aranyhegytől nyugatra elterülő mezőségre mutatott.

- Messze?

- Á!... Legfeljebb egy mérföld... talán csak egy fél...

- Vagy persze kétszáz kilométerre - mondta nevetve Summy.

A lelkes vadász legégetőbb vágya volt, hogy végre láthasson jávorszarvasot, s néhányat el is ejtsen e királyi vadból. Mióta Klondike-ban cserkészik, ezt a vágyát még nem válthatta valóra. Dawson City környékén vagy a Forty Miles Creek mellett épp csak két-három példány felbukkanását jelezték. Így aztán a Neluto híradása ugyancsak fellobbantotta a Summy vadászszenvélyét.

- Gyerünk! - mondta az indiánnak.

Mindketten elhagyták a tábort és a Golden Mount lábánál haladtak négyszáz métert. A hegy déli nyúlványának végéhez érve, Summy megpillanthatta a jávorszarvascsordát, amely északnyugati irányban nyugodtan legelészve haladt át a mezőségen.

Legyőzte fellobbanó vágyát, hogy menten a jávorszarvasok nyomába szegődjék, a vadászatot okosan másnapra halasztotta. A lényeg az volt, hogy ezek a kérődzők feltűntek a tábor közelében. Nem lesz nehéz ismét becserkészni őket.

Amint visszatértek a táborba, Summy elmondta Bennek, hogy mi a szándéka. Mivel elég munkaerő állott a rendelkezésére, hogy a csatornaépítést idejében befejezze, a mérnök úgy gondolta, hogy Neluto fél napot hiányozhat a munkából. A két vadász úgy határozott, hogy hajnali öt órakor elindulnak a jávorszarvasok nyomában.

- De ígérd meg, Summy, hogy nem mentek nagyon messzire...

- Ezt inkább a jávorszarvasoknak mondanád... - felelte Summy Skim nevetve.

- Nem, Summy, én neked mondom. Ezen a lakatlan vidéken bármikor nemszeretem emberekbe ütközhetsz.

- Minél lakatlanabb, annál biztonságosabb - csipkelődött Summy.

- Jó, legyen, ahogy mondd, de ígérd meg, Summy, hogy délutánra visszatértek.

- Délután... vagy inkább estefelé, Ben.

- Estefelé, amely éjjelig is tarthat!... Az ilyen beszéd nem kötelez semmire - jegyezte meg a mérnök. - Nem, Summy, mondjuk ki, hogy hat órára, és tudd meg, ha addig nem térsz vissza, nagyon aggódok majd érted.

- Megegyeztünk, Ben - bólintott Summy Skim. - Lehet hat óra... legfeljebb negyed óra késéssel.

- Elfogadom a negyedórát is, feltéve, ha nem lesz hosszabb tizenöt percnél!

Ben Raddle valóban nagyon aggódott, nehogy unokabátyját a vadászszenvedély a kelleténél távolabbra hajtsa a tábortól. Igaz, öröndetes, hogy mind ez ideig csatangoló kalandorbandák nem mutatkoztak a Mackenzie torkolatvidékén. De ilyesmi bármelyik nap bekövetkezhet, és Ben Raddle mindegyre arra a füstcsíkra gondolt, amelyet Neluto mintha az erdő lombosátra fölé látott emelkedni. Igaz, azóta úgy telt el tizenöt nap, hogy közben nem történt semmi, de azért benne maradt valami nyugtalanság, és türelmetlenül várta a pillanatot, amikor a vállalkozás sikeres befejezése után megindulhatnak Dawsonba.

Másnap Summy Skim és Neluto már öt óra előtt elhagyta a tábort; mindkettő egy-egy messzehordó karabélyt és két étkezésre elegendő élelmet vett magához, s a táborban lévő kevés kutya közül kiválasztottak egyet. Ennek a neve Stop volt, és inkább amolyan házörzőféle volt, mint vadászeb. De Summy már előbb megfigyelte, hogy ennek a szaglőérzéke fejlettebb, és igen barátságos természetű - miért is maga mellé vette, és az ebdomítás szabályai szerint oktatta. Az elért eredménnyel általában meg volt elégedve, sőt büszkélkedett is vele.

Az idő derűs volt, de hűvös, pedig a nap már régen megkezdte leírni hosszú pályáját a láthatár felett. A két vadász szapora léptekkel távolodott; a mellettük sürgölődő kutya egyet-egyet vakkantott.

A három medve kivételével, amelyek közül kettőt oly különös körülmények között kellett kilőnie, Summy Skim elé tulajdonképpen sem Dawson City közelében, sem a Forty Miles Creek mellékén jelentősebb zsákmány nem került, csupán néhány fenyőrigó, fűj s más efféle. Ezért örült annyira, hogy nemsokára igazi nemesvadat kaphat puskvégre.

A jávorszarvas fejét csodálatos agancsok ékesítik. Valamikor a Yukon és mellékfolyói környékén ez a kérődzővad nagyon elterjedt és szinte háziasított volt. De a klondike-beli aranyterületek felfedezése óta a csordák szétszóródtak, északibb területekre húzódtak, ahol a legjobb úton vannak, hogy teljesen elvaduljanak.

Nehéz megközelíteni őket, s csak különleges kedvező körülmények között lehet egyik-másikat puskvégre kapni. Nagy kár, mert a bőre igen drága, és húsának ízletessége a tehénével vetekszik.

Summy Skim tudta, hogy a jávorszarvas mennyire gyanakvó. Fejlett hallása és szaglása mellett a lába is gyors. Jóllehet súlya akár az ötszáz kilogrammot is elérheti, a legkisebb neszre oly sebesen tűnik el, hogy üldözése hiábavaló volna. A két vadász minden óvintézkedést megtett, hogy kellőképp megközelítse őket.

A szarvascsorda az erdőszélen, a tábortól mintegy másfél mérföldnyire állapodott meg.

Az útjukba eső néhány liget jóvoltából sikerült észrevétlenül előre lopakodniuk, pontosabban előre kúszniuk.

Hanem az erdő közelébe érve a vadászok egyetlen óvatlan lépéssel elárulhatják magukat. Ha ez megtörténne, a jávorszarvasok tovarohannának, ők pedig bottal üthetnék a nyomukat.

Miután megtanácskozták a kérdést, Summy Skim és Neluto úgy döntött, hogy délebbre hatolnak az erdőbe, majd fától-fáig osonva talán sikerül hátulról megközelíteniük a csordát.

Háromnegyed óra múlva Summy Skim és az indián behatoltak az erdőbe mintegy két kilométernyire attól a helytől, ahol a szarvasok legelésztek. Neluto rövid pórázon tartotta a türelmetlenségtől nyüsztő Stopot.

- Most párhuzamosan az erdő szélével, a fák mögé rejtőzve, előre! - rendelkezett Summy Skim. - De valahogy el ne szalaszd a kutyát!

- Jó, Skim úr - válaszolta az indián -, de nem ártana, ha engem is pórázra fogna...

Summy Skim elmosolyodott; valóban, ő is csak nehezen uralkodott a türelmetlenségén.

Az erdőben elég nehéz volt haladni. A nyír- és a nyárfák, valamint a fenyők sűrűn nőttek, s alattuk az aljnövényzet ugyancsak megnehezítette a járást. De arra is ügyelniük kellett, hogy talpuk alatt a száraz ágak meg ne roppanjanak. Mivel szellő sem lebbent, a szarvasok könnyen meghallanák a zajt. A nap egyre forróbban sütött, és fénybe borította a mozdulatlan ágakat. Még egy madárcsippentést sem lehetett hallani, és semmi neszt sem észleltek az erdő mélyéből.

Már elmúlt kilenc óra, mikor a két vadász alig háromszáz lábnyira megközelítette a jávorszarvasokat. Egyik-másik legelészett közülük, vagy a szomját oltotta az erdőből előcsörgedező patakból, nagyobb részük a fűbe heveredve bóbiskolt. A csordán a nyugtalanság semmi jele sem mutatkozott. De az bizonyos, hogy a legkisebb neszre elrohannának, valószínűleg déli irányba, a Porcupine River forrásvidéke felé.

Summy Skim és Neluto nem olyan legények voltak, akik ilyenkor pihenőt engedélyezzenek maguknak, pedig rájuk fért volna. Csakhogy, ha felcsillant a gyönyörű zsákmány reménye, azt nem szokták elszalasztani a markukból.

Tehát töltött puskával, ujjukkal a ravaszon, ott kúsztak a bozótban, párhuzamosan az erdő szélével. Bár ez a játszma veszélytelen volt, mert nem ragadozókra vadásztak, Summy Skim, amint később bevallotta, még sohasem izgult annyira, mint akkor. A szíve úgy dobogott, mintha rögtön kiugrana mellkasából, a keze úgy remegett, hogy attól félt, nem tud majd célozni. Bizony, meg is hal a szégyentől, ha most elhibázza a rég áhított lehetőséget, hogy jávorszarvast ejtsen zsákmányul.

Summy Skim és Neluto a fűben egymás nyomában zajtalanul közelítettek. Pár perc múlva alig ötvenlépésnyire kúszhattak attól a helytől, ahol a kérődzők pihentek. A csorda már lőtávolon belül volt. A kutyát Neluto tartotta pórázon; halkan nyüsztett, de nem ugatott.

Úgy tűnt, hogy a jávorszarvasok nem vették észre a vadászok közelségét. Egy részük továbbra is a fűben feküdt, a többi pedig békésen legelészett. Ekkor egyikük - gyönyörű példány, csodálatos agancsa olyan volt, mint fiatal fa koronája - felkapta a fejét. A fülcimpái megremegtek, orrát az erdő irányába emelte, mintha az onnan lebbenő szellőben szimatolna valamit.

Vajon a veszélyt érezte meg, és rögvest futásnak ered, hogy magával rántsza az egész csordát?

Summy Skim erre gyanakodott, és szíve zaklatott az izgalomtól. De uralkodott magán, és halkan azt suttogetta:

- Mindketten arra tüzeljünk, Neluto, hogy biztosan leterítsük.

A következő pillanatban kutyaugatás törte meg a csendet: Stop, mivel Neluto, mikor a puskáját a vállához emelte, szabadjára engedte, a csorda közepébe rohant.

Egy villanás. A fűrjcsapat nem rebben fel gyorsabban, mint ahogy a jávorszarvasok futásnak eredtek. Sem Summy Skim, sem az indián nem jutottak lövéshez.

- Átkozott dög! - dühöngött Summy.

- A nyakörvénel kellett volna tartanom - mondta az indián.

- Inkább fojtottad volna meg! - csikorgott Summy Skim keserűen.

Az biztos, hogy a kutya, ha még mindig mellettük lett volna, nem ússza meg szárazon. De mire a vadászok kibukkantak az erdő szélén, Stop több mint kétszáz méter távolságra volt. Csaholva a jávorszarvasok után vetette magát, de hiába erőltette a tüdejét.

Lehetett a kutya akármilyen gyors lábú és rámenős is, a csorda sokkal sebesebben vágatott észak felé. Vajon megtérülnek-e az erdő irányába, vagy kelet felé fordulnak, és nekivágnak a mezőségnek? Ez utóbbi lett volna az előnyösebb, mert így közelebb kerültek volna a Golden Mounthoz, amelynek füstje e helytől mintegy másfél mérföldnyire szálldozott. De az is lehet, hogy délkelet felé ferdén átvágnak a Peel River irányába, és a Szikláshegység völgyeiben keresnek menedéket. Ebben az esetben végleg lemondhatnak róluk.

- Gyere utánam - kiáltotta az indián felé Summy Skim -, ne veszítsük szem elől őket!

Az erdő szélén szaladtak a csorda nyomában, amely akkor már egy kilométernyire volt tőlük... Ugyanaz az üldözési szenvedély, amely a kutyát elfogta, ragadta el őket is; rohantak, anélkül, hogy mérlegelték volna, mit tesznek. Negyedóra múlva Summy Skimet újabb izgalmak tették próbára. A jávorszarvasok megálltak, tétováztak, mintha azon gondolkoznának, merre menjenek. Északra nem folytathatják az észtvesztő rohanást, mert arrafelé nemsokára útjukat állja a tenger. Vajon délkeletnek fordulnak? Akkor Summy Skim és Neluto elbúcsúzhatnak tőlük örökre.

De nem, pár pillanatnyi tétovázás után a jávorszarvasok visszafordultak az erdő irányába, hogy ott a fák védelme alatt keressenek menedéket. A csorda vezérbikája egyetlen ugrással bevágatott az erdőbe, s a többiek követték.

- Jobbat nem is tehettek volna! - lelkesedett Summy Skim. - Nyílt terepen nem közelíthettük volna meg őket lőtávokra. Az erdőben azonban nem lesz olyan könnyű felrebbenniök. Hátha most majd sikerül...

Ez a megállapítás lehetett helytálló, vagy téves, de az biztos, hogy eme okoskodás nyomán vadászaink teljesen idegen rengetegbe hatoltak be, amelynek méreteiről még fogalmuk sem lehetett.

Stop előresietett. Berohant a fák közé. Csak az ugatását lehetett hallani, de sehol sem látszott.

Karcsú testével átbújt minden sűrűségben, az erdőben gyorsabban haladt, mint a jávorszarvasok, mert azokat ágas-bogas agancsaik akadályozták a sűrű bokrok és folyondárok között. Ilyen körülmények mellett itt könnyebben zsákmányul eshettek.

A sűrűségben bujkálva, s csak a kutya csaholásától vezetve a vadászok vagy két óra hosszat rohangásztak az erdőben. A határtalan indulattól fűtve, a sűrűségben egyre csak nyugat felé hatolva, a jó szerencsére bízták magukat, és nem is gondoltak arra, hogy vajon az utat visszafelé meglelik-e.

Amint elhagyták az erdő szélét, bennebb az erdő ritkulni kezdett. Ugyancsak nyír, nyár és fenyő volt mindenfelé, de a fák távolabb álltak egymástól, és alattuk a földet kevesebb száraz gally és zöldellő bokrocška borította.

Bár a jávorszarvasokat nem lehetett látni, Stop nem veszítette el a nyomukat. Szakadatlanul jelzett. Mintha már nem volnának messze.

Summy Skim és Neluto csak törtek előre, be az erdő mélyébe, de valamivel déli tizenkét óra után többé nem hallatszott a kutya ugatása.

Éppen egy tisztásra értek, amely déli napfényben fürdött. Milyen messze lehettek az erdő szegélyétől? Mivel másként nem mérhették, csak az eltelt idő alapján, Summy Skim úgy gondolta, hogy olyan nyolc-tíz kilométerre lehetnek. Szóval, ha egyet pihennek, amire mindkettejüknek nagy szüksége volt, még marad elég idejük, hogy visszatérjenek a táborba. Éhesen és fáradtan leültek egy fa tövébe. Kitarisznyáztak és bár hatalmas étvággyal falatoztak, nagyon sajnálták, hogy egy kis jávorszarvaspecsenyével nem egészíthetik ki az étlapjukat.

Miután éhségüket csillapították, a két vadász egy pillanatig habozott, hogy merre folytassa az útját. Okosan tették volna, ha visszafordulnak a tábor irányába. De ez Summy Skimnek sehogy sem volt ínyére. Vadásznak üres tarisznyával hazatérni nem nagy dicsőség, de előfordul, viszont kutya nélkül hazaállítani gyalázat. Márpedig Stop nem volt sehol.

- Vajon merre tekereghet? - tűnődött Summy Skim.

- A jávorszarvasok nyomában - vélte az indián.

- Az rendben is volna, Neluto. De akkor hol vannak a jávorszarvasok?

Mintha csak kérdésre válaszolna, Stop alig háromszáz ölnyi távolságból felugatott. A két vadász, anélkül, hogy egyetlen szót váltott volna, rohanni kezdett abba az irányba, ahonnan a kutyaugatás hallatszott.

Summy Skim és Neluto minden elővigyázatosságról megfeledkezve úgy loholt, hogy majd lábát törte.

Szenvedélyük már bárhova elcsalhatta őket. Már nem az északnyugati irányt követték. A jávorszarvasok ugyanis délnyugat felé kanyarodtak, mivel Stop tüzes csaholása más irányba terelte őket, a vadászok pedig még tüzebben vetették magukat a nyomukba. Most éppen a Golden Mounttal és a táborral ellentétes irányban folyt a hajtás.

Utóvégre a nap még épp csak hogy lefelé fordult égi pályáján. Ha a vadászok nem térnek is vissza a táborba hat órára, amint megígérték; majd megérkeznek hétre vagy nyolcra, vagyis még mindig jóval sötétedés előtt.

Ilyesmin Summy Skim és Neluto most nem törte a fejét. Rohantak, ahogy a lábuk bírta, semmivel sem törődtek, még azzal sem, hogy a kutyát visszahívják. Teljesen megfeledkeztek az időről; fáradtságot sem éreztek. Summy Skim még arra sem gondolt, vajon hol is járhatnak. Oly gondtalanul vadászott ezen a magasészaki vidéken, mintha otthon üzné a vadat Montreal környékén. Egyszer-kétszer ő is, Neluto is úgy érezte, hogy közel járnak a sikerhez.

Néha alig ötszáz lépésnyire agancs villant a bokrok között. De a gyors lábú állatok ismét láthatatlanná váltak anélkül, hogy a vadászoknak módjuk nyílt volna jól irányzott lövést küldeni feléjük.

Néhány óra eredménytelen üldözéssel telt el, aztán Stop mind távolabbi ugatása arról tanúskodott, hogy a jávorszarvasok tért nyertek. Végül az ugatás elhalt, vagy mert az állat olyan messze járt, hogy hangja a vadászokig már nem hallatszott el, vagy mert a loholásban annyira kimerült, hogy már képtelen volt ugatni.

Summy Skim és Neluto is, erejük fogytán, mint két tuskó terült el a fűben.

Délután négy óra volt.

- Vége! - lihegte Summy Skim, amint meg tudott szólalni.

Neluto egyetértően bólintott.

- Vajon hol lehetünk? - nézett körül Summy.

Az indián olyan mozdulatot tett, mint aki azt mondja, hogy fogalma sincs, és ő is körülnézett.

A két vadász eléggé tágas tisztás szélén heverészett; a patak, amely délnyugati irányban folyt rajta keresztül, minden bizonnyal a Porcupine Riverbe ömlött. Vízén csillogott a nap fénye. Odébb a fák olyan sűrűn nőttek, mintha gátat akarnának vetni útjába.

- Indulnunk kell - mondta Summy Skim.

- Remélem, a tábor felé - szólt Neluto, aki ezzel elárulta, hogy nagyon fáradt.

- Oda, vigye el az ördög! - vonta meg a vállát tehetetlenül Summy Skim.

- Akkor induljunk! - szólt az indián, és nehézkesen felállt, hogy megkerülje a tisztást.

De még tíz lépést sem tett, mikor lábai elé szegezett pillantással megtorpant.

- Nézze, Skim úr!

- Mi van ott? - kérdezte Summy.

- Tűz, Skim úr.

- Tűz?

- Legalábbis az volt.

Summy Skim odalépett és egy rakás hamut látott; az indián mozdulatlanul, gondolataiba merülve állt.

- Szóval vadászok járnak az erdőben - szögezte le Summy.

- Vadászok... vagy másfélék - dörögte Neluto.

Summy lehajolt. Hosszasan szemlélte a gyanús hamut...

- Mindenesetre nem tegnapi tűz maradványa... - szólt, miközben felegyenesedett.

Valóban, a szürkés-fehér hamu a ráhulló harmattól kissé megkeményedett, ami arra vallott, hosszabb idő telt el azóta, hogy ott tüzet raktak.

- Én is amondó vagyok - ismerte el Neluto. - De hátha ez többet mond...

Az indián fürkésző tekintete a tűz helyétől néhány lépésnyire, a fűben csillogó tárgyon akadt meg. Odasietett, lehajolt és álmélkodó kiáltással felvette.

Széles pengéjű, rézmarkolatú tör volt.

Neluto, miután jól megnézte, kijelentette:

- Ha nem tudnók, mikor raktak tüzet, itt ez a tör: még tíz napja sincs, hogy elvesztették.

- Úgy bizony - bólintott Summy Skim. - Egészen vékony rozsdaréteg rakódott rá, a penge még fényes. Nemrég hever a fűben.

Miután minden oldalról jól megnézte, Neluto kijelentette, hogy a fegyver spanyol gyártmány. A markolatára M betűt véstek, a pengéjén pedig Austin, Texas fővárosának neve állt.

- Vagyis néhány napja, de lehet, hogy csak néhány órája ezen a tisztáson idegenek jártak.

- És nem indiánok voltak - jegyezte meg Neluto -, mert az indiánoknak nincs ilyen fegyverük.

Summy nyugtalanul körülnézett.

- Ki tudja, hátha éppen a Golden Mount irányába igyekeztek?!

Ez nagyon is lehetségesnek tűnt. S ha az az ember, akié ez a tör volt, nagyobb csapat tagja, Ben Raddle-t és társait komoly veszély fenyegeti. Lehet, hogy az a banda már valahol a Mackenzie torkolatvidékén ólálkodik.

- Induljunk! - szólt Summy Skim.

- De azonnal - válaszolta Neluto.

- És a kutya?

Az indián minden irányba forgolódva átható hangon hívni kezdte a kutyát. De hívására nem kapott választ. Stop sehol sem mutatkozott.

Már egyikük sem törődött a jávorszarvasokkal. Sürgősen vissza kellett térniök a táborba, hogy figyelmeztessék társaikat, és felkészüljenek a védelemre.

- Induljunk, egy percet se tétovázzunk - rendelkezett Summy Skim.

Ebben a pillanatban a tisztástól alig háromszáz lépésre eldördült egy puska.

10.

A pusztaság népesebb, mint kellene

Miután Summy Skim és Neluto elindultak jávorszarvasra vadászni, Ben Raddle ismét áttekintette a munkálatokat. Ha semmi váratlan akadály nem jön közbe, a csatorna még aznap elkészül. Már csak az utolsó „csákányütések” maradnak hátra: a kráter falának áttörése és a csatlakozás a Rio Rubber bal partján - ha ezek is megtörténnek, zúdulhat az áradat a Golden Mount méhébe.

Ha majd az óriási mennyiségű víztömeg a mélységben munkáló tűz hatására gőzzé válik, olyan hatalmas nyomás keletkezik, amely a magasba röpíti az egész vulkanikus anyagot. Annak nagy része kétségtelenül láva, pernye és értéktelen kavics, de mindez össze lesz keveredve az aranyrögökkel és az aranyat tartalmazó kvarccal; Ben Raddle-éknak pedig más teendőjük nem marad, mint összegyűjtögetni az Aranyvulkán ajándékát, anélkül, hogy fáradniok kellene a kitermeléssel.

Bent a föld méhében közben állandóan fokozódott a nyugtalanság. A mélység napról-napra jobban fortyogott. Még az a kérdés is felmerült, vajon szükséges lesz-e vizet bevezetni a kráterbe?

- Ezt még meglátjuk - válaszolta Ben Raddle, mikor Nyomkereső ilyen irányú észrevételt tett.
- Ne feledjük, hogy az idő nagyon szorít. Július fele már eltelt.

- Bizony veszélyes volna egy hónapnál tovább időznünk itt, a Mackenzie torkolatvidékén - hagyta helyben Bill Stell. - És Klondike-ig három hétre lesz szükségünk, pláne ha a szekerek jól meg lesznek terhelve.

- Biztosan így, Nyomkereső, ebben nincs mit kételkednie.

- Akkor pedig mire Dawson Citybe érünk, a nyár már a végét járja, Raddle úr. Ha korán áll be a tél, lehet, hogy meggyül a bajunk, mikor Skagway felé a tóvidéken kell átvágnunk.

- Aranyigazság, amit mond, kedves Nyomkereső - válaszolta tréfásan a mérnök -, de ez így is illik az Aranyvulkán tövében! Nagyon csodálkoznék, ha fogataink egy hét múlva nem indulnának vissza Klondike-ba.

A nap a szokásos munkával telt el, és estére véges-végig ki volt ásva a csatorna.

Délután öt órakor a nyugati mezőség felől egyik vadász közeledését sem észlelték. De Ben Raddle nem nyugtalankodott. Summy Skim ígérete szerint akár egy óra múlva is érkezhettek. Azért Nyomkereső, ha a csatorna túlsó felére ment, tekintetével végigpásztázta a mezőséget. De semmit sem észlelt. A láthatáron semmi mozgás.

Egy órával később Ben Raddle némileg már bosszankodott, és arra gondolt, hogy majd megmondja ő a magáét, de egyelőre csak fogadkozhatott, mert a delikvens, akinek megmondhatta volna, nem volt sehol.

Mivel hét órakor még sem Summy Skim, sem pedig Neluto nem mutatkozott, Ben Raddle már inkább nyugtalankodott, mint bosszankodott, és mikor a csavargók egy újabb óra múlva sem tértek vissza, nyugtalansága megkétszereződött.

- Nem bírnak magukkal - dohogta Ben. - Ez a bolond Summy, ha puskával a kezében megpillant egy szép vadat, teljesen elveszti a fejét. Csak rohan... Mind csak rohan... Olyankor se nem lát, se nem hall... Nem kellett volna belemennem ebbe a vadászatba...

- Tíz óra előtt nem sötétedik - jegyezte meg Bill Stell, hogy megnyugtassa a mérnököt -, és attól sem kell tartani, hogy Skim úr eltévedhet. A Golden Mountot messziről és éjszaka is látni lehet, a felcsapódó lángok úgy jeleznek, mint valami világítótorony.

Helyes észrevétel volt. Lehettek a vadászok akármilyen messze, a tűzhányót bárhonnan jól láthatták. De hátha valami szerencsétlenség érte őket? Hátha amiatt nem tudnak visszatérni...

Ismét elmúlt két óra. Ben Raddle nem lelte a helyét, és Nyomkereső is elvesztette a türelmét. A nap már-már eltűnt a látóhatár mögött - utána beáll a sarkvidéken szokásos alkonyi szürkület.

Valamivel tíz óra után Ben Raddle és Nyomkereső, mivel már nem bírt magával a nyugtalanságtól, körútra indult a tábor környékén és a hegy lábánál, miközben a nap teljesen lebukott. Még egyszer végigfürkészték a mezőséget, s meggyőződtek, hogy nem látszik semmi mozgás. Mozdulatlanul fűleltek, miközben az éjszaka leszállt. A végtelen mezőség kopáran és némán terült el, a legkisebb nesz sem hallatszott.

- Mit gondol, Raddle úr, mi történhetett? - kérdezte Nyomkereső. - Jávorszarvasra vadászni nem veszedelmes dolog, hacsak Skim úr és Neluto nem akadtak össze közben medvékkel...

- Medvékkel, Bill? Netán rablókkal... Az igazat megvallva, rossz előérzetem van.

Ebben a pillanatban Bill Stell megragadta a mérnök karját.

- Ha! Figyeljen csak!

A mind sűrűbb éjszakában kutyaugatás hallatszott.

- Ez Stop! - kiáltott fel Ben Raddle.

- Nem lehet messze! - tette hozzá Nyomkereső.

Az ugatás egyre erősödött, és nyüsztés hangja vegyült bele, mintha az állat megsebesült volna.

Ben Raddle és kísérelője szaladva Stop elébe indult; mintegy kétszáz lépésnyire meg is pillantották.

De a kutya egymagában jött meg; sántított az egyik lábára, és vérzett a combja.

- Megsebesült... megsebesült... és egyedül jött!... - remegett a Ben Raddle hangja.

Nyomkeresőnek azonban mindjárt volt egy észrevétele:

- Vajon Stopot tévedésből nem a gazdája vagy Neluto sebesítette meg? Egyikük eltévedt golyója...

- Csakhogy Summy rendesen ápolta volna és magával hozza, s akkor miért nem maradt Summyval? - vetette ellen Ben Raddle.

- Mindenesetre a kutyát vigyük a táborba, és kötözzük be a sebét - javasolta Nyomkereső. - Ha az állapota nem súlyos, a gazdája nyomára vezethet.

Bill Stell ölbe vette a kutyát. Tíz perc múlva a táborban voltak.

A sátorba vitték az állatot és gondosan megvizsgálták a sebét. Sérülése nem látszott súlyosnak. Csak az izmok sérültek meg, egyetlen belső szerve sem. Valóban golyó találta el, amelyet az ilyen műveletekhez jól értő Nyomkereső gondosan kiszedett.

Ben Raddle alaposan megszemlélte a lövedéket.

- Ez nem a Summy puskájából ered - mondta. - Nagyobb, nem karabélyba való.

- Igaza van - értett egyet Bill Stell. - Hosszúcsövű puskából lőtték ki. - Rablókkal akadtak össze! - kiáltott fel a mérnök. Védekezniük kellett!... Stop harc közben sebesült meg, s ha nem maradt a gazdája mellett, ez azt jelenti, hogy Summyt elhurcolták... vagy meghalt Nelutóval együtt!... Oh, szegény jó Summy! Drága jó Summy!

Ehhez ugyan mit szólhatott Bill Stell? A golyó, amelyet nem a két vadász egyikének fegyveréből lőtték ki, a gazdája nélkül visszatérő kutya - mindez vajon nem indokolja eléggé Ben Raddle aggodalmát? Lehet-e kétsége afelől, hogy szerencsétlenül jártak? Summy Skim és kísérője, mivel nem jöttek meg, vagy elhulltak a harcban, vagy támadóik kezébe estek.

Tizenegy óra körül Ben Raddle és Nyomkereső úgy döntött, hogy társaikat is értesítik az előállott helyzetről. Felköltötték az egész tábor, és a mérnök néhány szóban előadta, hogy Summy Skim és Neluto, akik kora hajnalban elmentek vadászni, még nem tértek vissza. Jane Edgerton mindnyájuk gondolatának adott hangot:

- Induljunk keresésükre, most azonnal menjünk! - és remegett a hangja.

Sebtében elvégezték a szükséges előkészületeket. Élelmet nem vettek magukhoz, mivel most, a nyomozás kezdetén túl messzire úgysem távolodhattak az Aranyvulkántól. Viszont valamennyien jól felfegyverkeztek, és felkészültek arra, hogy ha megtámadják őket, védekezzenek, ha pedig a szükség úgy hozza, foglyul ejtett társaikat erővel is kiszabadítsák.

Stopot gondosan ápolták. Nemcsak a golyót szedték ki, de a sebét is bekötözték. Mivel inkább kiéhezett volt és szomjas, amint összeszedte magát, szinte sürgette őket, hogy induljanak gazdája felkutatására.

- Vigyük magunkkal - javasolta Jane Edgerton -, s ha elfárad, ölbe vesszük. Talán rábukkan Skim úr nyomára...

Ha az éjjeli nyomozás eredménytelenül végződné, másnap tovább keresik eltűnt társaikat, és ha kell az Arktikus-óceán és a Porcupine River közötti egész területet apróra felkutatják. Amíg Summy Skimet meg nem találják, vagy biztosat nem tudnak a sorsáról, senkit sem érdekelt a Golden Mount.

Elindultak.

Az élen Jane Edgerton, Ben Raddle és Bill Stell haladt, aki ölben vitte a kutyát. Előbb megkerülték a hegyet, amely úgy dübörgött, hogy a föld is remegett belé. Füstkoszorúzta csúcsán a hajnali halvány fényben jól látható lángnyelvek lobbantak.

Mikor a nyugati lejtő lábához értek, megálltak tanácskozni. Merre tovább? Nem tehettek mást, mint hogy rábízzák magukat a kutya ösztönére; az ebet Nyomkereső letette a földre. Az okos állat mintha megértette volna, hogy mit várnak tőle. Fürkészni kezdett, minden irányba elkajtatott, orrát a földre nyomva szaglászott, s halkán nyüszített.

Néhány pillanatnyi bizonytalankodás után Stop elindult északnyugat felé.

- Ma reggel, mikor elindultak, Skim úr délibb irányba távozott - mondta Nyomkereső.

- Menjünk csak a kutya után - erősködött Jane Edgerton. - Jobban tudja ő, merre kell mennünk.

Jó óra hosszat a kis csapat a kutya nyomában haladva átvágott a mezőségen. Aztán az erdő peremére értek; a két vadász reggel egy mérfölddel lejjebb közelítette meg az erdő szélét. Ott a kutya tétován megállt.

- Ejnye, mit tétovázunk?! - türelmetlenkedett Jane Edgerton.

- Hogy kivilágosodjék - válaszolta Bill Stell. - Az erdő sűrűjében semmit sem látnánk. Lám, még Stop is tétovázik.

Nem, Stop nem tétovázott. Ugrott egyet és eltűnt a fák között, miközben hangosan ugatott.

- Utána! - kiáltott Jane Edgerton.

- Ne! Várjon - állította meg Bill Stell, és társai is megálltak. - Előbb készenlétbe a fegyverekkel!

De azokra nem került sor. Szinte azonnal a kutya nyomában, amelyen most nem látszott a sérülésnek még a nyoma sem, két férfi csörtetett kifelé a fák közül, s a következő pillanatban Summy Skim unokaöccse karjába vetette magát.

- A táborba!... Vissza, a táborba!

- Mi történt? - kérdezte Ben Raddle.

- Majd megtudod ott... A táborba! Azonnal, ha mondom!

A Golden Mount kráteréből felcsapó lángok fényétől vezérelve késedelem nélkül elindultak. Valamivel egy óra után elérték a Rio Rubbert. Nemsokára világosodni kezdett. Az északkeleti láthatárt a hajnal már pirosra festette. Mielőtt összeültek volna tanácskozni a sátorban, Ben Raddle, Jane Edgerton, Nyomkereső és Summy Skim még egyszer körülnézett a Golden Mount tájékán. A bágyadt hajnali megvilágításban nem észleltek semmi különöset.

Mikor maguk közt maradtak, Summy Skim röviden elbeszélte, mi minden történt reggel hat és délután öt óra között. Elmondta, miként szegődtek a jávorszarvasok nyomába, hogyan üldözték őket délig hasztalanul, azután beszélt a vadászat második feléről, mikor meghallották a kutya ugatását, s végül a pihenőről a tisztás szélén, ahol a kialudt tűzhelyet találták.

- Világos - tette hozzá -, hogy ott emberek éjszakáztak, akár bennszülöttek voltak, akár idegenek. De ezen nincs mit csodálkozni.

- Úgy van - mondta Nyomkereső. - Előfordul, hogy a bálnavadász hajók legénysége ki-kiszáll a partra, nem beszélve az indiánokról, akik, míg a szép idő tart, ezen a vidéken csavarognak.

- Igen ám - folytatta Summy Skim -, csak hogy mikor már éppen indulni akartunk vissza a táborba, a Golden Mount felé, Neluto a fűben ezt a fegyvert találta.

Előbb Ben Raddle, majd Nyomkereső is megszemlélte a tört; hamarosan észrevették, hogy az spanyol gyártmány.

- A tör külsejéből ítélve azt kell gondolnunk, hogy nemrég veszíthették el.

- Ami pedig a markolatába vésett M betűt illeti... - tette hozzá Summy.

- Az nem mond semmit, Skim úr - vágott közbe Nyomkereső.

- Nem, Bill, ha nem tudnám, kinek a nevét jelöli.

- Ugyan kiét? - kérdezte Ben Raddle.

- A texasi Malonét.

- Malone!

- Ő bizony, Ben.

- A Hunter cimborája? - kérdezte Bill Stell.

- Pontosan.

- Vagyis néhány nappal ezelőtt ők jártak ott... - szólt a mérnök.

- És most is itt mászkálnak valahol! - jelentette ki Summy Skim.

- Ön látta őket? - érdeklődött Jane Edgerton.

- Hallgassák végig a történetet, s majd meglátják.

És Summy Skim így folytatta:

- Miután a tört megtaláltuk, én és Neluto azonnal indultunk is vissza, mert a helyzetet eléggé nyugtalanítónak ítéltük. Akkor a közelben puska dörrent. Semmi kétség: az erdőben idegen vadászok járnak, mert az indiánok nem használnak tüzfegyvert, de akárkik is, nekünk óvakodnunk kell tőlük. A kérdés az volt, vajon a lövést az általunk hiába üldözött jávorszarvasok egyikére adták-e le? Amíg most meg nem tudtuk, hogy Stop megsebesült, erre gondoltunk. De most már világos, hogy a kutyára lőttek.

Ben Raddle vette át a szót:

- Elképzelheted, mit éreztem, mikor megláttam, hogy a kutya nálad nélkül tér vissza, s meg van löve a lába!... Jaj, mit álltam ki érted, mikor láttam, hogy nem jössz! Másra nem gondolhattam, csak arra, hogy téged és Nelutót megtámadtak, s közben a kutya megsebesült... Jaj, Summy, Summy! Hogyne estem volna kétségbe, mikor arra gondoltam, hogy éppen én cipelve ide...

Ben Raddle nagyon meg volt illetődve. Summy Skim megértette, mi megy végbe unokaöccse lelkében, akit saját felelősségtudata ejtett kétségbe.

- Ben, kedves Ben - szorította meg melegen a kezét -, ami volt, az elmúlt! Ne tégy magadnak szemrehányást érte. Ha romlott is a helyzetünk, azért nem reménytelen, és én bízom benne, hogy majd csak kikeveredünk belőle... Figyeld csak, mi történt tovább. Amikor meghallottuk a puskalövést, méghozzá kelet felől, amerre indulnunk kellett volna, hogy a táborba jussunk, gyorsan elhagytuk a tisztást, ahol könnyen észrevehettek volna, és a közeli bozótba rejtőztünk.

Nemsokára több ember hangját hallottuk. A csoport éppen arrafelé tartott, ahol mi voltunk elbújva.

Nem akartuk, hogy meglássanak, de mi látni akartuk őket. Kik lehetnek ezek a fickók? És mit keresnek itt, a Golden Mount közelében? Vajon ők is hallottak már erről a tűzhányóról, s most éppen oda igyekeznek? Ezekre a kérdésekre érdekünkben állt megtudni a választ.

Mivel meg voltunk győződve, hogy az ismeretlenek a tisztáson akarnak megéjszakázni, bebújtunk egy bozótba, ahonnan jól láthattunk mindent. A magas fű s a tüskés bokrok jól elrejtettek, így semmit sem kockáztattunk, viszont, ami fontos volt: mi mindent jól láttunk és hallottunk.

Éppen időben rejtőztünk el. A csoport nemsokára előbukkant. Vagy negyvenen voltak; fele amerikai, fele indián. Jól sejtettük! Valóban ott akartak éjszakázni, és hozzáláttak tüzet gyújtani, hogy megfőzzék a vacsorájukat.

Senkit sem ismertem közülök. Neluto sem. Puskákkal, pisztolyokkal voltak felszerelve, fegyvereiket lerakták a fák alá. Nem szóltak egymáshoz, vagy csak olyan halkán, hogy mi nem hallhattuk.

- Hát Hunter és Malone? - kérdezte Ben Raddle.

- Negyed óra múlva ők is megjöttek, mégpedig egy indián és a 131-es claim munkavezetőjének kíséretében - válaszolta Summy Skim. - Oh, én is, Neluto is azonnal rájuk ismertünk! Rájuk bizony! Ezek a lóköttők itt vannak a Golden Mount közelében, és a hozzájuk hasonló kalandorok egész bandája veszi körül őket.

- De mit keresnek itt? - érdeklődött Nyomkereső. - Valamit megneszeltek az Aranyvulkánról? Vajon tudják-e, hogy egy másik aranyásó társaság már ideérkezett?

- Kedves Bill, ez izgatott bennünket is - válaszolta Summy Skim. - Végül mindenre megkaptuk a választ.

Abban a pillanatban Bill Stell jelt adott, hogy hallgassanak. Mintha odakint valami zajt hallott volna; kilépett tehát a sátorból és körbejárta a táborát. A széles mezőségen embernek nyoma sem mutatkozott. Senki sem közeledett a hegyhez, csak annak forrongása verte fel az éjszaka csendjét. Amint Bill visszatért és helyet foglalt a társaságban, Summy Skim így folytatta:

- A két texasi leült a tisztás szélére, vagy tíz lépésre a helytől, ahol mi rejtőzködtünk. Azt tárgyalták, hogy egy kutyával találkoztak, most már tudom, hogy a miénkkel. „Különös jelenség ebben az erdőben - vélte Hunter. - Minden emberi településtől távol nem csavaroghat magára.” „Kétségtelen, hogy vadászok lehetnek a közelben - válaszolta Malone. - De vajon merre?... A kutya abba az irányba menekült.” Malone keletre mutatott. „Eh! - kiáltott fel Hunter. - Mi a biztosítékunk, hogy vadászok? Ki fárad ilyen messzire holmi kerdők, vagy ragadozók után?” „Igazad van, Hunter, biztosan aranyásók, akik új lelőhelyek után kutatnak” - értett egyet Malone. „Csak tegyük egyszer rájuk a kezünket, majd meglátjuk, mi marad belőlük!” - válaszolta Hunter. „Még egy szitába való hamu sem!” - hivatkozott Malone, és hahotázva ocsmányul káromkodott...

Rövid hallgatás után a két bandita ismét beszélgetni kezdett, s így éppen azt tudtam meg, amire kíváncsi voltam. Hunter és Malone már két napja időznek ezen a tisztáson. Két és fél hónapja Circle Cityből indultak útnak egy indián vezetésével, akit Kraraknak hívnak, és aki már hallott valamit a Golden Mountról, de nem tudta pontosan, hogy hol fekszik. Miután feleslegesen megtettek egy nagy kerülőt keleti irányban, néhány nappal előttünk feleveztek a Pell folyón, és kétségtelen, hogy ellenük kellett védekeznie a Mac Pherson erőd legénységének. A Mac Pherson erődtől nyugatnak fordultak, és jóval délebbre tőlünk elérték az erdőt, amelyben azután eltévedtek. Így történhetett meg, hogy tíz nappal előbb már táboroztak ezen a tisztáson. A hamu, amit találtunk, tőlük származott, és onnan emelkedett magasba a füst is, amit Neluto a fák koronája felett megpillantott, mikor utolsó felmenetelünk alkalmával körülnéztünk a tűzhányó tetejéről. Miután ott megpihentek, Huntert és cimboráit Krarak, ismét csak tévesen, nyugati irányba vezette, vagyis még mélyebben hatoltak a rengetegbe. Arrafelé persze, nem találtak semmit. Végül megunva a hiábavaló keresgélést, úgy határoztak, hogy visszafordulnak, és keleti irányban próbálkoznak; ha kell, bejárák az egész tengerpartot, majd csak rábukkannak az Aranyvulkánra. Még mindig nem tudják, hol van a hegy, de félek, hogy ez már csak órák kérdése, nekünk tehát meg kell tennünk a szükséges óvintézkedéseket.

Így hangzott Summy Skim beszámolója.

Ben Raddle, aki úgy hallgatta végig, hogy egyszer sem szakította félbe, mélyen elgondolkodott. Amitől tartott, az bekövetkezett. A francia Jacques Ledun nem volt az egyedüli, aki tudott a titokról, és el is árulta éppen a texasiaknak. Ezek aztán nem késlekedtek, hogy felkutassák, merre van a tűzhányó, s most már nem is kell végigkószálniuk az egész tengerpartot. Amint kibukkannak az erdőből, azonnal megpillantják a füstöt és a lángot, amely a kráter felett kavarog. Egy órán belül itt lesznek a hegy lábánál, pár perccel később pedig elérik a Forty Miles Creek melletti szomszédaik táborát. Mi történik akkor?

- Mit mondtál, hányan vannak? - kérdezte Ben Raddle Summytól.

- Vagy negyven fegyveres.

- Kettő egy ellen - mondta Ben Raddle aggódva.

Jane Edgerton megszokott heves modorában közbeszólt:

- Hát aztán! A helyzet súlyos, de nem reménytelen, amint az imént Skim úr is megmondta. Ha nekik számbeli fölényük van, mi viszont előnyösebb helyzetben vagyunk. Így az esélyek kiegyenlítődnek.

Ben Raddle és Summy Skim a szemük sarkából elégedetten pillantottak a harcias kis nőre.

- Igaza van, Miss Jane - hagyta helyben Ben Raddle. - Védekezünk, ha muszáj. De előbb megpróbálunk észrevétlenek maradni.

Nyomkereső kétkedve rázta meg a fejét.

- Ez bizony nem lesz könnyű.

- Megpróbáljuk - válaszolta Ben.

- Rendben van! - fogadta el Bill Stell. - De azért legyünk elővigyázatosak. Mit teszünk, ha felfedeznek bennünket, ha rákényszerítenek a harcra, s ha túlerejük folytán végül fölénk kerekednek?

A mérnök egyetlen legyintéssel lecsendesítette:

- Azt majd meglátjuk akkor - mondta.

11. Ütközet előtt

Vajon reménykedhettek még abban, hogy a zshiványbanda nem fedezi fel az Aranyvulkánt? Nem, mert Hunternek, mihelyt kibukkan az erdőszélen, azonnal szemébe ötlük a tűzhányó. Különben vezetőjük is volt, az a bizonyos Krarak, akinek a nevét Summy hallotta emlegetni.

És ha egyszer megpillantják a Golden Mountot, józan ésszel fel lehet-e tételezni, hogy nem fedezik fel a tábort is? Erről szó sem lehet. Persze megpróbálhatnák, hogy elrejtőzzenek, de ezret egy ellen, hogy a kiásott csatorna, amely a Rio Rubber vizét lesz hivatva elvezetni a tűzhányó belsejébe, elárulja ottlétüket.

Akkor pedig a harc elkerülhetetlen lesz.

Csak hogy Hunter bandája negyven emberből állt, míg Ben Raddle és társai csak huszonegyen voltak! Ez olyan számbeli hátrány, amelyet elszántsággal nehéz kiegyenlíteni.

Egyelőre azonban várakozniuk kellett. Negyvennyolc órán belül, talán még hamarabb, Hunter a Golden Mount közelébe érkezik.

Elhagyhatnák a Mackenzie torkolatánál felvert táborukat, visszatérhetnének Klondike-ba, s a texasiak átengedhetnék a helyet. Csak hogy ilyesmi meg sem fordult a fejükben. Még Nyomkereső sem indítványozhatott volna ilyesmit a társainak, mert azok nem fogadták volna el.

Avagy, mint első foglalkozó, nem tekinthették-e magukat az aranylelőhely jogos tulajdonosainak? Bizonyos, hogy harc nélkül a jogaikról le nem mondhatnak. Még Summy Skim, a bölcs Summy sem gondolt visszavonulásra.

Hogy ők megfutamodjanak egy ilyen Hunter-féle alak elől, akinek Skagway-i otromba viselkedését nem lehet elfelejteni, még kevésbé arcátlan és rosszindulatú magatartását a 129-es és a 131-es claimek kitermelésekor!... Inkább bizonyos elégedettséget érzett, hogy előkerült ez a fickó, akit a Forty Miles Creek menti katasztrófa miatt elvesztett szem elől. Köztük bizonyos elszámolatlan ügyek vannak, s most itt az alkalom, amelyet nem szabad elszalasztani.

- Úgy gondolom, hogy pár órán belül megpillantjuk a bandát, amint közelednek ide, a Golden Mount felé - mondta másnap Bill Stell Ben Raddle-nak, folytatva az előző napi latolgatásokat.
- Ha megérkeznek, Hunter azonnal tábort veret, vagy megkerülik a hegyet, hogy akárcsak mi, ők is itt a Mackenzie partján telepedjenek le.

- Bill, én úgy vélem, hogy a texasiak azonnal nekirugaszkodnak a Golden Mount-nak, hogy megvizsgálják ott fenn, a helyszínen, vajon megkezdhetik-e az aranyrögök és az aranyat tartalmazó kvarckövek összegyűjtését. Én ezt tartom természetesebb magatartásnak.

- Meglehet - bólintott Nyomkereső. - De ha látják, hogy nem lehet a kráterbe ereszkedni, csak lejönnek onnan. Akkor pedig döntenieük kell. Az pedig bizonyos, hogy innen el nem mennek, míg a vulkán vagy kitör, vagy elcsendesedik. De akár így, akár úgy, annyi bizonyos, hogy le-táboroznak.

- Vagy amint jöttek, el is takarodnak! - kiáltott fel Summy Skim. - És még ezt tennék a legokosabban.

- Nyugodt lehetsz, hogy maradnak - szólt Ben Raddle.

- Egyébként - tette hozzá Nyomkereső - a kutya felkeltette a gyanújukat. Körül fognak nézni, hogy más aranyások nem jöttek-e fel a Mackenzie torkolatvidékéig, s ezért be fogják cserkészni az egész tájat.

- Akkor pedig hamarosan felfedeznek - jelentette ki Summy Skim -, és megpróbálnak elűzni bennünket. Vagyis szemtől szembe kerülök azzal a Hunterrel!... Jól van! Egy kemény párbaj francia vagy amerikai módra - a választást reá bízom - véget vethet az egész hercehurcának.

Csak hogy hasonló megoldásban nemigen bízhattak. Mivel a texasiak számbeli fölényben voltak, azt nyilván javukra akarják fordítani, hogy így a Golden Mount kizárólagos urai maradjanak. El kell tehát követni mindent, hogy a texasiak támadását visszaverjék, és ennek érdekében meg kell tenniök a szükséges intézkedéseket.

Bill Stell az embereket és a felszerelést a csatorna túlsó partjára rendelte. A szekereket és a sátrakat szétszórta a fák alatt trapéz alakú térségben helyezték el, amelynek egyik oldalát a csatorna, a másik hármát a tűzhányó, az óceán partja és a Rio Rubber képezte. A meglehetősen gyéren növényes fű néhány napra elégséges táplálékot nyújt az állatoknak. A tábor sikerült úgy megerősíteniök, hogy nyugaton, északon és keleten szinte megtámadhatatlan volt, délen pedig a csatorna olyan védelmi vonalat alkotott, amelyen, ha a folyó vizét is belevezetik, a védők puskatüzében, a támadók nemigen hatolhatnak át.

Következett a fegyverek elosztása. Valamennyien puskákkal, pisztolyokkal és késekkel fegyverkeztek fel - nem is beszélve Summy Skim híres karabélyáról! A vadászoknak, természetesen le kellett mondaniok kedvenc szórakozásukról, csak a halászok serénykedtek, hol a folyót, hol a tengerbe ömlő patakokat látogatván meg, hogy kíméljék az élelmiszer-tartalékaikat.

Amint pirkadni kezdett, Ben Raddle a vízszintes akna elé földgátat emeltetett, hogy ne ömöljön bele a víz, amikor a felszíni csatorna elárasztása érdekében a Rio Rubbernél átvágják a folyópartot. A mérnök így jól védhető vonalat hozott létre, és akkor indíthatja el a vulkáni kitörést, amikor azt jónak látja. Azt is elrendelte, hogy a vízszintes akna végébe néhány lyukat fúrjanak, s azokba nagy gonddal elhelyezte a robbanószereket. Ha szükséges lesz, nem kell egyebet tenni, csak meggyújtani a gyújtózsínort.

Miután az előkészületeket megtették, feszült figyelemmel várták a támadást. Az emberek a tábor legtávolabbi részén gyülekeztek. Az ellenség csak közvetlenül a Rio Rubber bal partjáról fedezhette fel őket.

Ben Raddle, Summy Skim és Nyomkereső nemegyszer átkeltek a csatornán, hogy minél nagyobb területen végigfűrkésszék a mezőséget. Sőt a tűzhányó lábáig is el-elmerészkedtek.

Onnan a tekintetnek csak a másfél mérföldnyire húzódó erdő szegélye állta útját.

A mezőség kihalt volt. Embernek nyoma sem mutatkozott. A part felől sem látszott semmi.

- Úgy látszik, a texasiak még nem jöttek elő az erdőből - mondta Nyomkereső.

- Nem nagyon igyekeznek - vont a vállát Summy Skim.

- Az is lehet, hogy mielőtt munkába kezdenének, előbb számot vetnek, hogy miként is fogjanak neki, s így legfennebb holnap éjszakára érnek a Golden Mount alá - válaszolta Ben Raddle.

- Az is meglehet - hagyta helyben Nyomkereső -, mi pedig ennek megfelelően cselekszünk.

A nap nyugodtan telt el, és Ben Raddle várakozása ellenére a következő éjjel sem történt semmi. Summy Skim, szokása szerint, édesdeden aludt.

Ben Raddle viszont alig szundított egyet, nyugtalanság és harag háborgott a szívében.

Már majdnem célhoz ért, amikor a szerencse faképnél hagyta! És mennyi felelősséget vett a nyakába, s annak most minden terhét átérezte; jaj, ha nem sikerül megvédenie magukat Hunter bandájától! Avagy nem ő kezdeményezte ezt a vállalkozást? Nem ő vette rá társait erre az utazásra, amely most rossz véggel fenyeget? És őszintén szólva, vajon nem ő kényszerítette ki Summy Skimből az elhatározást, hogy még egy évet az országnak ebben az isten háta mögötti tartományában töltsön?

Reggel ötkor Ben Raddle és Nyomkereső átkelt a csatornán. De úgy tértek vissza, hogy semmi említésre méltót sem láttak.

A szép idő állandósulni látszott - a barométer is ezt mutatta. A tenger felől fújó hűvös szellő valamelyest enyhítette a hőséget, mert a hőmérséklet elég magas volt. Ez a szellő a kráterből feltörő füstöt dél felé fújta; sűrűbbnek látszott a füst s mintha több égési terméket tartalmazott volna, mint előző nap, legalábbis a mérnöknek és Bill Stellnek ez volt a benyomása.

- Talán csökken a vulkáni tevékenység? - tündődött Ben Raddle.

- Amondó vagyok - reménykedett Nyomkereső -, ha a vulkán kialszik, ugyancsak megkönnyíti a dolgunkat.

- A Hunterét nemkülönben - válaszolta a mérnök.

A délután folyamán Neluto is fordult egyet a mezőségen. Stop is elkísérte. A kutya már kiheverte a sebét. Ha Hunter valamelyik embere megközelítette volna a hegy lábát, a hűséges eb biztos megszimatolta volna a nyomát.

Három óra felé Ben Raddle, Summy Skim és Nyomkereső a folyópartnak azon a részén szemlélődött, ahol majd át kell törniök a martot, mikor egyszerre mindhárman felkapták a fejüket. A mezőség felől, amerre az indián és Stop felderítésre indult, kutyaugatás hallatszott.

- Mi történhetett? - kérdezte Nyomkereső.

- Talán vadállat... s a kutyánk utánavetette magát - vélte Ben Raddle.

- Nem - rázta meg a fejét Summy Skim -, akkor nem így ugatna.

- Gyerünk! - szólt a mérnök.

Még száz métert sem mentek, mikor megpillantották Nelutót. Futott, ahogy a lába bírta. Elébe siettek.

- Mi történt, Neluto? - érdeklődött Ben Raddle.

- Hát - lihegte az indián -, jönnek!

- Mind? - kérdezte Bill Stell.

- Mind.

- Milyen messze lehetnek? - kérdezte a mérnök.

- Vagy ötszáz méterre, Ben úr.

- Nem láttak meg?

- Nem - válaszolta Neluto. - De én jól láttam őket: Egymás hegyén-hátán jönnek szekerekkel és lovakkal...

- Merre felé tartanak?

- A folyó irányába.

- Vajon meghallották-e a kutya ugatását? - aggodalmaskodott Summy Skim.

- Nem hiszem. Nagyon messze voltak.

Pár perc múlva már mind a négyen a csatornán innen, társaik közt, a félárnyékban voltak.

Vajon, ha eléri a Golden Mount lábát, Hunter, Malone és bandája megállapodik és tábort üt? Vagy éppen ellenkezőleg: folytatják útjukat a Mackenzie torkolata felé?

Ez utóbbi látszott valószínűbbnek. Mivel nekik is szükségük volt néhány nap pihenőre, nyilván olyan helyet keresnek, hogy ivóvizük is legyen bőven. Viszont a Golden Mounttól nyugatra elterülő mezőséget még egy patakocska sem öntözte, s lehetetlen, hogy Hunter ne tudta volna, hogy a Nagy Folyó a közelben ömlik az óceánba. Így nemsokára meg kell pillantaniuk őket, amint errefelé, a torkolat irányába tartanak. Akkor pedig kizárt dolog, hogy ne vegyék észre a kiásott csatornát és azt sem lehet remélni, hogy ne lássák meg a fák alá húzódott tábort.

Ennek ellenére a délután folyamán nem történt semmi.

Sem a texasiak, sem az embereik nem mutatkoztak a Rio Rubber környékén.

- Még az is meglehet, hogy - amint a tegnap feltételeztük - Hunter előbb felmegy a hegyre, s csak azután ver tábort itt valahol az aljban.

- Meglehet bizony - válaszolta Summy Skim. - Előbb is megvizsgálja a krátert, hogy felbecsülje, mennyi aranyrög hever benne.

Summynak ez az észrevétele indokoltnak látszott, és Ben Raddle is helyben hagyta egy biccentéssel.

Akármi is álltak a dolgok, a nap úgy telt el, hogy a táborbeliek nem kényszerültek fogadni a texasiak látogatását.

Nyomkereső és társai úgy döntöttek, hogy éjjel éberem őröködnék és készen állnak minden eshetőségre. Rendre-rendre átkeltek a csatornán, és a mezőségen addig mentek előre, mígsak át nem tudták tekinteni a hegy túlsó oldalát.

Tizenegy óráig a naplemente elég világos volt ahhoz, hogy észrevegyék, ha valaki meg akarná közelíteni a folyót, s alig három óra múltán hasad a hajnal. De az éjszaka folyamán sem történt semmi rendkívüli. Napkeltekor ugyanaz volt a helyzet, mint előző este.

A támadás késlekedése csak megerősítette Ben Raddle véleményét, amelyet Jane Edgerton is osztott: ha a texasiak nem mutatkoznak, ez azt jelenti, hogy előbb megmásszák a hegyet.

De mikor kerül erre sor? Ezt volna jó megtudni. Igen ám, de ha ellenőrizni akarják a hegy tetejét, fedezetlenül maradnak. Mert arra gondolni sem szabad, hogy déli irányban kimenjenek a nyílt mezőségre. Arrafelé nem lenne semmi fedezékük. Ha viszont kelet felé, a Mackenzie főága irányában próbálkoznának, a Golden Mount tetejére felkapaszkodó Hunter és Malone tekintete elől el nem rejtőzhetnének.

Egyetlen olyan megfigyelőpont volt, ahonnan jó kilátás nyílt anélkül, hogy a kráter mellől oda lehetett volna látni. A folyó bal partján, valamivel feljebb, mint ahol a csatorna kiágazott, vagy kétszáz lépésnyire az erdőtől, amely Ben Raddle embereit rejtette, öreg nyíres állott. A tábor és a nyíres között a bozót valóságos élősvényt alkotott, amely mögött ide-oda észrevétlenül el lehetett kúszni.

Kora reggel Ben Raddle és Bill Stell oda is ment, hogy személyesen győződjenek meg, milyen onnan a rálátás a hegy tetejére. A hegy tetejének kerek platóját - amint azt ott jártukkor azonnal megállapították - hatalmas kvarctömbök és megkeményedett láva alkotta, amelyen nyugodtan lehetett járni. A hegy oldala szinte merőleges falat alkotott, és hasonlóképpen festett a tenger felőli része is.

- Ez a hely kitűnő - jelentette ki Nyomkereső. - Sem mikor felkapaszkodnak, sem mikor leereszkednek, nem pillanthatnak meg bennünket. Mikor aztán Hunter felér a hegy tetejére, bizonytalansággal erre, a Mackenzie torkolata felé is megszemléli a terepet...

- Minden bizonytalansággal - helyeselt Ben Raddle. - Ezért egy emberünk állandóan figyelje, hogy mi történik ott fenn.

- Még azt mondanám, Ben úr, hogy a mi táborunk, mivel a fák elrejtik, onnan fentről nem látszik. Gondom lesz rá, hogy minden tüzet eloltunk. Így előfordulhat, hogy Hunterék nem vesznek észre.

- Az bizony jó volna - mondta a mérnök. - Ebben az esetben talán remélhetjük, hogy miután látják, a kráterbe nem lehet beereszkedni, a texasiak kárvallottan elhagyják a környéket.

- Vigye őket az ördög! - kiáltotta Nyomkereső, aztán így folytatta: - Ben úr, ha már eljöttem ideig, itt maradok, amíg ön visszatér a táborba.

- Nem Bill, inkább én maradnék. Menjen csak vissza és nyugtassa meg az embereket, hogy a legmegfelelőbben rendeztünk el mindent, és ügyeljenek, nehogy valamelyik állatunk elbitangoljon a táborból.

- Rendben van, uram - bólintott Nyomkereső -, és megmondom Skim úrnak, hogy két óra múlva jöjjön, és váltsa fel őt.

- Két óra múlva jó lesz - hagyta rá Ben Raddle, s leült egy nyírfa tövébe, ahonnan jól szemmel tarthatta a hegy tetejét.

Bill Stell egyedül tért vissza az erdőbe, kilenc órakor pedig Summy Skim a vállára vette a puskáját, s mintha csak vadászni menne, elindult, hogy felváltsa a mérnököt.

- Semmi újság, Ben?

- Semmi, Summy.

- Egyik lókotót sem láttad, amint kapaszkodik felfelé a sziklákon?

- Még egyiket sem.

- Be nagy kedvem volna egyet-kettőt kivonni közülük a forgalomból! - folytatta Summy, és töltött karabélyára mutatott.

- Ilyen távolságról, Summy? - csodálkozott a mérnök.

- Innen is lehetne... bár egy kicsit magasban van...

- Egyébként Summykám most nem az a kérdés, hogy milyen jól tudsz célozni. Legyünk inkább előrelátók. Ha egyet harcképtelenné is tennénk közülük, attól még a banda éppen olyan veszélyes maradna. De ha sikerül észrevétlenül maradnunk, remélhetjük, hogy Hunter és cimborái rájönnek, nincs mit tenniük, és megkímélnék bennünket a társaságuktól.

Ben Raddle talpraállt, hogy visszatérjen a táborba.

- Jegyezd meg, Summykám - folytatta -, ha valamelyiket a texasiak közül megpillantod fenn a tetőn, siess és szólj nekünk, de ügyelj, észre ne vegyenek.

- Megértettem, Ben.

- Két óra múlva Nyomkereső jön leváltani.

- Vagy ő, vagy Neluto - válaszolta Summy Skim. - Akármelyikben megbízhatunk. Ami Nelutót illeti, neki indiánszeme van, az most számít.

Amikor Ben Raddle már épp indulni akart, Summy Skim karon ragadta.

- Várj! - szólt rá.

- Mi történt?

- Ott fenn... nézd csak!

A mérnök a Golden Mount tetejére meresztette a szemét.

Előbb egy, aztán még egy ember bukkant fel a plató peremén.

- Ők azok! - mondta Summy Skim.

- Igen, Hunter és Malone! - bólintott Ben Raddle, és hirtelen a fa törzse mögé rejtőzött.

Valóban a két texasi volt, és a többiek is ott lehettek valahol a hátuk mögött a platón. Miután látták, hogy a kráterrel mi a helyzet, körös-körül megszemlélték a tájat. Akkor éppen a Mackenzie deltájának kiterjedt vízhálózatát fürkészték.

- Jaj, a zshiványok! - sóhajtott fel Summy Skim. - Ha arra gondolok, hogy itt van két nekik címzett golyó, csak a puskám nem hord el odáig!

Ben Raddle csak hallgatott. A tekintetével követte a két férfi mozdulatait, akik immár kétségtelenül el akarják tőlük rabolni az Aranyvulkánt.

Fél órát figyelte, amint a texasiak jönnek-mennek a platón. Tekintetükkel végigfürkészték az egész tájat, nagyon figyeltek minden apróságra, mélyen előrehajoltak, hogy letekinthessenek a hegy meredek oldalán a vulkán lábához.

Vajon felfedezték-e az alant meghúzódó tábor? Megsejtették-e, hogy itt a Mackenzie torkolatánál mások már megelőzték őket? Kétségtelen, hogy Hunter és Malone állhatatosan figyelt a Rio Rubber irányába, de lehet, hogy csak azért, mert az a környék nekik is alkalmas táborhelynek tűnt, ahol elidőzhetnek pár hetet.

Nemsokára két másik férfi is szegődött melléjük. Az egyiket Ben Raddle és Summy Skim azonnal felismerte: a 131-es claim munkavezetője volt, a másik pedig az indián.

- Vajon ez a vezetőjük, aki idáig hozta őket? - tűnődött a mérnök.

- Igen, ezt láttam ott a tisztáson - mondta Summy Skim.

Amint nézték a magasban, a hegy peremén sürgölődő kalandorokat, arra gondoltak, mi lenne, ha valamelyikük elvesztené az egyensúlyát és lezuhanna a nyolcszáz láb magasból; annyival is könnyebb lenne a helyzetük, talán meg is oldódna. Ha a főnökök kitörnék a nyakukat, a banda magától feloszlana.

Volna, ha volna. Csakhogy a kráter mellől nem a texasiak zuhantak le, mindössze egy hatalmas kvarcszikla vált le a hegy pereméről.

A zuhanó kötömb egy kiálló szirtnek ütődött, összetört és a szikladarabok a fák koronája közt a lombok alatt rejtőző táborra hulltak.

Summy Skim nem tudott uralkodni magán és felordított; Ben Raddle már hiába tapasztotta tenyerét a bátyja szájára.

Vajon megsebesült valaki a kanadai aranyásók közül, akiknek táborát ez a „bombatámadás” érte? Ben Raddle és Summy Skim ezt nem tudhatta. A táborból azonban semmiféle zaj sem hallatszott.

A lehulló szikla megriasztott azonban egy lovat. Az elszakította a kötőfékét, kirohant az erdőből, a csatorna felé fordult, egyetlen lendülettel átugrott rajta, és kivágatott a mezőségre.

A Golden Mount tetejéről kiáltások hallatszottak. Hunter és Malone szólították az embereiket.

Vagy öten-hatan hajoltak ki a plató peremén, és élénk taglejtésekkel tárgyaltak. Mozdulataikból világosan kiderült, hogy Hunter már tudja: rajtuk kívül mások is táboroznak a Mackenzie torkolatvidékén. Az a ló csakis abból a táborból szabadulhatott el, amely ott rejtőzik valahol a hegy lábánál.

- Átkozott állat! - csikorgott Summy.

- Az biza - hagyta rá Ben Raddle. - Miatta ezt a játszmát elvesztettük... vagyis inkább csak az első menetet.

Summy a tekintetével is, a kezével is megsimogatta a karabélyát.

- Majd a másodikat másképp játsszuk - dörögte a foga közt.

12. Az ostrom

Ben Raddle és Summy Skim társai még nem tudták, hogy táborukat felfedezték. Ahol ők lapítottak, onnan nem lehetett fellátni a platóra. Még azt sem tudták, hogy Hunter és néhány társa megmászta a hegyet, s így nem is sejtették, hogy azok már megpillantották az elszabadult lovat, amelyet Neluto azonnal üldözőbe vett, és nemsokára utol is ért.

A két unokatestvér, amint a táborba érkezett, ismertette a helyzetet; ezután már senki sem kételkedett abban, hogy közeli támadással kell számolniuk.

- Védekezni fogunk - jelentette ki Nyomkereső. - Nem futamodunk meg a nyomorultak elől.

E kijelentésre egyszerre tört fel a jelenlevők torkából a kiáltás: „- Hurrá”!

Vajon még ma megtámadják őket? Megeshetik. Hunternek érdeke minél sürgősebben cselekedni. De mivel nem tudja, mekkora erőbe ütközik, meggondolatlanul aligha támad nekik. Előbb majd tájékozódik, s csak aztán tér a tettekre. Lehet, hogy miután meggyőződik számbeli fölényükről, megpróbál egyezkedni, hogy békés úton érje el a célját. Ne feledjük, egyelőre még azt sem tudta, hogy a Forty Miles Creek menti szomszédaival akadt ismét össze. Ha majd szembetalálja magát egykori ellenlábásával, nem valószínű, hogy ez növeli hajlandóságát az egyezsége.

A társaság természetes vezetői összeültek, hogy megtanácskozzák a legsürgősebb teendőket.

Ben Raddle kért szót.

- Táborunk jól védhető - mondta. - Egyik oldalon a Golden Mount, másik oldalon a Rio Rubber, amelyen Hunterék nem kelhetnek át karabélyaink tüzeiben...

- Ez igaz, Raddle úr - vágott közbe Nyomkereső. - De sajnos szemből, a folyó és a hegy közötti szakaszon csak a csatorna véd bennünket, márpedig ez a hét-nyolc láb széles árok nem jelentős akadály az ostromlók számára.

- Én is így vélem, amíg az árok száraz - válaszolta a mérnök -, de ha megtöltjük vízzel, annál nehezebb lesz átkelni rajta.

- Át kell vágni a folyónál lévő martot, és el kell árasztani a csatornát! - kiáltott fel Jane Edgerton.

- Ez az én véleményem is - bólintott Ben Raddle.

- Rendben van, Raddle úr - mondta Nyomkereső -, így cselekszünk, de azonnal. Néhány óra alatt a banda leereszkedik a hegyről, és megközelíti a táborunkat... Munkára fel!

Bill Stell összehívta az embereket. Szerszámokkal felfegyverkezve a partnak arra a pontjára szaladtak, ahol a csatorna kiágazik a folyóból. Pár perc múlva a víz harsogva zúdult a csatornán végig, a hegy mélyébe vezető vízszintes akna szájánál emelt gátig.

A mezőséggel immár minden közlekedést elvágtak. Míg a többiek ezt a munkát végezték, Summy Skim, Jane Edgerton és Neluto szemügyre vette a fegyverkészletet. Jutott mindenkinek karabély, puska, pisztoly, de még kés is, ha netán kézitusára kerülne sor. Elégséges készletényt és puskaport tartalékolnak. - A gazemberek számára van annyi golyónk, amennyit megérdemelnek, és ha róluk van szó, bizony nem kell kímélni a töltényt - jelentette ki Summy Skim...

- Arra gondolok, ha kemény sortűzzel fogadjuk őket, ahogy jöttek, úgy állnak tova - vélekedett Neluto.

- Az meglehet. De ha ütközetre kerül sor, mi védett állásokban vagyunk itt a fák között, ők viszont fedezék nélkül a csatorna túlsó partján, így a számbeli fölényük kiegyenlítődik. Ha valaha jól kellett céloznunk, hát most nagyon jól kell!... Ezt ne feledd, Neluto.

- Bízva csak rám, Skim úr!

Mivel a védelmi intézkedéseket megtették, most már csak őrködniük kellett a tábor környékén. Két embert a csatorna felső részéhez küldtek, ahonnan végig lehetett látni a Golden Mount egész déli lejtőjén.

Mindnyájan tudták, hogy előnyös állásban vannak. A trapéz alakú térségnek, amelyen a tábor elhelyezkedett, más kijárója nem volt, csak a vízszintes akna bejárata előtti keskeny gát, amelyen legfeljebb egy szekér ha átmehetett. Ha elvonulásra kényszerülnének, s a texasiak elfoglalnák a táborhelyet, ez a keskeny híd lehetővé tenné, hogy kijussanak a mezőségre, és elérjék a Rio Rubber bal partját. Ha viszont úgy alakulna a helyzet, hogy a vízszintes aknába vizet kell bocsátaniuk, hogy kiereszokolják a vulkán kitörését, elegendő lesz, ha a sziklába fűrt öt-hat tűzakna segítségével szétvetik a gátat; ezek az aknák ugyanis ugyanarra a gyújtózsínorra vannak kötve, mint a belsők a csatorna végében. Mindenre számítva, ezt az átjárót is gondosan elrekesztették, csak akkor nyílást hagytak rajta, amelyen egy ember átbújhatott, s amelyet el lehetett zárni, ha a támadás megkezdődött.

Miközben az örök a táboron kívül vigyáztak, a többiek a fák árnyékában megebédeltek. Ben Raddle, Summy Skim és Jane Edgerton velük együtt érkezett. Az utóbbi napokban bőséges halászsákmányra tettek szert, így a konzervkészletük még majdnem érintetlen volt. Tüzet gyújtottak, mert mióta ottlétük már nem titok, nem jelent semmi hátrányt, s a füst vidáman szállt fel az ágak között.

Az ebédet semmi sem zavarta meg. Már közeledett az őrsváltás ideje, de a rablók felbukkanását még mindig nem jelezték.

- Vajon ezek a semmirekellők arra gondolnak, hogy majd éjjel kerítenek be? - tünődött Summy Skim.

Az éjszaka itt alig két órát tart. Ennyi idő alatt nem remélhetik, hogy meglepnek bennünket - vélte Ben Raddle.

- Miért ne, Ben? Elvégre nem tudhatják, hogy felkészülve várjuk őket, mi viszont már tudjuk, hogy itt vannak a Golden Mount alatt. Még csak nem is sejtik, hogy megpillantottuk őket fenn a plató peremén.

- Lehet - ismerte el Nyomkereső -, de most meglátták az elszabadult lovat. Azelőtt a kutyát az erdőben, aztán ma a lovat a mezőn, ez több a soknál ahhoz, hogy kitalálják, itt valahol tábornak kell lennie. Akárhogy is vesszük, arra mindenképpen számíthatunk, hogy a nap folyamán, vagy ma éjjel meg kell ütköznünk velük.

Egy órákor Bill Stell átment a gáton a két emberhez, akik a környéket tartották szemmel.

Amíg Nyomkereső odavolt, Ben Raddle és Summy Skim visszatért abba a nyíresbe, ahonnan megpillantották a plató peremén Huntet és Malonét. Onnan a füstölgő vulkán nagyon jól látszott. A füst mintegy ötvenlábnyira emelkedett a kráter fölé, és valósággal omlott ki a kürtőből, s a lángnyelvek szakadatlanul lobogtak. A vulkáni tevékenység szemmel láthatóan növekedett. Lehet még kételkedni abban, hogy közeledik a kitörés ideje?

Ez azonban a mérnök tervei szempontjából nagyon hátrányos lett volna. Ha ugyanis a vulkán aranytartalmú anyagát a lávával és a hamuval együtt szétszórja, a texasiaknak csak fáradtság nélkül össze kell szedniük a kincseit. S ezt ugyan miként tudná Ben Raddle megakadályozni? Ők csak addig küzdhetnek a siker reményében, amíg a táborban maradnak. A nyílt mezőn nincs esélyük a győzelemre. Ha megkezdődik a kitörés, az a Hunter javát szolgálja, s ők örökre elvesztették a játszmát.

A mérnök annál nyugtalanabb lett, minél inkább meggyőződött, hogy ezt a veszélyt nem képes elhárítani, s így sokkal több aggodalommal a szívében tért vissza a táborba, mint ahogyan onnan elindult.

Mikor Ben megérkezett, Summy Skim Nyomkereső felé mutatott, aki lélekszakadva rohant a tábor felé. A gátig elébe mentek.

- Jönnék! - kiáltotta Bill Stell.

- Messze vannak? - kérdezte a mérnök.

- Vagy fél mérföldre - válaszolta Nyomkereső.

- Van még időnk egy kis felderítésre?

- Arra igen - válaszolta Bill Stell.

Átmentek a csatornán s nemsokára azon a helyen álltak, ahol az embereik örködték.

A vulkán lábánál a banda zárt sorokban közeledett. Lehet, hogy mind együtt voltak. Puskáik csöve meg-megcsillant a napfényben. Sem lovat, sem szekeret nem hoztak magukkal. A táborukban hagyták az egész felszerelésüket.

- Egy óra sem kell, és itt lesznek - mondta Ben Raddle.

- Világos, hogy tudják, hol van a táborunk - jegyezte meg Summy Skim.

- És azért jönnék, hogy megtámadjanak - tette hozzá Nyomkereső.

- Csak már látnám azt a Huntert a puskám hordtávolában, golyóval üdvözlőném, és igyekeznék úgy elejteni, mint egy récét! - kiáltott fel Summy Skim.

- S mit érnél vele?! - ellenkezett Ben Raddle. - Inkább menjünk vissza a táborba, s viselkedjünk velük végig becsületesen.

Ez volt a legbölcsebb. A texasi halála nem akadályozná meg a támadást, amelyet még nem is vehettek bizonyosra.

Ben Raddle, Summy Skim és Nyomkereső visszatért a csatornához. Amint egymás után átbújtak a nyíláson, a barikádot egy erre a célra odakészített szikladarabbal elzárták. Ezzel a csatorna két partja között minden közlekedést elvágtak.

Valamennyien mintegy hatvan lépésre hátrahúzódtak a fák közé, hogy fedezve legyenek, ha fegyverhasználatra kerül sor, ami majdnem bizonyosnak látszott. Aztán töltött puskákkal várakoztak.

Valóban az volt a leghelyesebb, ha az utolsó pillanatig várakozó álláspontra helyezkednek, hagyják a banditákat, hogy csak jöjjenek, és nem lépnek közbe, csak ha azok át akarnak törni a csatornán.

Fél óra múlva Hunter, Malone és társaik előbukkantak a hegy hajlata mögül. Lassan közeledtek, egyesek a hegy lábánál maradtak, mások a folyó felé indultak, és a bal part irányában jődögéltek lefelé.

A támadók egy része aranyásó volt, Ben Raddle, Summy Skim és Neluto már látta őket a 131-es claimen, a Forty Miles Creek mellett. A társaság másik része - húszan lehettek - indiánokból állt, akiket Hunter Circle Cityben és Fort Yukonban toborzott az Arktikus-óceán melletti munkálatokra.

A csatorna partján Hunter és Malone megtorpant; a banditák itt összeverődtek.

Azok ketten a munkavezetővel tárgyaltak valamit, s taglejtésükből ítélve élénken vitatkoztak. Abban nyilván nem kételkedtek, hogy a fák között tábor rejtőzik. Ami zavarba hozta őket, az a csatorna volt, amely nehezen leküzdhető akadályt jelentett, különösen, hogy hatvan lépésről eldördülő sortűzzel is számolniuk kellett.

Első pillantásra látták, hogy a csatornát nemrég ásták ki. De mi célból? Nos, ezt még csak nem is sejtették, mert a vízszintes akna száját egy halom zöld lomb fedte el. Hogy is gondolhattak volna arra, hogy a csatornán keresztül vizet akarnak vezetni a Golden Mount gyomrába?

Közben Hunter és Malone fel s alá járkált a parton - kétségtelenül az átkelés módján törték a fejüket. Mindenképpen el akarták érni az erdőt, hiszen csak így módon léphettek érintkezésbe az ott rejtőzőkkel, vagy győződhetek meg arról, hogy azok közben már elillantak onnan, ami végül is nagyon valószínűnek tűnt.

Pár perc múlva a munkavezető Hunterékhez lépett, és a gátra mutatott, mint az egyetlen helyre, ahol át lehetett kelni a csatornán.

Mindhárman arrafelé irányozták lépteiket. De mikor látták, hogy a gáton az út le van zárva, megértették, hogy az erdő nem néptelen, s a csatornán túl ott a tábor.

A fák védelme alatt állva Ben Raddle és társai jól megfigyelhették a banda mozgólódását. Látták, hogy Hunter szét akarja hajigálni a gátat elzáró kőbarikád, hogy utat törjön magának. Elérkezett a cselekvés pillanata.

- Nem értem, mi akadályoz meg, hogy szétlőjem a koponyáját!... Mikor itt van lőtávolságban... - dohogott Summy Skim.

- Nem... ne lőj, Summy! - tanácsolta Ben Raddle, és a föld felé fordította unokabátyja puskáját. - Ha meg is ölnéd a parancsnokot, ott maradnak a közemberek. Talán okosabb lesz, ha megpróbálunk szót érteni, mielőtt lövöldöznénk. Mit szól hozzá, Nyomkereső?

- Megpróbálhatjuk - vélte Bill Stell -, csak az eredményt illetően ne legyenek illúzióink. Ha nem használ, nem is árt.

- Mindenesetre ne mutatkozzunk valamennyien. Hunteréknek nem kell tudniuk, hogy hányan vagyunk - figyelmeztetett Jane Edgerton.

- Bizony nem - bólintott a mérnök -, majd én...

- De csak velem - szólalt meg Summy Skim, aki semmiképpen sem akart elbújni Hunter elől.

Abban a pillanatban, amikor a texasiak jelt adtak, hogy néhány emberük menjen fel a gátra, és hányja szét a barikád, Ben Raddle és Summy Skim megjelent az erdőszélen.

Amint Hunter észrevette őket, intett az embereinek, hogy vonuljanak hátrább, s azok a csatorna partjától tízlépésnyire húzódtak.

Egyedül Hunter és Malone lépett közelebb puskával a kezében.

Ben Raddle és Summy Skim puskáját a földre támasztotta. A két texasi hasonlóképpen cselekedett.

- Ejha! - kiáltott fel Hunter csodálkozva. - Az ördögbe is! Éppen önök azok, a százhuszonkilences urai!

- Saját személyükben - válaszolta Summy Skim.

- Még álmomban sem hittem volna, hogy itt, a Mackenzie torkolatánál találkozunk - folytatta a texasi.

- De mi sem gondoltuk volna, hogy itt látjuk viszont önöket - válaszolta Summy Skim.

- Ha az ön emlékezete nem gyengébb, mint az enyém, kérdem: Nincs közöttünk valami elszámolnivaló?

- Akár itt is elszámolhatunk, ez is van olyan alkalmas hely, mint a Forty Miles Creek melletti claim - vágott vissza Summy Skim.

- Rendelkezésre állok, uram!

Hunter, akit egészen hatalmába kerített a düh, csodálkozását feledve, hirtelen felkapta a puskáját. Summy Skim úgyszintén.

Az egész banda izgatottan felkiáltott, de Hunter egy kézmozdulattal lecsillapította őket. A tűzpárbaj előtt tanácsos lenne megtudni az ellenség számát. De tekintetével hiába fürkészte az erdőt; a fák közötti tábor egyetlen emberét sem pillanthatta meg.

Ben Raddle úgy gondolta, itt az ideje, hogy közbelépjen. Előrement a csatorna partjáiig. Hunter és ő most szemtől szemben álltak, közöttük csak a csatorna húzódott; Malone és Summy Skim valamivel hátrább várakoztak.

- Ön mit keres itt? - kérdezte meg a mérnök nyugodtan.

- Én is szeretném tudni, hogy önök mit keresnek a Golden Mount környékén!

- Mi jogon?

- Íme: ezen! - válaszolta Hunter nyersen, és puskája tusát a földhöz ütötte.

- Én is ezen! - és Ben Raddle is hasonlóképpen cselekedett.

Pár pillanatnyi feszült csend következett.

- Ismét kérdem, mit keresnek önök itt, a Golden Mount alatt? - folytatta a texasi.

- Azt, amit önök - válaszolta kurtán Ben Raddle.

- Szándékukban áll itt aranyat ásni?

- Igen, amennyiben ez a lelőhely a miénk.

- Az Aranyvulkán nem valakié, hanem mindenkié! - ellenkezett Hunter.

- Igazán?! Még mi kéne?

- Megvédeni a foglalást.

- Erre készen állunk - jelentette ki Ben Raddle.

- Utoljára kérdem - és Hunter kezdett dühbe gurulni -, átadják vagy nem, a helyet?

- Vegyék el, ha tudják.

Malone intésére kitört a tűzpárbaj. De Ben Raddle és Summy Skim megúszták ép bőrrel, mivel hirtelen fedezéket kerestek ők is az erdőcskében. Mielőtt a fák mögé rejtőzött volna, Summy Skim vállához kapta a puskáját, és Huntert vette célba.

A texasi idejében félrehajolt a golyó útjából, de az halálosan eltalálta mögötte álló társát.

A puskák mindkét oldalon ropogtak. De a fák oltalmában Ben Raddle társai kevésbé voltak veszélynek kitéve, mint az ostromlók. A többiek megúszták néhány könnyebb sérüléssel, míg az utóbbiaknak halottaik is voltak.

Akkor Hunter megértette, ha nem sikerül gyorsan átjutnia a csatornán, akkor nagy veszteséggel kell számolnia. Megparancsolta az embereinek, hogy hasaljanak le. A földhányás, amely a csatorna ásásakor keletkezett, jó mellvédet nyújtott. Ebből az állásból úgyszólván veszély nélkül lövöldözhetnek az erdő irányába, ahonnan senki sem jöhetett ki, csak az élete kockáztatásával.

Hunter parancsára Malone és két társa a puszkatus fedezete mellett kúszva közelítette meg a gátat. Amikor sértetlenül elértek oda, a barikád sziklaköveinek védelme alatt kezdték félrehajálni a köveket, egyiket a másik után, s azok behengeredtek a csatornába.

A védők minden figyelme erre a helyre összpontosult. Ha a banditák elhárítják az akadályt, sikerül elérniük az erdőcskét, és megrohanniok a táborn, minden ellenállás hiábavaló, mert a számbeli fölény nekik kedvez.

Az erdőből egyetlen lövés sem tehetett kárt Malonében és két emberében. Bill Stell, aki mindenáron meg akarta akadályozni, hogy áttörjenek a gáton, azt javasolta, próbáljanak kitörni, és bocsátkozzanak kézitusába.

Ben Raddle ezzel nem értett egyet. Igen veszélyes lett volna az erdőcskétől a gátig tartó fedetlen térségen átszaladni. Inkább Huntert és cimboráit kell ebbe a helyzetbe hozni, miután áttörnek a barikádon és a fedetlen térségen át megrohamozzák a táborn. Addig az lesz a legokosabb, ha szakadatlanul tűz alatt tartják a gátat, és minél gyakrabban lőnek a csatorna mellett végighúzódo földhányásokra is.

Vagy tíz perc telt el így. A gát körül foglalatostkodók egyikét sem érte találat. De amint a nyílás kiszélesedett, könnyebb volt célozni rájuk.

Nemsokára az egyik indiánt találat érte. A másik gyorsan a helyére állt, de osztozott a megsebesített sorsában. Ebben a pillanatban Neluto lövése mellen találta Malonét. A texasi összerogyott - erre az egész banda elszörnyedve felüvöltött.

- Remek! - kiáltott oda Skim Nelutónak, aki a közelében állt. - Telitalálat volt! Ezt nevezem lövésnek!... De Huntert, hagyd nekem, barátom!

Malone eleste után úgy látszott, hogy abbahagyják a nem sok sikerrel kecsegtető támadást. Ha tovább is így folytatják, egyenként kilövik valamennyiöket. Hunter azonban nem akarta embereit kitenni a további veszélynek, ezért jelt adott a visszavonulásra. Miután összeszedték a sebesültjeiket, az egész banda a mezőség felé hátrált, a táborbeliek pedig a megfutamodókra, míg csak el nem tűntek a hegy mögött, golyózáport zúdítottak.

13. Patrick pajzsa

Így végződött az első támadás. Hunter több sebesülten és négy halottal fizette meg támadókedvét, s elvesztette Malonét, testi-lelki cimboráját is. A banditák vesztesége elég jelentős volt. A védők közül csak néhányat sebesítettek meg könnyebben az eltévedt golyók. Több kárt nem szenvedtek.

Vajon ha kedvezőbb alkalom nyílik, megismétlik a támadást? Ben Raddle-éknak minden okuk megvolt, hogy erre gondoljanak. Hunter bosszúálló természete és olthatatlan vágya, hogy a Golden Mount egyedüli ura maradjon, nem hagyja nyugodni, sem hogy elismerje az első összecsapás után a vereséget.

- Egyelőre a gazfickók eltakarodtak - jegyezte meg Nyomkereső. - Ma már nem fognak ismét próbálkozni...

- De talán éjszaka... - válaszolta Summy Skim.

- Majd örökünk - jelentette ki Ben Raddle. - Egyébként a két-három órás éjjeli szürkületben Hunternek éppen olyan nehéz átevickélni a csatornán, mint fényes nappal. Ismerve éberségünket, ezt meg se kockáztatja.

- Nem kéne rendbeszedni a gátat? - kérdezte Jane Edgerton.

- Éppen erre készülünk - nyugtatta meg Bill Stell, és magához szólított néhány embert, hogy munkához lássanak.

- Előbb győződjünk meg, hogy a banditák mind visszahúzódtak a táborukba - javasolta Summy Skim.

Ben Raddle, Summy Skim, Jane Edgerton, Bill Stell és Neluto karabélyokkal felfegyverkezve átmertek a gáton, és néhány száz métert előreóvakodtak a mezőségen. Onnan, ha a hegy alatt végigtekintettek, éppen a texasiak táboráig láttak.

Még délután hat óra sem volt, s a nap ragyogóan sütött.

Öt-hat puskalövésnyi távolságra Hunter és banditái fedezetlenül igyekeztek eltávolodni, pedig gondolniok kellett volna arra, hogy esetleg üldözőbe veszik őket. Ben Raddle és Bill Stell egy pillanatig gondoltak is arra, hogy meg kellene támadni őket, de aztán rájöttek, hogy okosabb, ha nem teszik. Ne tudják meg a texasiak, hogy milyen kevesen vannak.

A banditák lassan távolodtak, mert cipelték magukkal a halottaikat és a sebesültjeiket is; ez utóbbiak némelyike alig tudott járni, s ez kísérőiket is hátráltatta.

A kanadaiak jó órát szemmel kísérték a visszavonulásukat. Látták amint Hunter befordul a Golden Mount mellett, és eltűnik a hegy egyik kiszögellése mögött, amely a táborukat is elrejtette.

Nyolc órára a barikád kitarozásával is elkészültek. Őrségben hagytak két embert; a többi visszahúzódott az erdőcskébe, hogy megvacsorázzanak.

A beszélgetés a nap eseményeiről folyt. Hunter veresége még nem oldott meg minden kérdést. Csak akkor érezhetik magukat biztonságban, ha a banda elhagyja a környéket. Amíg a texasiak itt tanyáznak a közelben, bármikor számítani lehet bármire. Ha bekövetkezne a vulkánkitörés, a szétszóródott aranyrögökön puskaszó mellett kellene megosztózniok.

Az este csendjét semmi sem zavarta. Ennek ellenére addig nem ültek asztalhoz, amíg a biztonsági intézkedéseket meg nem tették. Ben Raddle, Summy Skim, Nyomkereső és Neluto megegyeztek, hogy rendre ők állnak őrséget a barikádon. Éberségükben meg lehetett bízni.

A néhány órás éjszaka, valamint a rá következő nap teljes nyugalomban telt el. Nyomkereső hiába ment át néhányszor a barikádon, hogy körülnézzen. Semmi aggasztó jelt sem tapasztalt. Vajon Hunter lemondott addigi terveiről?

Hosszú ideig nem történt semmi. Keleten a virradat első jelei mutatkoztak, amikor a csatorna felől néhány puskalövés hallatszott. Két embert a sátrak védelmére hátrahagyva, az egész tábor az erdőcske pereme felé sietett, hogy segítségére legyen az őrt állóknak.

Akkor éppen Nyomkereső és Neluto védelmezte a gátat. Biztos, hogy semmiféle támadás nem eshetik meg az ő tudtuk nélkül. A kőbarikád védelme alatt a kövek közti réseken keresztül tüzeltek és tűz alatt tartották a csatorna déli partját.

Ámbár lövéseik nemigen találtak célba. A támadók ugyanis a sötétség leple alatt kúszva közeledtek - ott hasaltak már a csatorna menti földhányások mögött. Mindenesetre, a tüzelés nem csillapodott.

Mivel a lövöldöző banditákat nem lehetett látni, hogy a táborbeliek ne pazarolják a töltényeiket, Ben Raddle utasítására a fák mögül nem viszonozták a tüzelést, inkább harcra készen várták az események alakulását.

Eltelt egy óra. A csatorna túlsó partjáról egyre erősebben és mind fenyegetőbben folytatták a tüzelést. Anélkül, hogy az ostromlottakban kárt tettek volna, a lövedékek csak úgy röpködtek az ágak között.

Amint világosodni kezdett, a védelmi vonal mögött kiáltások hallatszottak, a túloldalon pedig a puskatűz érezhetően csillapult.

Nyomkereső ezt használta fel, hogy Nelutóval együtt elhagyja rejtekhelyét, és a fedetlen területen átszaladva társaihoz csatlakozzék. Azonnal átvette a vezetést, mert tapasztalatai alapján erre ő volt a legalkalmasabb.

Először is az embereket két csoportra osztotta. Az első csoport a kanadai aranyásókból állt, őket az erdő peremén helyezte el úgy, hogy végig egyenlő távolságra álljanak, és biztosítsák a déli arcvonalat; a másik csoport, amely főleg a Bill Stell embereiből alakult, a sátrak közt az ellenkező irányba igyekezett, ahonnan a kiáltások hallatszottak; az emberek egymástól távol, fától-fáig lopakodtak előre. Nyomkereső ehhez a mozgékony csoporthoz csatlakozott, Ben Raddle, Summy Skim és Jane Edgerton a csatorna védőivel maradt.

Nyomkereső és társai még száz métert sem haladtak észak felé, mikor hét lovasból álló csapatot pillantottak meg; olyan sebesen közeledtek, amennyire a terepviszonyok csak megengedték. Szemmel láthatóan hátba akarták támadni a kanadaiakat.

Nyomkereső azonnal átlátta szándékukat. A harminchat órás tűzszünet alatt a texasiak addig keresgéltek, míg a Rio Rubberen találtak egy gázlót, az éj leple alatt átkeltek, és észak felől kerülték meg a tábor, mialatt a többiek állandó puskatűzzel elvonták a figyelmet a támadás fő irányáról.

Elvileg ez a terv helyes volt, de gyakorlatilag kudarcba fulladt. Mivel Hunter tévedett az ellenség számát illetően, hibásan rendelte el, hogy kis létszámú csapattal hajtsák végre a vakmerő rajtaütést. Mit tehettek a lovasai, bár ő maga vezette őket, tizenkét könyörtelen puskával szemben?

Ráadásul Hunteréket balszerencse is kísérte. Ahelyett, hogy elhagyott táborra találtak volna, amelyet minden veszély nélkül felprédálhatnak, hogy utána ellenfeleiket meglepetésszerűen hátba támadják, a lovasokat még idejében észrevették, s anélkül, hogy ők ezt akár csak sejtették volna, egyenesen a kanadaiak puskáinak rohantak. Ráadásul a lovaikat is akadályozták a bokrok, indák, s emiatt nem is tudtak könnyen célba érni. Így aztán a rajtaütés folytán remélt meglepetés elmaradt, ahelyett Nyomkereső csapata kapta el őket.

A texasiak arra kényszerültek, hogy feladják tervüket. Mivel déli irányban áttörésüknek útját szegték, meg kellett fordulniok, hogy lóhalálában ismét átkeljenek a Rio Rubberen.

De erre már nem volt idejük. A kanadaiak puskái eldördültek a fák között, és ekkora távolságról kevés lövés tévesztett célt. Pár perc alatt hat lovas holtan fordult le a nyeregből, három lovat is megöltek, a többi elvágatott. Hunter számára ez már nem is vereség volt, hanem valóságos katasztrófa.

Csodálatos módon csak ő úszta meg ép bőrrel. Villámgyorsan úgy döntött, hogy mintsem próbáljon elfutni a nála sebesebb golyók elől, inkább vakmerően ellenségei közé vágat, akik menten abbahagyják a tüzelést, nehogy egymást sebesítsék meg - s azzal szélvészfélegként vágatott az erdőbe, kockáztatva, hogy egy fának ütközik és összezúzza magát.

Pillanatok alatt eltűnt a lombok között, és könnyedén maga mögött hagyta Nyomkereső embereit, akik gyalogosan üldözték. De addig nem mondhatta, hogy megszabadult, amíg át nem jutott a csatornát védő puskások vonalán, azután pedig az erdő és a mezőség közti fedezetlen térségen.

Az első akadály nem nagyon aggasztotta Huntert. Úgy gondolta, hogy a lövészek eléggé messze állnak egymástól, könnyű lesz köztük rést találni. De azon túl már más a helyzet. Tisztában volt azzal, hogy a puskatűz elől nem lesz könnyű elfutnia, különösen, hogy a lövészek többen vannak, mint ahogy ő számította; akkor lesz majd igazi veszélyben, ha majd kiér az erdőből, s a fedezetlen térségen kell áthaladnia.

Cselfogásra mindig kész eszét hiába törte valamiféle mentőötleten, mikor egyszeriben csak felvillant a reménység.

Éppen az erdő szélére ért. Az erdő szélén álló fák törzsei közt felragyogott a napsugár.

Az egyik fa mögött hirtelen feltűnt előtte egy kanadai... Fél térden állva töltött, célzott és lőtt, aztán ismét töltött és végezte a dolgát szakadatlanul, olyan odaadással, hogy nem is hallotta Hunter közeledését, aki már alig tíz lépésnyire volt a háta mögött.

A texasi örömeiben majdnem elrikoltotta magát, mert felfedezte, hogy női ellenféllel áll szemben, aki ráadásul nem más, mint az az ifjú hölgy a *Foot Ball* utasai közül.

Vadnyugat tehenészlegényeinek szokása szerint combjával megszorította a lovát, aztán keményen megsarkantyúzta, s mikor a paripa vágtaiba fogott, jobbra egészen lehajolt a nyeregből, hogy a feje lefelé csüngött, a keze pedig a földet súrolta.

Mikor Jane Edgerton mellé ért, a lány még mindig nem vette észre. Amint elvágatott mellette, derékon ragadta, fölkapta, mint egy pelyhet és maga mellé emelte a nyeregbe. Majd folytatta a kétségbeesett vágatát, de most már a tús, akit magával cipelt, megvédte az ellenség golyóitól.

Amint érezte, hogy a levegőbe emelkedik, Jane Edgerton felsikoltott, s erre mindkét részről megszűnt a tüzelés. Nyugtalan vagy kíváncsi arcok bukkantak elő a fák mögül s a part menti töltés fölött; közben Hunter vad vágtaiban kirobogott az erdőből, és nekivágott a fedetlen térségnek, amelytől nemrég még annyira rettegett.

A két táborban senki sem értette, mi történt. Az amerikaiak derékig kiemelkedtek a mellvéd mögül, aztán megpillantva Huntert, feléje rohantak; azt hitték, közeli veszély hírével jön, ezért fejvesztetten a mezőség felé menekültek, hogy a hegy távoli nyúlványai mögött keressenek menedéket. A kanadaiak is jócskán előmerészkedtek az erdőből; és annyira elcsodálkoztak, hogy eszükbe sem jutott néhány jól célzott puskalövessel búcsúzni a megfutó ellenségtől.

Hunter kihasználta az általános felfordulást. A ló tizenöt ugrással a csatorna mellett termett, s egy kétségbeesett nekirugaszkodással valósággal átröpült felette, majd a mezőségen vad vágatába kezdett.

A kanadaiak csak akkor értették meg, hogy mi is a helyzet, s valamennyien a csatorna felé rohantak. De gondolhattak-e arra, hogy nyomába érjenek a nekivadult lónak, amelynek ráadásul akkora előnye van?

Közülük csak egyvalaki állt meg az erdő szélén, és nem vett részt a teljesen esélytelen üldözésben. Keményen állt, mintha a lába gyökeret vert volna, és nyugodtan, teljes önuralommal fölkapta puskáját, a vállához emelte, aztán villámgyorsan tüzelt.

A bátor puskás ki más lehetett volna, mint Summy Skim. Vajon Summy annyira vakon bízott az ügyességében, hogy egyáltalán nem is félt, hátha a rabló helyett Jane Edgertont találja el? Őszintén szólva ez nem jutott eszébe. Nem sokat mérlegelt, kapásból lőtt, szinte reflexszerűen cselekedett.

De amint tudjuk, Summy Skim még sohasem hibázott. Ez alkalommal is - inkább, mint bármikor - bebizonyította, hogy páratlan céllövő. Úgyszólván a durranás pillanatában Hunter lova erősen megingott, s talán mert a texasinak lazítania kellett a kantárszárát, hogy a ló visszanyerje az egyensúlyát, vagy talán más okból, Jane Edgerton lecsúszott a nyeregből, s elterülve maradt a földön mozdulatlanul. A ló még tett három-négy lépést, aztán lerogyott, mint egy darab kő, Hunter pedig elterült a földön és nem mozdult.

A villámgyorsan lejátsszódó dráma ugyancsak megzavarta a kanadaiakat. Hirtelen mélységes csend támadt. Summy Skim, aki nem tudhatta, hogy közbelépése milyen következményekkel járt, mozdulatlanul állt, és mereven figyelte a mezőséget. A csatornától ötven méternyire a földön elterülve feküdt Hunter. Meghalt-e vagy él? Még nem lehetett tudni. Nála valamivel közelebb halálosan megsebesített lova vergődött. Nehezen zihált és orrlyukából vér szivárgott. Még errébb, a mellvédtől alig húsz méternyire feküdt Jane Edgerton, parányi foltocska a végtelen mezőségen; talán életét éppen a Summy golyója oltotta ki!

Hunter emberei, amint észrevették, hogy a főnökük elesett, fejvesztve futásnak eredtek. Ennyi elég is volt a kanadaiaknak, hogy visszanyerjék hidegvérüket. Golyózáport zúdítottak a menekülőkre, s így értésükre adták, hogy ezután a mezőségen nem próbálkozhatnak támadással.

De sajnos, ami érvényes volt az egyik félre, érvényes volt a másikra is. Ha Ben Raddle puskásai, akikhez Nyomkereső is csatlakozott az embereivel, képesek voltak megakadályozni, hogy a texasiak eltávolodjanak a vulkán lábától, emezek szintén föl tudták tartóztatni a kanadaiakat, úgyhogy ők sem léphették át a visszahódított mellvédet a csatorna szélén. Végeredményben a mezőségre egyik fél sem tehetta a lábát. Úgy tűnt, hogy ebből a helyzetből nincs is kiút. A kanadaiak nem emelhették fel a fejüket anélkül, hogy golyók fergetege ne zúdult volna rájuk; emiatt aztán egyre türelmetlenebbek lettek, és Ben Raddle már attól tartott, hogy valamelyikük meggondolatlanságra ragadtatja magát. Erős nyugtalanság vett erőt az imént még oly higgadt Summy Skimen is. Valósággal megőriztette, hogy Jane Edgerton tőle alig harminc méternyire fekszik, mintha meghalt volna, és ő nem segíthet rajta. Erővel kellett visszatartani, hogy ne rohanjon a barikádhoz és szétdobálva a köveket szembe ne nézzen a halállal, amely a csatornán túl várta.

- Hagyjuk ott elpusztulni!... Gyáva senkik vagyunk? - kiáltozta magából kikelve.

- Nem, csak eszünknel vagyunk! - szólt rá Ben Raddle keményen. - Ül nyugton és hagyd, hogy gondolkozzunk.

De akárhogy törte a fejét, a leleményes mérnöknek ezúttal nem sikerült megoldást találnia, és úgy tűnt, hogy a dolgok állásán, míg a világ s két nap nem tudnak változtatni.

Patrick találta meg a helyzet kulcsát.

Eltelt már egy jó negyedóra, amikor csak látják, hogy Patrick kibukkan az erdőcskéből, ahova sikerült úgy belopakodnia, hogy a texasiak nem vették észre. Lassan haladt, részint azért, mert hátrafelé lépkedett, részint pedig azért, mert nagyon nehéz tárgyat vonszolt, amely akadályozta a mozgásban, s ami nem volt más, mint a Nyomkereső csapata által lelőtt egyik ló hullája.

Miben törte Patrick a fejét s mit akart kezdeni azzal a lótetemmel? Erre a kérdésre egyelőre senki sem tudott válaszolni.

A Golden Mount nyúlványainál, a csatornán túl rejtőzködő texasiak is észrevették, amikor az óriás kibukkant az erdőből.

Megjelenése vad üvöltést és golyózáport váltott ki. De úgy tűnt, hogy Patrick sem az ordítózással, sem a lövöldözéssel nem törődik. Egyenletesen lépkedett, terhét a gátig cipelte, amelyet csodálatos módon egyetlen karcolás nélkül elért.

Hozzákezdett, hogy utat törjön magának a barikádon, de ez csak pár percig tartott, aztán a lovat a mellső lábainál megragadta, és ülő helyéből felemelkedve egyetlen rándítással a vállára vette.

A súlyos helyzet ellenére az ír társai e különleges erőművészeti mutatvány láttán elkezdtek tapsolni.

Bár a ló nem volt nagy termetű, a súlya hatalmas lehetett amit Patrick művelt, az szinte emberfeletti teljesítmény volt.

Senki sem sejtette, hogy ezután mi következik. De valaki mégis kitalálta.

- Bravó, Patrick! - kiáltotta Summy Skim, kiszabadította magát őrzői markából, és mit sem törődve a körülötte fűtyülő golyókkal, a gáthoz futott, hogy segítsen az óriásnak, aki éppen akkor készült átmenni a gáton.

És e pillanattól a két tábor ritka látványosságot bámulhatott meg.

Meghajlított térdekkel, hátán a ló tetemével, amelynek hátsó lábait a földön húzta, Patrick lassú, de biztos léptekkel átment a gáton, s az ő fedezete alatt átment Summy Skim is.

De alig értek ki a nyílt mezőre, már erősen löni kezdték őket a Golden Mount nyúlványa mögül, ahonnan azonban a texasiak nem mertek előtörni. Patrick viszont háttal feléjük lépkedett, s előtte Summy Skim. Ugyan mit árhattak a lövedékek az áthatolhatatlan pajzsuk? Mind Summy Skim, mind Patrick láthatóan félelem nélkül lépkedett a cél irányába.

Alig néhány perc alatt elérték a helyet, ahol Jane Edgerton feküdt. Ott Patrick megállapodott, Summy Skim pedig lehajolt és felölelte a lányt. Máris térhettek vissza, de ez körülményesebb volt, mint a jövetel. A visszafelé úton jobban ki voltak téve a texasiak golyóinak, mert hármukat Patrick pajzsa éppen csak hogy fedte. A terepadottságokat jobban kihasználva, kerülőkkel, háromszor-négyszer hosszabb úton végül is Patricknak és Summy Skimnek karjában a terhével sikerült ismét átkelniük a gáton, miközben a texasiak tehetetlen dühükben csak ordítottak.

Mikor a gáthoz értek, ott már két bajtársuk várta őket, akik a mellvéd mögött kúszva érkeztek oda. Ezek hamarosan helyrerakták a barikádból eldobott köveket, miközben a mentők zavartalanul folytatták útjukat az erdőcske széléig, ahova szerencsésen meg is érkeztek.

Patrick az erdőben lehajította különös pajzsát. Csak akkor látták, hogy milyen hasznos volt az! Több mint húsz találat érte a ló tetemét. E remek védőpajzsnek más hiányossága nem is volt, csak szokatlan súlya.

Közben Summy csak topogott Jane Edgerton mellett. A lányon sérülésnek nyoma sem látszott. Kétségtelenül megütötte magát, mikor leesett, és attól ájult el.

Néhány csepp vizet fröccsentettek az arcába, s már magához is tért. Nemsokára kinyitotta a szemét, és visszanyerte az öntudatát. Summy azonnal bevitte a sátrába. Rövid pihenő után a lány minden bizonnyal talpra áll.

Ez alatt a két ellenséges tábor változatlanul az állásaiban maradt. A kanadaiak a csatorna szélén helyezkedtek el; onnan karabélyaikkal megállíthatják a texasiakat, ha a mezőségen keresztül rohamozni próbálnának. Azok viszont a hegyláb mögött gyülekeztek, és rendületlenül helyben tartották ellenségeiket. E helyzet megoldásának semmi módja sem mutatkozott.

Az egész nap így telt el. Eljött az este, majd az éjszaka.

A sötétség szabadabb mozgást biztosított az ellenfeleknek. Ben Raddle és bajtársai eltávolodhattak a csatorna menti állásaiktól. Visszavonultak a táborba, ahol vacsora után néhány órát alvással tölthettek; azonban három embert őrségen hagytak, egyet pedig az erdő szélére állítottak, hogy idejében jelezze, ha a texasiak a Rio Rubber felől támadnának.

Hajnalhasadtával a kanadaiak, bár kissé fáradtan, de harcra készen álltak. Amint kivilágosodott, minden tekintet a déli irányt fürkészte.

Vajon a texasiak felhasználták-e az éjszaka sötétjét, hogy a főnökük segítségére siessenek? És vajon változott valamit a helyzet?

A Golden Mount lejtői felől semmiféle zaj sem hallatszott. Nagy kerülővel a Rio Rubber mellett néhányan messze kimerészkedtek a mezőségre; onnét jól áttekinthették a vulkán környékét. Láthatták, hogy a texasiak elhagyták az állásaikat.

Háborítatlan csend uralkodott a néma és kopár mezőségen.

A két tábor közül, amelyet itt ért az este, a felkelő nap csak az egyiket találta a helyén. A megölt ló teteme néhány méternyire a csatornától barna foltként sötétlett az élénkzöld gyepen. Máris dögevő madarak keringtek felette.

De ami Huntert illeti, mintha a föld nyelte volna el.

14.

Mesterséges vulkáni kitörés

Tehát a második támadást is visszaverték, akárcsak az elsőt, sőt annál is keményebben. A kanadaiak közül egy sem hiányzott a számbavételkor, de a támadóknak egynegyede oda-veszett.

Bár a helyzetük javult, Ben Raddle-ék nem elégedhettek meg ennyivel. A harcban álló felek létszáma még nem egyenlítődtött ki - ezt a mérkőzést csak akkor nyerték meg, ha a környékről az utolsó bandita is eltakarodott. Addig az önvédelem minden erejüket leköti, és senki sem foglalkozhat a lelőhely feltárásával, vagy éppen a kiaknázásával.

De vajon az ellenségeskedések még idejében véget érnek? Vagy ellenkezőleg, értelmetlen harcokban kell szétforgácsolniuk erejüket, s a győzelmet majd csak a tél küszöbén arathatják le, amikor már semmit sem érnek vele? Három héten belül útra kell kelniük, ha meg akarnak szabadulni a hóviharoktól, a hófűvésztől, a fagyos szelektől és ha - miután legyőzték az emberi gonoszsgot - meg akarnak menekülni a kérlelhetetlenebb és vadabb természeti erőktől is.

De mi lesz, ha Ben Raddle-nek, hogy ne fusson ki az időből, keresztül kell vinnie a tervét, elő kell idéznie a vulkánkitörést az által, hogy a folyó vizét a vulkán méhébe zúdítja, mielőtt a texasiak eltakarodtak volna? Talán bizony Hunter, aki a tűzhányó tetejét is uralja, egyedül szedheti majd össze minden fáradságuk gyümölcsét?

Július 22-én egész nap semmi rendkívüli nem történt, csak Ben Raddle gyötrődött ezekkel a kérdésekkel.

Csodálkozott is, miért a nagy csend. Hunter esetleg az időt akarja húzni? Ebben az esetben az ostromlottak, mivel a közeledő tél szorítja őket, kénytelenek lesznek a nyílt mezőn felvenni a harcot, és bármi áron véget vetni az ellenségeskedésnek, amely nem húzódhat a végtelenségig.

Másnap kora reggel Nyomkereső és Ben Raddle átkelt a csatornán, hogy lássa, mi történik a mezőségen. De ott minden kihalt volt. Az erdő irányában semmi mozgás. Hunter talán végleges távozásra szánta el magát?

- Milyen kár, hogy a tábor felőli oldalon nem lehet megmászni a hegyet! - sajnálkozott Bill Stell. - Felkapaszkodnánk a platóra, onnan áttekinthetnénk a hegy tulsó felére, s mindjárt láthatnánk, hogy mi a szándékuk.

- Bizony, Bill, nagy kár - bólintott Ben Raddle.

- Mit gondol, uram, veszélyes volna, ha eltávolodnánk néhány száz métert a hegytől?

- Nem hiszem, Bill, amíg észre nem vesznek... Amit tegnap meg mertek tenni az embereink, talán ma mi is megtehetjük. Egyébként, ha észre is vennének, mindenképpen lenne időnk visszahúzódnunk a csatornához, és eltömnünk a barikádot!

- Akkor menjünk, Raddle úr! Legalább valamelyest fel tudunk pillantani a vulkán tetejére is. Lehet, hogy sűrűbben füstöl, s talán megkezdni okádni a lávát.

Mintegy negyed mérföldet tettek meg dél felé.

Odafenn a kráternél nem változott semmi, gőzgomolyagok törtek a magasba, köztük lángnyelvek lobbantak, a szél az egészet a tenger felé fújta.

- Ma még biztosan nem tör ki - jegyezte meg Nyomkereső.

- Még holnap se - vélte a mérnök. - De ezt nem is bánom. Inkább akkor törjön ki, ha Hunterék már elmentek... ha egyáltalán ez a szándékuk!

- Dehogyan mennek - mondta Bill Stell, és egy távoli füstcsíkra mutatott, amely a Golden Mount messzebb fekvő nyúlványa mögül emelkedett a magasba.

- Igaza van... ott vannak... Ráadásul milyen otthonosan... - mondta Ben Raddle. - Mivel nem próbáljuk elűzni őket, kitalálhatták, hogy nincs hozzá erőnk.

Miután még egyszer bejárták a mezőséget, visszatértek a táborba.

Már 23-a volt, és Ben Raddle szomorúan látta, múlnak a napok, anélkül, hogy valamilyen megoldást hoznának.

Ha tovább időznek három hétnél, amint Nyomkereső helyesen mondta: már késő elindulni Klondike-ba, mivel nem érkeznének oda *szeptember 15-e* előtt. Ez idő tájt azok az aranyásók, akik Vancouverben akarnak telelni, már elhagyták Dawson Cityt, és elindultak az utolsó hajók is a Yukonon.

Summy Skim és Bill Stell gyakran beszélgettek a hazautazás mikéntjéről, és aznap délután is ezt a kérdést latolgatták, miközben Ben Raddle a csatorna mentén sétált.

Miután megszemlélte a gátat, félrehányta a gallyakat, amelyek a vízszintes akna bejáratát rejtették, és bement a végéig, a vulkán kráterének kürtőjét elválasztó falig.

Még egyszer ellenőrizte a falon a hat lyukat, amelyekben személyesen helyezte el a robbanóanyagot. Arról is meggyőződött, hogy a másik hat töltet szintén sértetlenül áll a gát falában, és ellenőrizte a gyújtózsínórok állapotát is. Már csak egy gyufa kell... s a víz feltartóztatlanul zúdul be a mélybe.

Ha nem volnának itt a texasiak, még ma szerencsét próbálna. Mire várjon? Az idő múlik, és magától nem akar kitörni a vulkán.

Elég, ha meggyújtjuk a zsínórt, az pár perc alatt végigég, és egy fél nap múlva, vagy két óra múlva, vagy egy óra múlva, vagy még ennél is rövidebb idő alatt a felgyülemelő gáz feszítőereje megteszi a magáét...

Ben Raddle gondolataiba mélyedve állt a vízszintes akna végében, és átkozta a tehetetlenségét, hogy mégsem hajthatja végre a megoldást hozó tervet. Töprengett és hallgatta a vulkán méhében tomboló erők moraját. De egyszerre csak mintha erősebb volna a háborgásuk. Mintha egymásnak ütődő sziklák robaját hallaná; mintha a gőz hatalmas kötömböket emelgetne a magasba, s aztán egyenként visszaejtené őket. A közeli kitörés előjele?

Ekkor kívülről kiáltások hallatszottak. A vízszintes akna szájában Nyomkereső kiáltozott:

- Raddle úr!... Raddle úr!...

- Mi történt? - kérdezte a mérnök.

- Jöjjön!... Jöjjön!... - hívta Bill Stell.

Ben Raddle azt hitte, hogy a banditák harmadik támadást kíséreltek meg, és sietett kiérni a gáthoz. Ott már Summy Skim és Jane Edgerton várta Bill Stell társaságában.

- Ismét támadnak a texasiak? - kérdezte.

- Igen! - kiáltotta Nyomkereső. - De a gazemberek most nem szemből, nem is hátulról, hanem fentről lőnek.

És felfelé mutatott a Golden Mount tetejére.

- Nézze, Ben úr!

Hunterék, mivel sem délről, sem északról nem érték célt, lemondtak a nyílt támadásról, és olyan tervet főztek ki, amellyel Ben Raddle embereit a tábor elhagyására kényszeríthetik.

A texasiak, miután felkapaszkodtak a hegyre, a plató túlsó oldalára kerültek, vagyis a kanadaiak tábora felé eső peremen gyülekeztek. Ott csákányok és emelődaruk segítségével néhányat kiemeltek a százszámra heverő óriási kötömbök és szikladarabok közül. Miután nagy nehezen a plató pereméig görgették őket, a lezúduló kötömbök fákat törtek derékba és téptek ki, mindent szétromboltak, ami útjukba került. E rémítő lövedékek közül némelyek a csatornába hulltak, s nyomukban a víz a partokra fröccsent. Hogy megvédjék magukat a gyilkos köhullástól, Ben Raddle és barátai a hegy oldalához lapultak.

Az erdőben nem lehetett tovább maradni. A tábor már ki sem látszott a hegy tetejéről lezúduló kőrakás alól, s lakói a folyó partján kerestek menedéket, amely elég messze volt ahhoz, hogy odáig ne érjen el a kőlavina. A felszerelésből már csak nyomorúságos roncsok maradtak. Két szekerek pozdorjává tört, a sátrak felborultak és szétszakadtak, az eszközök megsemmisültek. Három öszvér holtan feküdt a földön, a többi rémületében átugrott a csatornán, és szétszéledt a mezőségen. A helyzet katasztrofális volt.

A hallatlan pusztítás láttán odafentről vad üvöltés meg a banditák örömrivalgása hallatszott. A sziklák szakadatlanul hulltak, egyik-másik esés közben a hegyoldalnak ütközve darabokra tört és a szilánkjai úgy repültek szanaszét, mint egy-egy géppuskasorozat.

- Ezek az egész hegyet a nyakunkba zúdítják! - kiáltott fel Summy Skim.

- Mit tehetünk ellene - mormogta Nyomkereső.

- Hogy most mit tehetünk, nem tudom - válaszolta Summy Skim -, de hogy mit kellett volna tennünk, azt tudom! Golyót röpíteni a Hunter fejébe, mielőtt leálltunk volna tárgyalni.

Jane Edgerton erre dühösen megvonta a vállát:

- Ezek üres beszédek - mondta. - Inkább menjünk a banditák táborába, és ott várjuk meg őket. Lőjük ki valamennyit, mint a nyulakat, mikor ereszkednek lefelé, s aztán a szekereink helyett elveszük az övéket!

Summy Skim csodálatot sugárzó pillantást vetett a bátor lányra. A terve merész volt, de sikerrel kecsegtetett. Hunter és cimborái ugyancsak pácban lesznek, mikor a Golden Mount oldalán lefelé jövet egyszerre csak húsz karabély tüzének kitéve fedezék nélkül találják magukat.

Az is bizonyos, hogy amíg a nagy kövekből tart, el nem hagyják a platót. A kanadaiaknak tehát lesz elég idejük átszivárogni a hegy túlsó oldalára. Ha találnak is ott néhány embert, azokkal könnyű lesz végezniök, s aztán megvárhatják, hogy Hunterék kezdjék meg a leereszkedést, akkor majd úgy szedik le őket a karabélyaikkal, mint valami szarvasokat, vagy kőszáli kecskéket.

- Nagyszerű! - lelkesedett Summy Skim. - Szedjük össze az embereket, s gyerünk át a gáton. Fél óra sem kell, s odaérkezünk, miközben ezeknek a gazfickóknak legalább két órára lesz szükségük, hogy leereszkedjenek.

Ben Raddle nem avatkozott ugyan a beszélgetésbe, de belátta, hogy amit Jane Edgerton javasolt, az valóban megvalósítható és célravezető.

De amikor Summy Skim a javaslatot tette akarta váltani, unokaöccse egy kézmozdulattal megállította.

- Van ennél jobb... - mondta.

- Éspedig? - tudakolta Summy Skim.

- Adjunk Hunteréknak olyan választ, amilyent megérdemelnek. Kezünkben van egy szörnyű fegyver...

- Fegyver? - csodálkozott Nyomkereső.

- A tűzhányó. Megcsináljuk a kitörést.

Rövid hallgatás után a mérnök így folytatta:

- Itt a hegy alatt s a tenger partján menjetek vissza az emberekhez. Közben én meggyújtom a gyújtózsínort, aztán hamarosan utolérlek benneteket.

- Veled maradok, Ben!... - mondta Summy Skim, és megszorította a mérnök kezét.

- Nem szükséges - válaszolta Ben. - Semmi veszély sem fenyeget. Amint tudod, a gyutacsok elő vannak készítve, csak meg kell gyújtani a zsinórt.

Ehhez nem volt mit hozzátenni. Summy Skim, Jane Edgerton és Nyomkereső eltávoztak, hogy mielőbb csatlakozzanak a Rio Rubber partján összeverődött társaikhoz. Ben Raddle pedig az ágakkal álcázott nyíláson át eltűnt a hegy mélyében, úszva elért a föld alatti csatorna közepére, meggyújtotta a gyújtózsínort, amely összekötötte a sziklafalat a gáttal, gyorsan visszafordult, majd futni kezdett az óceán partja felé.

Negyedóra múlva földrengető robajjal robbanni kezdtek az aknák. Mintha az egész hegy össze akarna omlani. A gát millió darabra tört, a víz pedig nagy erővel áramlani kezdett a föld alatti csatornán. Vajon sikerrel járt az a másik robbanás is, amely a sziklafalat kellett hogy áttörje? Vastag, füsttel keveredő gőzfelhő gomolygott elő a kráterből, és adott választ e kérdésre, mielőtt az elhangzott volna. Bizony a válaszfal áttört, minthogy a vulkán fojtogató lehelete kicsapott a kráter oldalán vágott sebből.

Ebben a pillanatban a föld alatti mélységből fülsiketítő zaj tört fel: a víz fortyogása, zúgása és sistergése, amikor a lávára ömlött és abban a pillanatban gőzzé vált.

A tűz és a víz. Ebből a titáni küzdelemből ugyan melyikük kerül ki győztesen? Ha a tűz ki alszik, vajon nem alakul ki valamiféle kemény réteg, amelyen a víz nem tud áttörni? De hátha a Mackenzie-ből szakadatlanul ömlő vizet a tűz csak akkor győzi le, ha már mélyen a vulkán belsejébe hatolt.

Ez volt az az utolsó kérdés, amelyre a választ rövidesen meg kellett kapniok.

Eltelt egy fél, majd egy egész óra. A víz megállás nélkül ömlött és a föld alatti csatorna nyelte rendületlenül, a keletkező töméntelen gőz pedig gomolyogva tört elő a hegy gyomrából.

Csapatostul jól felfegyverkezve a Rio Rubberen túl, a tengerparton húzódtak meg. Mozdulatlanul, némán, aggodalommal figyelték a szemük láttára lejátézkodó természeti jelenséget.

Egyszerre csak a föld megrázkódott, és a mélyből szörnyű morajlás hallatszott. Azután különös dolog történt. Déli irányban, ameddig a szem ellátott, az egész mezőségen mintha hullámlás futott volna végig, és oly sűrű porfelleg szállt a magasba, hogy a fényesen ragyogó napkorong is eltűnt benne.

A kanadaiakat rettegés fogta el. Valamennyien, még a legbátrabbak is, most megtanulták, hogy mi a félelem, ha azokra a féktelen erőkre gondoltak, amelyeket, íme, az ő gyöngye karjaik szabadítottak el.

De a tűzhányó dühe mintha csillapodott volna. A porfelleg a földre ereszkedett, és a nap újra felragyogott. Az emberek is megnyugodtak. A félelemtől összeszorult mellekből könnyebbült sóhajok szálltak föl, és a szívek sem vertek már olyan vadul. Halványan már egymásra is mosolyogtak, és volt bátorságuk körülnézni.

Körülöttük a természet változatlan maradt. A Rio Rubber, mint eddig, most is az óceánba ömlött, amelynek hullámai ugyanazon a parton törtek meg. A Golden Mount, ez a gyenge pontján megtámadott óriás - belsejében egy pici, de halálos sebbel - még mindig büszkén emelte magasba füst és lángok koszorúzza homlokát, mintha mit sem törődne az áradattal, amely a csatornán keresztül szakadatlanul ömlött telhetetlen gyomrába.

Eltelt már egy negyedóra, s egyszerre csak anélkül, hogy bármi is figyelmeztetett volna rá, fűlsiketítő robbanás rázta meg a tájat.

A hegy egyik része levált, az óceánba omlott és hatalmas hullámokat vert. Ugyanakkor szörnyű sustorgással a kráterből ötszáz méternél is magasabb, kövekből, kemény lávadarabokból, hamuból, lángnyelvekből és füstből álló oszlop tört a magasba.

Ettől kezdve egyik robajlás a másikat követte. A vulkánt mintha újabb dühroham rázta volna meg, ezer tüzes lövedéket szórt a magasba. Egy részük visszahullt a vulkán nyitott szájába. A többi követte az első nagy robbanás nyitotta utat, sisteregve ömlött vagy hullott az Arktikus-óceán hullámaiba és merült el bennük.

- Bocsássa meg a jó Isten - dadogta Summy Skim, amint annyira magához tért, hogy szólni tudjon -, de úgy látom, a mi aranyrögeinket mind felfalják a hullámok...

Ben Raddle és Bill Stell ugyanezt csak azért nem mondták előbb, mert képtelenek voltak egyetlen szót is kinyögni. A meglepetés, vagy inkább a kétségbeesés leigázta őket.

Megtenni a hosszú utat, megküzdeni a természettel, annyit fáradni és szenvedni, hogy ez legyen mindennek a vége!...

Ben Raddle nem tévedett. A vulkán gyomrába vezetett vízzel valóban előidézte a kitörést. Csak éppen hogy nem állt módjában megszabni annak irányát, és így a nagyszerű vállalkozás kudarcba fulladt.

A feldühített szörny már nem engedelmeskedett neki. Többé már nem volt mód lecsillapítani a vulkánkitörés elszabadult dühét. A föld annyira rázkódott, mintha bármely pillanatban kész lenne arra, hogy meghasadjon. A lángok lobogása s a gőz kiáramlása miatt remegett a levegő. A hegykúp csúcsa eltűnt a belélegezhetetlen gáz és a forró füstfüggöny mögött. A magasba repülő kövek egyike-másika, mint valami kartács robbant a levegőben, és aranyport szórt szerteszéjjel.

- Hogy durrannak szét az aranyrögeink!... - kiáltott fel Summy Skim.

Valamennyien keservesen nézték az elszomorító látványt.

Ezekben a percekben eszükbe sem jutott, hogy a texasiak is a világon vannak, csak nézték földünk leggazdagabb aranyraktárát, amint haszontalanul elmerül az Északi-Jeges-óceán hullámaiban.

Az igazat megvallva a kanadaiaknak már nem volt miért tartaniok Hunteréktől. A hirtelen támadó kitörés elől biztos, hogy nem találtak menedéket. Lehet, hogy a plató éppen a lábuk alatt omlott szét... Vagy a kráter nyelte el őket... Esetleg őket is felhajították az elszabadult természeti erők, s most az Arktikus-óceán mélyén fekszenek... Ben Raddle nyerte vissza elsőnek hidegvérét.

- Gyertek!... Gyertek!... - kiáltotta.

A biztatásra elindultak a Rio Rubber jobb partján, amelyen észak felé idáig jöttek, és ott, ahol a csatorna elágazott, kiértek a mezőségre, s megkerülték a Golden Mount nyúlványait. Húsz perc alatt a texasiak táborába érkeztek.

Mikor a tábor őrizetére hagyott öt-hat ember látta, hogy megtámadják őket, elszaladtak az erdő irányába; a lovak pedig megrettenve a vulkánkitörés robajától, majd a puskalövésektől, szétszéledtek az egész mezőségen.

A kanadaiak birtokukba vették az elhagyott táborát, aztán tekintetükkel a meredek hegyoldalt kezdték fürkészni.

A kitörés, amely a csúcson még mindig tombolt, pusztító munkáját tulajdonképpen már elvégezte. A rablóbandából csak kevés túlélő maradt; aki még mozgott, örült rémületében fejvesztetten ereszkedett le a Golden Mount meredek oldalán a völgy felé, és már azzal sem törődött, ha kezét-lábát kitöri a nagy rohanásban.

A menekülők közt pillantották meg a súlyosan sebesült Huntert is, ott kúszott az oldalban vagy száz méterrel a mezőség felett.

A fejére csavart rongy valószínűleg előző napi sérülését takarta, amikor úgy bukott le a lováról, hogy ájultan maradt a földön.

Amikor az életben maradtak megtizedelt, fegyvertelen, erőtlenül támolgyó csapata észrevette, hogy a táborát is elfoglalták, kétségbeesett elhatározással észak felé vette útját, hogy elérje a tenger partját, majd a part mentén eljusson az erdőbe.

De kettő közülük sohasem jutott el oda.

Abban a pillanatban, amikor Hunter két emberére támaszkodva maga is észak felé fordult, a háborgó kráterből hatalmas kőtömb emelkedett a magasba. Jóllehet eddig valamennyi feldobott szikladarab ugyanabba az irányba, azaz észak felé röpült, ez a tömb, és csak ez az egy, ismeretlen okból a többitől eltérő röppályán, hatalmas parabolát leírva dél felé hullott, és matematikai pontossággal a három menekülő texasira esett.

Az egyik közülük szerencsésen félreugrott, a másikat, aki dermedten megállt, a szikla a szó szoros értelmében palacsintává lapította.

Ami Huntert illeti, őt egy öklömnyi rög találta fejen; menten összeesett, és szikláról sziklára hengeredve élettelenül elterült a hegy lábánál.

Közben a kő megelőzve áldozatát gurult tovább lefelé a lejtőn. Aztán csendesedett a sebesége, s mint hűséges eb, szépen megállt a Ben Raddle lába előtt.

A mérnök érte hajolt. Az ütközésektől megkarcolt felületen fémes, sárgás csillogást pillantott meg. Az izgalomtól összeszoruló szívvel fedezte fel, hogy a kő, amely megbüntette a gonosztevőt, szintiszta arany.

15.

Jane Edgerton, Summy Skim és Ben Raddle nem értik, mi történt

Az arannyal, amelyet Hunter oly ádázul hajszolt, az irgalmatlan végzet a halállal együtt ajándékozta meg. Pedig mily epekedve üldözte ezt a drága, de baljóslatú fémet! Hány elkövetett és még több kitervelt büntetett csak azért, hogy néhány aranytermő parcellára rátehesse a kezét! És íme a sorsnak mily különös fordulata, amelyben az aranyért annyi bűnös gondolat fogant, most egy aranyrög loccsantotta szét!

Ben Raddle szinte önkéntelenül felbecsülte a csodálatos lövedéket, amely halálos ellenségét leterítette: legalább százezer frankot ért. Ez az egyetlen rög, amely jog szerint őt illeti, az expedíció minden költségét fedezi, és még azt is lehetővé teszi, hogy némi jutalomban is részesítse bátor, de nem valami szerencsés társait.

Milyen álmaik voltak, s lám, mire mentek! A tűzhányó mérhetetlen kincséből nekik csak ez a kis kószoló jutott.

A texasiak támadása kétségtelenül megzavarta Ben Raddle terveit. Hogy megvédhesse táborát, siettetnie kellett az eseményeket. De végül is, ha teljesen szabadon választhatta volna meg a napot és órát, a kráterben rejlő aranyat akkor is elveszíti, hiszen a Golden Mount kitörésének minden termékét az óceánba szórta.

- Minden sikertelenségünk abból ered, hogy mikor ideérkeztünk, már nem ereszkedhettünk be a kráterbe - vonta le a végkövetkeztetést Nyomkereső, mikor a kedélyek már kissé lecsillapodtak.

- Úgy van - hagyta helyben Summy Skim. - Jacques Ledun azt hitte, hogy a vulkán már kialudt, közben csak aludt. És pár héttel a kelleténél hamarabb ébredt fel.

Ez a szerencsétlen véletlen Ben Raddle-től elrabolta vállalkozásának minden gyümölcsét. Akárhogy is, erre sohasem fog megbékélt szívvel gondolni.

- Kedves Ben, biz' isten, hagyd az ördögbe; légy egy kicsit filozófus!... Üsse kő az ábrándokat. Elégedj meg azzal a boldogsággal, amelyet a mi drága, de már tizenhét hónapja elhagyott otthoni tájaink kínálnak!

Ben Raddle megszorította unokabátyja kezét, aztán erős lélekkel elűzte a bánatát, és a tőle megszokott eréllyel kezébe vette a kis csapat vezetését.

A tábor a lávaömlés veszélyeztette körön kívülre kellett áthelyezni, bár a láva folyásának iránya egyelőre kedvező volt. Egyébként az új telepre nem lesz sokáig szükségük, mert már nincs miért vesztegelniük ezen a magasészaki tájon.

Miután a Rip Rubber mentén, felfelé haladva vagy két kilométert, kijelölték az új táborhelyet, késedelem nélkül megkezdtek az áthurcolkodást. Tizenkét ember átkelt a csatornán túli táborba, hogy ott szedjenek össze minden még használható felszerelést. Mások a legyőzöttek szekerére rakták a zsákmányolt holmikat. Megint mások elindultak, hogy a szétszéledt lovakat összeszedjék; a legtöbbet könnyű volt megfogni.

A nap vége felé az új táborban már elég jó körülmények között indult meg az élet.

Az éjszaka békésen telt el. Jól megszervezték az őrseget, hogy megfelelő módon fogadják a támadást, amelyet esetleg a banda életben maradt tagjai kísérelnének meg, de egész éjjel a békés csendet csak a háborgó vulkán robaja verte fel.

Az éjszakai sötétség óráiban micsoda nagyszerű látványt nyújtott a kitörő vulkán! Az izzó aranypor, amelyet hirtelen erővel szórt a magasba, mint valami kupola borult a kráterre. A tűzkupola alatt felhőkig csapó, robajló lángnyelvek világították meg baljóslatú fénnel az egész vidéket a látóhatár széléig.

A csatorna vize egyre csak zúdult a hegy gyomrába. Ha nem jön közbe valami, ami eltömné a hegy oldalába vágott sebet, a hatalmas deltavidék vize vajon hány hétig, hány hónapig ömlhetne a föld belsejébe?

- Hátha ez a példátlan áradat végül kioltja az egész vulkánt? - szólt másnap reggel Nyomkereső Summy Skimhez.

- Erre van esély, Bill, de az Isten szerelmére, ezt ne adja a Ben eszére! Képes volna tovább várakozni!... Holott a kráterben nem maradt semmi összegyűjtenivaló.

De Summy Skim ok nélkül nyugtalankodott.

Ben egyszer s mindenkorra döntött. Meghajolt a természeti erők előtt. A 129-es claim víz alá került, az Aranyvulkán a tengerbe ürült - e két ténnyel szemben tehetetlenül állt, s lassacskán arra is rájött, hogy ezen nincs mit bucsálódnia. E két vereség a múlté, ő pedig elhatározta, hogy minden figyelmét a jövő felé fordítja.

A jövő pedig, legalábbis a közeli jövő - Dawson City volt. És ki tudja miért, a város, amely felé a mérnök gondolatai szálltak, most egyetlen kórházi szobát jelentett s benne azt a szőke lányt, aki oly szelíden, halkan, mégis okosan tud beszélni... Kétségtelen, e vágyakat az ellentétek szülték. Az a felfordulás, amely most körülvette - talán, hogy a lelki egyensúlyt helyrebillentse -, önkéntelenül is felidézte az egykori meghitt csend emlékét.

Másnap reggel öt órakor közölte társaival, hogy késedelem nélkül megindulnak déli irányba. Várta, hogy valaki ellenkezzék. De ellenvélemény egy sem akadt. A remény elveszett, s azzal együtt a vállalkozókedv is. Sőt, mi több, mindnyájan megkönnyebbülten felsóhajtottak: végre megindulhatnak hazafelé.

Mielőtt az indulást elrendelte volna, Ben Raddle Nyomkereső társaságában még egyszer elsétált a vulkán lábáig. Hátha a kitörés még kivetett egy-két aranytartalmú kvarcot...

De nem. Az az aranyrög, amely megölte Huntert, aztán a mérnök lába elé hengeredett, megmaradt egyetlen emléknek, amelyet a magasészakról magukkal vihetnek.

A kitörés iránya semmit sem változott. A kráterből feltörő minden anyag - a kövek, a hamu, a láva - szakadatlanul észak felé, az óceán vizébe hullott, nemegyszer két kilométer távolságra is. Ami pedig a vulkáni tevékenység erejét illeti, az cseppet sem csillapodott, és emiatt lehetetlen lett volna felkapaszkodni a Golden Mount tetejére.

Amíg Ben Raddle és Nyomkereső a tűzhányó környékét cserkészte, Jane Edgerton Summy Skim mellé telepedett, aki a fűbe heveredve úri nemtörődömséggel pipázott. Amint tudjuk, nem is olyan régen, amikor utoljára ereszkedtek le a vulkán oldalán, a lány mintha elbátortalanodott volna, fáradt is volt kissé, s ez még elragadóbbá tette.

- Megbocsásson, Skim úr, hogy nem köszöntem meg, amint illik, de csak ma reggel tudtam meg, hogy ismét mennyi hálával tartozom önnek.

- Ugyan ki fecsegett?... - fortyant fel Summy Skim.

- Patrick elmesélt mindent - szólt hozzá Jane kibékítőleg. - Tudom, hogy az életemet elsősorban az ön ügyességének és önuralmának köszönhetem, és annak a bátorságnak, amelynek tanújelét adta... Egyszer - tette hozzá halvány, bocsánatkérő mosollyal - azt a fellengős kije-

lentést tettem, hogy nem tartozom önnek semmivel. A mai nap rájöttem, hogy ez többé nem fordulhat elő.

- Ugyan, Jane kisasszony, mi mindennel tömhette meg a fejét az a Patrick? - válaszolta Summy. - És mit szerénykedik, mikor a valóságban mindent neki köszönhetünk.

- Nem, Skim úr - állhatatoskodott Jane még több melegséggel a hangjában. - Ismerem a Patrick szerepét is, és a szívemben az őt megillető helyen őrzöm őt is. De ismerem az önét is.

- Az enyémet?! - kiáltott fel Summy. - Csak azt tettem, amit minden vadász megtett volna. Láttam, hogy fut valami előttem... hát rálöttem... Egyszerű, nem?... - Summy hirtelen elakadt, aztán mintha haragudna, így folytatta: - Végül is ebből elég legyen! Ezekről a dolgokról többet ne beszéljünk, jó?

- Legyen - egyezett bele Jane Edgerton -, ne beszéljünk róla többet... De én annál többet gondolok majd rá...

A kanadaiak kis csapata nyolc órakor indult útnak. A mérnök és Summy Skim haladt az élen; a bricskában, amelynek bakján Neluto ült, Jane Edgerton követte őket. Aztán Nyomkereső vezetésével a tábori felszereléssel megrakott szekerek következtek.

Élelemmel bőségesen el voltak látva, mert a Golden Mount környékén eltöltött hetek alatt sokat halásztak és vadásztak, kímélhették a konzervkészletüket. Egyébként a vadászok fűret, récét, nagyvadat a visszafelé vezető úton is lőhetnek eleget. És ha Summy Skimnek olyan szerencséje lesz, hogy végül egy jávorszarvast is elejt, talán még azt az állítást is megkockáztathatjuk, nem bánta meg, hogy elszánta magát erre az útra.

Az időjárás eléggé változékony volt, de ezen nincs mit csodálkozni, hiszen a nyár már a vége felé járt. De azért remélhették, hogy szeptember első napjaira elérik Dawson Cityt és hogy az éjszakai pihenők alatt nem fognak a hidegtől szenvedni.

Mikor megálltak ebédelni, a Golden Mount még kivehető volt a láthatáron. Ben Raddle a hegy felé fordulva nem tudta levenni a szemét a hegy ormát koszorúzó füstkarikáról.

- Hagyjad, Ben, hagyjad - mondta Summy Skim -, az arany is, mint annyi más ezen a világon, füstté válik egyszer. Ne is törődj vele! Ne arra nézzünk, hanem ebbe az irányba.

És Summy Skim a karját délkelet felé lendítette, amerre messze-messze Montreal feküdt.

Ben Raddle és Nyomkereső, miután megtanácskozták a kérdést, visszafelé más útvonalat választottak. Ahelyett, hogy kitértek volna kelet felé, hogy a Mac Pherson erődjén keresztül folytassák az utat, célirányosan dél felé indultak. Így lényegesen megrövidítették az utat. A vizet illetően nem lehettek aggályaik, mert ezen a folyókkal barázdált vidéken nem fognak szomjazni, különösen, ha majd a Porcupine River forrásvidékére érnek.

Az első nap végén a vezetők felfigyeltek arra, hogy a terepet számtalan horhos szabdalja fel. Mindegyre nagy kerülőket kellett tenniük, ami igen megnehezítette a haladást. Ha ez a terepadottság sokáig tart, kénytelenek lesznek vagy jobbra, vagy balra kerülni, ahol a szekerek számára járhatóbb területet találnak.

Szerencsére néhány kilométer után megjavultak a terepviszonyok. A mélyebb árkok egyre ritkultak. Úgy tűnt, hogy azok folyamatosan összefutnak, s így lassacskán csak kevesebb, de mélyebb árok marad, s azok is egyik a másikkal összeszaladnak.

Ez a jelenség szinte matematikai pontossággal ismétlődött. A Golden Mounttól hatvan kilométerre már csak egyetlen, de olyan mély árok maradt, amelyet nyugodtan nevezhetünk akár szakadéknak is. Ez a tizenöt méter mély és hatvan méter széles hasadék, amely szabálytalan

partvonalával olyan volt, mintha erővel kettétépték volna a föld felületét, egyébként észak-dél irányban haladt, legfennebb néhány fokot ha eltért nyugatra. Szinte egyenesen Dawson City felé tartott, s a kanadaiaknak csak követniök kellett a szakadék keleti peremét, hogy majdnem mértani egyenes mentén haladjanak céljuk felé.

Természetesen ez a különös jelenség élénk vitát váltott ki az egész társaságból. A hatalmas árok egyenes vonalban húzódott a végtelen messzeségbe. Falait egyetlen szál fű sem díszítette, peremén a göröngyöket eső soha nem mosta, ebből sejteni lehetett, hogy csak nemrég keletkezett. De milyen erő volt képes egyetlen csapásra ilyen gigászi teljesítményre? - Az aranyvulkán - felelte Ben Raddle Summy Skimnek, aki ezt a kérdést feltette. - Ez a vulkanikus tevékenységnek egyik másodlagos következménye. A tulajdonképpeni kitörés előtt - emlékszel? - erős földrengést észleltünk, és a déli láthatárt porfelhő borította. Most már tudjuk, honnan szállt fel az a por.

- A tűzhányótól ilyen messze? - álmélkodott Summy Skim.

- Ezen ne csodálkozz! - szólt a mérnök. - Mielőtt kitörne, némelyik vulkán még sokkal nagyobb távolságra is okoz megrázkódtatásokat. De azonnal lecsendesedik minden, amint a belső nyomásnak sikerül megfelelő utat törnie magának. Itt is így zajlott le az egész folyamat.

Augusztus 12-én átlépték a sarkkört. Ez az út rövidebb volt ugyan, de annál bajosabb, így aztán naponta csak tizenkét-tizenöt kilométert haladhattak. Bánta is Nyomkereső, hogy nem a Mac Pherson erőd felé vezető úton indultak hazafelé.

Szerencsére valamennyien egészségesek voltak. Ezek az edzett kanadaiak szokva vannak a kemény munkával, és megőrzik jókedvüket a legsúlyosabb megpróbáltatások közepette is.

A mély árok, amely a vulkáni tevékenység nyomán keletkezett, hűséges maradt hozzájuk a dél felé vezető úton. De a sarkkörön túl mintegy száz kilométerrel mintha keskenyedett volna. Pereme szűkülni kezdett, és a mélysége is csökkent. De ez a változás csak lassacskán következett be, és a hűséges útitársat még sokáig könnyedén követni lehetett; mikor vagy ötven kilométer után élesen jobbra fordult és szakadékból csak amolyan repedéssé keskenyült, s mint ilyen vészelt el a szemük elől nyugat felé.

A Klondike fővárosát környező magaslatok szeptember 3-án tűntek fel a láthatáron. Nem sokkal ebédidő után, végre megérkeztek a Northern Hotel bejáratához.

Ott aztán a csoport lassacskán szétszéledt. Patrick és Neluto a városszéli fogadó felé tartott, ahol remélték, hogy megtalálják barátjukat, Lorique-ot. Nyomkereső az embereivel és a felszerelésével, amelyhez a Huntértől zsákmányoltakat is hozzácsapta, elindult Dawson City-i raktára felé. A 129-es claim egykori aranyásói szétszéledtek a városba, hogy szállás után nézzenek.

Közben Jane Edgerton, Summy Skim és Ben Raddle, akiket a viszontagságok nem szoktattak le a civilizált életmódról, hozzáláttak alaposan tisztálkodni. Bár Dawsonban borsos árat fizettek érte, végigjárták a fürdőt, fodrászt, szabót és varrónőt, a férfi és a női fehérneműkészítőt. Három óra körül kipihenten, felfrissülve, átöltözködve ismét együtt voltak a Northern Hotel halljában.

Amíg Jane türelmetlenül, hogy megölelhesse a hűgát, a kórházba igyekezett, Ben és Summy az Anglo-American Transportation and Trading társaság irodaházába mentek, ahova indulásuk előtt megmaradt pénzüket letétbe helyezték. A pénzkérdést komolyan meg kellett gondolniok. Akármennyit ért ugyanis a Golden Mount ajándékozta aranyrög, egyelőre pénzzavarban voltak.

Summy utalványt nyújtott be a pénztáblakon, amit a tisztviselő közömbösen átvett, de közömbössége villámcsapásszerűen megváltozott, amikor egy pillantást vetett az aláírásra. Az ablakocskát kemény kattintással becsapta, a redőny mögött sürgés-forgás zaja hallatszott, hogy az unokafivérek azt sem tudták, mire gondoljanak.

Miközben a kifizetéshez szükséges formaságokkal elkészülnek - ez rendszerint nem az avatatlanok szeme láttára történik -, az unokafivérek a másik ablakhoz léptek, hogy beváltsák azt az aranyrögöt, amellyel a Golden Mount oly drámai körülmények közt ajándékozta meg őket. Mikor a nemesfémeket beváltó tisztviselő megpillantotta a szokatlan aranyrögöt, távolról sem mutatott olyan közömbös arcot, mint kollégája a folyószámlarészlegen. Sőt kezének mozdulatával is elárulta elismerését, amelyet az ásványi kincsek eme csodapéldánya váltott ki. Valóban ragyogóan szép aranyrög volt! Megtakarítva, kifényesítve, a legkisebb idegen anyagtól is megszabadítva, sárga leplében úgy fénylett, hogy a napsugár valósággal szikrázott a felületén.

Miután kigyönyörködte magát, a Trading Company tisztviselője megmérte a rögöt, s villámgyorsan kiszámította az árát.

- Huszonkétezer-ötszázharminckét dollár és ötven cent mondta.

Ben Raddle rábiccentett.

- Milyen folyószámlára, uraim? - kérdezte a tisztviselő kezében a tollal.

- Summy Skim és Ben Raddle - mondta a mérnök.

Akárcsak az imént, az ablakot bekattintották, és a redőny mögött ismét ugyanolyan sürgés-forgás támadt, mint az imént, a két unokafívér pedig ugyanolyan értetlenül nézett egymásra.

Eltelt néhány perc. Ben Raddle, aki türelmetlenebb természetű volt, hangosan megkérdezte, hogy talán csúfot üznek itt velük, de akkor feltűnt egy magasabb beosztásúnak tetsző tisztviselő, és felkérte Summy Skim és Ben Raddle urakat, hogy szíveskedjenek követni őt, amennyiben William Broll úr szeretne beszélni velük.

Bármennyire is csodálkoztak, eleget tettek a meghívásnak, és néhány pillanat múlva régi ismerősük, az aligazgató előtt álltak.

- Uraim, elnézésüket kérem az alkalmatlankodásért - mondotta. - Én adtam utasítást arra, hogy amint önök bármelyike megjelenik az irodánkban, engem értesítsenek róla. Nagyon örülök, hogy mindkettőjüket egyszerre fogadhatom.

Ben Raddle és Summy Skim viszontüdvözölte az aligazgatót, anélkül hogy elárulták volna, mennyire meglepi őket a különös megtiszteltetés.

- Megérthetik, nem tehetem meg, hogy újtukra bocsássam cégünk legjelentősebb ügyfeleit, ameddig nem tolmácsoltam őszinte jókívánságainkat.

Mindkét unokafívér a beszélőre bámult. Vajon ez a Broll úr nagy hirtelen meghibbant? Vagy az Anglo-American Transportation and Trading társaság égett le annyira, hogy az ő szerény folyószámlájuk jelentősége annyira megnőtt a bank ügyvitelében?

- Oh - folytatta az aligazgató -, lehet, hogy önök néha mulatnak rajtunk, s el kell ismernem, hogy jogosan. Hogy mi milyen ügyetlenek voltunk! Ha arra gondolok, hogy egy vacak határ-megállapítási ügy akadályozott meg... Ha arra gondolok, hogy ötezer dollárt, igen, ötezer dollárt ajánlottunk az önök tulajdonáért!... De talán nem is kell attól tartanunk, hogy neheztelnek ránk, elvégre nekünk köszönhetik, hogy a 129-es claim boldog tulajdonosainak mondhatják magukat.

- A 129-es! - kiáltott fel Summy Skim és Ben Raddle csodálkozva.

- A csodálatos, a rendkívüli, a hallatlan 129-esé!

És ha a jóbeszédű igazgató ennyi díszítő jelzővel megelégedett, csak azért volt, mert több nem jutott az eszébe.

- Bocsásson meg, de... - kezdte Summy Skim, ám elakadt a lélegzete.

Ben Raddle ugyanis, akinek nem volt szüksége annyi időre, hogy bármilyen helyzetben tájékozódni tudjon, hirtelen közbeszólt:

- Tudja, hogy van, aligazgató úr, az üzleti életben fontos, hogy megragadjuk az alkalmat - mondta a világ legtermészetesebb hangján. - Nyílik az önök számára más alkalom.

- Olyan, mint ez, soha! - válaszolta mély meggyőződéssel William Broll.

- Sem Klondike-ban, sem máshol még egy ilyen lelőhely, mint az önöké, nem létezik. Persze, azt én is elhiszem, hogy eleinte önöknek is kétségeik voltak. De most már királyi módon megfizeti a fáradozásaikat, amit egy hónap óta a naponta beérkező letétek bizonyítanak.

- Naponta? - álmélkodott Summy Skim...

- Hát majdnem minden nap...

- Úgy gondolja, hogy már van egy hónapja? - érdeklődött Ben Raddle határozottabban.

Az aligazgató egy pillanatig gondolkodott.

- Várjunk csak... igen... majdnem egy hónapja, hogy a folyószámlájukra az első aranybetétet elküldték.

- Tényleg? - szólt Ben Raddle inkább közömbösen.

- Egyébként - készségeskedett William Broll -, ha óhajtják, azonnal megmondhatom a pontos dátumot. Megnézzük a bejegyzéseket.

Megnyomta a csengő gombját, mire belépett egy tisztviselő.

- Hozza be kérem a 129-es claim tulajdonosainak, Summy Skim és Ben Raddle uraknak a folyószámláját.

A tisztviselő eltávozott.

- Ez alkalommal azt is pontosan megmondhatom, hogy mennyi van az önök folyószámláján. Gondolom, érdekli önöket - folytatta William Broll úr, és közben széles mosoly terült el az arcán.

Behozták a nagy könyvet. Az aligazgató kinyitotta.

- Nézzék meg önök is, uraim. Nem emlékeztem rosszul. Ma szeptember 3-ika van, és az önök első betétjének dátuma augusztus 5.

„*Augusztus 5...*” - gondolta Summy Skim. - Szóval, éppen egy évvel azután, hogy a víz elöntötte a 129-es claimet.

- Ami pedig a végösszeget illeti... - folytatta az aligazgató, és a pillantása végigsiklott a hosszú számsorokon. - Nézzük csak!... Ahá! Itt van!... Kívánják följegyezni?

Ben Raddle előkapott egy ceruzát, és határozott vonásokkal írta, amint az aligazgató diktálta.

- Hárommillió háromszáznyolcezer négyszázharmincegy dollár és kilencven cent... Persze, ebben nincs benne a mai letét, amely a végösszeget hárommillióháromszázhuszonkilenc-ezer hatvannégy dollár és negyven centre emeli.

A mérnök gondosan lejegyezte a szédítő összeget. Ha Summy Skim tulajdon agyvelejének kímélése miatt le is mondott a gondolkodásról, unokaöccse annál lázasabban forgatta az eszt, miközben William Broll fellengősen így folytatta:

- Oh, uram, ez a mai letét!... Minden eddiginél csodálatosabb, nem a nagysága, a hallatlan szépsége miatt, gyönyörű példány! Úristen, micsoda aranyrög!... Meg vagyok győződve, hogy unikum, és csak a 129-es claim képes egy ilyen ajándékra!...

Ben Raddle végül is meggyőződött: Semmi kétség, az aligazgató meghibbant, sőt kötni való bolond. Mindenesetre van rá mód, hogy erről meg is győződjenek. Vakmerően így szólt:

- Az unokabátyám és én azzal a szándékkal jöttünk ide, hogy egy ezerdollárnyi összeget vegyünk fel, de ha már úgyis át kell utaznunk Dawsonon, arra gondoltunk, hogy egy nagyobb summát kérünk.

- Állunk a rendelkezésükre, uraim - hajolt meg William Broll úr. - Mekkora összeget óhajtanak?

- Százezer dollárt - válaszolta Ben Raddle szárazon.

Most mindennek ki kell derülnie! Ha az aligazgató megbolondult, az mégsem lehet, hogy a többi tisztviselőnek is egyszerre menjen el az esze. A tréfa azonnal elpukkan, ha ekkora összeget valóban ki kell utalniok.

- Amint óhajtják, uraim - szólt Broll úr, miután Ben Raddle kérését meghallgatta. - Kérem, várják meg, amíg kiszámoljuk a százezer dollárt, különben elküldhetem a szállodába, ahol laknak, az elismervénnyel együtt.

„Azt várhatjuk!” - gondolta magában Ben Raddle, miközben elbúcsúzott az aligazgatótól, aki mélységes tisztelete jeléül az ajtóig kísérte vendégeit. Summy szófogadó gyermekként követte unokaöccsét.

- Ehhez mit szólsz, Ben? - álmélkodott az utcán.

- Semmit - válaszolta, de izgatottabb volt, mint amilyennek látszani szeretett volna.

Némán mentek tovább, és egy szót sem szóltak, amíg a Northern Hotelig nem értek.

A hallban Jane Edgertonnal találkoztak, aki, úgy tűnt, hogy türelmetlenül várja őket. A lányt is igen nagy meglepetés érte. Megkínzott arca erős nyugtalanságról árulkodott, a szeme könnyben úszott.

Láttára Summy Skim menten elfelejtette az Anglo-American Transportation and Trading Company aligazgatójával folytatott fantasztikus beszélgetést.

- Mi történt önnel, Jane kisasszony? Ki bántotta? - kérdezte.

- Eltűnt az unokanővérem! - és hiába próbálta visszafojtani a zokogását.

Erre már Ben is nyugtalanul kapta fel a fejét.

- Edith kisasszony eltűnt? - kérdezte izgatottan. - Hát ez lehetetlen!

- És mégis így van - jelentette ki Jane Edgerton. - Miután elváltunk egymástól, én a kórházba mentem, ahol Pilcox doktorral találkoztam. Ő mondta.

- És Pilcox doktor nem tud semmi közelebbit?
- Csak annyit mondott, hogy Edith váratlanul, anélkül, hogy szándékát előre jelezte volna, július 25-én kora reggel eltávozott a kórházból.
- És nem mondta meg, hogy miért?
- Nem.
- Azt sem, hogy hova?
- Egyáltalán! Csak annyit, hogy reméli, visszajön a tél beállta előtt.
- És az orvos nem tudja, hova ment?
- Nem tudja.
- Micsoda kalandosság! - kiáltott fel a mérnök kirobbanó izgalommal.

Ebben a pillanatban a szállodai szolga jelentette, hogy Summy Skim és Ben Raddle urakat valaki keresi.

- Mondja meg, hogy jöjjön ide - válaszolta oda se figyelve a mérnök.

A jövevény kezében egy eléggé nagy irattáskát cipelt.

- Aligazgatónk, William Broll úr azzal bízott meg, hogy önöknek, uraim átadjak százezer dollárt, és arra kérem, hogy az erről szóló elismervényt szíveskedjenek aláírni - mondta.

Miközben a Transportation and Trading tisztviselője így beszélt, táskájából előszedte a bankjegyeköteget, és azokat egymás után lerakosgatta az asztalra.

- Uraim, ha óhajtják megszámolni... - javasolta.

Ben Raddle legyőzve felindulását gondosan megszámolta a bankjegyeket.

- Rendben van - mondta.

- Ha lenne szíves aláírni az elismervényt...

Ben Raddle megragadta a tollat, és határozott vonásokkal aláírta a nevét.

De Summy Skimnek meg kellett mutatni a helyet, ahova aláírjon, s majdhogynem vezetnie kellett a kezét. Ő, szegény feje mintha álmodott volna, vagy a másvilágon járkálna.

Ben Raddle a tisztviselőt az ajtóig kísért. Aztán visszatért Jane Edgertonhoz s az unokabátyjához.

Ott találta őket egymással szemközt: elhülve bámulták a nagy halom pénzt. Summy Skim teljesen értetlenül bámult; Jane Edgerton tovább könnyezett, de szeme sarkából kérdő pillantásokat vetett a két férfira.

Ben Raddle nem szolgálhatott magyarázattal attól, amit maga sem értett. Valahogy uralkodott magán, de úgy érezte, elhagyja az ereje. Egy fáradt legyintéssel későbbre halasztott minden magyarázkodást.

Néhány pillanatig még mind a hárman talpon álltak a hallban. Azután mint valami jeladásra, egyszerre belesüppedtek az öblös karosszékekbe, amelyek szinte hívogatóan váraakoztak és a kényelmes támlákra hajtották fejüket. Így maradtak hosszú, nagyon hosszú ideig, fejükben kavargtak a gondolatok, de éppen olyan tehetetlenek voltak, mint annak idején Oedipus, aki hiába próbálta megfejteni a Sfinx titkát; közben kint a városban kezdett elülni a nyüzsgő élet zaja, s az alkonyat árnyai lassan leereszkedtek a házakra.

16. Ex abysso resurgit

Vajon Ben Raddle sokáig tétlenkedett letörve?

Ismerve lendületes természetét ezt nehéz feltételezni róla. Annyi bizonyos; hogy a további események nem adtak lehetőséget a búslakodásra.

Amikor Dawson utcáin kigyúltak a fények, a szállodai szolgálta másodszor jött jelenteni, hogy valaki beszélni óhajt Summy Skimmel.

A vendég nem volt más, mint Neluto.

Semmi fontosabb mondanivalója nem volt. Csak kötelességének tartotta közölni Skim úrral, hogy Patrick és ő egyelőre nincs hol lehajtsák a fejüket, mivel a házat zárva találták. Lorique több mint egy hónapja eltávozott valahova.

Ben Raddle-nak nem volt miért csodálkoznia Lorique távozásán.

Valószínű, a kanadai munkavezetőnek valami jó alkalma nyílt, hogy képességét kamatoztassa. Lehet, hogy, valahol aranyat mos, miközben a volt gazdájától húzza a fizetést.

Neluto megjelenésével megtört a varázs. Ben Raddle feltámadt, ismét készen állt arra, hogy gyorsan határozzon és erélyesen cselekedjék.

- Neluto! - kiáltott az indián után, aki mondanivalója végeztével távozni készült.

- Óhajt valamit, Raddle úr?

- Neluto, holnap felkerekedünk a 129-es claimhez.

- A 129-eshez? - csodálkozott az indián.

- Oda. Nem tesz semmit, hogy zárva találtad a házat, miután ma éjjel úgysem alhatsz.

Azzal Ben Raddle egy marék bankjegyet tett az asztalra.

- Itt van kétezer dollár - mondta. - Még adok, ha kell, amennyire csak szükség van. Ne sajnáld a pénzt, de holnap hajnalban itt egy olyan szekér álljon, amelyre valamennyien ráférünk.

- Holnap hajnalra! - kiáltott fel Neluto. - De hát már éjszaka van, Raddle úr!

- Kérjél, könyörögj, fenyegetőzz, de főleg szórjad a pénzt két kézzel. Azzal jutsz legtovább. Tőlem csinálj, amit akarsz, csak a kijelölt időben itt álljon a kocsí - fejezte be a mérnök.

Neluto felsóhajtott.

- Megpróbálom, Raddle úr - mondta, s azzal elrohant.

Alighogy elment az indián, felbukkant Pilcox doktor, aki Janetől már tudott a két unokafivér érkezéséről és jókedvűen, mint mindig, sietett felkeresni őket, hogy ezzel is bizonyítsa azt az őszinte barátságot, amelyet irányukban érez.

Mint orvos, elsősorban az egészségük iránt érdeklődött.

- Egészségesek? - kérdezte.

- Amint látja - válaszolta Summy Skim.

- És boldogok?...

- Elképzelheti!

- Meghiszem azt! - lelkenedett a doktor. - Ilyen szép utazás élményével!

- Na, ezt nem találta el. Azért vagyunk boldogok, hogy sikerült visszatérnünk.

Aztán elbeszélték az átélt viszontagságokat. Ebből megtudta csalódásaikat is. Elmondták, hogy érkeztek oda a texasiak is, hogyan támadták meg őket, s a mérnök miképpen hozta létre a vulkánkitörést, s végül, hogy minden küszködésük hiábavalónak bizonyult, mert a Golden Mount, egyetlen gyönyörű szép rög kivételével minden aranyát a tengerbe szórta; s most már minden kincse az óceán mélyén pihen.

- Látják, ennek a vulkánnak fogalma sem volt, hogy hova kell hánynia, kár volt annyi fáradsággal meghányatni.

A Rio Rubber eltérítését, és a vízárnak a Golden Mount gyomrába történő bevezetését a derék doktor „hánytatásnak” nevezte.

Vigasztalásképpen a doktor hasonló orvosi kifejezéseket használt, hogy jobb kedvre derítse Summy Skimet és Ben Raddle-ot.

- Viselkedjenek filozófusként! A filozófia a világ leghigiénikusabb dolga. Márpedig a higiénia fél egészség!

Ben Raddle nem engedte elmenni az orvost addig, amíg felvilágosítást nem kért Edith Edgerton felől.

De Pilcox doktortól nem tudott meg semmit. Amit ő tudott, Jane-nak már mind elmondta, s az bizony édeskevés volt.

Egy szép napon Edith váratlanul útra kelt, de megígérte a doktornak, hogy a tél beállta előtt visszatér. S az orvosnak ennyivel meg kellett elégednie; Ben Raddle pedig akarata ellenére nagyot sóhajtott.

Másnap reggel, még pitymallat előtt ott állt a kocsí a szálloda bejáratánál. Neluto felülmúlta önmagát. Élelmiszer, fegyver, ruházat, semmi sem hiányzott; nem beszélve a kocsiról, amely a lehető legkényelmesebb volt, és két erős ló húzta. Mikor hasadt a hajnal, már útnak is indultak.

A bőkezűen szórt pénz jóvoltából könnyűszerrel elő lehetett teremteni a szükséges útieszközöket, viszont a kilométerek számát eggyel sem csökkenthette. Előző évben három nap alatt érkeztek el a 129-es claimhez, most ugyanannak az útnak, talán valamivel hosszabbnak a megtételéhez nem kevesebb idő kellett. Ugyanis Fort Cudahy-nál, majdnem a folyó torkolatánál át kellett volna kelniük a Forty Miles Creeken. Csakhogy, amint a helybeliek elmondták, a határmenti területen egy hónap óta a jobb part teljesen járhatatlan. Ezt az értesülést figyelembe véve határozták el, hogy átkelnek a folyón, és annak bal partján haladnak előre.

Egész úton, de különösen Fort Cudahy-ban a környékiek nem beszéltek másról, csak a Forty Miles felső folyása melletti claimekről. Állítólag nemrég ott rendkívüli felfedezéseket tettek, és olyan fantasztikus bőségű aranylelőhelyeket találtak, amelyenről eddig az aranyásók még csak nem is álmodtak.

Hiába toporzékolt azonban e csodák hallatán Ben Raddle a türelmetlenségtől, mert a lovak azzal semmit sem törődtek, őket nem lehetett gyorsabb haladásra bírni; így aztán csak szeptember 6-án, déli egy óra körül érkeztek a határ közelébe. A vidékre rá sem lehetett ismerni.

Idáig egész úton semmi jelentős változást nem tapasztaltak. A tájat azelőtt a jobb partról, most pedig a balról szemlélték, de csak annyi különbség mutatkozott rajta, amennyit az eltérő nézőpont indokolt. Mindent ugyanott találtak, ahol az augusztus 5-i katasztrófa előtt állott.

De amint a 127/b számú claim magasságába értek, oda, ahol valamikor Jane Edgerton mosta az aranyat, és túljutottak azokon a dombháton is, amelyeknek a láncolata északnyugati irányból errefelé tart, majd éppen ennél a claimnél kanyarodik el és folytatódik a folyó bal partjával párhuzamosan lefelé, a terep képe alaposan megváltozott. Ahelyett, hogy a dombok alján a vízzel elborított 129-es claim egy részével kiszélesedett folyót pillantották volna meg, ott most közel egy kilométer hosszú földnyelv húzódott végig az országhatár mindkét oldalán, s azon munkások sokasága sürgött-forgott.

A vízfelület csak e földnyelvtől délre kezdődött - a Forty Miles szemmel láthatóan a volt 129-es claim északi és déli szélére helyezte át a medrét, s az összeszűkült mederben a folyó harsogva áramlott. A domb, amely annak idején az unokafivérek birtokát elválasztotta a Jane Edgertonétól, már nem gátolta folyásában. Teteje nyomtalanul eltűnt. A víz most akadálytalanul folyt ott keresztül, amikor pedig ahhoz a sziklagáthoz ért, amely a 127/b claimet két részre osztotta, a felsőbb szintről az alsóbbra vízesést képezve zúdult alá, hogy azután száz méterrel odébb ismét megtalálja a régi medrét, amelyet aztán nem hagyott el, míg csak bele nem szakadt a Yukonba.

Tehát úgy látszott, hogy a domborzati valóságok az országhatár két oldalán csak egészen kis területet érintettek, amelynek középpontja a Forty Miles Creek ama szakaszára esett, ahol korábban Josias nagybácsi birtoka állott.

Miközben a kocsi lefele ereszkedett a csigavonalban kanyargó úton, utasai a szemük elé táruló szokatlan látványt bámulták. Ez volna a 129-es claim? Csakhogy a kitermelt felület ugyancsak meghaladta egy-egy claim rendszerint engedélyezett méreteit. Másrészt, ha valóban ez az a híres 129-es claim, amelynek gazdagságáról ők mindenkinél jobban fogalmat alkottak, ki termelteti ki, és a jövedelem hogyan kerül a Summy Skim és a Ben Raddle folyószámlájára? Ki és miért teszi be a bankba? Ki toborozta össze és ki vezeti ezt a sereg munkást? Íme, ezek a kérdések kavargtak agyukban.

Minél inkább közeledtek a hegy lábához, annál inkább kibontakozott a munka képe. Ben Raddle háromszáz méternyire megpillantott négy keretes szitát párosával elhelyezve, s azokat egy függőleges gőzpumpa táplálta. Vagy kétszázötven munkás szolgálta ki a nagy keretes szitákat, ásták, mosták a homokot; serényen munkálkodtak, és mintha rá se hederítettek volna az érkezőkre.

Mikor aztán a szekér a munkálatok közelébe ért, az egyik munkás elhagyta a munkahelyét, és megkérdezte a jövevényektől, hogy mit óhajtanak.

- A gazdával szeretnénk beszélni - válaszolta Ben Raddle.

- Kérem, uraim, kövessenek - szólt a munkás.

Summy Skim, Ben Raddle és Jane Edgerton leszálltak a kocsiról, és az ember nyomában kezdtek felkapaszkodni a Forty Miles Creek új medrének martján. Vagy ötszáz lépés után kísérőjük megállt egy kis ház előtt, amelyet ama dombok nyugati lejtőjére építették, amelyeken az imént átkeltek és kopogtatott az ajtón.

Az ajtó kinyílt. A küszöbön egy lány jelent meg, akit csodálkozva, de kitörő örömmel üdvözöltek.

- Edith! - kiáltott fel Jane, amikor felismerte, és a karjaiba szaladt.

Viszonozva unokanővére ölelését, Edith Edgerton titokban Ben Raddle-re pillantott, aki előbbre lépett.

- Edith kisasszony! - kiáltott a mérnök elragadtatva.

- Raddle úr! - válaszolta ugyanúgy Edith.

Jó szemű megfigyelő könnyen észrevehette volna, hogy a lány szép tiszta pillantása elfátyolodott, és harmatos arca finoman elpirul - ő, de épp csak egy picit! - futó kis pír volt az egész...

Csak egy leheletnyi árnyalat, amelynek hamar el kell tűnnie és el is tűnt észrevétlenül.

Miután kölcsönösen elmondták, hogy mennyire örülnek a viszontlátásnak, miután mindenki egyszerre beszélt, és a zshivajban egymás szavát sem értették, s közben mindenki megszorította a lány kezét, Ben Raddle így kezdte:

- Elmondaná, mi történt?...

- Azonnal - szakította félbe Edith. - De előbb lépjenek be a házba. Remélem, találok elég ülőhelyet, hogy mindenkit úgy fogadjak, amint illik.

Beléptek a házacskába, amelynek egyszerűsége joggal kiérdemelné a spártai jelzöt. Egy utazókosár, amely itt a szekrény szerepét töltötte be, egy asztal és néhány szék; a legfigyelmesebb tekintet sem fedezhetne fel ennél többet. De ez a rögtönzött berendezés ragyogott a tökéletes tisztaságtól, s emiatt szinte fényűzőnek látszott.

- Amit mondanom kell, nagyon egyszerű - kezdte el Edith, mikor mindnyájan letelepedtek. - Július 24-én este egy szerencsés véletlen folytán Lorique megtudta, hogy a Forty Miles Creek felső részének melléke sokkal erősebb földrengés színhelye volt, mint amilyen az előző évben rázta meg a vidéket. Nagyon tartotta magát az a hír, hogy az akkor víz alá került claimek egy része ismét a felszínre került. Hogy az esemény híre miként terjedt el ilyen hamar? És miként röpillt át egyetlen nap alatt akkora távolságot, amelyet három nap alatt sem lehet megtenni még a legsebesebb járművel sem? Ezt nem tudom. Szájról szájra szállt és terjedt, mint olajfolt a tengeren. Pár órával azután, hogy Lorique megtudta, Dawson Cityben már mindenki éppen olyan jól értesült volt, mint ő.

- És mit csinált Lorique? - érdeklődött Ben Raddle.

- Hozzám jött még aznap este, és engem is tájékoztatott folytatta Edith. - Azonnal döntöttem. Amíg Ben Raddle és Summy Skim urak távol vannak, kötelességem helyettesíteni őket, magamnak kell intézkednem úgy, amint ők tennének, ha jelen volnának. Erre annál inkább megvolt a lehetőségem, mert nyári időben a kórház szinte kong az ürességtől. Miután hozzájutottunk a szükséges pénzhez, mégpedig annak a bankfelhatalmazásnak az alapján, amelyet Raddle úr hagyott Lorique-nál, másnap reggel mindketten útnak eredtünk, de utunk célját előrelátásból eltitkoltuk mindenki előtt.

- És azóta itt vannak?

- Itt bizony, július 27-e óta. A most is látható terepviszonyokat találtuk. A hírek igazaknak bizonyultak, bár tartalmaztak némi tévedést. Amint önök is megállapíthatják, a régi claimek egyáltalán nem emelkedtek a felszínre. Éppen ellenkezőleg; mikor a Forty Miles Creek kiszélesedett medre elöntötte őket, rájuk rakódott egy újabb talajréteg. Ma éppen a Forty Miles Creek örökre elhagyott medrében termelünk, a folyó pedig most a régi claimek területén folyik át.

- De így egyre kevésbé értem...

- Legyen türelme - figyelmeztette Edith. - Mindjárt megérti. Mikor mi ideértünk, itt még nem találtunk senkit. Amint tudják, a claim tulajdonosának joga van kitermelni annak a folyónak a medrét is, amely a birtoka mellett folyik. Így aztán a folyó egykori medre, ha kiszárad, a claim birtokosáé lesz. Mivel ezt a törvényes rendelkezést mindenki ismeri, senki sem sietett erre a

vidékre. Mi azonban bíztunk a szerencsénkben; első dolgunk volt, hogy a 127/b számú és a 129-es claimeknek megfelelő cövekeket kitűzzük, vagyis a 127-es claimtól keletre és a 131-es claimtól nyugatra eső területeket egyesítettük. Aztán kutatómunkába kezdtünk ezen a területen, amelyet még egyetlen aranyásó sem keresett fel.

- Ismerjük e kutatások eredményét - szakította félbe Ben Raddle. - Felülmúlnak minden képzeletet.

- Most hagyjuk a részleteket - folytatta Edith Edgerton -, inkább elmondom, hogy milyen következtetést vontam le az első próbák után. Hamarosan megállapítottam, hogy a Forty Miles Creek vize által régebben elborított területen, ha nem is egyenletes eloszlásban, de bámulatosan gazdag aranytermő rétegek vannak. Ha az arany évszázadokon keresztül nagy mennyiségben rakódott le, akkor a rétegek most egyenletes eloszlásúak kellene hogy legyenek. De hamar észrevettem, és a munkálatok igazolták is a megfigyelésemet, hogy az aranyrétegek különös gazdagsága, amint a cövekekkel kijelölt terület közepétől a szélek felé haladunk, fokozatosan csökken. Pontosan középen, vagyis a régi 129-es claimmel szemben valósággal megdöbbenünk már az első próbavételkor. Mi történhetett e helyen? Ahhoz nem vagyok elég tudós, hogy elmondjam. Előfordulhat, hogy valami gübbenő lehetett a Forty Miles Creek medrében; ahova évszázadok alatt az örvénylő víz lerakta a benne lévő aranyhordalékot. Nem tudom. Amit tudok, az csak annyi, hogy ezen a helyen hatalmas mennyiségű, majdnem szintiszta aranypor gyűlt össze egy ellipszis alakú mélyedésben, amelynek hosszabb tengelye körülbelül harmincöt yard, a rövidebb pedig huszonegy, de a mélységét, amelyet igen jelentősnek gondolok, még csak nem is sejtjük.

A jelenlevők, mint valami csodás álom elbeszélését, hallgatták Edith Edgerton szavait; azok inkább fantasztikus történetnek tüntek, mintsem valóságnak. Viszont nem tudták volna megmondani, hogy mi ejtette őket nagyobb bámulatba; a természetnek ez a szeszélyes játéka, vagy a lány csodálatos tisztánlátása és ereje, aki lám, tudta, hogy miként kell a természet ajándékát hasznosítani. És ezzel még nem volt vége a meglepetéseknek.

- A rendkívüli felfedezés után - folytatta Edith - késedelem nélkül eljártam annak érdekében, hogy a kitermelés joga biztosítva legyen. Egy claimet Raddle úr nevére írtam, a másikat a Skim úr nevére, egyet az unokahúgoméra, egyet a Lorique-éra és egyet a saját nevemre. Nem merném állítani, hogy a koncessziók elnyerése érdekében, mivel a tulajdonosok nem voltak jelen, nem kényszerültem néhány kisebb izé... szabálytalanságot is elkövetni. De a fő az, hogy végül is minden sikerült.

- De még mennyire! - kiáltott fel lelkesen Ben Raddle.

- Talán meg sem kéne említenem, hogy egy pillanatig sem feledkeztem meg a jogszerinti tulajdonosokról. Ezeket a claimeket kizárólag a Summy Skim és a Ben Raddle urak tőkájével termeltük ki. Tehát az övék minden. Én magamat csak az ő megbízottjuknak tekintem, és végig eszerint jártam el. Most már minden rendben van. Megkaptam az utolsó okmányt is, amely az amerikai földön fekvő claimre vonatkozik.

Miközben beszélt, Edith a szoba sarkába állított utazókosárhoz lépett. Kivett belőle egy köteg iratot.

- Íme a jogait biztosító ügyiratok, és tessék az általam, valamint a Lorique által aláírt nyilatkozat, hogy semmiféle igényt nem támasztunk az igazi tulajdonosokkal szemben. Már csak a Jane nyilatkozata hiányzik, de meg vagyok győződve, hogy neki sem lesz semmi kifogása.

Válasz helyett Jane átölelte az unokanővérét.

Ben Raddle ennyi hozzáértés láttán a csodálattól valósággal megbűvölve csak azt hajtogatta: „- Bámulatos! Bámulatos!”

Edith felállt.

- Most pedig, ha gondolják, vegyék át a tulajdonukat; én szívesen végigkalauzolom önöket, és ez alkalommal Raddle úr Lorique-ot is üdvözölheti.

Kiléptek a házból, és szélteben-hosszában bejárták a kitermelés egész színterét. Mindenütt a jól szervezett munka képe fogadta őket, s ez inkább megragadta a mérnököt, mint ahogy a tulajdonjog körüli kérdésekről Edith intézkedett. Óramű pontossággal folyt minden.

Az aranytermő földnyelv mindkét végében, a kanadai oldalon csakúgy, mint túl a határon, az alaszakai részen két-két nagy keretes szita működött, amelyet egy kis gőzszivattyú táplált, azt a folyó új medrének szélére helyezték, de az egész birtok közepére, ahol szitákkal és aranymosó serpenyőkkel felszerelve a legtöbb munkás dolgozott.

- Ez a szivattyú semmibe sem került - magyarázta Edith. - A vizek visszahúzódása után a folyó régi medrében találtam. Feltételezem, hogy a part menti claimek valamelyikéhez tartozott, amelyet az árvíz idején el kellett hagyni. Szinte csoda, de cseppet sem volt megrongálódva. Csak meg kellett tisztítani, felszerelni és szemet beszerezni, ami, zárójelben legyen mondván, nem volt könnyű dolog.

Ben Raddle nem tudott uralkodni magán.

- Végül is - kiáltott fel -, mondja meg őszintén, mindezt ki irányította, ki szervezte meg a munkát, és ki szerelte fel a gépeket?

- Én, Raddle úr, a Lorique segítségével - válaszolta Edith nem nagyon hivatkozva, de nem is álszerűen.

- Ön?! - kiáltott fel a mérnök, és attól kezdve mélyen a gondolataiba merült.

Edith pedig folytatta a telep bemutatását. Végigkísérte őket a legtávolabbi parcelláig, amely már az alaszakai területen feküdt, s a Lorique nevére volt bejegyezve. A claimek a papírforma szerinti tulajdonos, a munkavezető fogadta őket; látszott rajta az erős felindulás, hogy Ben Raddle-ot viszontlátja. De az, mivel saját gondolatai erősen lekötötték, eléggé közömbösen válaszolgatott hűséges emberének barátságos megnyilatkozásaira.

Mindnyájan, most már a munkavezető is, visszatértek a kitermelés központja felé.

- Ez a leggazdagabb terület - magyarázta Edith.

- Innen állandóan ezer dolláros serpenyőket emelünk ki! - tette hozzá büszkén a munkavezető.

Miután megnézték néhány merítést, amelyek mindegyike valóban ezzel az eredménnyel járt, megindultak a házacská felé.

- Mintha azt mondta volna az imént, hogy július 25-én jöttek el Dawsonból...

- Valóban akkor - bólintott Edith.

- Valóban a Forty Miles Creek mikor változtatta meg a medrét?

- Július 23-án.

- Biztos voltam benne! - kiáltott fel Ben Raddle. - Ezt a hatalmas vagyont a mi vulkánunknak köszönhetjük.

- Milyen vulkánnak? - csodálkozott Edith.

Ben Raddle akkor elmesélte kalandjaikat a Golden Mount környékén. Mikor befejezte, senki sem kételkedett, hogy a vakmerően kierőszakolt vulkáni kitörés okozta Klondike-nak ezen a vidékén a látványos földfelszíni átalakulásokat. Világos, hogy a tektonikus mozgások fokozatosan tovaterjedtek; egyes helyeken a földkéreg felemelkedését, más helyeken viszont ennek megfelelően lesüllyedését okozták.

A legalább száz kilométer hosszú, ebbe az irányba mutató mély árok pontosan jelöli a kéregmozgás irányát. Idáig érve a rázkódások csillapodtak, vesztek az erejükből, már csak ezt az ötven méter széles és egy kilométer hosszú földnyelvet emelték fel két méterrel a folyó felszíne fölé, s ennek az emelkedésnek megfelelően a volt claimek területén a jobb parton mélyedést hoztak létre.

Jane Edgertont nagyon boldoggá tette ez az elmélet, amely tökéletesen megfelelt az ő élet-szemléletének. Nem, a munka semmiképpen nem marad eredménytelen, és az ő rendkívüli utazásuk is ezt példázza. Miközben ők arra gondoltak, hogy minden törődésük hiábavaló volt, száz kilométerekkel arrébb a küzdelmük eredményeként váratlan eredmények születnek, amelyek most már biztosítják diadalmas hazatérésüket.

Edith csak szelíden mosolygott unokanővére lelkesedésén, és szavaihoz annyit tett hozzá, hogy még át kell nézni a munkálatok könyvelését. Miután beléptek a házba és elővették a főkönyvet, a lány olyan magyarázatokkal szolgált, amelyek Ben Raddle csodálatát csak fokozták. Hogy megállapíthassa az önköltséget és a kiadásokat, hogy az aranybevételt és kiadást nyomon követhesse, és a lopásokat kiküszöbölje ebben a termelési ágban, ahol az ilyesmire számítani kell, a lány a munkafegyelemre és a jó érzésre is számító olyan egyszerű, de hatásos rendszert talált ki, amely kizárt minden hibát és csalási lehetőséget.

- A mai reggel én befejeztem az itteni teendőimet - mondta végül. - Ha nem jöttek volna meg, úgy terveztem, hogy a könyvelési iratokkal visszatérek Dawsonba. Lorique itt maradt volna, hogy a tél beálltaig folytassa a kitermelést, mert amint látják, én azt a távolból is tudom ellenőrizni.

Miután mindezt végighallgatta, Ben Raddle kilépett a házból. Úgy érezte, hogy menten megfullad. Ez a leányka most jól megleckéztette. Neki itt már semmi teendője sincs. Minden különbségben van, mint ha ő maga intézte volna.

Summy Skim nyugtalanul az unokaöccse után sietett. Miért távozott Ben olyan hirtelenül? Csak nem lett rosszul?

Nem, Ben Raddle-nek kutyabaja sem volt. Tekintete a messze láthatárra szegeződött, mélyen lélegzett, mintha erős megrázkódtatás után kellene magához térnie.

- Na végre, Ben - örvendezett Summy, mikor melléje lépett -, elérted a célot, azt hiszem, boldog vagy. Dobálózhatsz a milliókkal. Annál is inkább, mert az én részemet természetesen neked adom, mivel engem még ennyit sem érdekel...

És Summy a hüvelykujja körmével megkopogtatta szép, erős metszőfogát.

Ben Raddle megragadta unokabátyja karját.

- Mi a véleményed, Summy, Edith kisasszonyról? - kérdezte különös, ellágyult hangon.

- Elragadó lány, igazán elragadó - válaszolta Summy melegen.

- Ugyebár?!... De az kevés, hogy elragadó. Ez a lány egy csoda, Summy, egy igazi csoda! - mondta Ben álmódzva.

17. Zárszámadás

A 129-es claimen csak keveset időztek, aztán az unokafivérek és a két unokanővér visszatértek Dawson Citybe, a kitermelés vezetését pedig Lorique-ra bízta. Egyezséget kötöttek. Ő vezeti a claimet, amíg csak aranyhozama ki nem merül (hogy az mikor lesz, egyelőre nem lehetett előre látni), és az elszámolást hetente elküldi Montrealba, ahova Summy Skim és Ben Raddle sietve igyekezett visszatérni.

A munkavezetőt a haszonból való részesedéssel tették érdekeltté a munkában. Egyébként Lorique ezt a kérdést teljesen a gazdáira bízta, akiknek a becsületessége és igazságérzete közismert volt. Azon a távoli napon, amikor a Forty Miles Creek mentén az aranyrétegek kimerülnek, Lorique is gazdag ember lesz, aki saját költségére új vállalkozásba kezdhet, vagy új otthont teremthet magának valahol enyhébb éghajlat alatt.

Annyi bizonyos, hogy a négy utas Dawson felé kissé szorongott a szekéren, de emiatt egyikük sem panaszkodott. Annyi boldog élménytől felvillanyozva mind a négyen nagyon vidámak voltak. Még Edith is levetkőzte szokásos, kissé hűvös magatartását.

Útközben az unokafivérek megérdeklődtek, hogy a lányoknak milyen jövőbeli elképzeléseik vannak; mindkettő elmondta, mi a terve. Igen egyszerű volt a helyzet. Mivel Jane fáradásait nem kísérte szerencse, a helyzete változatlan maradt. Ő folytatja az aranyásást, unokanővére pedig visszatér a kórházba.

Ben Raddle és Summy Skim anélkül, hogy tiltakoztak volna, csak annyit kérdeztek a lányoktól, mit gondolnak, vajon ők majd levizsgáznak előttük hálátlanságból, és ezzel a beszélgetés elakadt.

A kérdést még aznap este tisztázták. Ben Raddle kérésére a szálloda egyik különszobájában gyűltek össze, ahol senki sem zavarta őket.

A mérnök azonnal a tárgyra tért:

- A napirend a zárszámadás - nyitotta meg az ülést.

Summy ásított egyet.

- Ez nagyon unalmas!... - jegyezte meg. - Különben is, én már megmondtam, Ben, te kis telhetetlen, hogy az én nevem mellé írjal egy nagy zérót, s vigyed a többi.

- Ha ilyen tréfákkal kezdjük - válaszolta Ben szigorúan -, sohasem érünk a végére. Summy, kérlek, légy komoly.

- Legyünk komolyak! - hagyta rá Summy, s nagyot sóhajtott. - Kárba vészett idő, ezalatt okosabbat is csinálhatnánk.

Ben Raddle folytatta:

- Elsősorban figyelembe kell vennünk, hogy a Forty Miles Creek melléki lelőhely, bár közvetett úton, de mindenképpen a Golden Mount felfedezéséből keletkezett.

- Így van! - értett egyet a másik három.

- Tehát azok a kötelezettségek, amelyeket utazásunkkal kapcsolatban vállaltunk, érvényesek; elsősorban tehát a Jacques Ledun édesanyjával szembeni kötelezettségünk... Gondoltak arra, hogy mekkora összeg illetné őt meg?

- Negyed rész?... - javasolta Jane Edgerton.

- Akár négynegyed - licitált rá Summy. - Részemről ennek semmi akadálya.

Ben Raddle csak megvonta a vállát.

- Azt hiszem, hogy a leghelyesebb, ha évjáradékot biztosítunk számára - javasolta Edith csendesen.

- Edith kisasszonynak, mint mindig, most is igaza van - mondta a mérnök. - Elvben elfogadjuk az évjáradékot, amelynek összegét majd megállapítjuk, de természetesen annak jelentősnek kell lennie.

Egyhangúlag elfogadták.

- Továbbá bőkezűen kell megfizetnünk Lorique, Nyomkereső és a többi résztvevő bátorságát és hűségét.

- Helyes! - kiáltott fel egyszerre a két unokanővér.

- Ami marad, azt a Jane kisasszonnyal történt egyezségünk alapján két egyenlő részre osztjuk. Egyik fele az övé, a másik az enyém. Nem tudom elképzelni, hogy Jane kisasszony a maga részét ne felezné meg az unokanővével, akinek a 129-es claim kitermelését köszönhetjük, ami az én részemet illeti, azt megfelezem Summyval, annak ellenére, hogy itt kelletlenkedik nekünk.

- Az ön javaslata nem igazságos - ellenkezett Jane. - Ha már osztozkodunk, holott erre semmiféle kényszerítést Önök nem tesznek, legalább az egyezséget vegye figyelembe. Ön megelégedett arról a régi szerződésünkről, amely szerint, amit Klondike-ban sikerül szerezni, annak tíz százaléka önt illeti.

- Pontosan - ismerte el Ben Raddle, és igyekezett komoly képet vágni.

Papírt s ceruzát vett elő.

- Hát számítsuk ki. Vagyis, amint mondta, az ön fél részéből engem illet egy tized, vagyis az egésznek két tizede, ami tulajdonképpen tizenegy huszadrészt jelent számomra és kilenc huszadrészt az ön számára.

- Az én számításom szerint - szólt közbe igen komolyan Summy -, Edith kisasszonyt harmincnégy nyolcvankilenced rész háromnegyedének a kétötöde illeti meg... Az én részem pedig úgy kapjuk meg, hogy a Golden Mount magasságát elosztjuk a sarkkör hosszával és megszorozzuk Nyomkereső éveinek számával. Így egy exponenciális egyenletet nyerünk, amelyből négyzetgyököt kell vonni, s az eredményt akár algebrai analízisnek, akár integrál- vagy differenciálszámításnak vetjük alá...

- Ezek rossz ízlésre valló tréfák - vágott közbe élesen Ben Raddle, de a két lány hahotázva kacagott.

- Micsoda tohuvabohu! - sóhajtott fel Summy Skim, és a szoba legtávolabbi sarkában egy fotelba vetette magát, jelezve tökéletes érdektelenségét. Ben Raddle haragos pillantása kísérté, aki végül megvonta a vállát, és így folytatta:

- Mivel pedig a mi folyószámlánkon a Transportation Trading Companynál több mint...

Jane Edgerton közbeszólt:

- Végül is mit számolgatunk, Raddle úr? - kérdezte hétköznapi közönnyel.

- Jó, jó, de mégis...

- Mire jó az?... Hiszen én úgyis férjhez megyek.

Summy Skim a karfára csapott, egyetlen lendülettel talpra ugrott a fotelből, amelyben addig terpeszkedett, és valósággal felkiáltott:

- Kihez?! - s a hangja fájdalomról tanúskodott.

Görcsösen megfeszült izmaival, komor képével, ökölbe szorított kezével ugrásra kész orosz-lánhoz hasonlított.

Mivel a vidám jelenetnek nem tudtak ellenállni, barátaiból kirobbant a fékevesztett kacagás.

De Summynak nem volt nevetetnékje. Elárulta a szíve titkát, és szégyellte magát. Szerelmes lett, ő, a megrögzött agglegény, akit oly boldoggá tett a függetlensége, s most itt áll belebolondulva ebbe a lányba, hiszen már régóta szereti, talán örök idők óta, mióta először megpillantotta a *Foot Ball* fedélzetén; és ez most nevet rajta, hogy majd megpukkad. Miatta, igen őérette szenvedte el a céltalan száműzetést ezen a szokatlan tájon. Mivel nem tudta meggyőzni, hogy hagyja el Klondike-ot, arra ítélte magát, hogy itt éljen, csak hogy mellette lehessen. S lám, milyen nyugodtan mondja a szemébe, hogy férjhez megy! Biztosan Ben Raddle a szerencsés választott; fiatalabb is, hódítóbb is, mint szegény unokabátyja. Ha így van, Summy Skim tudni fogja, hogy kell félreállni az útból... de milyen keserves lesz!

- Kihez? - kérdezte meg ismét, de annyi fájdalommal a hangjában, hogy Jane azonnal abba-hagyta a nevetést.

- Önhöz, Skim úr - mondta. - Természetes, hogy csakis önhöz. Így aztán mire való...?

De nem tudta befejezni a mondatot.

Summy egyetlen ugrással mellette termett. Mint a pihét, úgy kapta föl izmos karjaiba, és körbetáncolta vele a szobát és ölelgette végtelen gyöngédséggel. Hiába rúgkapált Jane, hogy megszabaduljon. A boldogságtól megittasult Summy nem érezte az ütéseket. Csak amikor kifulladásra egy fotelbe rogyott, akkor engedte el a lányt.

- Jaj, milyen bolond vagy! - mondta Jane tréfásan is, komolyan is, és próbálgatta helyre simítani összekócolódott haját.

Bennel, aki hosszan és némán pillantását Edithre szegezte, és Edithtel, aki makacsul a padlót nézegette, mintha senki sem törődött volna, de Jane folytatta, amibe belekezdett, s amit Summy kitörő lelkesedése megszakított:

- Mit kellett olyasmit kérdezzél, amit már mindenki tud? Az, hogy én „önhöz” megyek feleségül „Skim úr” ugyanolyan világos, mint az, hogy Raddle úr az unokanővéremet veszi feleségül.

Edith szeme megrebbent.

- Miss Edith, ön is egyetért azzal, amit az unokanővére most kijelentett? - kérdezte Ben Raddle.

Válasz helyett a lány boldogan ránézett, és a kezét nyújtotta.

Summy Skim öröme határtalan volt. Viharos nyugtalansággal jött-ment a szobában, beleütött a bútorokba, fel-felborogatva azokat.

- Mit ülünk itt ölbe tett kezekkel? - kérdezte. - Ha már döntöttünk, mit vesztegetjük a drága időt? Térjünk a tettekre, teringettét, térjünk már a tettekre!

Időbe telt, amíg végül megértette, hogy egy házasságot, pláne kettőt, nem lehet éjfélkor nyélbe ütni, és csak akkor nyugodott meg, amikor megígérték, hogy a lehető legrövidebb idő alatt elintézik mindent.

Valóban sikerült a dolgokat úgy megsürgetni, hogy néhány nap múlva a dawsoni nagytemplomban megtörténhetett az esküvő. Szép szertartás volt. A két párt híressé tették kalandjai, amelyekről már mindenki hallott. Az egész lakosság, bár ilyenkor még nincsenek sokan Dawsonban, mert mindenki az aranymezőkön dolgozik, felsorakozott a nászmenet üdvözlésére. Jane feltűnő szépsége, Edith tartásos törekenysége, Ben Raddle férfias tekintetű arca és Summy Skim atlétikus termete kivívta a sokaság csodálatát. Körülöttük mind ott voltak, akikkel az elmúlt hónapok viszontagságait és örömeit megosztották - Lorique, Nyomkereső, a Golden Mount melletti táborozás minden résztvevője. Edithet a most még vidámabb, még gömbölyűbb Pilcox doktor vezette karon fogva, Jane-t viszont Patrick, az óriás kísérte az oltárig, aki mint a nap úgy ragyogott vadonatúj ünneplő öltözkékében. Jane akarta, hogy így legyen, és az ír szívét nagy büszkeség töltötte el a megbecsülésért, amelyben ifjú úrnője részesítette, akit ő gyermekes makacssággal csakis „Jean úr”-nak volt hajlandó titulálni még most is, amikor fehérbe öltözött, narancsvirág csokorral jelent meg előtte.

- Add a kosarat, Patrick.

- Igenis, Jean úr.

- Vigyázz, le ne lépd a szoknyámat, Patrick!

- Igenis, Jean úr.

Ebből Patrick nem engedett, és Jane jóízűen nevette.

A fiatal házasok még az esküvő napjának estéjén elhagyták Dawson egy hajóval, amely lefele tartott a Yukon folyón. Lorique és Nyomkereső a partról intett nekik búcsút. Előbbi már másnap indul vissza, hogy átvegye a claimok vezetését. Ami Nyomkeresőt illeti, ő a tóvidéken keresztül visszatér Skagwaybe, s magával viszi az embereit is; de ha a jövőben is foglalkozik majd idegenvezetéssel, azt csak egyszerűségeiből teszi. Most, hogy az aranyásásnak köszönhetően ő is megtollasodott, kénytelen volt elismerni annak jó oldalait is.

E történet másik két hőse az ifjú házasokkal egyetemben hajókázik a Yukonon Montreal felé. Nelutónak az utolsó pillanatban sikerült elhatároznia magát: bizony soha többé el nem válik egy olyan remek vadásztól, mint amilyen Summy Skim. Ami pedig Patrickot illeti, őt már csak a halál választhatja el „Jean úrtól”.

Lassan-lassan a partról felfelé szálló kiáltások elhaltak a messzeségben, Dawson fényei egyre ritkultak, majd ki is hunytak, és a nagy hajó körül, amely szakadatlanul dohogott, leszállt a sötétség. Csodálatos idő volt, ragyogtak a csillagok, és e vidéken ilyenkor már ritka langyos szellő lengedezett.

Summy Skim négy karosszéket vitt a hátsó fedélzetre, hogy együtt élvezzék az éjszaka varázsát.

Ben Raddle azonban hamarosan megtörte a kellemes csendet. Képtelen volt megfékezni örökké működő eszét; máris újabb terveket szőtt. A hatalmas vagyonnal most már akármire vállalkozhat. Álmodozott tehát, de fennhangon. Cselekedj, alkoss, termelj...

Jane szomszédosan hallgatta, és ugyancsak biztatta a javíthatatlan álmodozót. Lassan-lassan közelebb húzták egymáshoz a székeiket, aztán elégük lett az üldögélésből, felálltak, s a hajó korlátjához mentek, arra támaszkodva egyik megfedkezett a feleségéről, másik a férjéről. Summy felsóhajtott.

- Nézd, milyen lelkes hangulatban vannak! - mondta Edithnek.

- Akiket szeretünk, úgy szeretjük, amilyenek - válaszolta a bölcs kis hitves.

- Lehet, hogy neked van igazad, Edith - bólogatott Summy, de nem nagy meggyőződéssel.

Mindenesetre el volt keseredve. Az előbbinél is nagyobb sóhaj szállt fel hatalmas mellkasából.

- Nézd, hogy lelkesednek - folytatta Summy.

- De így mi lesz belőlük?

Edith felemelte a kezét, aztán visszaejtette az ölébe, mintegy jelölve annak, hogy elfogadja a jövőjét, bármilyen legyen is az.

- Ismerem az én Benemet - folytatta Summy. - Még egy hét sem telik el, hogy megérkezzünk Montrealba, s máris újabb kalandokon töri majd a fejét. Megint el akar majd utazni, és nagyon félek, hogy az unokanővéredet is elragadja, mert az ilyesmire neki is megvan a hajlama; ő sem úgy nézi az életet, mint kell.

- Ha el is mennek, majd csak visszatérnek. Mi majd várjuk őket otthon.

- Ez nem valami vigasztaló, Edith kedves!

- Viszont hasznos, Summy. Amíg ők a világot járják, mi majd ügyelünk a házra.

Summy erre ismét sóhajtott.

- És majd neveljük a gyermekeiket - mondta, és észre sem vette, milyen nevetségesen hangzik a válasza, s egyben mily csodálatos önfeláldozás bujkál e szavakban.

18.

Az a csodálatos Green Valley

Nyár van. Az azúrkék ég teljesen felhőtlen. A déli nap ontja hevét a mezőre.

Summy Skim - lábán csizma, mivel csak nemrég tért vissza Nelutóval a vadászatról - Green Valley-i házuk előtt békésen pipázik az árnyas fák alatt. Lábánál három gyermek - három-, öt-, illetőleg hatéves - játszadozik a „nevelőnő” felügyelete mellett, akinek az arca bizalmat gerjeszt. A nevelőnő legalább hat láb magas hosszú, ősz szakálla egy muzsiknak sem válna szégyenére. Egyébként Patrick Richardson névre hallgat és „Jean úr” bizalma folytán kiváló szárazdada lett belőle.

Bár fölötte sem múlt el nyomtalanul az eltelt idő, Patrick mit sem veszített testi erőnlétéből; de erejét már nem a medvék elleni viadalokban értékesíti, hanem teljes egészében a Summy és a Jane gyermekeire áldozza. Az óriás el sem képzelhető a három gyermek nélkül, az egyik a vállára kapaszkodik, a másik a tenyerébe ül, mint egy fotelbe, és a hüvelykujját használja támlának, a harmadik pedig néha befészkezi magát a zsebébe, mert Patrick erre a célra megfelelő zsebet varratott a ruhájára. A huncutok úgy kapaszkodnak rá, mint egy hegyre, átölelik a lábszárát, rángatják a szakállát meg a haját, vagy belenyomják az ujjukat a szemébe. Patrick mindezt boldogan megengedi nekik. Ez a hatalmas Patrick Richardson csodálatos játékszer a gyermekek számára!

Az óra nemsokára elüti a déli tizenkettőt, amikor rövid vágásra fogva a lovát fiatalasszony érkezik. Summy feláll a székről, s odasiet, hogy lesegítse a lovast, akit úgy zár izmos karjaiba, mint annak idején a Northern Hotel különszobájában. Kis hía most is táncra kerekedne vele, mint annak idején. Csakhogy, Summy Skim már nemigen táncol, mióta - de ezt csak suttogva mondjuk - kezd meghízni. Ami Jane Edgertont illeti, ő mit sem változott az által, hogy Skimné lett belőle. Ugyanolyan kicsike és kecses, ugyanolyan bájos.

- Asztalhoz! - kiáltja Summy vidáman.

Abban a pillanatban a három gyermek rohammal veszi birtokába Patrickot. A legnagyobb a vállára kapaszkodik, a középső a tenyerébe ül, a legkisebb pedig bele a zsebébe.

- Jól viselkedtek, Patrick? - kérdezi Jane.

- Nagyon jól, „Jean úr” - válaszolja az óriás.

Éppen mikor belépnek a házba, a küszöbön megjelenik még egy hölgy. A haja szőke. Végére ő Raddle-né; miért ne volna éppen olyan szőke, mint hajdanában Edith Edgerton volt? Edith még kezében tartja a szerszámot, a tollat, amelyet annyi hozzáértéssel forgat.

- Ben még nem jött meg? - kérdezte Jane.

- Még nem - válaszolja Edith. - Három óra előtt nem is jön haza.

Együtt lépnek be a házba. Együtt ülik körül az asztalt. A lakásban, akár csak a ház körül, megőrizték a régi egyszerűséget. Épp csak annyi, hogy a régi épület mellé új szárnyat húztak fel, hogy az új lakók számára is legyen hely. Ebédelés közben beszélgetnek. A hangjuk nyugodt és baráti. Aznap semmi különös sem történt. Ez is ama nyugodt, békés napok hosszú sorához tartozik, amelyek annyira hasonlítanak egymáshoz, s amelyek úgy fonódnak egymásba, mint a lánc szemei.

A boldogság valósággal úszik a békés ház felett.

Az Aranyvulkán környékén átélt viszontagságok és a Montrealba történt visszatérés óta úgy teltek az évek, hogy a Klondike jeges ege alatt kivirágzó szerelem cseppet sem halványodott. Jane és Summy, Edith és Ben két testben egy lélek, és ők négyen talán még azt is érzékelik, hogy a másoknak hogyan ver a szíve.

Summy aggodalmai alaptalannak bizonyultak. Edith segítségével és egy kis ügyeskedéssel sikerült megfelelő irányba terelni felesége cselekvőkészségét. Ma már minden megy, mint a karikacsapás, és Summy visszanyerte bizalmát a jövőben, amelyet a gyermekek érkezése azóta csak megerősített.

Ben Raddle is boldog ember.

De a boldog ember soha sincs otthon, és ez az egyetlen sötét pont Summy életében. Ben hetedhét országon végigloholna; hol felbukkan, hol eltűnik ismét, mint a villám. Közben melegen megöleli a feleségét, aki őt mosollyal az ajkán fogadja, aztán ellenkezés nélkül hagyja, hogy tovább száguldjon. Edith mindig szokott nyugalmával várja a maga óráját, amely tagadhatatlan előjelekkel árulja el közeledtét.

Summy Skim kevésbé türelmes, és nem sajnálja az időt, hogy Ben Raddle-ot elhalmozza heves szemrehányásaival. Ben mindig hagyja, hogy bátyja kiöntse a bánatát, aztán felfortyan, s ezzel végét veti a prédikációnak.

Miután unokaöccse új üzleti útra indult, Summy az első, aki védelmébe veszi:

- Ne vedd rossz néven szegény Bentől, hogy mindegyre kitör - szokta mondani Edithnek. - Utóvégre egy vulkánal gyúlt meg a baja, s az ilyesmi nem múlik el nyomtalanul.

-&-